non recepi. De hoc dicitur Prouerb. ix. b. Argue ſapientē et diliget te: corripe ſtultū ⁊ odio habebit te. a Et inſciꝰ non honorabit/ in futuro. Unde. j. Corī. xiiij. g. Si qs ignorat/ deū ⁊ que dei ſūt: ignorabit/ ī futuro a deo. Uel ſic Et inſcius non honorabit/ honore prelationis in pſenti. Prouerb. j. a. Intelligens gubernacula poſſidebit. b Noli te extollere in faciendo opere tuo. Hic arrogantiam probibet: quia omnis arrogans abominatio apud deum: Prouerb. xvj. a. Nec ſolum excellentiaʒ pꝛohibet: ſed ⁊ voluntatē. Unde dicē: Noli te extollere: licet aliȷ̄ te extollant. c In faciēdo opere tuo: id eſt cū feceris: vel nondū facto. iij. Regī. xx. b. Nō glorietur accinctus eque vt diſcinctus. Luc. xvij. c. Cū omnia bene feceritis ⁊c. j. xj. a. In veſtitu ne glorieris vnq̄: nec in die honoris tui extollaris. Sed ſi hoc malum eſt: cur laudauit ſe Job. xxix. et. xxxj. ꝑ totū: Et ezechias: Hiere. xxxviij. a. Et paulus. ij. Corī. xj. et. xij. Reſpōſio. Non ad iactantiā ſed ad aliorum prouocationē vel ſui conſolationē. d Et noli cunctari. i. ceſſare a bono opere per puſillanimitatem vel acidiam: e In tempore anguſtie: id eſt in aduerſitate: Tunc eni magis operandū eſt: quia virtꝰ ī infirmitate perficitur. ij. Corī. xij. c. Unde. j. xxxij. c. Hora ſurgendi non te triſtes. Uel/ In tempore anguſtie: id eſt in vita preſenti vſq̄ ad mortem. Eccs. ix. c. Qdcūq̄ poteſt manus tua inſtanter operare. f Melior eſt q̄ operatur/ bona ⁊ bene: g Et abundat in omnibꝰ neceſſariȷ̄s: h Q̄ qui gloriatur ⁊ eget pane: id ē melius eſt laborare ⁊ acquirere neceſſaria abundant: q̄ iactare ſe de ſcientia vel de nobilitate ⁊ neceſſariȷ̄s indigere. Unde Prouerb. xij. b. Melior eſt pauper ⁊ ſufficiens ſibi q̄ glorioſus ⁊ indigens pane. Et poſtea ſequitur: Qui operatur terram ſuam/ ſatiabit panibus: qui autem ſectat ociū ſtultiſſimus eſt. i Fili in māſuetudine ſerua animam tuam: id eſt humilit opera pietatis exerce. Unde ē. iij. c. Fili in māſuetudine opera tua perfice. Uel māſuetudinē ⁊ patientiā habe: que eſt cuſtodia anime: Luc. xxj. d. In patiētia veſtra poſſidebitis animas veſtras. k Et da illi honorem ſm meritum ſuū: id eſt ſm exigentiam meritorū ſuoꝝ expecta retributionē. Uel ſic: Da illi honorem: id eſt honorabilē veſtitum ⁊ victum ⁊ habitaculum. l Scdm meritū ſuū: id eſt ſm cōuenientiam ordinis/ dignitatis/ nobilitatis. m Peccantē in animā ſuam: id ē peccatis manifeſtis polluentē animā ſuā: n Quis ſuſtinebit: id eſt iuſtificabit vel iuſtū putabit: o Et quis honorificabit: id eſt honore dignum putabit: p Exhonorantē animā ſuā: id eſt peccatis manifeſtis polluentē ⁊ infamantē ⁊ coronā glorie auferētē: q. d. nullꝰ. q Paup/ rebꝰ vel ſpiritu/ r Gloriat per diſciplinam ⁊ timorem. i. letatur in diſciplina dñi ⁊ timore eius. Unde Pſ. Letati ſumus pro diebus quibus nos humiliaſti: annis quibus vidimus mala. ij. Corī. xij. c. Libenter gloriabor in infirmitatibꝰ meis vt inhabitet in me virtus chriſti. Uel ſic: q Paup gloriat per diſciplinam ⁊ timorem ſuum: id eſt humilis per diſciplinā domini ⁊ timorē eius/ gloria dignus oſtēdit et gloriam ꝓmeret. Propt qd dicit Job. vj. b. Qui cepit ipſe me cōterat: ſoluat manū ſuam ⁊ ſuccidat me: et hec mihi ſit conſolatio vt affligēs me dolore nō parcat ⁊ non ꝯtradicā ſermonibꝰ iuſti. s Et eſt hō qui honorificat propt ſubſtantiā ſuā/ ſpūalē vel tēporalē. Qui ꝓpt ſubſtantiā tēporalē honorat: id eſt honorandū eſtimat hominē/ acceptor eſt pſonarū: quia vt dicit Gregꝰ: Accipere perſonam eſt hominē non quia eſt/ ſed propter aliquid qd circa ipſum eſt/ honorare: propter ſpiritualē ꝑo ſubſtātiam que eſt virtutū et operum ſtabilitas honorādus ē. Prouerb. xij. d. Subſtātia hominis erit auri preciū. Prouer. iij. b. Honora dñm de tua ſubſtantia. t Qui autē gloriatur in paupertate/ in tribulationibus/ ī neceſſitatibꝰ: v Q̄to magis ī ſubſtātia: id eſt in ſpe vel in re eterne retributionis. Roma. xij. c. Spe gaudentes/ in tribulatione patientes. Uel ſic: t Qui gloriatur in paupertate: quāto amplꝰ in diuitȷ̄s. Ideo dicē apoſtolus. j. Timoth. vj. d. Precipe diuitibꝰ huiꝰ ſeculi nō ſublime ſapere: neq̄ ſperare in incerto diuitiarum. x Et qui gloriat in ſubſtantia: id ē qui letatur ⁊ confidit in abūdantia terrenorū: y Paupertatem vereatur: id eſt timeat eternam vel temporalem: quia ſuperbum ſequit humilitas: Prouerb. xxix. d. Uel ſic: x Qui gloriatur in ſubſtantia: id eſt letatur in diuitȷ̄s. y Paupertatē vereat: vt ſciat ⁊ abūdare ⁊ penuriam pati in omibꝰ bene inſtructus: Phil. iiij. c. Uel ſic: x Qui gloriatur in ſubſtantia/ ſpirituali vel ſcientie vel virtutum: y Paupertatē/ rerum/ vereatur: id eſt honoret: quia paupertas cuſtodia eſt humilitatis: et humilitas eſt cuſtos omniū virtutum. Et/ paupertatem vereatur: id eſt nuditatem virtutum timeat. Unde. j. Corī. x. c. Qui ſe exiſtimat ſtare/ videat ne cadat.

ouer. 12. b.

J. 19. b.

a Et inſcius non honorabitur. b Noli te extollere in facien- c do opere tuo: d Et noli cuncta- e ri in tempore anguſtie. f Me- g lior eſt qui operatur g et abun- h dat in omnibus q̄ qui glo- i riat ⁊ eget pane. Fili i manſuetudine ſerua animam tu- k am: Et da illi honorē ſm me- l ritum ſuum. m Peccantem in n animam ſuam quis iuſtifica- o bit: Et quis honorificabit p exhonorantem animam ſu- q am: Pauper gloriatur r per diſciplinam ⁊ timorem ſuū. s Et eſt homo q̄ honorifica- tur propter ſubſtantiam ſu- t am. Qui autem gloriatur in v paupertate: quāto magis in x ſubſtantia. Et qui gloriatur y in ſubſtantia/ paupertatem vereatur. Ca. XI

z Sapientiā humiliati a exaltabit caput illiꝰ:

Sapientia humiliati ⁊c. Expo. Capi. XI.

In precedenti capitulo egit auctor de manſuetudine prepoſitorū: In hoc oſtendit de patiētia ⁊ modeſtia ⁊ obediētia ſubditorum. Primo docet revereri maiores. Secundo non contēnere minores. Tertio prohibet pompam veſtium. Quarto non temere iudicare non pertinentes ad ſe. Quinto nihil mali cupere: et de hoc multum loquitur. Sexto memoriam mortis pre oculis habere monet. Septimo iubet cauere dolos hominū ⁊ demonū. Dicit ergo. z Sapientia humiliati: id eſt humiliantis ſe: id eſt de ſe humilia ſentiētis: a Exaltabit caput illius/ in futuro. Luc. xiiij. c. Qui ſe humiliat exaltabit. Uel ſic: z Sapientia humiliati: id eſt ſapiētia qua quis ſe humiliat renūcians mundo ⁊ ſeipſum contemnens ꝓpt deū: a Exaltabit caput illius. i. chriſtū qr fiet iudex cum dño. Matth. xix. d. Amē dico vobis: q̄ vos q̄ ſecuti eſtis me ⁊c. Uel ſic: z Sapientia humiliati: id eſt hūilis ſapiētia ꝑdicatoris: a Exaltabit caput illius: id eſt chriſtum: Multum enim exaltat chriſtum humilis predicatio. Unde Pſ. Accedet homo ad cor altum: et exaltabitur deus. Ideo dicebat dñs diſcipulis ſuis: Diſcite a me: qr mitis ſum ⁊ humilis corde: Matth. xj. d. Glo. dicit hic: Sapientia humiliati: id eſt fides operans ꝑ dilectionem: ergo ſapientia eſt fides. Et dicit Gregꝰ ſuper Job. j. q̄ ſapiētia mētē de eternoꝝ ſpe ⁊ certitudine reficit: ergo ſapientia non eſt fides. Qd concedimus: ſed dicitur fides: quia eſt ex fide operante per dilectionem: Talis enī fides purificat cor: vt dicitur Actī. xv. b. Cor autem purificatum ſapit res

Pſ. 89.

Pſ. 63.

ſcatū ſapit res ſm ſaporē ꝓpriū qd̄ eſt ſapiētia. Simile di-
citur Job.xxviij.d. Ecce timor dn̄i: ipſa ē ſapiā. a Et in
medio magnatorū: ad litterā: in p̄ſentia apoſtolorū/ p-
phetarū ⁊ aliorū ſanctorū. b Cōſedere illū faciet: Et
in iudicio. Sap.iij.b. Judicabūt natiōes ⁊ dn̄abunt ꝑplis.
Et in glīa. Prouer.
xxix.d. Humilē ſpū
ſuſcipiet glīa. My-
Myſtice — ſtice/ exponitur de
chriſto humiliato i
natiuitate ⁊ paſſiōe:
et exaltato in reſur-
rectiōe ⁊ aſcēſione. Phil.ij.a. Humiliauit ſemetipſū factꝰ
obediēs vſqꝫ ad mortē ⁊c. Propt̄ qd̄ et deꝰ exaltauit illū
⁊c. Eph.ij.b. Reſuſcitauit eū et cōſedere fecit in celeſtibus.
c Nō laudes virū in ſpecie ſua/ exteriori: id ē iuxta
corporis ſpeciē/ nō eſtimes q̄litatē mētis. d Necꝫ ſper-
nas hominē in viſu ſuo: id eſt ꝓpt̄ habitū/ ſtaturā vel
formā vel in p̄ſentia ſua. j. Reg.xvj.b. Nō reſpicias vul-
tū eiꝰ necꝫ altitudinē ſtaturę eiꝰ q̄m abieci eū: nec iuxta in-
tuitū hoīs ego iudico. Eſa.xj.a. Nō ſm viſionem oculorū
iudicabit. e Breuis in volatilibꝰ eſt apis. Pro-
batio eſt: q̄m nemo eſt laudandꝰ vel ſpernēdꝰ ſm ſpeciē ex-
teriorē. Apis eni contēptibilis eſt exteriꝰ ⁊ tn̄ vtilis: Et hęc
eſt breuis corpore nō valore. f Et initiū dulcoris hꝫ
fructꝰ illiꝰ. i. dulcorē p̄cipuū. Vn̄ Judic.xiiij.d. Quid
Myſtice de chriſto — melle dulciꝰ. Myſtice de chriſto: q̄ fuit apis/ habens mel
in ore: id ē in p̄mo aduētu dulcedinē in p̄dicatiōe. Matth.
xj.d. Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis. Joh.vij.
f. Qui ſitit veniat ad me ⁊ bibat. Sed in cauda: id eſt in ſe-
cundo aduentu/ habebit aculeū perforantē et pungentē: cū
dicet: Jte maledicti ⁊c. Matth.xxv.d. Breuis eſt. i. humi-
lis. Eſa.ix.b. Paruulus natus eſt nobis ⁊c. Fructus eius
dulcis/ humani generis redemptio/ angelicę ruinę repara-
tio/ ianuę paradiſi reſeratio. j. xxiiij.c. Flores mei fructus
De btā vgine — honoris ⁊ honeſtatis. Jtē de beata virgine: quę cōparatur
api: quia breuis per humilitatē: fructus eius dulcis. Luc.
De btō iohāne baptiſta — j.d. Benedictus fructus ventris tui. Jtem de beato iohā-
ne baptiſta: qui breuis fuit ſui reputatione. Joh.iij.d. Me
oportet minui: illum autem creſcere. Jtem Joh.j.c. Ego
vox clamātis in deſerto. Jtē pungēs fuit aſpere corripiēs.
Matth.iij.b. Progenies viperarum ⁊c. Et in volatilibus:
id eſt in locuſtis edendis. Eſca autem eiꝰ erat locuſtę ⁊ mel
ſilueſtre. Eodem.a. Vel in volatilibus: id eſt inter heremi-
tas: quorum primus poſt natiuitatem domini ipſe fuit.
Mar.j.a. Fuit iohannes in deſerto baptiçans ⁊ prędicās
baptiſmū pęnitētię. Et diſcipulos habuit iohānes: De q̄-
bus. j. xxvij.b. Volatilia ad ſibi ſimilia conueniunt. Com-
paratur etiam apis prędicatori propter ſuas ꝓprietates.
Proprietates apis p̄dicatori conuenientes — Eſt enim ſedula: ſic prędicator ſedulus debet eſſe per ſolli-
citudinem. Roma.xij.c. Sollicitudine non pigri: ſpū feruē-
tes. Jtem parca eſt ſibi ⁊ alijs larga: ſic prędicator ſibi de-
bet eſſe parcꝰ ⁊ alijs largus. j. eodem.c. Eſt qui locupletat
parce agendo. ij. Cor.vj.b. Sicut nullius egētes: multos
autem locupletātes. Jtem breuis eſt: ⁊ prędicator humilis
debet eſſe et modicus. Matth.xj.d. Diſcite a me/ q2 mitis
ſū ⁊ hūilis corde. Jtē vocē habet maiorē corpore ſuo: et p̄-
dicator vocem debet habere tam magnam q̄ ⁊ audiatur a
mortuis in pctīs ⁊ in purgatorio. Eſa.xl.b. Exalta in forti-
tudine vocem tuam: tu qui euāgeliças ſion. Joh.v.d. Ve-
nit hora ⁊ nunc eſt quando mortui audient vocem filij dei:
et qui audierint viuent. Jtem mel habet in ore: ſic prędica-
tor dulcedinem debet habere in prędicatione. Cant.iiij.c.
Fauus diſtillans labia tua/ mel ⁊ lac ſub lingua tua. Jtem
in grege eſt oīno ſimilis alijs: ſic prędicator ſe debet alijs
conformare cōdeſcedēdo. j. Cor.ix.d. Omnibꝰ omnia fa-
ctus ſum vt oēs ſaluos facerē. Jtem ſub rege eſt: ſic prędi-
Ps.22. — cator etſi regat alios/ ipſe regatur a chriſto. Ps. Dn̄s regit
me ⁊ nihil mihi deerit ⁊c. Jtem perit vncta oleo: ſic prędi-

a b Et in medio magnatorū cōn-
c ſedere illū faciet. Non lau-
d des virum i ſpecie ſua: necꝫ
ſpernas hominē i viſu ſuo.
e Breuis i volatilibꝰ ē apis:
f ⁊ iitiū dulcoris hꝫ fructꝰ illiꝰ.

cator ſi vngat oleo adulationis morit ſpūalit. Ps. Oleū Ps.140.
peccatoris non impinguet caput meū. Multi vngūt ⁊ vn-
gūt hoc oleo. Oſee.xij.a. Fędus cum aſſyrijs inijt: ⁊ oleū
in ęgypto ferebat. Jtem reuiuiſcit aceto: ſic prędicator re-
cordatione paſſiōis chriſti ⁊ viuit ⁊ alios viuere fac. Ruth
ij.c. Quando hora
comedēdi fuerit/ ve-
ni huc ⁊ comede pa-
nem et intinge buc-
cellam tuam in ace-
to. Jtē crure ſecat:
ſic prędicator i ſe p̄-
mo ⁊ poſtea in alijs quādo voluptatē quę in femore deſig-
natur reſecat. Cant.iij.c. Vniuſcuiuſqꝫ enſis ſuper femur
ſuū propter timores nocturnos. j. Cor.ix.d. Caſtigo cor-
pus meum ⁊c. Jtem ſtimulū habet: ſic prędicator ſtimula-
re debet pigros ⁊ excitare. j. xxxviij.c. Qui tenet aratrū et
q̄ gloriat in iaculo: ſtimulo boues agitat: id eſt pigros. Jtē
quādo vulnerat morit: ſic prędicator cū nimis acriter cor-
ripit ſcandaliçat ⁊ peccat ⁊ ſic morit. Prouer.xxx.d. Qui
vehementer emūgit elicit ſanguinē. Deut.xix.b. Si ſecu-
ris fugerit manū: ferrumqꝫ lapſum de manubrio amicū eiꝰ
percuſſerit ⁊ occiderit: hic ad vnam ſupradictarū vrbium
confugiet ⁊ viuet. Jtem caſta manens prolem facit: ſic p̄di-
cator caſtꝰ debet eſſe: Matth.xix.b. Sunt eunuchi ⁊c. Et
prolem bonorū operū vel peccatorū conuerſorū ad chri-
ſtum debet facere. j. Cor.iiij.d. Jn chriſto ieſu per euāge-
lium ego vos genui. Eſa.xlix.e. Adhuc dicent in auribus
tuis filij ſterilitatis tuę: anguſtus eſt mihi locus/ fac ſpaciū
mihi vt habitem. Jtem pedes habet caſſos: ſic prędicator
propriā debet deponere voluntatem ⁊ propriū ſenſum/ et
ſolo ſenſu ſcripturę ſacrę regi ⁊ domini voluntate. Naum.
iij.c. Omnes optimates eius confixi ſunt in compedibus.
Job.xxxvij.b. Nubes ſpargunt lumen ſuū ⁊ luſtrant cun-
cta per circūitum quocūqꝫ eas voluntas gubernantis du-
xerit. Jtem flores paſcit non ſtercora: ſic prędicator ſpūa-
lia ⁊ cęleſtia paſcit: nō tempalia vel terrena. Job.xxxix.a.
de onagro: Circūſpicit mōtes paſcuę ſuę: ⁊ virentia quęqꝫ
perq̄rit. Cant.ij.b. Fulcite me floribꝰ: ſtipate me malis.
Jtē naſcit ex corio bouis: ſic p̄dicator mactata in ſe ſuper-
bia: q̄ fuit in ſeculo taurꝰ/ fiat apis i clauſtro: vt de ſaulo fa-
ctꝰ eſt paulꝰ: p̄ſtratꝰ ē ſaulus ⁊ ſurrexit paulꝰ. Job.vlt.b.
Sumite ex vob ſeptē tauros ⁊ ſeptē arietes: ⁊ ite ad ſeruū
meū iob: ⁊ offerte ꝓ vobis holocauſtū. S.vj.a. Nō te ex-
tollas i cogitatione tua ſic taurꝰ. Jtē ſexangulā domū fac:
q̄ ſignificat ſex officinas q̄ ſūt i religione: oratoriū/ capitu-
lū/ clauſtrū/ refectoriū/ dormitoriū/ infirmatoriū. Hęc ſūt
loca orōnis/ ꝯfeſſiōis ſiue correctiōis/ ſtudij/ refectiōis/ ſom-
ni/ medicinę. Et de his dicit in Ps. Q̄ dilecta tabnacu- Ps.83.
la tua dn̄e virtutū ⁊c. Et Nūeri.xxiiij.a. Q̄ pulchra tab-
nacula tua iacob ⁊ tentoria tua iſrael: Sic i corde p̄dicatoris
debēt eſſe iſtę ſex māſiones: oratoriū ⁊ clauſtrū. i. locꝰ orō-
nis ⁊ ſtudij/ in rōnabili: refectoriū ⁊ dormitoriū. i. locus re-
fectionis ⁊ ſomni/ in cōcupiſcibili: capitulū ⁊ infirmatoriū:
id eſt locꝰ correctiōis ⁊ cōpaſſionis/ in iraſcibili. Joh.xiiij.
a. Jn domo pr̄is mei māſiōes multę ſūt. Jtē fumū ⁊ fetorē
⁊ ſtrepitū fugit: ſic p̄dicator fugere debet fumū elatiōis/ et
fetorem luxurię/ ⁊ ſtrepitū mundi. Job.xxxix.a. dicitur de
onagro: Tabernacula eius in terra ſalſuginis: cōtēnit mul-
titudinē ciuitatis: vocem exactoris nō audit. Eſa.xxxij.a.
Erit vir ſicut qui abſcondit a vēto ⁊ celat ſe a tempeſtate:
⁊ ſicut riui aquarū in ſiti. Jtem lapides fert ne vento rapi-
atur: ſic p̄dicator pctā ſua ⁊ aliena debet in corde ſuo fortit
portare: ne vento inanis glorię rapiatur/ ſicut nauis. Hiere.
l.d. Tollite de via lapides ⁊ redigite i aceruos. Jtē defun-
cto rege ſuo pugnat: ita prędicator ꝓ chriſto defuncto pu-
gnat contra hoſtes eccleſię. Job.xxxix.c. dr̄ de equo: Glo-
ria nariū eiꝰ terror: terrā vngula fodit: exultat audacter: in
occurſū p̄git armatis: ꝯtēnit pauorē nec cedit gladio. Jtē ra-
pax eſt: ſic

a In vẽſtitu ne gloꝛierl vnꝗ̃: b nẽc in die honoꝛis tui ẽxtol- c laris: q̊uoniã mirabilia ope- d ra altiſſimi ſolius: ẽt gloꝛio- e ſa ⁊ abſconſa et inuiſa ope- f ra illiꝰ. g Můlti tyrãni ſẽdeꝛt h in thꝛono: ẽt inſuſpicabilis i k poꝛ̊tauit diadema. l Multi potẽtes oppꝛeſſi ſũt valide: m ẽt glorioſi trãditi ſũt i manꝰ n alteroꝛũ. o Priũſ ꝗ̃ interrogeſ ne vitupes quenꝗ̃: ⁊ cũ int- rogauerl/coꝛripe iuſte. p Pri ũſ ꝗ̃ audias ne rñdeaſ v̊bũ:

par ẽ: ſic p̄dicatoꝛ rapit ſibi ⁊ aliȷ̃s regnũ celoꝝ. Mat. xj. b Regnũ celoꝝ vim patitur ⁊c. Itẽ cedit alie api onerate: ſic p̄dicatoꝛ iuuare debet oneratos pc̄tis vł miſeriȷ̃s. Gal. vj. a. Alł alteriꝰ onera poꝛtate. Itẽ colit palmã q̄ ſp̄ viret: ſic p̄/dicatoꝛ ſemper viret fide ⁊ foꝛtitudine. Iudic. iiȷ̃. a. Erat delboꝛa pꝛophetes vxoꝛ lapidoth: que iudicabat populũ in tempoꝛe illo: ⁊ ſedebat ſub palma: que noĩe illius vocabatur inter rama ⁊ bethel. Item in frigoꝛe putreſcit: ſic pꝛedicatoꝛ aliquando in/gruente aduerſitate putreſcit. Pꝛouer. xx. a. Pꝛopter fri/gus piger arare no/luit. Item apes pe/dibus ſe cõnectunt: ſic p̄dicatoꝛes affectibus. Act. iiȷ̃. f. Multitudinis autẽ credentiũ ⁊c. Item apis cellam inhabi/tãt: ſic p̄dicatoꝛes cellã ſacre ſcripture. Cant. ȷ̃. a. Intro/duxit me rex in cellam vinariam. Item quaſi cincta eſt: ſic p̄dicatoꝛ fide pectus/caſtitate renes cinctus eſt. Eſa. xj. a. Erit iuſticia cingulum lumboꝝ eius: ⁊ fides cinctoꝛiũ renũ eius. Item melioꝛ fit rex alioꝛum. Pꝛouerb. j. a. Intelli/gens gubernacula poſſidebit. Item calida eſt natura: ⁊ p̄/dicatoꝛ calere debet igne charitatis. De quo Luce. xȷ̃. f. Ignem veni mittere in terram: ⁊ quid volo niſi vt accẽdantur: Ioh. v. f. Erat iohannes lucerna ardẽs ⁊ lucens. De

Verſus hoc ſolet dici in verſibꝰ. Sedula/parca/bꝛeuis/vox maioꝛ coꝛpoꝛe/mel dat: In grege/ſub rege eſt/perit vncta/reuiuit aceto: Crure ſecat/ſtimulat/vitam cũ vulnere ponit: Caſta facit pꝛolẽ/pede caſſa ẽ/floꝛida paſcit: Naſcit̃ ex tauro/ſex angula menia condit: Fumos/fetoꝛes/ſtrepitum fugit/⁊ lapides fert In vento/pugnat defũcto rege rapitꝗ̃: Cedit poꝛtãti/palmã colit/ ẽ pigra bꝛuma: Rex fit i examẽ q̄ plꝰ valet ⁊ calet oĩs. Sequit̃: a In veſtitu ne gloꝛierl vnꝗ̃. Non pꝛohibet veſtes/ſed gloꝛiã veſtium ⁊ ſupfluitatem. j. Pet. iȷ̃. a. Sancte mulieres ſperãtes in dño/nõ in oꝛnatu veſtium/oꝛnabant ſe. Luc. xvj. e. Diues induebat̃ purpura ⁊ byſſo. Vbi dicit Glo. Niſi veſtium pꝛecioſitas in culpa eſſet/dñs mentionẽ de veſtibꝰ diuitis non feciſſet. Ezech. vȷ̃. f. Scandalũ iniquitatis eoꝛum factum eſt: ⁊ oꝛ/namentum moniliuꝫ ſuoꝛum in ſuperbiã poſuerũt. Gregꝰ. Veſtes pompoſas mundus cuius ſunt retinebit: abuſione ſua alios vanos ſeducturus: Veſtis data eſt pꝛo tegumento membꝛo peccati: et eſt ſignũ peccati pꝛimi parentis. Nõ igitur gloꝛieris de veſte: ſic nec de fomite peccati celebꝛato a p̄mis parentibꝰ ꝓpter quẽ veſtitꝰ eſt adinuentꝰ. b Nec in die honoꝛis tui: id eſt ſublimationis tempoꝛalis vel ſpiritualis: c Extollaris/ per elationem: vt herodes: Act. xȷ̃. d. d Quoniã mirabilia opera altiſſimi ſoliꝰ: et admiratione plena: vt ꝙ pꝛauos ⁊ adeo indignos pꝛeficit: ⁊ honeſtos ⁊ bonos cõculcari p̄mittit. Eccſ. x. b. Eſt malum quod vidi ſub ſole ⁊ quaſi per erroꝛem a facie pꝛincipis egrediens: poſitum ſtultum in dignitate ſublimi et diuites ſedere deoꝛſum: Vidi ſeruos in equis ⁊ p̄ncipes ambulantes quaſi ſeruos ſuper terram. Iteꝫ mirabilia ſũt opera dei: quia neſcit homo quare tribuat ei honoꝛes huiꝰ mundi vel diuitias vel ſciẽtias. Vñ Cantoꝛ bone memo/rie flendo dicebat: Mirabile mihi videtur ꝙ dominus dat honoꝛes ⁊ diuitias ei quẽ vult damnari. Itẽ mirabilia ſũt: qꝛ ipſi mali nõ deturpãt ſed augent pulchꝛitudinẽ vniuerſi. Vnde Augꝰ. in lib. de vera religione. De peccatis anime vel penis non efficitur vt vniuerſitas vlla defoꝛmitate turpetur. Eſt enim pulchꝛitudo vniuerſe creature per hec tria inculpabilis. ſ. damnatione peccatoꝛum/ exercitatione iuſtoꝛũ/perfectione beatoꝝ. Et non ſolum mirabilia ſũt: ſed e Et gloꝛioſa ⁊ abſconſa ⁊ inuiſa opera illius. Gloꝛioſa: id ẽ digna gloꝛia ſiue laude. Gloꝛia eñi eſt fre/quens fama cum laude abſconſa: quia nemo poteſt plene inueſtigare cauſam eoꝛum. Deut. xxxȷ̃. e. Nonne hec condita ſunt apud me: ⁊ ſignata in theſauris meis: f Inuiſa/pꝛopter ſenſus humani paruitatem: quia ſicut ſe habet oculus noctue ad lucem ſolis: ſic intellectus humanus ad manifeſtiſſima nature. g Multi tyranni ſederunt in thꝛono: vt ſaul. j. Reg. xv. Et aman: Heſter. iȷ̃. i Et inſuſpicabilis: q̄ nec ſperabat: nec alius nec ipſe cogita/bat: k Poꝛtauit diadema: vt dauid. j. Re. xvj. c. Et mardocheꝰ: Heſter. viȷ̃. a. Vel ſic: g Multi tyranni. i. multi ambitio ſi: h Sederunt in thꝛono: id ẽ ſedere cupierunt vacante ſede. Vel/ ſederunt/iam p̄ſumptione. i Et inſuſpicabilis: id ẽ aliquis de quo nulla erat ſuſpicio: k Poꝛtauit diadema. i. fuit electus. Augꝰ. Tyrannus eſt: qui violenta dñatione oppꝛimit ſubditos. Chꝛyſoſto. Tyrannꝰ eſt: q̄ alienos ſeruos ſibi cogit ſeruire. Vtroꝗ̃ modo ambitioſi recte dicunt̃ tyranni: quia tm̄ dominationẽ querunt: ⁊ tyrannide trahunt ad ſe alios. Notandũ auteꝫ ꝙ quattuoꝛ de cauſis pꝛeficiuntur tyranni. Vna cauſa eſt vt dominꝰ laudetur in eoꝛuꝫ humiliatione ⁊ populi oppꝛeſſi ab eis/liberatione. Exo. ix. d. Idcirco poſui te vt oſtendam in te foꝛtitudinẽ meam ⁊ narretur nomen meum in omni terra. Secũda eſt: vt ſancti pꝛobentur. Gen. xxv. c. Maioꝛ ſeruiet minoꝛi. Tertia cauſa ẽ: vt grauius ⁊ iuſtius puniant̃. Eccſ. viȷ̃. b. Interdum dñatur homo homini in malum ſuum. Quarta eſt: vt recipiant mercedem bonoꝛũ que fecerunt. Ezech. xxix. d. Merces non eſt reddita ei neꝗ̃ exercitui eiꝰ de tyro ꝓ ſeruitute qua ſeruiuit mihi aduerſus eam: Pꝛopterea hec dicit dñs deus: Ecce ego dabo nabuchodonoſoꝛ regeꝫ babylonis in terra egypti ⁊c. His quattuoꝛ/opa dei ſũt mirabilia/gloꝛioſa/abſcõſa/inuiſa. Mirabilia. Ioh. vȷ̃. c. Vnũ opꝰ feci ⁊ omnes miramini. Gloꝛioſa. Luc. xiȷ̃. d. Omis populus gaudebat in vniuerſis que gloꝛioſe fiebant ab eo. Abſconſa. ȷ̃. xvj. c. Plurima illiꝰ opera ſunt i abſconſis. Inuiſa. Marci. vȷ̃. d. Appꝛehendens eum ieſus de turba ſeoꝛſum miſit digitos ſuos in auriculã eiꝰ. Mirabile ẽ/qd̄ de malo bonũ fac̃. Gloꝛioſũ/qd̄ martyrẽ inermẽ tyrannũ vincere fac̃. Abſconſum/qd̄ pꝛedeſtinatũ eſt. Inuiſũ/qd̄ gratuitũ eſt. Sequit̃: l Multi potentes oppꝛeſſi ſunt valide: vt amã ſuſpẽſus: Heſter. vȷ̃. d. Et ſennacherib: Eſa. xxxvȷ̃. g. Et iudei a tito ⁊ veſpaſiano. Amos. v. c. Depꝛedationẽ affert ſuper potentem. m Et glorioſi: id eſt gloꝛiantes in lege ⁊ templo dñi: n Traditi ſunt in manus alteroꝛum: id eſt romanoꝛũ. Vel generaliter: m Glorioſi: id eſt omnes vane gloꝛiantes. n Traditi ſunt i manus alteroꝛũ: id eſt demonũ. Pꝛouerb. xxv. a. Ne gloꝛioſus appareas coꝛam rege. Item Pꝛouerb. v. b. Ne des alienis honoꝛem tuum. o Priuſ ꝗ̃ interroges ne vituperes quenꝗ̃: ⁊ cum interrogaueris coꝛripe iuſte. Hic pꝛohibet temerariũ iudicium: quo multi iudicant de aliȷ̃s ſolis rumoꝛibus/neſcientes cauſas ⁊ circumſtantias peccati vel facti. Contra quos dicitur Gen. xviȷ̃. c. Deſcendam ⁊ videbo vtrum clamoꝛẽ qui venit ad me opere compleuerint. Act. xxv. d. Non ẽ cõſuetudo romanis damnare quenꝗ̃: niſi qui accuſatur pꝛeſentes habeat accuſatoꝛes. ȷ̃. xix. a. Qui cito credit: leuis eſt coꝛde. p Priuſ ꝗ̃ audias ne reſpondeas verbũ: id eſt alioꝝ cauſas nõ pꝛiꝰ diudices ꝗ̃ dinoſcas: vel nõ pꝛiꝰ doceas ꝗ̃ addiſcas: nõ pꝛiꝰ ſis canalis ꝗ̃ cõcha: nõ pꝛiꝰ ſis didaſcalꝰ ꝗ̃ diſcipulꝰ. Pꝛouer. xviȷ̃. c. Qui pꝛiꝰ rñdet ꝗ̃ audiat: ſtultũ ſe eẽ demõſtrat. Vñ Pꝛouer. xxix. c. Vidiſti ho

Marginal references: 11. q. 5. c. eoꝝ. 15. q. 8. c. ſi. Pꝛouer. 18. c.

minē velocē ad loquēdū: ſtulticia magis ſperāda eſt ꝙ illꝰ correctio. Jō dicͭ Jaco. j. c. Sit oīs hō velox ad audiēdū: tardꝰ aūt ad loquēdū. ī. xviij. c. dꝛ: Añq̄ loq̄ris diſce. a Et in medio ſeniorū/ ſapientū: b Ne adijcias loq̄: id eſt non multum vel audacter loq̄ris. ſ. vij. b. Noli verboſus eſſe in multitudine preſbyterorum. c De ea re que te non moleſtat: id eſt cuius amiſſio vel ignorantia debet eſſe cauſa moleſtie: d Ne certaueris/ contendēdo ſic eſſe/ vl' nimis curioſe inquirendo. Hieroꝰ. Stultū eſt ſollicitū eē circa id qđ ſine piculo igñraſ. ſ. iij. c. In pluribꝰ operibus dei ne fueris curioſus. e Et in iudicio peccantium: id eſt iudicium peruertentiū: f Ne conſiſtas: vt aſſeſſor. Uel non conſiſtas: Satis enim conſiſtit qui conſentit. Daniel. xiij. c. Mundus ego ſum a ſanguine huius. Uel ſic. e In iudicio peccantiū ne cōſiſtas: id eſt ne moreris iudicare τ punire peccantes cognita ṽitate: qđ ſepe faciūt iudices cauſa cupiditatis. Eccs. viij. b. Quia non pferſ cito ɔtra malos ſentētia/ abſq̄ vllo timore filij hominū perpetrāt mala. g Ne in multis ſint actus tui. Prohibiturus auariciā/ prohibet curioſitatem que comes eſt auaricie. Et poteſt legi de his qui ſimul audiunt diuerſas facultates. Cōtra quos dicit Deut. xxij. b. Nō arabis ī boue ſimul et aſino: nec indueris veſtimēto qđ ex lana linoq̄ contextum eſt. Idem poteſt legi de his qui de ſcripturis multiplicandis aut poſſeſſionibus alijs nimis ſolliciti ſunt. Contra quos dicit Oſee. x. a. Diuiſum eſt cor eorum: nunc interibunt. Luc. x. g. Martha martha ſollicita ea τ turbaris erga plurima. Item de his q̄ diſpenſationē querunt vt habeant plures redditꝰ et curā ſpiritualiū et temporaliū ſimul. Contra quos dicit. ij. Timoth. ij. a. Nemo militans deo implicat ſe ſecularibꝰ negocijs. Matth. xxv. b. Euge ſerue bone et fidelis q2 ſuper pauca fuiſti fidelis: ſup multa te conſtituā. Ideo dicit Pſ.
Pſ. 26. Unam petij a dño hanc requiram. Gregꝰ. ſuper Ezech. Fluuius qui in multos riuos diuiditur: citius a ſuo alueo deſiccatur. h Et ſi diues fueris: id eſt eſſe cupieris: i Nō eris imunis a delicto: q2 aut male cupies/ aut male retinebis. j. Timoth. vj. b. Qui volūt diuites fieri: incidūt i tēptationē τ in laqueū diaboli. k Si eni ſecutꝰ fueris/ diuitias tempales/ mente vel deſiderio vel corporali diſcurſu: l Non apprehendes: q2 vt dicit Gregꝰ: gloria huius mundi vmbre ſimilis eſt: quia fugientē ſeq̄tur et fugit ſequētē. Uñ. ī. xxxiiij. a. Quaſi q̄ apphēdit vmbrā et pſeq̄ſ ventū: ſic q̄ attendit ad viſa mēdacia. m Et nō effugies/ peccatū vel faciē iudicis: n Si precucurreris: id ē feſtinanſ cucurreris poſt diuitias. Abacuk. ij. b. Ue qui multiplicat non ſua. Prouerb. xxviij. c. Qui feſtinat ditari nō erit innocēs. Uel ſic. k Si ſecutꝰ fueris/ diuitias tempales. l Non apprehendes/ eternas. m Et nō effugies/ diuitias eternas et etiā temporales: n Si pcucurreris/ ad eternas. q. d. ſi ſequeris diuitias temporales/ amittis eternas: ſi contēnis tempales/ eternas habebis τ temporales. Uñ Rabanus ī originali. In nullo bono deficient qui ſpirituali fruunſ: nam cum diligimus dñm: in eo omnia bona repimus. Unus eſt qui querit cum quo omnia bona reperiunſ τ lucrum admirabile et compēdium ſingulare. Sap. vij. b. Uenerunt mihi omīa bona pariter cum illa. o Eſt homo laborans. Proſequiſ de cupiditate: et oſtendit miſerias τ erumnas hominū. Unde dicit: Eſt homo: id eſt ab humo: p Laborans/ ſeipſū crucias pro diuitijs cōgregādis. Eccs. x. c. Labor ſtultorum affliget eos qui neſciunt in vrbem pergere: id eſt in

Al. †certeris

B

a Et in medio ſeniorū nē adijcias loqui. b Dē ea re que te c nō moleſtat: d nē † certaueris: e ēt f in iudicio peccantiū nē conſiſtas. g Fili nē in multis ſint h actus tui: ēt ſi diues fueris i nōn eris imunis a delicto. k Si ēni ſecutꝰ fueris/ nō l apprehendes: m ēt non effugies ſi n pcucurreris. o Eſt homo p laborans ēt q feſtinans et r dolens s impius: ēt t tanto magis non † abundabit. v Eſt homo x marcidus egēns recuperatione: y plus deficiens virtute z ēt abūdās paupertate: a ēt ocu-

Al. †abūdā

celum: volunt enim pergere onerati. q Et feſtinans/ ditari. Abacuk. c. Quaſi aquila feſtinans ad comedendū: oēs ad predam veniunt. Prouerb. xiij. b. Subſtantia feſtinata ipſa minueſ. r Et dolens: q2 non pōt tantū acq̄rere quātū vellet: id eſt tam cito: vl' quia laceraſ cor eiꝰ ſpinis diuitiarū. Contra Job. xxx. a. Eſſe ſub ſentibꝰ delitias cōputabant: Sicut phreneticꝰ cū icidiſ non ſentit/ imo gaudet. s Impius/ in deum: quia res filiorum eius: id eſt pauperum: vel male acq̄rit: vel iniuſte detinet. Prouerb. xxviij. b. Qui coaceruat diuitias vſuris τ fenore liberali/ in pauperes. i. contra paupes cōgregat eas. Item exponitur h̄ de ſcholaribus q̄ feſtinant τ laborant vt ſciant. o Eſt homo laborans/ vigilando/ ſcribendo/ ſtudendo tm̄ vt ſciat. Eccs. j. d. Dedi cor meum vt ſcirem prudentiā τ doctrinam erroreſq̄ τ ſtulticiam: et agnoui q̄ i his eſſet labor et afflictio ſpiritus. Item in eodem. vj. c. Omis labor hominis in ore eius. Contra qđ dicitur eodem. v. d. Hoc mihi viſum eſt bonū: vt comedat quis τ bibat de labore ſuo q̄ laborauit ſub ſole: id ē cōuertat in ſuā vtilitatē qđ audit vel docet. q Et feſtināſ/ audire multas lectiones τ multos libros cito trāſcurrere: τ in fine tantū ſcit quantū p̄us ſciebat vel forte minus. Prouerb. xx. c. Hereditas ad quā feſtinatur in pncipio: in nouiſſimo benedictione carebit. Uel feſtinans/ eſſe vel vocari magiſter: qđ peius eſt. Jaco. iij. a. Nolite plures magiſtri fieri fratres mei. Prouerb. xix. a. Qui feſtinus eſt pedibꝰ offēdet. r Et dolens/ q̄ nō habet magnas lectiones de littera. Uel quia nō pōt cito fieri magiſter. Job. xxj. c. Deꝰ ſeruabit filijs illius dolorē patris. Uel quia non aſſequitur nomen vel ſtatū magiſtri ſui. Pſ. Surgite poſtq̄ ſederitis qui manducatis panem dolo- Pſ. 116.
ris. s Impius/ in cultū dei: quia ꝓpť ſtudij curioſitatē amittit miſſas τ matutinas: vel tā feſtinant dicit: vt nec attentiones nec deuotionē habeat. Unde tali dicit dñs Job. xxxviij. a. Cum me laudarent ſimul aſtra matutina: et iubilarent omnes filij dei: ſupple vbi eras? Eccs. viij. d. Eſt homo qui diebus τ noctibus ſomnū nō capit oculis: et intellexi q̄ omniū operum dei nullam poſſit homo inuenire rationē eoꝝ que fiunt ſub ſole: τ quanto plꝰ laborauerit ad querendū: tanto minꝰ inueniet eā. Et hoc eſt qđ dicit h̄: o Eſt hō laborans τ feſtinans τ dolēs impiꝰ: id eſt negligēs cultū dei: t Et/ q̄nto magis negligit: tāto magis nō abundabit/ ſciētia τ virtute. Prouer. xj. a. Expectatio ſollicitoꝝ peribit. Et. j. c. Impius facit opꝰ inſtabile. Et j. d. Alij diuidunt ꝓpria/ et ditiores fiunt: alij rapiūt nō ſua et ſemper in egeſtate ſunt. v Eſt homo marcidus: id eſt eger vel ſenex/ ſicut flos marcidus cū viriditatē amittit. x Egēs recuperatiōe/ ſanitatis vl' tēporis amiſſi vel corporis refectione. ſ. ij. b. Crede deo τ recuperabit te. Uel ſic: v Eſt hō marcidus. i. piger τ torpēs. Joſue. xviij. a. Uſq̄q̄ marcetis ignauia? x Egēs recupatiōe amiſſi tēporis propter pigritiā/ vel confortatione/ exhortatione/ vituperatiōe ſeipſū. y Plus deficiēs virtute. i. valde deficiēs ṽtute corpis vl' aī. z Et abūdās paupertate/ virtutū. a Et tū oculꝰ dei reſpexit illū in bono: id ē ad bonū illius. Uel ſic legaſ τ meliꝰ. v Eſt hō marcidꝰ. i. paup ſine flore mūdi. Flos eni dr marcidꝰ/ cū viriditatē amittit. x Egēs recupatiōe. i. egere ſe cognoſcens deo: q̄ recupabit oīa. Phil. iij. d. Saluatorē expectamus dñm ieſum chriſtū: qui reformabit corpus humilitatis noſtre τc. y Plus deficiēs virtute/ ꝙ egēs recuperatione diuitiarum: et plꝰ dolēs de defectu virtutis ꝙ pecunie vel ſanitatis. z Et abūdans paupertate: id eſt ſciens compari

ens compati. Uel abundans/ diuitijs ſpũalibꝰ: paup/
tate: id eſt merito paupertatis. ij. Corinth. viij. a. Altiſſi/
ma paupertas eorum abundauit in diuitias pauperta/
tis eorum. Prouerb. xiij. a. Quaſi pauper cum in multis
diuitijs ſit. a Et oculus dei reſpexit illum in bo/
no. In bono di/
cit: quoniã reſpicit
oculus dei in malo
penę. Exo. xiiij. f.
Reſpiciẽs dñs ſu/
per caſtra egyptio/
rum per columnaꝫ
ignis et nubis/ inf/
fecit exercitum eo/
rum. Quãdoqꝫ eſt
in bono: vt hic: et
Gen. iiij. a. Reſpe/
xit dñs ad abel ꝛ ad
munera eiꝰ: ad cain
autem ꝛ ad munera
eiꝰ non reſpexit. Et
Luc. j. e. Reſpexit
dñs hũilitatẽ ancil/
lę ſuę. Primꝰ oculꝰ
iuſticię ẽ: ſecũdꝰ mi/
ſericordię.

a lũs dei reſpexit illum in bo/
b no: et erexit eum ab humili/
c tate ipſius: et exaltauit ca/
d put eius: et mirati ſunt in il/
e lo multi et honorauerũt de/
f g um. Bona et mala: vita et
h i mors: pauptas ꝛ honeſtas
k l a deo ſũt. Sapientia ꝛ diſci/
m n plina ꝛ ſcientia legis apud
o deum: dilectio et vię bono/
p rum apud ipſum. Error et
tenebrę peccatoribus con/
q creata ſunt: qui autem exul/
r tant in malis/ conſeneſcunt

b Et erexit eum ab humilitate ipſiuſ: id eſt ab oppreſſiõe infirmitatis ꝛ paupertatł. c Et exaltauit caput eiꝰ/ in preſenti: vt patet in Iob vlł. c. Et in futuro: vt patet in laçaro: Luc. xvj. e. d Et mirati ſunt in illo multi: ꝙ tam ſubito de tanta miſeria in tantam gloriam ſublimatus eſt. Sap. v. a. Uidentes turbabũtur timore horribili ꝛ mirabunt i ſubitatiõe inſperatę ſalutis. e Et honorauerũt deum/ ſic boni ſublimati: id eſt laudauerunt/ gratias agentes ꝛ de bonis ꝛ de malis ab eo receptis. Utraqꝫ enim ſunt a deo: Uñ ſequit: f Bona: id eſt proſpera. g Et mala: id ẽ aduerſa. h Uita: naturę/ gratię ꝛ glorię. i Et mors: naturę/ gehẽnę. k Paupertas/ ſpũalis vel tempalis vita. l Et honeſtas: id eſt opulentia tempalis vł ſpũalis: m A deo ſunt/ pncipali auctore. Contra. Sap. j. c. Deus mortem non fecit. Sol. Deus mortem non fecit: id eſt cauſam mortis: id eſt peccatum: qd dicitur mors culpę. Item eſt duplex malum: ſcilicet malum culpę: et hoc non eſt a deo: et malum penę: et illud eſt a deo. Eſa. xlv. a. Ego dñs et non eſt alter deus formans lucem ꝛ creans tenebras/ faciẽs pacem ꝛ creans malũ. n Sapientia ꝛ diſciplina ꝛ ſcientia legis apud deũ: Et eſt idem in deo ſapiẽtia/ diſciplina/ ſcientia/ lex: ſcꝫ diuina eſſentia. Quę ſapiẽtia dicit: quia omnia ſapit ꝛ falli nõ poteſt. Diſciplina: quia docet ꝛ diſciplinat. Scientia: quia ſcit oĩa ꝛ ſcire nos facit oĩa: id ẽ aliqua. Lex quia regit ꝛ dirigit omnia. Et de hac lege dicit Augꝰ. Hęc ẽ lex incõmutabilis veritas: illa ꝗ omniũ artiũ lex recte dicitur ꝛ ars omnipotẽtis artificis. o Dilectio ꝛ vię bonoꝝ apud ipſum: id eſt deus diligit bonos ꝛ facit venire ad ſe. Uię autem bonorũ ſunt penitentia ꝛ innocẽtia: extra quas nullus veniet ad ipſum. Hę ſũt vię pulchrę: de qbꝰ Prouer. iij. c. Uię eiꝰ vię pulchrę: et oẽs ſemitę eiꝰ pacificę. Et eodẽ. iiij. d. Uias ꝗ a dextris ſũt nouit dñs: peruerſę autem ſunt quę a ſiniſtris ſũt. p Error ꝛ tenebrę peccatoribꝰ concreata ſunt/ ſimul facta: nõ a deo creatore oĩm: ſ a libero arbitrio pctõris. q. d. ſapientia ꝛ diſciplina ꝛ ſciẽtia: dilectio ꝛ via continendi ad deum/ eſt in hominibus non ab ipſis ſed a deo: error circa viam: tenebrę dicit contra ſapientiam. Hoc ideo dicit auctor: vt oſtendat/ quia aliter ꝛ aliter ſũt a deo bona ꝛ mala. Bona quidem ſunt a deo ſolo ſimplicit: id eſt ex mera gratia eius: mala vero: id eſt ſupplicia ab eo irato et prouocato peccatis noſtris. Uñ Thren. iij. d. Se abiecit ꝛ miſerebitur: ſm multitudinẽ miſericordiarũ ſuarum: Non enim humiliauit ex corde ſuo: et abiecit filios hoim. q Qui

autem exultant in malis: id eſt in peccatis ſuis. r Conſeneſcũt in malo: id ẽ vſqꝫ ad canos permanẽt in malis: id eſt vſqꝫ ad mortẽ. Daniel. xiij. f. Inueterate dieꝝ malorum. Uel/ Cõſeneſcunt in malo: id eſt aſtutiores ſunt ad mala perpetrãda. Luc. xvj. b. Filij huius ſeculi

s t in malo. Datio dei perma/
v net iuſtis: ꝛ profectus illius
x ſucceſſus †habebit i ęternũ.
y Eſt qui locupletatur parce
z agendo: et hęc eſt pars mer/
a cedis illiꝰ in eo ꝙ dicit: inue
b ni requiẽ mihi: et nũc mãdu
c cabo de bonis meis ſolꝰ: et ne
d ſcit ꝙ tempꝰ ꝑtereat illũ: et
e f mors appropiquet: et relin/
g quat oia alijs: ꝛ moriat. Sta
h i teſtamẽto tuo: et i illo collo
i qre: et i ope mãdatoꝝ tuoꝝ
k l veteraſce. Ne manſeris in

prudentiores ſũt fi/
lijs lucis in genera/
tiõe ſua. s Datio
dei: id ẽ qd dat de/
us. ſ. gratia et glia: Al. †habebũt
t Permanet iu/
ſtis: qꝛ mił: Iuſti
enim in perpetuum
viuent: et apud do/
minũ ẽ merces eo/
rum: Sap. v. c. j.
Cor. xiij. c. Chari/
tas nũqꝫ excidit. v
Et profectꝰ illiꝰ/
pauperis vł dei: id
eſt mltiplicatio bo/
noꝝ operum et vir/
tutum: x Suc/
ceſſus habebit i
ęternũ: id eſt mul/

tiplicis mercedis ꝛ ęternę remunerationis. Sap. iij. d. Bonorum operum glorioſus eſt fructus. y Eſt qui locupletat parce agendo: id eſt auare ꝯgregãdo. z Et hęc eſt pars mercedis illius/ non tota: a In eo ꝙ dicit: inueni requiem mihi/ in luto diuitiarũ: ſicut porcus. Iere. xlviij. b. Fertilis fuit moab ab adoleſcẽtia ſua: ꝛ reqeuit in fecibꝰ ſuis. Luc. xij. c. Anima habes multa bona repoſita in annos plurimos: requieſce/ comede/ bibe/ epulare. Cõtra. Ps. Labores manuũ tuarum manducabis. Ps. 127. b Et nũc manducabo de bonis meis ſolus: id eſt propt me ſolũ cõgregata. Eccs. iiij. c. Uę ſoli: qꝛ ſi ceciderit ꝛc. Iob. xxxj. b. Si comedi buccellã meã ſolus ꝛc. c Et neſcit ꝙ tempꝰ ꝑtereat illũ/ inutilit et dãnabilit. Deut. xxxij. e. Iuxta eſt dies pditiõis. d Et mors/ naturę vel gehennę: e Appropinquet. Unde. j. xiiij. b. Memor eſto qm̃ mors non tardabit. f Et relinquat omnia alijs et moriatur. j. xiiij. a. Qui aceruat animę ſuę iniuſte/ alijs congregat: ꝛ in bonis illius alius luxuriabit. Prouer. xiij. d. Cuſtoditur iuſto ſubſtantia peccatoris. Ps. Ne timueris cum diues factus fuerit homo ꝛc. Ps. 48. j. Timoth. vj. b. Nihil intulimus in hunc mundum ꝛc. g Sta in teſtamento tuo: id eſt in mandato dei: qd tibi ſtatutũ eſt ad obſeruandum: Exo. xx. Et in pacto baptiſmali: quod ſtatuiſti ꝛ promiſiſti ſeruare. Ps. Iuraui ꝛ ſtatui ꝛc. Uel religionis quod vouiſti. Ps. Uouete ꝛ reddite. Ps. 118. Ps. 75. h Et in illo colloquere/ deo meditando et alijs predicando. Michęę. v. b. Stabit et paſcet in fortitudine dñi: non in ſua. Non ſtat in teſtamento ſuo: qui pactũ violat baptiſmale vel mandata dei tranſgredit: vel votũ religionis ſuę nõ cuſtodit. Gal. iij. c. Hominis cõfirmatũ teſtamentũ nemo ſpernit. i. nullꝰ ꝗ ſit heres renouabit/ aut ſupordinat. Ubi eñ teſtamẽtũ ẽ/ mors neceſſe ẽ/ intercedat teſtatoris: Teſtamentũ eni in mortuis confirmatũ eſt: alioqn nondũ valet dũ viuit ꝗ teſtatꝰ eſt: Heb. ix. e. Iam multi clauſtrales non ſtant in teſtamento ſuo: nondum valet teſtamentum eorum: quia adhuc viuunt ſibi ꝛ mundo ꝛ parentibus. i Et in opere mandatorum tuorũ: id eſt tibi datorum: k Ueteraſce: id eſt pſeuera vſqꝫ in finẽ. Nam qui pſeuerauerit vſqꝫ i finẽ h ſaluus erit: Mat. x. c. et. xxiiij. b. Et nõ aliꝰ: qꝛ vnꝰ ſolꝰ accipit brauiũ. j. Cor. ix. d. l Ne mãſeris i opibꝰ peccatorũ/ maculatione. i. peccantium prauitati ne conſentias: vel ſi forte conſenſeris/ opere non impleas: vel ſi feceris non permaneas: ſed penitendo recedas. Michęę. vij. b. Ne leteris inimica mea ſup me qꝛ cecidi: cõſurgã: cũ ſedero in tenebris dñs

a opibꝰ pctoꝝ. Confide aūt i
b c deo: et mane i loco tuo. Fa-
cile eſt enim i oculis† dei ſu-
d bito honeſtare pauperem.
e f g h Benedictio dei in mercedē
iuſti feſtinat: et in honore
veloci proceſſus illius fruc-
i tificat. Ne dicas: quid eſt mi
k hi opus: et que erunt mihi ex
l hoc bona? Ne dicas: ſuffici-
m ens †mihi ſum: et quid ex h
n o peſſimabor? In die bonoꝝ
p ne imemor ſis malorum: et i
q die malorum ne imemor ſis
r bonorum: quoniam facile ē
s coram deo in die obitus re-
tribuere vnicuiqꝫ ſm vias
t ſuas. Malicia† hore obliuio
v nē facit luxurie† maxime: et
x in fine hominis denudatio
y operum illius. Ante mortē
ne laudes hominē quenqꝫ:
z quoniam in filijs ſuis agno
a ſcitur vir. Non omnem ho-
b c minem inducas in domum
d tuam: multe enim ſunt inſi-
e die doloſi. Sicut enim† eru-
f ctuāt precordia† fetentium:

dero in tenebris/dn̄s lux mea eſt. a Confide aūt in deo/ q̄ pōt eripe ⁊ erigere lapſos. Miere. xvij. b. Bn̄dictꝰ q̄ cōfidit i dn̄o. b Et mane i loco tuo. i. i deo q̄ ē locꝰ tuꝰ. Vl' In loco tuo. i. fide et charitate. Eccs. x. a. Si ſpiritꝰ poteſtatem habentis aſcenderit ſuper te: locum tuū ne dimiſeris. c Facile eſt enim in ocul dn̄i/vel/dei ſubito: id eſt cito vel ex iprouiſo: d Honeſtare pauperem: id eſt adiuuare et liberare a miſeria et preſſura paupertatis vel infirmitatis vel temptationis aut cuiuſcunqꝫ tribulationis. e Benedictio dei id eſt remuneratio: f In mercedē iuſti feſtinat. Apoc. vlt. c. Ecce venio cito: et merces mea mecum eſt.

Al. tpīi
Al. nō hz † mihi
j. 18. c.

Gen. xv. a. Ego ſum merces tua magna nimis. Vel ſic: e Bn̄dictio dei: id eſt gratia/⁊ cetera bona q̄ tribuit in preſenti: que ſunt benedictio ſiniſtre: g Feſtinat: vt ꝑducat. f In mercedem iuſti: id eſt ad gloriam quam tribuet in futuro iuſtis pro mercede laboris: que eſt benedictio dextere. Unde ſenſus eſt. Bn̄dictio ſiniſtre feſtinat ad benedictionem dextere. Prouer. iij. d. Manſuetis dabit
Ps. 83. gratiam: gloriā ſapientes poſſidebūt. Ps. Gratiam ⁊ gloriā dabit dominꝰ. h Et in honore veloci/datiui caſus/proceſſus illius fructificat: id eſt iuſto velociter curr●nti ad brauium eterne vocationis/proceſſus vite eius fructificat ad honorē illius. Merito em̄ bone vite
Ps. 8. honorabit a chriſto honore regni. Un̄ Ps. Gloria ⁊ honore coronaſti eū dn̄e. Itē honore iudicij. Matth. xix. d. Amē dico vob ꝙ vos q̄ ſecuti eſtis me ⁊c. Itē honore adoptiōis filioꝝ. Sap. v. a. Nos inſenſati/vitā illoꝝ eſtimabamꝰ inſaniā: ⁊ finem illoꝝ ſine honore: quō ergo cōputati ſunt inter filios dei ⁊ inter ſanctos ſors illorum eſt. Item honore laudationis ipſius chriſti. Matth. xxv. c. Eſuriui et dediſtis mihi mādücare ⁊c. Uenite ergo bn̄dicti ⁊c. Itē honore angelico: qꝛ parificabunt angelis. Matth. xxij. c. In reſurrectione neqꝫ nubent neqꝫ nubent: ſed ſūt ſicut angeli dei. Et nota ꝙ dicit/fructificat: qꝛ vita iuſti eſt arbor fructificans: cuius radix eſt fides: ſtipes eſt ſpes: rami charitas extenſa ad omnes: folia ſunt bona verba: fructꝰ opera. Sequitur: i Ne dicas/quid eſt mihi opus: id eſt quo indigeo. Hec eni vox eſt ſuperboꝝ diuitū: qui in potentia et opulentia ſua confidunt. k Et que erunt mihi ex hoc: id eſt poſt hoc/bona. Hec eſt vox infidelium: qui dicunt animam perire cum corpore: nec bona nec mala eſſe poſt hanc vitā. De primis dicit Apoc. iij. c. Dicis quia diues ſum ⁊ locupletatꝰ ⁊ nullius indigeo ⁊ neſcis quia miſer es ⁊ miſerabilis ⁊ pauper ⁊ cecus ⁊ nudus. De alijs dicitur Sap. ij. a. Ex nihilo nati ſumus ⁊ poſt h erimꝰ tāqꝫ non fuerimꝰ. Prouer. xxiij. c. Ne emuleris impios quoniā non habent futuroꝝ ſpem. l Ne dicas: ſufficiens mihi ſum/in cōſilijs/in ſciētia/in vita: et nullius auxilio vel conſilio vel oratione indigeo: m Et q̄d ex hoc peſſimabor: id eſt quid mali ex hoc ꝙ tot ⁊ tāta cōgregaui ſuſtinebo? Et q̄d ex hoc: id ē poſt h: n Peſſimabor: id eſt cū ita ſufficiēs ſim quid āmodo pati poſſum aduerſi? j. xxxviij. b. Memento nouiſſimoꝝ ⁊ noli obliuiſci: neqꝫ enim eſt cōuerſio: ⁊ huic non proderis ⁊ teipm peſſimabis. o In die bonoꝝ ne imemor ſis malorum: id eſt i tempore ꝓſperitatis/tam ſpiritualis q̄ temporalis/memento aduerſitatis que preceſſit vel que accidere poteſt: Naturale eni eſt vt diē ſeqtur nox: et econuerſo. Unde ſequit: p Et in die maloꝝ: id eſt aduerſitatis ſpūalis vel temporalis vel corporalis: q Ne immemor ſis bonoꝝ: id ē bn̄ficioꝝ dei: vel bonoꝝ eternoꝝ/q̄ ꝓmittit dn̄s diligētibꝰ ſe vel ſperātibꝰ in ſe. Primū dicit/vt timeas: ſecundum vt ſperes. De hoc dicit Gen. viij. d. Frigus ⁊ eſtꝰ eſtas ⁊ hyems/ nox et dies non requieſcēt: id eſt ifirmitas et ſanitas/triſticia ⁊ leticia/aduerſitas et proſperitas. Quare autem ſic oportet eſſe memorē bonorum ⁊ maloꝝ ſubiungit: r Quoniam facile ē coram deo in die obitus: id eſt mortis vel aduerſitatis: s Retribuere vnicuiqꝫ ſm vias ſuas: ſiue bonum ſiue malum. Miere. xxxij. d. Aperti ſunt oculi domini ſuper omnes vias filiorum adam: vt reddat vnicuiqꝫ ſm vias ſuas: id eſt ſm opa ſua. t Malicia hore obliuionem facit luxurie maxime: id ē breuis afflictio aduerſitatis/delet ⁊ purgat dolorem maxime voluptatis. Unde Prouerb. xx. d. Liuor vulneris abſterget mala: et plage in ſecretioribus ventris. Eccs. x. a. Locū tuū ne dimiſeris: quia curatio ceſſare faciet peccata maxima. Et hoc ē qđ dr̄. j. xxxj. a. Infirmitas grauis ſobriam facit animam. v Et in fine hoīs: id eſt in die iudicij: x Denudatio operum illius: id eſt intentiōis operū: q̄ veſtita erat opibꝰ exterioribꝰ. j. Cor. iiij. a. Nolite ante tempus iudicare quoadusqꝫ veniat dn̄s q̄ et illumiabit abſcōdita tenebraꝝ et manifeſtabit cōſilia cordiū: id ē ſecretas cogitatiōes ⁊ volūtates. y Añ mortē ne laudes hominē. ſ. adulando. Prouerb. xxiij. d. Ne lactes quenqꝫ labijs tuis: id eſt ne laudes hominē ante mortē ſimpliciter: quia adhuc eſt pugna: ſed finis nō pugna coronat. Neſcit etiam homo an amore vel odio dignus ſit: vt dr̄ Eccs. ix. a. Dicit Glo. Stultū eſt laudare pugnantē quaſi iam victorē: ille enim qui bene videtur agere/neſcimus ſi velit vel ſi poſſit perſeuerare. Uerūtn̄ cū boni laudantur/ non ipſi ſed chriſtus in eis laudat/qui in eis viuit. Unde Gal. ij. d. Uiuo iam non ego ⁊c. Et ſubiungit cauſam. z Quoniam in filijs ſuis agnoſcit vir: id ē in finalibꝰ et perfectis operibꝰ: que ex pura intentione generat. Matth. vij. c. A fructibus eorum cognoſcetis eos. a Non omnem hominē inducas in domū tuā: id eſt non exponas omnia ſecreta domus tue omnibꝰ indifferenter: vt ezechias. iiij. Regl. xx. c. Et Eſa. xxxix. a. d Multe enim ſūt inſidie doloſi: qui forte in ſpecie peregrini hominis recipitur. Unde. s. viij. d. Coram extraneo ne facias conſiliū: neſcis eni quid pariet. De hac auctoritate faciūt ſcutum quidam/ſuam inhoſpitalitatem palliantes/ aduenas et peregrinos ſuſpicantes latrones. Myſtice/dr̄ prelato: c In domū tuam: id eſt in eccleſiam tuam. b Nō inducas omnem hominem: ſed probatum moribus ⁊ ſcientia ⁊ pauperem. d Multe enim ſunt inſidie doloſi: id ē diaboli: qui ſepe ſub ſpecie pietatis nepotibus ⁊ extraneis ſuggerit prebendas vel eccleſias dari. Dicit eni: Si quis ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ curā nō habet/fidē negauit ⁊ ē infideli deterior: j. Timoth. v. a. e Sicut eni eructuāt/fetorē: f Precordia fetentiū/vel/fetātiū. i. ſordētiū vel prurientiū.

B
Al. tpīs
Al. ymagine
Al. feruētiū
Al. fetātiū

Et ſicut perdix inducit

a Et ſicut pdix iducit in†caueā
b c Et vt caprea in laqueū:ſic ēt
d cor ſupbor: ēt ſic ꝓſpector
e vidēs caſū ꝓximi ſui. Bō-
f g na eni i mala ↄuertēſ iſidiat:
h ēt in electis†iponit maculā.
i A ſcintillā vna augetur ig-
k l nis:ēt ab vno doloſo augēt
m n ſanguis:hō †ēni pctōr ſan-
o guini inſidiat. Attēdē tibi a
p peſtifero:fābricat eni mala:
q nē forte iducat ſup te ſubſan
natione in ꝑpetuū. Admit-
r s tē ad te alienigenā/ꝛ ſubuer
t tet te i†turbine:ꝛ abalienabit
v te ā vijs ꝓprijs. Capi. XII

x y Si bēne feceris/ſcitō
z cui feceris:ēt erit gra
tia bonis tuis mul-
a b ta. Bēnefac iuſto ēt iueniēſ
c d retributionē magnam: ēt ſi
e nō ab ipſo cērte a†domino.

a Et ſicut perdix inducitur in caueam: quę eſt ſagacissima auis: et tn̄ decipitur. b Et vt caprea in laqueum: quę acutiſſime videt/ et velociſſime currit: et tn̄ occupatur et capitur. c Sic et cor ſuperborum/ fetorem ſpirat/ et ſępe decipitur: licet ſibi ſapiens videatur. Recte autem comparatur perdici ꝛ capreę ſuperbus. Perdix enim ex voce nomē habet: vt dicit Iſidorus: Sic ſuperbus ex vocibus adulantium nomen habet/ ſiue famā ſibi vſurpat. Item perdix aliena oua fouet ꝛ furatur: vt dicit Hiere. xvij. b. Fouit quę non peperit. Sic ſuperbus aliorum facta ſępe ſibi attribuit: vt patet i ſcho- [Al. fouea] laribus ꝛ magiſtris: q ſępe ſcripta aliorū ſurripiunt: et quaſi nouū opus publicant. Sed ſicut in perdice/ ſic ſępe accidit in eis. Cum [imponet] enim perdix pullos d alienis ouis eduxerit: ſtatim vt vocem verę genitricꝭ audierint/ relinquūt perdicem ꝛ re- [Al. fero] uertuntur ad verā genitricem: ſic auditores qui cū audierint illū q ſcripta condidit/ relicto ſuperbo magiſtro: qui ſe de ſcriptis hmōi falſo iactabat: cōmendant illum/ ꝛ iſtum vituperant. Item perdix eſt auis immūdiſſima: ꝛ tn̄ a magnatis libenter comeditur: quia ſupbia natione cęleſtis ꝛc̄. Item capreę ſimilis eſt ſuperbꝰ. Caprea eni habitat in mōtibꝰ: ſic ſuperbꝰ ſemp eſt in dignitatibus mente ꝛ deſiderio. Item caprea acute videt: ꝛ ſuperbus ſe reputat ſapientem. Item caprea velociſſime currit: ꝛ ſupbus omnibꝰ ſe pręfert: vbicūqꝫ vacat dignitas/ primꝰ adeſt. Fetidus autem dicitur ſuperbus: quia ſicut fetens nunqꝫ de alijs niſi fetida dicit et ſpurca. Et licet auctor omne genus ſuperbię hic comphēdat: tn̄ duplicem ſuperbiam hic ſpecialiter ſuggillat. Unam quę ſurgit ex opinione ſcientię: quam beatus Bern̄. vocat ſuperbiam altam: quę per capream deſignatur. De qua dicitur. j. Corꝭ. viij. a. Scientia inflat. Et aliam quę ſurgit ex diuitijs: quā beatus Bern̄. vocat ſuperbiā imā: quę per perdicem ſignificat. De qua dicitur. j. Timoth. vj. d. Pręcipe diuitibus huius ſęculi non ſublime ſapere. Sequitur: d Et ſicut proſpector videns caſū proximi ſui: ſic eſt cor ſuperbi. e Bona enim/ facta vel dicta aliena. f In mala conuertens: id eſt diminuens: vel mala intentione facta aſſerens: g Inſidiatur: vt ſi male aliquid fiat vel dicatur/ publicet ꝛ augmentat: bonū vo diminuet et peruertat. h Et/ ita/ in electis imponit maculam. i. itentionē eor ꝑuertens. Sicut iudei Matth. xij. b. Non eijcit hic demonia niſi in beelzebub. Proſpectorem vocat ſuperbum: quia procul aſpicit alios/ ſe cunctis ſuperiorem ęſtimans. Unde Iob. xl. b. Diſperge omnes ſupbos ꝛ reſpiciens omnem arrogantem humilia. i A ſcintilla vna augetur ignis: id eſt magnus ignis naſcitur. k Et ab vno doloſo: id eſt heretico vel falſo fratre: l Augetur ſanguis: id eſt hominum perditio vel peccatum: qd ſanguinis nomine deſignatur. Oſee. iiij. a. Sanguiſ ſanguinē tetigit: id eſt peccatū peccato additū eſt. m Homo enim peccator: id eſt hereticus vel quilibet ex certa ſcientia peccans: n Sanguini inſidiatur: id eſt vitę ſpirituali extinguendę: quia quaſi nihil in conſpectu eius ſanguis: vt dicitur. s. viij. d. o Attende tibi a peſtifero. i. caue tibi ab heretico vel detractore: qui venenū portat i ore vt ſerpēs. p Fabricat enim mala: id eſt cogitat qualiter nocere tibi poſſit aut valeat. Iob. xiij. a. Cū deo diſputare cupio: prius oſtendēs vos fabricatores mendacij et cultores peruerſorum dogmatum. Eſa. xlv. c. Abierunt in confuſionem fabricatores errorum. Et qualiter attendere moneat a tali peſtifero ſubdit: q Ne forte īducat ſuper te ſubſannationem i perpetuū: id eſt deriſum demonū q ſubſannant peccatores: vel chriſti/ qui in die iudicij impios ſubſannabit. Prouerb. j. c. Ego quoqꝫ i interitu veſtro ridebo: et ſubſannabo cum vobis qd timebatis aduenerit. r Admitte ad te alienigenam: id eſt hereticum vel demonem vel quemlibet peruerſorem. s Et ſubuertet te in turbine/ erroris vel peccati vel iudicij. Et loquitur ironice. q. d. ſi admittis alienigenam: ſubuertet te verbo vel exemplo: ideo conſortiū eius fuge. Cōtra Leuitꝭ. xix. g. Si habitauerit aduena in terra veſtra ꝛ moratus fuerit inter vos/ nō exprobretis ei/ ſed ſit inter vos quaſi indigena ꝛ diligetis eum quaſi voſmetipſos. Itē Deut. x. d. Amat deꝰ peregrinum et dat ei vic- [Al. t tempore] tum ꝛ veſtitum: et voſ ergo amate peregrinos. Sol. Hic loquit [A.] auctor de alienigena ſpirituali/ heretico vł diabolo vł peccato: q alienāt a deo. Ibi agitur de alienis lꝛalibꝰ i quibꝰ debent exerce- [Al. t deo] ri opa miſcdię. t Et abalienabit te: ſi ei cōſentias. v A vijs proprijs: q ꝓprie ducūt ad vitā vł ad deū. Uel/ A vijs tuis: id ē q tibi datę ſunt ꝛ oſtenſę vt in eis ambules.

Expoſitio Ca. XII

Si bene feceris ꝛc̄. Duo dicit auctor in hoc capitulo. Primo docet diſcretionem eſſe ſeruandā in elemoſynis faciendis/ oſtendens cui danda ſit elemoſyna: iuſto. ſ. et humili/ bono ꝛ miſericordi: et cui non: et quę retributio facięti: et qd incōmodū facere negligentis: ſuboſtēdens qn̄ ꝛ qliter agnoſci poſſit verꝰ amicꝰ/ qd nimis difficile eſt: et quomodo ad falſos amicos nos habere debeamus. Dicit ergo: x Si benefeceris: id eſt benefacere volueris dando elemoſynas tā corporales qꝫ ſpirituales: y Scito cui feceris. i. anteqꝫ des/ attēde cui des. Un̄. ī. eodē ſm aliā trāſlationē. Deſudet elemoſyna in manu tua: donec īuenias cui des: vel cui dare debes. Monet aūt auctor attendere cui dandū: et non ſolum hoc/ ſed et ſimplici animo dare debes. Unde Matth. vj. a. Attendite ne iuſticiam veſtram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis. z Et erit gratia bonis tuis multa: et ſic erit elemoſyna tua grata deo: ꝛ tibi bonorum abundantiam et dei gratiam conſeruabit. Unde. ī. xvij. c. dr̄: Elemoſyna viri quaſi ſaccułꝰ cū ipſo: ꝛ gratiam hominis quaſi pupillam conſeruabit: ꝛ poſtea reſurget ꝛ retribuet illis retributionem. a Benefac iuſto/ potius qꝫ iniuſto. Nullum enim excludit ab elemoſyna: ſed iuſtum pauperem pręponendū oſtendit iniuſto: alioquin omni pauperi dandum eſt. Unde Lucꝭ. vj. e. Omni petenti te tribue. Et Seneca. Multa perdenda ſunt vt vnum bene detur. b Et inuenies/ in futuro: c Retributionē magnā: quia pro nūmo vitam ęternam. Augꝰ. Da pauperi ꝛ accipe cęlum. Eccꝭs. xj. a. Mitte panem tuum ſuper trāſeūtes aqs: et poſt multa tempora inuenies illum. Uel ſic. x Si benefeceris/ pauperi: y Scito cui feceris: quia chriſto ꝓk quē dediſti. Un̄ Matth. xxv. d. Qꝫdiu feciſtꝭ vni ex fratribꝰ meis minimis mihi feciſtis. z Et erit gr̄a bonis tuis multa: quia illa ſola elemoſyna remunerabitur a deo quę chriſto datur. a Benefac iuſto: id eſt chriſto i mēbris ſuis: b Et inuenies retributionē magnam/ reſpectu illorum qui dāt elemoſynas pro laude hominū: De quibus dicitur Matth. vj. a. Amen dico vobis/ recęperunt mercedem ſuam. De alio vo dicitur Matth. x. d. Qui recipit prophetam in nomine prophetę/ mercedem prophetę accipiet: et qui recipit iuſtū in nomine iuſti/ mercedem iuſti recipiet. d Et ſi nō ab ipo/ iuſto paupe. e Certe a dño: q dicit Mat. x. d. Quicūqꝫ potū dederit vni ex mimis iſtis calicem aquę frigidę

calicem aque frigide tm̃ in nomine diſcipuli: amen dico vo/
bis/non perdet mercedē ſuam. a ¶Non eſt ei bene qui
aſſiduus eſt in malis: id eſt qui aſſidue peccat et pecca/
ta peccatis accumulat: quia et ſi exterius dilectus in carne et
honoretur ab hominibus: torquetur tñ et cruciatur in con/
ſcientia: quia nullum malũ erit impunitũ. b ¶Et elemoſy/
nã nõ danti. i. dare valenti/ſed nõ volenti: ſupple non bene.
c ¶Qm̃ ⁊ altiſſim⁹ odio habet pctõres: nõ homines.
Sap. xj. d. Nihil odiſti eoꝝ que feciſti. Hoĩes ipſe facit non
pctõres: et ideo hoĩes diligit: ſed pctõres odit. Unde Pſ.
Pſ.5. Odiſti oẽs q̃ opanẗ iniq̃tatẽ. Eſt aũt duplex odiũ dei. ſ. odi/
um eterne reprobatiõis. Malach. j. a. Dilexi iacob: eſau au/
tem odio habui. Et ẽ
odiũ tp̃alis aĩaduerſi/
onis: quo tp̃alit̃ punit
vel hoĩem ꝓprie volũ
tati derelinq̃t: qd̃ eſt
maxima ira dei: vt di/
cit Aug⁹. De h̃ dicit
†Pſ.30. Pſ. Odiſti obſeruã/
tes vanitates ſupua/
cue. Sed que eſt cau/
ſa: Nõ bñ eſt elemoſy
nã nõ dãti: qm̃ ⁊ altiſ/
ſim⁹ odio habet pctõ
B res. Reſpõſio. Non
Al. † dari dare elemoſynã pctm̃
eſt. Jaco. ij. c. Judici
um ſine miſcdĩa fiet il
lis q̃ nõ fecerũt miſcdĩã. Sequit̃: d ¶Et miſert⁹ ẽ penitẽ
tibus. i. de pctis cõmiſſis dolẽtib⁹ ⁊ dimittentib⁹: vt petro
flenti: Luc. xxij. g. Et magdalene: Luc. vij. g. Et mattheo
ſedẽti ad teloneũ: Marci. ij. b. Et mulieri ĩ adulterio dep̃hẽ/
ſe: Joh. viij. b. Dauid de adulterio penitẽti. ij. Reg. xij. d.
Pſ.31. Jõ dixit: Dixi ↄfitebor aduerſũ me iniuſticiã meã dño: et tu
remiſiſti impietatẽ pcti mei. De h̃ dr̃ Prouer. xxviij. b. Qui
abſcondit ſcelera ſua nõ dirigeẗ: q̃ aũt ↄfeſſus fuerit ⁊ reliq̃rit
ea/miſcdiam ↄſequeẗ. e ¶Da miſericordi: ⁊ ne ſuſcipi
as pctõrẽ. Cõtra. Luc. vj. c. Oi petẽti te tribue. Gal. vj.
c. Dũ tp̃us habem⁹ operemur bonũ ad oẽs. Prouerb. xxv. c.
Si eſurierit inimic⁹ tuus ciba illũ. Sol. Jn hoĩe tria ↄſiderã
da ſunt. Gr̃a/natura/culpa. Propẗ prima duo ſubueniendũ
eſt hoĩ: ꝓpter tertiũ nunq̃. Et h̃ ẽ: Da miſericordi. i. miſe
rũ cor habẽti: ⁊ miſericordia indigẽti. f ¶Et ne ſuſcipias
pctõrẽ. i. ꝓ pctõ ne ſpernas ſi indiget. Vñ Glo. Qui indigẽ
ti elemoſynã tribuit nec ꝓ delicto ſpernit: vere miſcdĩaꝫ facit:
natura eñi reſpicĩẽda eſt nõ pſona. i. pſone cõditio g ¶Et/q2
impijs/ↄtra fidẽ: h ¶Et pctõrib⁹/cũ fide: i ¶Reddet
vindictã/dñs: k ¶Cuſtodiẽs eos ĩ die vindicte. i.
reſeruãs eos punĩẽdos in die iudicij. q. d. ꝓpẗ pctm̃ nõ eſt ſub
trahenda elemoſyna pctõri cũ indiget: q2 dñs puniet eum lo
co et tempore ſuo/cuius eſt punire pctõres. Ezech. ix. a. ẜm
aliam editiõẽ: Mihi vindictã ⁊ ego retribuã. Hiere. xij. a.
Congrega eos q̃ſi gregem ad vindictã. Job. xxj. d. Jn diem
pditiõis ſeruatur malus: ⁊ ad diem furoris duceẗ. ij. Peẗ. ij.
b. Nouit dñs pios de temptatiõe eripe: iniquos ṽo in diem
iudicij cruciãdos reſuare. l ¶Da bono/indigẽti: m ¶Et
non receperis pctõrẽ/ad elemoſynã/inquantum pctõr eſt.
Verbi gr̃a: Nõ hiſtrioni vl' maledico. Ut dicit Hiero⁹: Hi/
ſtrionib⁹ dare/eſt demonib⁹ imolare. Vel ſicut. ẽ. Nõ rece
peris: id eſt ꝓpter peccatũ ne ſpreueris q̃ñ elemoſynam des
ſi indiget. Simile legiẗ Tob. iiij. c. Panẽ tuũ ⁊ vinũ tuũ ſup
ſepulturã iuſti conſtitue: ⁊ noli ex eo mãducare cũ peccatori/
bus: id eſt pro eo q̄ peccatores ſũt/noli cõmunicare: Sic fa/
ciunt illi qui nutriunt hiſtriones/cum eſuriant chriſti paupe/
res: qui autem dat indigenti peccatori: non quia peccator eſt
ſed quia homo eſt: non peccatorẽ ſed iuſtum nutrit: quia cul/
pam non diligit/ſed naturam. Myſtice/autem prohibet au
ctor hereticis cõmunicare ſocietatẽ vel verbũ doctrine. Vñ
Matth. vij. a. Nolite ſanctum dare canibus. n ¶Bene

a Nõn eſt ei bene q̃ aſſidu⁹ eſt
b ĩ mal: ẽt elemoſynã nõ dãti:
c qũoniã ⁊ altiſſim⁹ odio ha/
d bet pctõres: ẽt miſert⁹ eſt pe/
e nitentib⁹. Dã miſericordi: ⁊
f g nẽ ſuſcipias pctõrem: ẽt im/
h i pijs ẽt pctõrib⁹ rẽddet vin/
k dictam: cũſtodiẽs eos in die
l m vindicte. Dã bono ẽt nõ re/
n ceperis pctõrem. Bẽne fac
o humili: ⁊ nõ dedẽris impio.
p Prõhibe panes illi† dare:
q r nẽ ĩ ipſis põtẽtior te ſit. Nã
s dũplicia mala iuenies ĩ oĩb⁹
t boniſ q̃cũq̃ fecerĩ illi: qm̃ ẽt
altiſſim⁹ odio habet pctõreſ:
et ipijſ reddet vindictã. Nõ
v x ãgnoſceẗ in bonis amic⁹: ẽt
nõ abſcõdeẗ ĩ malis inimic⁹.
y z Jn bõnis viri inimici illiũs:
a b ĩ triſticia ẽt ĩ malicia illi⁹ ãmi
c cus agnit⁹ ẽ. Nõ crẽdaſ inimi
d co tuo ĩ eẽnũ. Sic ẽni† atra/
e mentũ eruginat nẽq̃tia illi⁹.

fac humili: id eſt pauperi/humiliter petẽti: o ¶Et non
dederis impio: id ẽ indigenti preponẽdus eſt iuſtus im/
pio in neceſſitatis releuatione. Greg⁹. Oportet vt inſtanter
detur quicq̃d vera humilitate req̃ritur. p ¶Prohibe pa/
nes illi dare/materiales vel ſpũales. Et ſubiungit cauſã:
q ¶Ne in ipſis/panib⁹: r ¶Potentior te ſit: id eſt blaſ/
phemãdo qd̃ tu predicas. Vel/Potentior: id eſt exercita/
tior ex ipſa predicatione tua. Heretici enim tm̃ audiũt predi
cationem vt ibi qualiter alios impugnẽt vel ipſam doctrinã
ĩuertant/concipiant. s ¶Nã duplicia mala inuenies
in oĩb⁹ bonis quecunq̃ feceris illi: quia ipſũ foues
in errore ſuo: et ipſe abũtitur dono tuo: et vtrũq̃ danti aſcri/
bitur. Vl'/Duplicia
mala: tua perdis: et
aduerſariũ tuũ cõtra
te nutris ⁊ armas. t
¶Quoniam ⁊ altiſ/
ſimus odio habet
peccatores: ⁊ im/
pijs reddet vindi
ctam. Odit inquam
in preſenti/non cõfe/
rendo gratiaꝫ/deteſtã
do vitia/diligendo na
turas: qd̃ eſt perfecto C
odio odire. Unde ſup Al. † erum
illud Pſ. Perfecto Pſ.138.
odio oderã illos: dicit
Glo. Perfecto odio
odiſſe eſt: vt nec propter vitia homines oderis/nec propter
homines vitia diligas. v ¶Non agnoſcetur in bonis
amicus: id eſt in proſperis: quia incertum eſt vtrum perſo/
na aut fortuna diligaẗ. x ¶Et non abſcondetur in ma/
lis: id eſt in aduerſis: inimicus. Facilius enim in aduer/
ſis probatur amicus ⁊ inimicus. Multi eñi ſunt amici ſolo no
mine: et recedẽte fortuna inſultant cui prius adulabantur: vt
ſemei dauid. ij. Reg. xvj. b. Unde Seneca. Ob hoc preci/
pue diligenda eſt paupertas: quia facit te ſcire quiſ te vere di
lexerit. Jlle enim vere amicus eſt: qui omni tempe diligit: vt
dicitur Prouerb. xvij. c. Falſus ṽo amicus cum fortuna ve/
nit: et cũ fortuna recedit. De q̃ dr̃ ibidẽ. xix. a. Diuitie addũt
amicos: a paupere autem et hi quos habuit ſepanẗ. y ¶Jn
bonis viri: id eſt in ſucceſſibus: z ¶Jnimici illius in
triſticia/ſunt. a ¶Et in malicia illius: tempore aduer/
ſitatis: b ¶Amicus agnitus eſt: quia ſi verus amicus ẽ
non deſerit/ſed magis diligit. Si autem deſerit/non erat ve/
rus amicus: ſed amicus fortune. De quo dicitur. j. xxxvij. a.
Sodalis amico cõiocundabiẗ ĩ oblectatiõib⁹ ⁊ in tp̃e tribula
tionis aduerſarius erit. c ¶Non credas inimico tuo ĩ
eternum: id eſt nunq̃ credaſ. Joh. xiij. a. Non lauabis mi
hi pedes in eternum. Sed ſi verũ dicit inimicus: nunq̃d cre/
dendũ eſt ei: Reſpõſio. Si manifeſtũ eſt verum/crediẗ vero
non illi: quia in illo non eſt auctoritas credẽdi/ſicut eſt in ami
co: cui quãdoq̃ creditur etiam ſi dubia dicat: Si autem du/
bium eſt verum qd̃ dicit/examinãdũ eſt prius: et tũc iam nõ
illi ſed veritati probare creditur. Myſtice c ¶Non cre
das inimico tuo in eternũ: id ẽ nũq̃ acq̃eſcas heretico
vel diabolo: Trãſfigurat eñi ſe q̃ñq̃ ĩ angelũ lucis. ij. Cor.
xj. c. Eph. v. b. Nemo vos ſeducat inanib⁹ verbis. Cauſam
autem quare non eſt credẽdũ inimico/ſubiũgit: d ¶Sicut
enim atramentum eruginat nequitia illius: vel ſi/
cut eramentũ/alia littera. Nota rubigo eſt vitium rodens
ferrum vel ſegetes quaſi rodigo: qd̃ alio nomine erugo dici/
tur ab erodendo: non ab eramento: vt dicit Jſidorus. Con/
trahitur aũt hoc vitiũ maxime ab atramento: et propter hoc
inducitur hec ſimilitudo. Et eſt ſenſus. Sicut atramentũ
eruginat. i. eruginẽ ſiue rubiginẽ inficit/ et corrũpit ferrũ:
Sic e ¶Neq̃tia illi⁹/q̃s attingere põt. Vel ẜm aliã lrãm.
d ¶Sicut eramentũ eruginat. i. eruginẽ ſiue rubiginem
contrahit: qua inficitur. Sic e ¶Neq̃tia illi⁹. i. aĩa nequã
illius inficiẗ rubigine

a Et ſi hūmiliatus vadat cur/
b uus/abijce animū tuū/ꝛ cū/
c ſtodi te ab illo. Non ſtatuas
d illū penes te: nec ſedeat ad
e dexterā tuam: ne conuerſus
f g ſtet in loco tuo: ne forte con/
uerſus in locum tuū inqui/
h rat cathedrā tuā: ꝛ in nouiſſi
mo cognoſcas verba mea: ꝛ
i in ſermonibus meis ſtimule/
k ris. Quis†miſerebit incāta
l tori a ſerpente ꝑcuſſo: ꝛ om/
m n nib' qui appropiant beſtijs
o et qui comitatur cum viro
p iniquo: ꝛ obuolut' eſt in pec
q r catis eius: Una hora tecū
s ꝑmanebit. Si autē declina/
t ueris nō ſupportabit te. In
v labijs ſuis indulcat inimic':
x ꝛ i corde ſuo inſidiat vt ſub/
y uertat te in foueā. In oculis
z †ſuis lachrymat inimic': et ſi
a b inuenerit tēpus non ſatiabit
c ſanguie. Si incurrerint tibi
d mala: iuenies eū illic priorē.
e In ocūlis ſuis lachrymat ini/
f mic': ꝛ quaſi adiuuans ſuffo
g diet plātas tuas. Caput ſuū
h mouebit ꝛ†plaudebit manu:
i k ꝛ multa ſuſurrans cōmuta/
bit vultū ſuū Ca. XIII.

l Qui tetigerit picē: inq̄/
m nabit ab ea: et q̄ cōi/
n cauerit ſuꝑbo induet

illi' inficitur rubigine peccati vel infidelitatis. a Et ſi hu miliatus vadat curuus/abijce animū tuū. i. ſimula/ tione eius nō acquieſce. b Et cuſtodi te ab illo: quia et ſi humiliat' vadat exterius/plenus eſt dolo. Un. j. xix. d. Eſt q̄ nequiter ſe humiliat: ꝛ iteriora ei' plena ſūt dolo. Prouer. xxvj. d. Cum ſubmi/ ſerit vocem ſuā ne cre/ dideris ei: quoniā ſeptē nequitie ſūt corde ei'. c Nō ſtatuas illū penes te: id eſt non habeas eum familia/ rem. d Nec ſe/ deat ad dexteram tuam: id eſt non ha/ beas collateralē. Uel d Nec ſedeat ad dexteram tuam: id eſt in bonis tuis illum non ꝑficies tibi: ſicut dicit chriſt' ſedere ad dexterā patris. i. eſſe equalis ei in omnibus ſuis. Et rationē hui' ſubiungit: e Ne cō/ uerſus/ in ſe ꝑ amo/ rem illicitū. f Stet in loco tuo: id ēve/ lit ſibi vſurpare locū dignitatis tuę. Qđ plenius exponēs/ ſubdit: g Ne forte cōuerſus in locū tuū inquirat cathedrā tuā: quę eſt locus dignitatis ꝛ magiſterij. h Et i nouiſſimo cog/ noſcas v̄ba mea/fuiſſe vera. i Et i ſermonib' meis ſtimuleris/ dolore: q2 nō odiſti: vel penitētiā nimis ſerā ha buiſti. Glo. Hiſtorice de falſis amicis agit/de quibus cauere debemus: myſtice ꝟo notat hereticos qui nō vere amici ſūt: quoꝝ doctrina plena ē rubigine erroris ꝛ nequitię: quorum ſermo ſerpit vt cancer. ij. Timoth. ij. c. Nō ergo eis ꝯſentia/ mus: nec poteſtatē aliquā tribuam' quam ſignificat dextera: ne a loco noſtro. i. a ſtatu fidei recte nos deijciāt. Nitunt eni cathedrā: id ē doctrinā noſtrā malicioſe ſbuertere. k Quis miſerebit incantatori a ſerpente ꝑcuſſo: id eſt hereti co: qui officiū doctoris gerit: ꝛ ſe dicit medicū animaꝝ/a dia bolo circūuēto: q. d. null': q2 inſanabilis ē plaga ei'. Alia litta habet: Quis medebit incantatori: id eſt ꝑlato vel ꝑdi/ catori: qui a cordibus hominū debet extrahere diabolum: ſi/ cut incantator de cauernis extrahit ſerpentes verbis incan/ tatiōis: vt dicit Iſidor'. l A ſerpente ꝑcuſſo: id eſt ab heretico vel diabolo decepto: q. d. nullus: q2 ſi ſal infatuatū fuerit: i q̄ ſaliet: Ad nihilū valet vltra niſi vt mittat foras et ꝯculcet ab hoib': Matth. v. b. m Et oib' q̄ appropiāt/ vl'/appropinquāt/ꝑ cōſenſū vl' imitationē: n Beſtijs. i. hereticis vl' demonib' q̄ deuaſtant oia/quis medebit: o Et qui comitat cum viro iniquo/cōſentiēdo vel imitando ipſum: p Et obuolut' eſt in peccatis ei': ſicut mor/ tuus in ſudario: cui' typum gerit laçarus: Ioh. xj. f. Uel ſi/ cut auis in laqueo: ꝛ ceruus in reti: quis medebit ei: q. d. diffi cile eſt talibus ſubuenire ad ſalutem. Adhuc ꝓſequit de falſo amico. q Una hora. i. ad tempus vel ad horā: r Te/ cum ꝑmanebit: dum. ſ. bene tibi fuerit/ ſimulabit ſe amicū tuū. s Si autē declinaueris: id eſt a ꝓſperitate ceci/ deris: t Nō ſupportabit te/ſubueniendo vel compati/ endo: quia ē amicus ſolo nomie: vt dr. j. xxxvij. a. Ul' de he/ retico. q Una hora tecū ꝑmanebit: id eſt ad horam dicet ſe eſſe fidelē. s Si autē declinaueris/a via iuſti/ cię/eum audiendo ꝛ cōſentiendo: t Non ſupportabit: id eſt nō adiuuabit/te: q2 nec ſeipſum poterit iuuare. v In labijs ſuis indulcat inimic': id eſt lepore verboꝝ alli cit. x Et i corde ſuo inſidiat vt ſubuertat te in fo/ ueam/ erroris. Planū eſt hoc tam de heretico q̄ȝ de falſo amico. De quoꝝ vtroq̄ȝ dicit Prouer. v. a. Fauus diſtillās

medebitur

D

labia meretricis: ꝛ nitidius oleo guttur eius: nouiſſima aūt eius amara q̄ſi abſinthiū. Prouer. xj. b. Simulator ore deci pit amicū ſuum. y In oculis tuis lachrymat inimi/ cus: id eſt corā te. Uel/ In oculis ſuis. i. ſuꝑficialiter/nō ex corde: z Lachrymat inimicus/ q̄ſi cōpatiens. a Et ſi inuenerit temp' . i. oportunitatē nocē di: b Non ſatia/ bit ſanguine: id eſt quaſi eſuriens ſangui/ nem tuū effundet. Sic ioab abner dolo inter/ fecit i hebron i medio portę. ij. Reg. iij. e. Et amaſan ſub ſimula tione oſculi. ij. Regū xx. c. c Si incur rerint tibi mala: id eſt aduerſitas vel ho/ ſtiū incurſus: d In uenies eū illic pri/ orē/ ad impugnandū et ſubuertēdum te. e In oculis ſuis la/ chrymat. i. ſuꝑficia/ lit ſe compati ſimulat inimic': f Et qua/ ſi adiuuans ſuffo/ diet plātas tuas: id eſt ſtipulatis tuis foueā fodit vt corruas. Uel/ſuffodiet plantas tuas: id eſt ſub ſpecie amici corruere te faciet. g Caput ſuum mouebit/inſultando tibi cum cecideris. h Et plaudet manu/ vel/ plaudebit: antiqua grāmati/ ca: gaudendo de caſu tuo: ſicut legit Threñ. ij. e. Plauſerūt ſuꝑ te manib' ſuis: oēs trāſeūtes ꝑ viā: ſibilauerūt ꝛ mouerūt caput ſuꝑ filiā hieruſalē. i Et multa ſuſurrās. i. oculte de/ trahēs tibi: k Cōmutabit vultū ſuū. i. vultū ſimulati amici mutabit in vultū aperti amici. Expo. Capi. XIII.

Al. †tuis

Al. †plaudet

A

Qui tetigerit picem ꝛc. In ꝑcedēti capitulo actū eſt de diſcretione amicitię: In hoc capitulo agit de diſcretione ſocietatis. Multū enim nocet mala ſoci/ etas: ꝛ multū iuuat bona ſocietas. Et primo oſtendit q̄ ma/ lorum ſocietas fugiēda ſit: quia multū coinquinat: vbi dicit: Qui tetigerit ꝛc. Secūdo oſtendit q̄ ſoli deo adherendū eſt: ibi: Humiliare deo. Tertio oſtendit ſocietatem here/ ticoꝝ ſpecialiter vitandam: ibi: Attende ne ſeductus in ſtulticia humilieris. Quarto oſtendit qualiter opor/ tet ſe habere ad potentes: ibi: Aduocatus a potentiore ꝛc. Quinto oſtendit q̄ dei ꝛ ſanctorū cōſortium appetendū eſt: ibi: Omni vita tua dilige deum. Sexto oſtendit q̄ non eſt ſocietas diuitis ꝛ pauperis: vel iuſti ꝛ peccatoris: ibi: Sicut cōmunicabit lupus agno. Septimo ꝛ vltimo oſtēdit/ quomodo mali poſſint a bonis agnoſci: aliter eni nō poſſet vitari eorum ſocietas: ibi: Cor hominis imutat faciē illius. Dicit ergo: l Qui tetigerit picem ꝛc. ipſo tactu: quia macula vel malus odor remanet i manu etiā eiecta pice. m Et qui cōmunicauerit ſuperbo/cōſen tiendo vel cohabitando/ n Induet ſuperbiā/quaſi veſtimentū: id eſt omnib' membris/factis/dictis ꝛ geſtibus/ ſuperba denigrabit. Hec eſt veſtis ꝑegrina: quę peregrinari facit a domino. De qua dicitur Sophonię. j. b. Uiſitabo ſuper omnes qui induti ſunt veſte peregrina: ꝛ viſitabo ſuper omnem qui arroganter ingreditur ſuper limen. Ueſtis ꝟo domeſtica eſt iuſticia: De qua dicitur Iob. xxix. c. Iuſticia indutus ſum ꝛ veſtiui me ſicut veſtimento. Prouerb. vlt. c. Stragulatā veſtem fecit ſibi mulier fortis: byſſus ꝛ purpura indumentū eius. Sicut pix non eſt tangenda: ſic malorum ſo cietas eſt fugienda/ maxime infirmis qui adhuc ſeducibiles ſunt. Nimis enim difficile eſt eſſe in medio ignis/ꝛ non com/ buri: imo miraculū/ vt in tribus pueris: Daniel. iij. e. Unde Prouerb. vj. d. Nūquid poteſt homo abſcondere ignem in

F ſinu ſuo

ſinu ſuo/ vt veſtimenta illius nō ardeant: aut ambulare ſupra prunas vt nō comburātur plante eiꝰ. j. Corinth. xv. e. Corrumpunt mores bonos colloquia mala. a Pondus/ culpe vel pene: b Sup ſe tollit qui honeſtiori ſe: id eſt ditiori ſe: c Cōmunicat/ ſe parificando vel cōſentiendo vel imitando eum d Et ideo/ ditiori te ne ſocius fueris: te parificando ei in expenſis vel in contractibꝰ vel in verbis. e Quid cōmunicabit cacabus ad ollam: q. d. nō eſt cōueniens eorum coniunctio. f Quando eñ ſe colliſerint/ cacabus et olla: f Confringetur/ olla/ que fictilis eſt ⁊ fragilis/ a cacabo eneo ⁊ forti: Sic pauper ſupple a diuite opprimitur ⁊ conteritur. Unde ſequitur: g Diues iniuſte egit/ contra pauperem: h Et fremebit. i. īdignabitur paupi. i Pauper autē/ leſus a diuite: k Tacebit/ nō audens reſpondere ne magis ledatur: vel quia nō habet vocem in cōſiſtorio. Prouerb. xviij. d. Pauper cū obſecratiōibus loquitur/ ⁊ diues effabitur rigide. l Si largitꝰ fueris/ diuiti munera: m Aſſumet te: id eſt honorabit te/ iuxta ſe te vocando. n Et ſi non habueris/ quid ei largiaris: o Derelinquet te: id eſt non aſſumet te: vel amouebit te ab officio ſiue a loco in quo te ꝓpter munera collocauerat. Prouerb. xix. a. Multi colunt ꝑſonam potentis/ ⁊ amici ſunt dona tribuētis: fratres hominis pauperis oderunt eum: inſuper et amici procul receſſerūt ab eo. Si nihil attuleris ibis homere foras. p Si habes/ diuitias ⁊ poſſeſſiones: q Conuiuet tecum: id eſt tamdiu habitabit ⁊ †cōuiuabitur tecū. r Et euacuabit te/ emergens ⁊ multa pollicens. s Et ipſe nō dolebit ſuper te/ cum euacuatꝰ fueris: id eſt nō compatietur tibi. Sicut principes ꝓpoſitos ſuos ꝑmo blande ⁊ familiariter emergunt: ⁊ poſtea capiunt violenter: tandē eijciunt a ꝓpoſitura miſerum ⁊ excoriatū. t Si neceſſarius illi fueris/ in aliquo: v Supplantabit te: id eſt alliciet ⁊ decipiet blādiens: ⁊ tantū faciens laborare vt nō poſſis ſtare ſup plātas: vel mercedē tuā retinēdo. x Et ſubridens: id eſt ſimulate arridens tibi: y Spem dabit/ ꝓmittendo multa ⁊ magna fallaciter: Sic ſaul/ dauid. j. Reg. xviij. d. Dixit ſaul ad dauid: Ecce filia mea maior merob/ ipſam dabo tibi vxorē: tātūmodo eſto vir fortis ⁊ ꝓliare ꝓlia dñi. Saul aūt reputabat/ dicens: Non ſit manꝰ mea in eū: ſed ſit ſuper eū manus philiſtinorū. z Narrans tibi omnia bona: que contulit ſeruientibꝰ ſibi: Vel ſi tu ſeruis/ ꝓmittet tibi/ a Et dicet: quid opus eſt tibi: quaſi velit idē dare qđ deeſt: b Et cōfundet te in cibis ſuis: id eſt in cōuiuijs que tu ei facis. i. depauperabit te: vel exenijs que tibi mittet/ decipiet te: c Donec te exinaniat: id eſt depauperet te: d Bis et ter: id ſepe/ ꝙdiu habes. ſ. quid ei des vel cōmodes. Vel/ bis et ter/ dicit: id eſt quinquies: quia quinqꝫ modis euacuantur paupes a diuitibus. Nocent enim diuites pauperibus aperte et occulte. Aperte duobus modis: vel ſua auferendo/ qđ eſt violentia: aut quod meruerūt/ non reddendo/ qđ ē īmiſericordia: Et ita bis exinaniūt aperte. Item occulte nocent ꝑ verba duplicia/ qđ eſt fallacia: Et ꝑ facta duobus modis: vel ipſo paupere ꝑſente ⁊ ignorante: vt quando in oculis eius male ponderant vel menſurant/ quod eſt fraus: vel ipſo abſente ⁊ in ipſis cōfidente/ qđ eſt proditio: Et ita ter exinaniūt occulte. Unde quinqꝫ filias auaricie tāgit hic auctor: Violentiā/ imiſericordiā/ fallaciam/ fraudem/ ꝓditionem: cū dicit/ bis et ter: quibus diuites auari nocent pauperibus. Nec ſolū hoc facit diues pauperi: ſed poſt depauperationē deridet eum: qđ peius eſt. Unde ſequitur. e Et in nouiſſimo: id eſt poſt euacuationem tuam. f Deridebit te: id eſt deridēdo dicet ꝙ guloſus es/ ⁊ ſtultus: qui oia cōſumpſiſti. Job. xij. a. Deridetur iuſti ſimplicitas ⁊c. g Poſtea vidēs/ te attenuatū ſiue bonis denudatū. h Derelinquet te. i. ꝯtemnet te: nec inuitabit te: nec aſſumet te ad negocia ſua: nec mittet tibi fercula vt prius. i Et caput ſuum mouebit ad te/ irridendum. Motio em capitis ſignū eſt irriſionis. Unde Ps. Poſuiſti nos in ſimilitudinē gentibꝰ: cōmotionem capitis in populis. Eſa. xxxvij. d. Deſpexit te/ ⁊ ſubſannauit te virgo filia ſion: poſt te mouit caput filia hieruſalē. k Humiliare deo ⁊c. Secūda pars capituli/ vbi dehortata familiaritate malorū: id eſt ſuperborū diuitū: hortatur ad ſocietatē ⁊ familiaritatem dei. Unde dicit: k Humiliare deo: id eſt humilitatē exhibe deo: nihil de te ꝑſumendo/ oibus ꝓpter deū te ſubijciendo. j. Pet. ij. c. Subiecti eſtote omni humane creature propter deū. l Et expecta manꝰ eius: dexteram: qua dabit ſtolam anime: Et ſiniſtram: qua dabit ſtolam corporis. Vel/ Expecta manus eius: quarū vna eriget a miſerijs mūdi: ⁊ altera ſublimabit ad gaudia celi: quia qui ſe humiliat exaltabitur: Luc. xiiij. c. m Attende ⁊c. Tertia pars capli vbi oſtēdit ſocietatē hereticoꝝ ſpecialiter eſſe fugiendam. m Attende ne ſeductus in ſtulticia: id eſt erronea doctrina hereticorum vel philoſophorum: n Humilieris: id eſt confundaris in ꝑſenti conuictus de hereſi: et in futuro omnibus manifeſtus. o Noli eſſe humilis: id eſt puſillanimis vel nimium ſimplex: p In ſapiētia tua: id eſt in defenſiōe fidei et ꝑdicatione: q. d. ſi ſapientiā habes/ viriliter reſiſte heretico: ⁊ predica fidem. q Et ne humiliatus in ſtulticiam: id eſt deiectus in errorem: r Seducaris: id eſt ſeorſum ducaris a via que ducit ad vitam. s Aduocatus ⁊c. Quarta pars/ vbi oſtendit qualiter ſe oportet habere ad potentes: docens fugiendum eſſe ab eis. Aliquando tamē accedendum: ne omnino venias in obliuionē eorum. Et hoc eſt: s Aduocatus a potentiore/ ad cōuiuandum cum eo: vel ad aliquod officium vel honorem: t Diſcede: id eſt contrahe te excuſando: non ſtatim eundo vel ingerendo: vt multi faciunt. v Ex hoc enim magis te aduocabit/ ſi prius tamē ex corde vocauit te. Multi em ſolo ore vocant/ non ex corde: ⁊ libentius audiunt excuſationē inuitati ꝙ conceſſionē. Prouerb. xv. b. Melius eſt vocari ad olera cū charitate ꝙ ad vitulum ſaginatum cum odio. x Ne improbus ſis/ impudenter te ingerendo: ⁊ multa conuiuia querendo: y Ne impingaris: id eſt foras expellaris. Prouerb. xxv. c. Subtrahe pedem tuū de domo ꝓximi tui: ne qñ ſatiatus oderit te. z Et ne longe ſis ab eo. i. abſiſtas a diuite nimis te elōgādo. a Ne eas in obliuionē: Diues em facile obliuiſcitur eos nō videt pauperes. b Ne retineas ex equo loqui cū illo: id eſt ꝑbis paribus: ſ. tm ⁊ taliter loquendo vt ille. q. d. noli de †paupere loqui cum diuite: ſed audi tacens.

a b ſupbiā. Pōndꝰ ſup ſe tollit
c qui honeſtiori ſe cōmūnicat.
d Et ditiōri te ne ſociꝰ fueris.
e Quid cōmūnicabit cacabꝰ
f ad ollam: Quādo ēm ſe col
g liſerint cōfringētur. Diūes in
h iuſte egit ⁊ fremēbit: pāuper
i k autem leſus tacēbit. Si lār
l m gitus fueris/ aſſumēt te: et ſi
n nōn habueris/ derēlinquet
o p te. Si hābes cōuiuēt tecum:
q r et euācuabit te: et ipſe nōn
t dolēbit ſuper te. Si necēſſa
v rius illi fueris/ ſupplāntabit
x y te: ēt ſubridens ſpēm dabit
z narrāns tibi omnia bona/ ⁊
a dicēt: quid opus eſt tibi: et
b cōfundēt te in cibis ſuis/ do
c d nēc te exinaniat bis ēt ter: et
e f in nouiſſimo †deridēbit te.
g h Pōſtea vidēns derēliquet te:
i et cāput ſuū mouebit ad te.
k l Hūmiliāre deo ⁊ expēcta ma
m nus eiꝰ. Attēnde ne ſeductꝰ
n o in ſtulticia hūmiliēris. Nōli eē
p hūmilis in ſapiētiā tua: ⁊ ne hūmi
q r liātꝰ in ſtulticiā ſeducāris. Ad
s t uōcatꝰ a potentiore diſcēde:
v ex hoc ēm magis te aduocabit.
x y Ne imprōbꝰ ſis nē impingāris:
z a ⁊ nē lōge ſis ab eo/ ne eās in
b obliuionē. Ne rētineas ex equo

Verſus

Al. †coſcabit

Al. deridē

B

†Ps. 43.

Al. †paupta

a loqui cū illo: ne crēdas mul/
b tis verbis illiꝰ. Ex mūlta
enim loquela temptabit te: τ
c subridēns iterrōgabit te de
d abſcōdit tuis. Immitis āni
e mus illiꝰ/ et cōſeruabit ver/
f ba tua: et nō pārcet de mali/
g cia τ de viculis. Cāue tibi et
h attēdē diligēter auditui tuo:
i quōniam cum ſubuerſione
k tua ambulas. Audiēns vo
l illa quāſi in ſomnis vidē et
m vigilābis. Omni vitā tua
n dilige deum: τ inuōca illum
o in ſalūte tua. Omne ānimal
p diligit ſimile ſibi: ſic τ ōmnis
q homo proximū ſibi. Omnis
r carō ad ſimilē ſibi cōiungetꝛ:
s τ ōmnis homo ſimili ſui ſoci
t abitur. Sicūt cōmunicabit
u lupus agno aliqñ: ſic pecca/
v toꝛ iuſto. Que cōicātio ſan/
x cto homi ad canē: aūt q̄ ps
y bona diuiti ad paupē? Vena
z tio leōnis onager i heremo:
sic pāſcua ſūt diuitū paupe/

ſed audi tacens. a Ne credas multis verbis illiꝰ.i. nō adhibeas fidem omnibꝰ que dicit tibi. Multa eñ p̄mittit que nō ſoluit: τ multa dicit ad temptandū te τ inueſtigan/ da ſecreta tua. Unde ſequitꝛ. b Ex multa eñ loquela temptabit te: id eſt multa loquetꝛ ad temptandū te. c Et ſubridēs .i. falſo ri/ dens: d Interro/ gabit te de abſcō/ ditis tuis: vt eis co/ gnitis decipiat te vl' im/ properet tibi. e Im/ mitis animꝰ illiꝰ .i. crudelis: f Et cō/ ſeruabit v̄ba tua: id eſt obſeruabit inſidi ando ſi in aliquo rep̄/ hendere poſſit. Ps̄. Obſeruabit peccatoꝛ iuſtū: τ ſtridebit ſuper eū dentibꝰ ſuis. Iob. xv.c. Si ſmonē meū ſeruauerint / et veſtrū ſeruabūt. g Et nō parcet de malicia τ de vinculis.i. ſi aliquid rep̄henſibile inuenerit/ nō parcet quin malicioſe incarceret te τ puniat. h Caue tibi/ a ſtulta locutiōe. i Et attende diligēter auditui tuo/ actiue τ paſſiue.i. his que ipſe audit a te: et his q̄ tu audis ab ipſo. q.d. attende quid loquaris/ τ q̄d audias: vt nec dicas non dicēda: nec audias nō audienda. De p̄mo dī: Prouer.xxj.d. Qui cuſtodit os ſuū/ cuſtodit animā ſuam. De ſecūdo dicitꝛ/ Prouerb.iiij.d. Remoue a te os prauū: τ labia detrahentia ſint procul a te. De vtroqꝫ dī.j.xxviij.d. Sepi aures tuas ſpinis: τ noli audire linguam nequā: τ ori tuo facito oſtia. Et cauſam ſubiūgit auctoꝛ: k Quoniā cū ſubuerſione tua ambulas.i. cum p̄iculo ſubuerſiōis tue/ vel ex verbis tuis/ vel ex verbis illius. l Audiens v̄o illa: id eſt v̄ba diuitis: m Quaſi in ſomnis: vna dictio: quaſi diligēs τ attendēs: n Vide.i. diſcerne qualia ſunt q̄ dicit. o Et vigilabis.i. cautus eris/ ne decipiaris. Vel/ in ſomnis/ pōt eē oratio. Et ē ſenſus: l Audiēs v̄o illa q̄ſi i ſomnis vide.i. ſicut nō curas de his que in ſomnis videris: ita nō cures de his q̄ a diuite audieris: o Et vigilabis.i. vigilās eris.i. ſapiens. Alia l̄ra habet: Et vigilabit. Et tūc ē ſenſus: l Audiēs v̄o illa q̄ſi i ſomnis/ dicta.ſ. obſcure: n Vide.i. caue tibi. o Et q2 vigilabit.i. iſidiabitꝛ tibi/ vt nō itelligas q̄ dic/ decipiat te. Sicut loquebatꝛ dauid vrie.ij. Regꝫ.xj.b. Uade i domū tuā τ laua pedes tuoſ. Ecce poſuit quiqꝫ auctoꝛ: q̄ oportet habere ad h̄ vt bñ te habeas ad diuites ſiue potētes. Primo vt ñ ſis improbꝰ. Secūdo vt nō ſis oīno alienꝰ. Tertio vt nō loq̄ris cū eo expiri. Quarto vt caueas q̄ loq̄tꝛ tibi. Quinto vt caueas q̄ ei loq̄ris. Seq̄tꝛ. p Omni vita τc̄. Quinta pars capituli: vbi oſtendit ꝙ dei τ ſanctoꝝ ſocietas ac familiaritas debet ap̄peti τ amari. Vñ dic: Omi vita tua τc̄.i. omī vita tua/ ſiue p̄ſp̄a ſiue aduerſa: q Dilige deū/ p̄pter ſe tm̄. Et hoc dicit auctoꝛ: q2 quidā ſunt qui diligūt deū dum bene eis eſt: tēpoꝛe v̄o tēptatiōis vl' aduerſitatis murmurāt τ maledicūt deū: vt iudei i deſerto. De qbꝰ
Ps̄.48. Ps̄. Cōfitebitꝛ tibi cū bñ feceris ei. Et Lucꝫ.viij.b. Ad tēpus credūt: τ in tp̄e temptatiōis recedūt. Alij ecōuerſo: tp̄e p̄ſperitatis obliuiſcuntꝛ deū: τ in tp̄e aduerſitatis orant τ requirūt eū. De quibꝰ dī Eſa.xxvj.c. Dñe i anguſtia requrūt te. Propt̄ h̄ dixit ioſeph pincerne: Memēto mei cū bñ tibi fuerit: Gen̄.xl.c. Qui aūt vere diligit deū/ oī tp̄e diligit. Vñ Prouer.xvij.c. Oi tp̄e diligit q̄ amicꝰ ē. Et h̄ ē qd̄ dic: Oi vita tua dilige deū. Ut̄ p Oi vita tua.i. toto corde/ vñ vita: τ tota aīa/ vñ regnū vite: τ tota virtute/ vñ ꝯuerſatio bone vite. Et h̄ eſt qd̄ dī/ Deut.vj.a. et Matth.xxij.d. Diliges dñm deū tuū τc̄. r Et inuoca illū.i. intꝰ corde voca illū p̄ intentā τ deuotā orationē. s In ſalute tua/ tp̄ali

Margin: C · ps̄.36. · In ſomnis τ vigilabit

vl' eterna. Que cōſiſtit i tribꝰ: In amotiōe mali: τ collatione boni: τ cōfirmatiōe eiuſdē. Amotio v̄o mali triplicis.i. p̄ſentis/ p̄teriti/ τ futuri. Collatio boni triplicꝫ.i. boni glorie/ nature/ τ gratie. Et hec ſūt ſex petitiōes orōnis dñice: ſeptimū eſt ꝯfirmatio boni collati τ mali amoti. Verbi gr̄a. Amotio mali futuri petitur: ibi: Libera nos a malo. Amotio mali p̄ſētis: ibi: Et ne nos iducas i tēptationē. Amotio mali preteriti: ibi: Dimitte nobis debita noſtra: ſic̄ et nos dimittimus debitoꝛibꝰ nr̄is. Collatio boni nature petitꝛ: ibi: Panem noſtrū q̄tidianū da nobiſ hodie. Collatio boni gratie: ibi: Fiat volūtas tua ſicut in celo et i terra. Collatio boni glorie: ibi: Adueniat regnū tuū. Cōfirmatio omniū: ibi: Sanctificetꝛ nomē tuū. Oꝛ dī: Pater nr̄ q̄ es i celis: captatio ē beniuolētie. Oꝛ aūt deū diligere debeamꝰ/ oſtēdit: q2 omē ſimile diligit ſuū ſimile: et nos ſimiles ſumꝰ deo: facti eñ ſumꝰ ad imaginē τ ſimilitudinē ſuā. Et hoc eſt qd̄ ſequitꝛ: t Omne aīal diligit ſimile ſibi/ naturaliter. v Sic τ omīs hō p̄ximū ſibi.i. ſimilē ſibi cōditiōe diligit naturalitꝛ. Vñ Auguſtinꝰ in libꝛo ſoliloquioꝝ. Homies amo/ nō ex eo ꝙ aīalia: ſed q2 homies ſunt.i. q2 rōnales aīas habent quas amo: etiā in latronibꝰ. Hic dicit Glo. Hoc ad ſup̄ioꝛa reſpicit: vt diuitū τ potentū ſocietatē declines/ τ ei coiūgaris qui ſtudio τ religione tibi cōſoꝛs eſt. Hec eſt eñ firma amicitia quam ſimilitudo virtutū ſociat. Et ita paup̄ paup̄is ſocietatē debet q̄rere/ nō diuitis. Et hoc adhuc oſtendit p̄ ſilē: x Omnis/ caro ad ſimilem ſibi cōiungetꝛ.i. omne ſenſibile diligit ſuū ſimile. y Et oīs homo/ re τ nomie hō: z Simili ſui ſociabitꝛ/ p̄ amoꝛe. Unde.j.xxvij.b. Uolatilia ad ſibi ſimilia ꝯueniūt. Ruſticus agricolā/ miles fera bella gerentē: Rectoꝛē dubie nauita puppis amat. a Sicut cōmunicabit lupus agno aliqñ: ſic peccatoꝛ iuſto. q.d. ſicut incōueniēs ē τ p̄iculoſa lupi τ agni ſocietas: ſic peccatoꝛis τ iuſti. Nā ſicut lupus agnū: ſic peccatoꝛ iuſtū deuoꝛat. Nōdū eñ venit tempꝰ illud: de quo dicitꝛ Eſa.lxv.d. Lupus et agnus paſcentꝛ ſimul: leo τ bos paleas comedent. b Que comunicatio ſancto homini ad canē.i. peccatoꝛē/ ad vomitum reuertētem: τ perā depoſita iteꝝ comedentē? q.d. nulla. c Aut q̄ ps bona diuiti ad paup̄ē.i. q̄ cōmunicatio ſiue p̄ticipatio? q.d. nulla. Vñ.ij.Corꝫ.vj.c. Que p̄ticipatio iuſticie cū iniquitate: aut q̄ ſocietas lucꝫ ad tenebras? Aut q̄ cōuentio chꝛiſti ad belial? Aut q̄ ps fideli cū infideli? d Venatio leonis onager in heremo.i. onager aſinꝰ ſiluestris habitans in heremo/ eſt cibus leonis venatiōe queſitus: e Sic paſcua ſūt diuitū pauperes: id eſt ſic diuites deuoꝛant pauperes et bona eoꝛum. Unde conqueritꝛ dominꝰ/ Eſa.iij.c. Quare atteritꝫ populū meū τ facies pauperum cōmolitꝫ? Mich.iij.a. Audite principes iacob τ duces domus iſrael: Nūquid veſtrū eſt iudiciū/ qui odio habetis bonū τ diligitis malū: qui violenter tollitis pelles eoꝛum deſup̄ eos. Ecce lupo/ cani/ leoni cōparauit auctoꝛ diuitem: τ pauperem agno/ homini ſancto et onagro. In lupo rapacitas τ fames auaricie deſignatꝛ/ que eſt in diuitibus huiꝰ mundi: in agno v̄o innocentia τ manſuetudo/ que eſt in pauperibus chꝛiſti. Lucꝫ.x.a. Ecce ego mitto vos ſicut agnos inter lupos. In cane ſignificatꝛ detractio τ imundicia ſiue loquacitas τ guloſitas/ que ſūt i diuitibus: vt patet in diuite epulone: Lucꝫ.xvj.c. In homie ſancto puritas τ mūdicia vite que ſūt in pauperibꝰ chꝛiſti. Apocꝫ.xxij.c. Beati qui lauant

Margin: j.27.b. · 2.Corꝫ.6.c. · Verſus · Sexta pars vbi oñdit ꝙ nō ē ſocietas diuitis τ paupis vel iuſti et iniuſti.

ſtolas ſuas

a res. Et ſicut abominatio eſt
b ſuperbo humilitas: ſic ꝛ exe/
c cratio diuitis paup. Diues
d cōmotus confirmat ab ami/
e f cis ſuis: humilis autē cum
g h ceciderit expellet ꝛ a notis.
i k Diuiti decepto multi recu/
l peratores: Locutꝰ ē ſupba
m n et iuſtificauerūt illum. Hū/
o p milis deceptus ē: inſuper et
q arguit. Locutus eſt ſenſate:
r ꝛ nō eſt datus ei locus. Di/
s t ues locutus eſt: ꝛ omnes ta/
v cuerūt: ꝛ verbum illius uſq

ſtolas ſuas in ſanguine agni/ vt ſit poteſtas eoꝝ in ligno vitē ꝛ ꝑ portas intrent ciuitatē: h ad paupes. Foris aūt canes et venefici et impudici. In leone ſignificat ſupbia ꝛ crudelitas/ q̄ ſūt ī diuitibꝰ huiꝰ mūdi: ī onagro humilitas ꝛ caſtitas ſigt/ q̄ ſūt ī pauperibꝰ chriſti. Vñ Job. xxxix. a. Quiſ dimiſit ona/ grum librū: et vincula eiꝰ qs diſſoluit? Qui

D dedit ei in ſolitudine domū: et tabernacula eiꝰ ī terra ſalſuginis. Cōtemnit multitudi/ nē ciuitatis: et clamo/ rem exactoris non au dit. Sequit. a Et ſicut abominatio

Ar ſuperbe j.31.a. eſt ſuperbo humi litas. i. vilitas/ pau/ pertas/ abiectio: q̄ ſūt cuſtos ꝛ nutrix aīē vl̄ humilitatꝭ. b Sic ꝛ execratio diuitꝭ pauper: h eſt: ſic ſu/ perbus abominat hu miles ꝛ humilitatē: ſic diues execrat paupe/ res ꝛ paupertatē. Abominabile dicit: qḋ cordi contrariū eſt ita vt vomitū ꝓuocet: ſic humilitas cōtraria eſt cordi ſuper/ bo/ ita vt eam euomat ꝛ repellat a ſe quaſi vile cadauer: Exe/ crabile vō dicit qḋ indignum eſt/ honore putatur. Sap. ij. c. Circūueniamus iuſtum quoniā inutilis eſt nobis: ꝛ contra/ rius operibus noſtris: Grauis eſt etiā nobis ad videndum: quouiā diſſimilis eſt alijs vita illius. c Diues cōmo/ tus: id eſt iratus et turbatus aliquo caſu vel infortunio: d Confirmat ab amicis ſuis: id eſt cōſolat ab his qui dicunt ſe eſſe amicos/ dūmodo maneat diues. e Humi/ lis autē: id eſt pauper: f Cum ceciderit/ in aduerſita/ te vel tribulatione aliqua: g Expellet/ a familiaritate: h Et a notis: id eſt etiā a domeſticis: vt iob ab vxore ſua ꝛ familia ſua. Unde Job. xix. b. Noti mei quaſi alieni re/ ceſſerunt a me: dereliquerūt me ꝓpinqui mei: ꝛ qui me noue/ rant obliti ſunt mei. Prouerb. xix. a. Fratres hominis pau/ peris oderunt eum: inſuper et amici eius receſſerunt ab eo. i Diuiti decepto: id eſt damnificato vl̄ errāti in aliquo. k Multi recuperatores: id eſt damni reſtitutores: vel erroris defenſores. l Locutus eſt ſupba/ diues ſuper/ bus: m Et iuſtificauerūt illū: id eſt iuſte locutū dixe/

Ps. 9. rūt audiētes: quia laudat peccator ī deſiderijs anime ſue ꝛc. n Humilis: id eſt pauper: o Deceptus eſt: id eſt damnificatus: vl̄ errās in aliquo: p Inſuper ꝛ arguit: q. d. nullus eſt qui reſtituat ei damnū vel defendat errorem eius: imo arguit: quia dicunt ſtultus eſt: et quia neſcis cuſto/ dire tua/ omne bonū te fugit: ꝛ huiuſmodi. q Locutꝰ eſt ſenſate/ pauper: id eſt ſapiēter: r Et non eſt datus ei

Juuenalis ſatyra. 7. locꝰ/ loquēdi vel audiendi: qꝛ: Rara in tenui facundia pan/ no. s Diues locutus eſt/ ſiue bona ſiue mala: t Et omnes tacuerūt/ ob reuerentiā eius. v Et verbum illius uſq ad nubes pducent/ homies mūdi: id eſt ex/ tollūt ꝛ magnificāt verbū illiꝰ q̄ſi celeſte ꝛ angelicū: dicētes: Optime dixit/ nunq̄ ſic locutus ē hō. Sic legit Actꝭ. xij. d. de herode. Herodes veſtitus veſte regali ſedit ꝓ tribunali et concionabat ad eos: populus autē acclamabat dei voces non hominis. x Pauper locutus eſt: ꝛ dicunt/ ho/ mines mūdi: y Quis eſt hic? deſpectiue. Simile. j. Re gū. x. b. Que nā res accidit filio cis? Nūquid ſaul inter pro/ phetas? Et qs eſt pater eius? z Et ſi offenderit/ aliquē audientiū/ dicendo qḋ non placet ei: vel defendēdo qḋ dixit: a Subuertent illum: id eſt ſub pedibus ſuis vertunt cō culcando eum: vel ſi ceciderit in ſyllaba/ cadet in cauſa. Sed ne crederet aliquis q̄ ideo omnis diues cōtemnendus eſſet/ oſtendit/ q̄ nō omnis qui habet diuitias malus eſt vel cōtem

x ad nubes pducēt. Pauper
y locutus eſt/ et dicunt: Quis
z eſt hic? Et ſi offenderit ſub/
a b uertent illum. Bona eſt ſub
c ſtantia/ cui non ē peccatum
d in ꝯſciētia: ꝛ nequiſſima pau
e f pertas in ore impij. Cor ho/
g minis īmutat faciē illiꝰ/ ſiue
h i in bono ſiue in malo. Veſti/
k gium cordis boni et faciem
l bonam difficile inuenies et
cum labore. Ca. XIIII.
m Beatus vir qui nō eſt lapſus vbo ex ore ſuo:

nēdus. Vñ dicit: b Bona eſt ſubſtantia. i. poſſeſſio temporalis homini: c Cui non eſt peccatū in con/ ſcientia: id eſt que nō eſt contra conſcientiā acquiſita vel re/ tenta vel diſpenſata. d Et nequiſſima paupertas in ore impij: id eſt auari: qui paupertatē quaſi rem execrabi/ lem ꝛ deteſtabilē ma/ lam dicit. Myſtice: b Bona eſt ſub/ ſtantia/ nature: id eſt bona naturalia/ vl̄ gra tie: id eſt bona gratui/ ta: vel glorie: id ē bo/ na eterna: vel ſcriptu/ re. i. ſapiētia/ medita/ tione/ oratione/ locuti/ one/ operatione: cōgre gata illi: c Cui nō eſt peccatū in con ſcientia: id eſt homi/ ni iuſto: qui nihil mali ſibi ꝯſcius eſt. d Et nequiſſima paup/ tas: id ē doctrina he/ reticorū pauperem fa cit: quia priuat veris diuitijs: De quibꝰ dicit/ Prouerb. xiij. b. Redemptio ani/ me viri diuitie illius. e In ore impij: id eſt heretici/ do/ centis vel predicantis. Vel/ paupertas/ ſpiritus/ eſt ne/ quiſſima in ore impij. i. mali ꝛ auari doctoris. Cōmenda tio enī paupertatis ſpiritualis in ore auari doctoris deteſta/ bilis efficit. Unde. j. xv. c. Non eſt ſpecioſa laus in ore pec/ catoris. f Cor hominis ꝛc. Septima pars capituli vbi oſtēdit ꝑ quid poſſit agnoſci mali: a quorum ſocietate docuit ſupra eſſe cauendum/ dicens: q̄ in facie hominis legit mentis qualitas. Nam nimis difficile eſt crimen nō prodere vultu.

Myſtice

Ouidius. 2 metamorph. Unde facies dicit vultus: quia voluntatē cordis nunciat ex/ tra. Unde: In facie legit ſecreta mētis volūtas. Dicit ergo: f Cor hois imutat faciem illius. i. ſm cordis muta/ tionē mutat facies. Tanta enī corporis et aīe harmonia eſt/ q̄ ſm aīe mutationē neceſſe ſit mutari corporis q̄litatē. Vñ j. xix. d. Ex viſu cognoſcit vir: et ab occurſu faciei cognoſcit ſenſatus. Amictꝰ corporis: ꝛ riſus dentium ꝛ ingreſſus homi nis enunciāt de illo. Prouerb. xv. b. Cor gaudens exhilarat faciem: ꝛ in merore animi deijcit ſpiritus. Et hoc eſt quod ſe/ quit: g Siue in bono: id eſt ī leto ꝛ iocūdo: h Siue in malo: id eſt in triſti ꝛ meſto. Vtrobiq enim legit q̄litas cordis in ſpecie faciei. Vñ Marcialis coquus: Eſt ſpeculum mentis facies oculiq reuelant Quales ſūt intus mēs animꝰ q mei. i Veſtigiū cordis boni: id eſt bonam cogita/ tionem ꝛ bonam affectionē. k Et faciem bonam: id eſt bonā operationē: ꝛ bonam locutionē: ꝛ honeſtam cōuerſati/ onem. l Difficile inuenies et cum labore/ ſimul in eodem: Non q̄ nō ſint in aliquo: ſed quia in paucis. Nam

Juuenalis ſatyra. 6. Rara auis in terris nigroq ſimillima cygno. q. d. auctor: di/ xi q̄ ſm cor hois imutat facies eiꝰ: non tamē ſemp cōſonat facies cordi: quia multi ſub ouina pelle cor lupinū gerunt: Et ꝓpter illos dicit: Veſtigiū cordis ꝛc.

A

Beatus vir qui non eſt lapſus verbo ꝛc. Expo. Ca. XIIII. Hoc capitulū in quinq parti/ tum eſt. Primo agit auctor de quattuor que faciūt beatitudinē vie. i. hominē beatū in via. ſ. modeſtia ſermonis: leticia mentis: ſtabilitas in aduerſis: ꝛ ſpes. Secūdo agit de auaricia: ibi: Viro cupido ꝛ tenaci. Tertio agit de largi/ tate: ibi: Fili ſi habes benefac tecū. Quarto de homis natiuitate: ibi: Omnis caro ſicut fenum. Quinto de ho minis felicitate: ibi: Beatus vir qui in ſapientia mo/ rabit. Premittēs ergo ſignum maximū pfectionis dicit: m Beatus vir qui non eſt lapſus verbo ex ore ſuo. Hoc eſt enī ꝑcipuū ſignū pfectionis. Vñ Jaco. iij. a. Si quis in vbo nō offendit hic pfectus eſt vir. Qui hāc per/ fectionem habuerit

ſectionem habuerit (.j.Reg.iij.d. Creuit ſamuel ⁊ dominꝰ erat cum eo: ⁊ non cecidit ex omnibus verbis eius in terrā. Et Job labijs ſuis nec̄ ſtultū quid cōtra deū locutꝰ eſt) taJb.i.d. lis dr̄ beatus ſigno vel ſpe. Labit̄ aūt q̄s verbo: cū aliq̄d inconſiderate/ vel ocioſe/ vel detractorie/ vel adulatorie/ vel mendacit̄ loquit̄: qd̄ vitare difficile eſt: et ideo pfectus eſt: qui nō eſt lapſus verbo ex ore ſuo. Ex quo labit̄: qui cor ſuum habet ī ore: ſicut dicit̄.j.xxj.d. In ore fatuorū cor eorū. a Et nō eſt ſtimulatus in triſticia: vel in cōſcientia/ delicti: id eſt quē non remordet vel triſtificat cōſciētia ꝓ delicto aliAl.alij quo.q.d.ille ē beatꝰ q̄ habet modeſtiam lingue ⁊ leticiam cōſcientie: que eſt gloria noſtra: vt dicit̄.ij.Corinth.j.c. Unde ſequit̄: b Felix qui non habuit animi ſui triſticiā: id eſt qui non eſt ꝑ triſticiam vel per accidiam in deſperationē lapſus. c Et non excidit a ſpe ſua/ bona.i. a bonis operibꝰ ꝓ q̄bus ſperant̄ eterna p̄mia. A quibꝰ excidit q̄s p̄ſumendo/ deſperādo/ pſeuerantiam interrūpendo. Hec triſticia mala eſt: de qua dicit̄ j.xxx.d. Triſticiam longe expelle a te: multos enim occidit triſticia: ⁊ non eſt vtilitas in illa. Et hoc eſt tertiū qd̄ diximꝰ opari beatitudinē vie.ſ. ſtabilitas ſiue cōſtantia in aduerſis. Et quartū eſt ſpes: quod tangit̄ cum dicit: Et non excidit a ſpe ſua.q.d.ille beatus eſt: qui cōſtantiam et ſpem retinet firmiter in aduerſis. Sequit̄. d Uiro cupido ⁊c̄. Secūda pars capituli vbi agit̄ de auaricia quā deteſtando dicit eſſe peſtem excruciantē auarum: nec cōſequat̄ fructū laboris ſui: ſic̄ dicit̄ Eccs.v.b. Qui amat diuitias fructū nō capiet ex eis. Dicit ergo: d Uiro cupido/ vt acquirat: e Et tenaci/ vt acquiſita retineat. f Sine ratiōe eſt ſubſtātia/ acquiſita ⁊ retenta: id eſt vbi cupidus ⁊ tenax ſine ratione acquirit: ⁊ ſine ratione retinet acquiſita / eſt contra rationem. Ratio eñ bene diſpoſita dictat ideo cōceſſa temporalia/ vt indigentibus diſpenſent̄. Propter qd̄ ſcriptum eſt:
Ps.iii. Diſperſit dedit pauperibꝰ: iuſticia eiꝰ manet in ſeculū ſeculi. Non dic̄ miſcd̄ia ſed iuſticia: q2 elemoſynā erogare paupi: potius eſt reddere ſuum q̄3 dare alienū. g Et homini liuido ad quid aurum/ concedit̄ vel pmittit̄: cum nō poſſit ex eo emere ſapientiā: ſicut dicit̄ Prouerb.xvij.c. Quid ꝓdeſt ſtulto habere diuitias/ cum ſapientiā emere nō poſſit: Nec etiā eo vti poſſit: ſicut dicit̄ Eccs.vj.a. Eſt aliud malū qd̄ vidi ſub ſole: ⁊ quidē freq̄ues apud homines: vir cui dedit deꝰ diuitias ⁊ ſubſtantiā ⁊ honorem: et nihil deeſt anime ſue ex omnibꝰ que deſiderat: nec tribuit ei poteſtatē deus vt comedat ex eo: ſed homo extraneus vorabit illud. Ad quid igit̄ aurū dat̄ auaro: Reſpōdeo: Ut illud videat. Eccs.v.c. Quid ꝓdeſt poſſeſſori niſi q2 cernit diuitias oculis ſuis. Itē vt ſe coinquinet: animā ſuam damnet. Abacuk.ij.b. Ue qui multiplicat nō ſua ⁊ cōgregat cōtra ſe denſum lutum. Item vt idolum ſibi faciat. Oſee.viij.a. Argentū ſuum ⁊ aurū ſuū fecerunt ſibi idola vt interirent. Item vt ſatiatus euomat illud. Job.xx.b. Diuitias quas deuorauit euomet: ⁊ de ventre eius extrahet eas deus. Item vt ferat teſtimoniū contra ſeipſū/ ⁊ comedat carnes eiꝰ. Jaco.v.a. Aurū ⁊ argētū veſtꝝ eruginauit: ⁊ erugo eorum erit vobis in teſtimoniū: ⁊ māducabit carnes veſtras ſicut ignis. Item ad damnationē ſuam niſi bene diſpēſet. Matth.xvj.d. Quid ꝓdeſt homini ſi vniuerſum mundū lucret̄: anime ꝟo ſue detrimentū patiat̄: Itē ne in eo cōfidat. Baruch.iij.b. Ubi ſunt p̄ncipes qui argentū theſauricant: ⁊ aurū in quo cōfidunt homīes: Propt̄ hec omnia dicit̄.j.xxxj.a. Multi dati ſunt in auri caſus: et facta

a et nōn eſt ſtimulatꝰ ī triſticia
b delicti. Felix qui nō habuit
c animi ſui triſticiā: ⁊ nōn exci
d dit a ſpe ſua. Uirō cupido ⁊
e f tenāci ſine rātione eſt ſubſtā
g tia: ⁊ hōmini liuido ad quid
h aurum: Qui acēruat ex ani
i k mo ſuo iniuſte/ alijs congrē
l m gat: ⁊ in bōnis illiꝰ aliꝰ lūxu
n riabit̄. Qui ſibi nequam eſt:
o p cui talio bōnus erit: Et nōn
iocundabitur in bonis ſuis.
q r Qui ſibi inuidet nihil ēſt il
s lo nequiꝰ: et hec rēdditio eſt
t malicie illiꝰ. Et ſi bēnefece
v x rit ignōranter/ ⁊ non vōlens
y facit: et in nōuiſſimo manife
z ſtat maliciā ſuam. Nēquam
a eſt oculus† inuidi/ ⁊ auērtēs
b faciem ſuam/ ⁊ dēſpiciēs ani
c mā ſuam. Inſatiābilis oculus cupidi ī partē iniq̄tatis:
d non ſatiābit̄ donec conſum
e met arēfaciens animā ſuam.

eſt in ſpecie ipſius pditio illoꝝ. h Qui aceruat ex animo ſuo.i.affectu ſtudioſo. i Iniuſte.i.in damnū ꝓximi vel aīo retinendi: qd̄ nō caret culpa/ licȝ opere nō impleat̄. k Alijs cōgregat/ quos ignorat: ſic̄ dic̄ Ps. Theſauriçat ⁊ ignorat cui ꝯgregat ea. Job.xxvij.c. Si cōportauePs.38. rit q̄ſi t̄rā argentū: et ſicut lutū p̄parauerit veſtimenta: p̄parabit quidē/ ſed iuſtꝰ veſtiet̄ illis: et argentū innocēs diuidet. Eccs.ij.d. Renunciauitq̄ʒ cor meū vltra laborare ſub ſole: Nā cū aliꝰ laboret ī ſapiētia ⁊ doctrina ⁊ ſollicitudine: hoi ocioſo aq̄ſita dimittit Al.†liuidi q̄ ī eis voluptuoſe viuit. Uñ ſequit̄ hic: l Et in bonis illiꝰ/ vt cuſtodiſ/ nō vt dñi: m Alius luxuriabit̄. Sic̄ accidit Rhemis: vbi quidā vſurariꝰ nūmos ſuos numerabat: ⁊ audita eſt vox in pſona nūmoꝝ: Oēs hic ſumꝰ: ſed cū galthero budello ſumꝰ. Et non multo tempore poſt/ mortuus eſt vſurarius: et galtherus duxit vxorē eius: ⁊ habuit pecuniā. Et hoc eſt qd̄ dicit̄/ Luc.xij.c. Stulte hac nocte animā tuā repetūt a te ⁊c̄. Hieronymꝰ. Sudor mortui delitie ſunt viuentis. n Qui ſibi nequā eſt: fructū laborū ſuoꝝ ſibi ſubtrahens: vt auarus/ q̄ nō audet comedere ne decreſcat aceruꝰ. o Cui alio bonꝰ erit: Nulli ex intentiōe: ſ3 p̄ter intentionē bonꝰ ē illis quibꝰ remanent diuitie: ⁊ demonibꝰ quibus īmolat animā: ⁊ vermibꝰ quibus nutrit carnē. Unde.ſ.x.b. Cū morietur homo hereditabit ſerpentes ⁊ beſtias ⁊ vermes. p Et non iocundabit̄ in bonis ſuis: q2 eis vti noluit: vel de eis comedendo: vel alijs diſtribuendo. q Qui ſibi inuidet: vt auarꝰ dolēs ſi de bonis ꝓprijs vtat̄: ſbtrahēs ſibi neceſſaria: r Nihil eſt illo nequiꝰ: quia inuidia eſt fera peſſima q̄ deuorauit ioſeph: Geñ.xxxvij.g. s Et hec redditio eſt malicie illiꝰ/ auari vel inuidi: q2 vtrūq̄ʒ vitiū ſubiectū ſuū torquet in p̄ſenti: Nam putredo oſſiū inuidia: Prouerb.xiiij.d. Et auaricia intima cordis in terrā ꝓijcit.ſ.x.b. t Et ſi benefecerit/ aliq̄n alios inuitādo: v Ignorāter.i.indiſcrete/ facit: ꝓ vno p̄parās qd̄ ſufficit tribꝰ. x Et nō volens.i.nō ex mera volūtate: ſed ex erubeſcētia vel ex timore. Et hic eſt modꝰ auari: vt nomē auaricie fugiat q̄nq̄ʒ ad horā ꝓdigalitatē incurrit. y Et in nouiſſimo manifeſtat maliciā ſuā.i.auariciā facto vl' dicto vl' vultu dolorē effundit de expēſis q̄s fecit: vel nimis auare viuēdo vt reſtituat̄ aceruꝰ: vel nimis cupide acq̄rendo. z Nequā eſt oculꝰ inuidi/ omībꝰ habētibꝰ diuitias inuidens. Oculus: mens vel intētio cordis: quibus p̄bet miniſteriū cupiditati. Uñ ⁊ auaricia cōcupicētia oculoꝝ dicit̄.j.Joh.ij.c. Uel ſic: Nequā eſt oculꝰ inuidi.i.auari. a Et auertēs faciē ſuā.i.q2 auertit faciē ſuā a paupe/ ne ī eū faciat miſericordiā. b Et deſpiciēs animā ſuā: ⁊ ideo nequā: q2 deſpicit animā ſuā in h̄ q2 nō facit miſcd̄iā vt miſcd̄iā ꝯſequat̄. Prouer.xxviij.d. Qui deſpicit depcantē ſuſtinebit penuriā. Ul' ſic: z Nequā ē oculꝰ inuidi: q2 dolet de bono alterius. a Et auertēs faciē ſuā/ a bono alteriꝰ: qd̄ nō pōt videre ſine magno dolore. b Et deſpiciēs aiā ſuā/ ꝯtinue affligēs eā. Señ. Uellē vt oēs inuidi oculos haberēt ī oēs ciuitates: vt oīm felicitatibꝰ torq̄rēt̄. c Inſatiabilis oculꝰ cupidi in ptē iniq̄tatiſ.i.ī ptē iniq̄ inequalitatiſ: vt.ſ.ipſe ſupabūdet ⁊ aliī egeāt. Hec ē iniq̄tas.i.iniq̄ īeq̄litas: de q̄ Luc.xvj.c. Facite vob amicos de māmona iniq̄tatiſ. d Nō ſatiabit̄ donec cōſūmet iniuſticiā.i.donec impleat īiuſtā auariciā ſuā. Qd̄ nūq̄ʒ erit. Eccs.v.b. Auarꝰ nō īplebit̄ pecunia. Prouer.xiij.d. Juſtus comedit ⁊ replet animā ſuā: vēter aūt impioꝝ inſaturabilis. e Arefaciēs animā ſuā.i.ſine humore

B Prouer.27.c. Eccs.1.b.

 gratie/ aridā

gratie/aridā faciēs ardoꝛe cupiditatis/deſiccās ⁊ p̄parās ad incendiū eternū: ſicut ruſticꝰ deſiccat ligna vt meliꝰ ardeant. Eſa.xxxiij.b. Spūs veſter vt ignis voꝛabit vos: et erūt p̄p̄li q̄ſi de incēdio cinis/ſpine ꝯgregate igni ꝯburent̄. a Oculꝰ malus.i.mens auari: b Ad mala/faciēda cogitat.ſ.quō poſſit m̄ltas diuitias acq̄rere: qḋ ē malū ſibi ⁊ malū p̄ximi. Pſ. †Ps.9. Sedet i inſidijs cū diuitibus in occulto ⁊c. c Et nō ſatiabit̄: qꝛ nō habet fundū q̄ſi ſaccꝰ p̄tuſus. d Pane indigēs/materiali vel ſpūali.i.refectione grē/doctrine/glorie. Al. †tardabit Hoc enim triplici pane veſcunt̄ filij dei. Vn̄ et quidā petebat eos ab amico/ Luc.xi.a. Amice cōmoda mihi tres panes ⁊c. e Et i triſticia erit ſup mēſam ſuā: qꝛ videt ſe ⁊ ſua comedi. In aliena menſa nō triſtat̄: qꝛ nihil expendit. Cōtra qḋ dr̄.j.xxxv.b. In omni dato hilarē fac vultū tuū. Vel ꝗ dicit: in triſticia erit: refert̄ ad futurū: q̄n p̄pꝛia conſumet̄ egeſtate: vl̄ nō aggregabit̄ ſctis gaudētibꝰ ⁊ epulātibꝰ i glīa. Eſa.lxv.b. Ecce ſui mei comedēt ⁊ vos eſurietis: ecce ſerui mei bibēt ⁊ vos ſitietis: ⁊ ecce ſerui mei letabunt̄ ⁊ vos cōfundemi. f Fili ſi habes. Tertia ps capituli/ vbi dānata auaricia/hoꝛtat̄ ad largitatis virtutē auaricie oppoſitā. Sicut em̄ auarꝰ ſibi nequā eſt ⁊ nlli bonꝰ.i.miſericoꝛs: ſic ecōuerſo largꝰ ſibi iuſtꝰ eſt/tribuēs ſibi rōnabilit̄ neceſſaria: ⁊ indigētibꝰ bonꝰ.i.miſericoꝛs. Et h̄ ē qḋ hoꝛtat̄ h auctoꝛ: f Fili ſi habes/diuitias: g Bn̄fac tecū.i.neceſſaria vite tibi impēde. Vn̄.j.xxx.d. Miſerere aīe tue placēs deo. h Et deo dignas oblatiōes offer: paupibꝰ p̄pter deū erogādo ſm̄ eoꝝ egeſtatē ⁊ tuā facultatē. Tob.iiij.b. Quō potuerḯ ita eſto miſericoꝛs: ſi multū tibi fuerit/abūdāter tribue: ſi exiguū tibi fuerit/etiā exiguū libent̄ impertiri ſtude. Et qꝛ ad miſcdiā multū excitat memoꝛia moꝛtḯ: ſeqt̄: i Memoꝛ eſto q̄m moꝛs non tardat: poſt quā nemo poterit vtilit̄ opari. Vn̄ Joh.ix.a. Opami dū dies ē: venit em̄ nox q̄n nō licet opari. Eccs.ix.c. Qḋcūq3 pōt manus tua/inſtāter opare: quia nec opus nec rō nec ſapiētia nec ſcīa erūt apud inferos: q̄ tu p̄peras.j.xxxviij.c. Memoꝛ eſto iudicij mei: ſic erit ⁊ tuū: mihi heri ⁊ tibi hodie. k Et teſtamentū inferoꝝ.i.p̄miſſio vl̄ hereditas infernalis: vl̄ pactū deſcēſus ad limbū vl̄ infernū: qḋ dimiſit adā filijs ſuis q̄ſi teſtamētū eternū. l Quia demōſtratū ē tibi/p ſacrā ſcp̄turā. Eſa.xxx.g. Pꝛepata ē ab heri tophet: a rege p̄parata p̄fūda et dilatata. Job.xxx.c. Scio quia moꝛti trades me: vbi cōſtituta ē domꝰ omi viuēti. Et ne aliq̄s crederet ꝗ teſtamētū infernale termīabile ſit: ſic̄ eſt teſtamentū huiꝰ mūdi/dicit auctoꝛ ꝗ nō: m Teſtamētū em̄ huiꝰ mūdi.i.hereditas mūdana/q̄ teſtamēto delegat̄: vel felicitas t̄rena/quā mūdus ſuis filijs pollicet̄: n Moꝛte moꝛiet̄.i.cito deficiet.q.d. pena inferni quā deꝰ cōminat̄ ſp̄ durabit: ſed p̄ſꝑitas t̄palis quā mūdꝰ ſuis filijs duraturā pollicet̄ mēdacit̄ cito deficiet. Vn̄ Prouer.xx.c. Hereditas ad quā feſtinat̄ i p̄ncipio: i nouiſſimo bn̄dictiōe carebit. Gregꝰ. Momētaneū ē qḋ delectat: eternū qḋ cruciat. o Ante moꝛtē.i.dū t̄ps ē bn̄ opandi. p Bn̄ fac amico tuo.i.chꝛiſto: q̄ dic̄ Joh.xv.b. Vos amici mei eſtḯ. Cañ.v.d. Talis ē dilectꝰ meꝰ ⁊ ipſe ē amicꝰ meꝰ. Vl̄ pauperi p̄p̄t ipſū. Luc.xvi.c. Facite vob amicos de māmona iniq̄tatis. q Et ſm̄ vires ſuas.i. ſm̄ facultatē ſuā: r Expoꝛrigēs.i. extra te poꝛrigēs manū tuā/⁊ extēdens: s Da paupi/hilariter/velocit̄/abūdant̄/frequēter. Hilarit̄: Qꝛ hilarē datoꝛē diligit deꝰ.ij.Coꝛ.ix.b. Vn̄.j.xxxv.b. In omi dato hilarē fac vultū tuū. Velocit̄: qꝛ q̄ cito dat bis

a Oculus malꝰ ad mala: ⁊ nō b ſatiabit̄ c d pane indigēs: ⁊ i triſticiā erit ſup mēſam ſuā. f Fili ſi habes/ g benefac tecum: et h deo dignas oblatiōes offer. i Memoꝛ eſto q̄m moꝛs non k †tardat: ⁊ teſtamētū inferoꝝ: l qꝛ demōſtratū eſt tibi. m Teſtamentū em̄ huiꝰ n mūdi o moꝛte moꝛiet̄. p Ante moꝛtē benefac q amico tuo: et ſm̄ vires tuas r expoꝛrigēs s da paupi. Non t defrauderḯ a die bono: ⁊ particula v †boni diei nō te p̄tereat. x Nōne alijs relinques doloꝛes y ⁊ laboꝛes tuos: z In diuiſione ſoꝛtis da ⁊ a accipe: b ⁊ iuſtifica animā tuā. c Ante obitū tuū opare iuſticiā: q̄m nō d eſt apud inferos inuenire cibū. e Ois caro ſic fenū veteraſcet: f ⁊ ſicut foliū fructificans in arboꝛe viridi. Alia g generant̄ ⁊ alia deijciuntur:

dat. Seneca. Quātū addis moꝛe/t̄m ſbtrahis grē. Vn̄ Prouer.iij.d. Ne dicas amico tuo/vade ⁊ reuertere/ cras dabo tibi/cū ſtatim poſſis dare. Abūdāter.ij.Coꝛ.viij.c. Veſtra abūdātia illoꝝ inopiā ſuppleat: vt ⁊ illoꝝ abūdātia vrē iopie ſit ſupplemētū vt ſit equalitas. Frequēter. Luc.vj.c. Omī petēti te tribue. Eccs.ix.b. Oleū de capite tuo non deficiat. Al. †boni do Per h aūt ꝗ dic/ expoꝛrigēs: ſuggillat quoſdā ſupbos: q̄ manu p̄pꝛia dare elemoſynā erubeſcūt. Quibꝰ dic̄ dñs/ Matth.xij.b. Extende manū tuā. Et q̄ſdā carnales: q̄ elemoſynā ſuā t̄m parētibꝰ carnalibus largiunt̄. Esa.40.b. Jaco.1.b. 1.Pet.1.d. Cōtra q̄s dr̄/ Luc.vj.c. Oī petenti te tribue. Et Eſa.viij.c. Frāge eſurienti panē tuū. t Nō defrauderis a die bono/differēdo ꝯfiteri vl̄ penitere vl̄ bn̄facere i oī t̄pe p̄ſēti: qḋ dr̄ dies bonꝰ: qꝛ vtile ē ad merēdū vitā eternā.ij.Coꝛ.vj.a. Ecce nūc t̄pus acceptabile: ecce nūc dies ſalutḯ. Unde Gal.vj.c. Dū t̄pus habemꝰ opemur bonū ad oms. Vel ſic. Nō defrauderḯ a die bono.i.nō euacues tibi meritū boni opis glīando: qḋ ē oſculari manū ſuā: ⁊ iniq̄tas maxima: ⁊ negatio apud deū: Job.xxxj.c. Vel ſic. Nō defrauderḯ a die bono.i.feſtiuo/q̄n in illo p̄cipue bona facias et a malis caueas. Exo.xx.b. Memēto vt diē ſabbati ſanctifices. Glo. ſic. Nō defrauderḯ a die bono.i.a die eternitatḯ: q̄ ē dies bonoꝝ. v Et/nō vt illū iuenias/particula boni diei nō te p̄tereat/toꝛpētē ⁊ ocioſū. Illū em̄ t̄ps p̄terit: quē ocioſū dimittit.q.d. nulla ſit hoꝛa vacua a bono ope. Grauis em̄ eſt iactura t̄pis: qꝛ recupari nō pōt. Et ſic nō pit capillꝰ de capite: ſic nō pit momētū de t̄pe/ q̄n opoꝛteat rōnem reddere q̄lit̄ ſit expēſū. Jō apl's dic̄ Eph.v.d. Videte frēs quō caute ābuletḯ ⁊c. x Nōne alijs relinq̄s doloꝛes ⁊ laboꝛes tuos.i.diuitias q̄s cū laboꝛe et doloꝛe cōgregaſti: q.d. meliꝰ ē ea dare paupibꝰ p̄p̄t deū q̄3 relinq̄re ignotis ſucceſſoꝛibꝰ. y In diuiſiōe ſoꝛtis da ⁊ accipe.i.i diuiſiōe hereditatḯ paterne cū fratribꝰ tuis/da illis p̄tē ſuā/⁊ accipe p̄tē tuā. Vel ſic. y In diuiſiōe ſoꝛtis.i. i diuidēdo ⁊ diſtribuēdo bona tua q̄ ſoꝛtitꝰ es/ z Da/paupibꝰ elemoſynā: a Et accipe/coronā eternā: Luc.vj.f. Date ⁊ dabit̄ vob. Vl̄ ſic. y In diuiſiōe ſoꝛtis.i.grē vel ſcīe quā a deo ſoꝛtitꝰ es: Iuxͣ illō/ Prouer.xvj.d. Soꝛtes mittūt̄ i ſinū.i.grā i mētē: ſꝫ a dño tēperāt̄: qꝛ dat p̄ fructibꝰ p̄ut vult. z Da ⁊ accipe: da vſū ⁊ accipe p̄miū: da doctrinā ⁊ accipe coronā. Vel da victū t̄palē p̄dicatoꝛi: et accipe ab eo victū ſpūalē in rōne dati ⁊ accepti. Vn̄ Gal.vj.b. Cōicet aūt his q̄ cathecizat̄ v̄bo: ei q̄ ſe cathecizat in oībꝰ bonis. Phil.iiij.c. Nlla eccl'ia cōicauit mecū in rōne dati ⁊ accepti niſi vos ſoli. b Et iuſtifica aīaȝ tuā.i.mūda p penitētiā ⁊ ꝯfeſſionē. c Añ obitū tuū opare iuſticiā.i.dū viuis/fac opa iuſticie. d Qm̄ nō ē apud inferos iuenire cibū.i.opa iuſticie qbꝰ aīa reficit̄/vl̄ refectionē grē/vl̄ ſapie/vl̄ ꝯſolatiōis eterne. Vn̄ Eccs.ix.c. Qḋcūq3 pōt manꝰ tua/inſtāter opare: qꝛ nec opus nec rō ⁊c. De hoc cibo dicit̄/ Joh.vj.c. Opamini non cibū qui pit: ſed q̄ pmanet in eternū. e Ois caro ſicut fenū veteraſcet.i.oīs homo cito deficiet: ſicut fenū cito ſiccat̄. Eſa.xl.b. Ois caro fenū ⁊ oīs gloꝛia eiꝰ q̄ſi flos feni. f Et ſicut foliū fructificās in arboꝛe viridi.i.fructū gerēs: vl̄ fructificās.i.creſcēs: ſic eſt oīs caro.i.hō. Vn̄ Glo. Sicut fenū in t̄ra vel foliū in arboꝛe naſcit̄/creſcit/vireſcit/ſiccat̄/deijcit̄: ita caro nr̄a naſcit̄ ex p̄genie parentū: creſcit i infantia ⁊ pueritia: et floꝛeſcit in adoleſcētia: matureſcit in iuuētute: areſcit in ſenectute: deijcit̄ in moꝛte. g Alia generant̄ ⁊ alia deijciunt̄.i.dū q̄dā naſcunt̄/quedā

naſcunt/ quedã moriunt: ꝛ dum quedã creſcũt/ alia decidũt. a Sic generatio carnis ꝛ ſanguis.i.generatio hoim ꝛ aialiũ: b Alia finit ꝛ alia naſcit. Vñ Eccs.j.a. Genera tio p̄terit ꝛ generatio aduenit. Generatio carnis: dr̄ ad diffe/ rentiã generatiõis ſpũalis: q̃ nõ finit ſ; pmanet i eternũ. De

Ps.iii. q̃ dic̃ Ps. Generatio rectoꝝ benedicet. c Omẽ op⁹ corrup/ tibile tẽdẽs: ꝛ duces ad corruptionẽ.i.omẽ malũ: d In fine deficiet.i.deficere fa ciet remunerationẽ vi te eterne. e Et qui illud opat ibit cũ illo/ i infernũ. Dici vi det poti⁹: Et op⁹ ibit cũ operãte: Iuxͣ illud

B Apocl.xiiij.c. Opa em̃ illoꝝ ſequũt illos.

†abſcõditi Sol. Quia ꝓpter opa ibit hõ in infernũ/ dr̄

Al. ſilia hic: Qui illõ opat ibit cũ illo: qꝛ ſꝰo opa ex li bero arbitrio ſt/ dr̄ Apocl.xiiij.c. Opa illoꝝ ſequũt illos. Et ita ſimul ardebũt i inferno ꝛ op⁹ ꝛ opifex ei⁹. Vñ.j.xxvij.a. Cõteret cũ delinquẽte delictũ. Sap.xiiij.b. Qd̄ factũ ẽ/ cum illo q̃ fecit/ tormẽta patiet. f Et omẽ op⁹ electũ.i.omẽ opus virtut: qd̄ ẽ op⁹ electoꝝ ꝓpriũ: g Iuſtificabit.i.iuſtũ eẽ mõſtrabit qñ mercedẽ iuſticie recipiet. h Et q̃ opat il lud honorabit in illo.i. ꝓ illo. Honor aũt iſte ĩ h̃ ẽ q filij dei noiabunt: ꝛ erũt etiã heredes regni. Vñ Sap.v.a. Ecce quõ cõputati ſt int̃ filios dei: ꝛ int̃ ſcrõs ſors illoꝝ ẽ. i Bea/ tus vir. Quita ps capli vbi agit de eo qd̄ ɔſũmat felicitatẽ hois in via.i. de meditatiõe legis et ſapie aſſidua. Vñ dicit: Beat⁹ vir: hic vt viator: i futuro vt ɔprehẽſor: hic vt viator nõ ſolũ ſpe ſ; ꝛ q̃dã rei p̄guſtatiõe. k Qui i ſapiẽtia/ celi/ q̃ deſurſũ ẽ: nõ mũdi/ q̃ t̃rena ẽ: vl' carnis/ q̃ aialis ẽ: vl' diaboli q̃ diabolica ẽ. l Morabit/ legis meditatiõe ꝛ tpis ipletio/ ne. m Et q̃ i iuſticia meditabitur/ ad faciẽdã eam nõ ſolũ docẽdã: Nõ em̃ q̃ iuſticiã docet iuſt⁹ ẽ: ſ; q̃ iuſticiã facit. Eſt autẽ iuſticia: vt dic̃ Alcuin⁹: ai nobilitas/ vnicuiq; tribu/ ens ꝓpriã dignitatẽ: ſupiori reuerẽtiã/ pari cõcordiã/ minori diſciplinã/ deo obediẽtiã/ tibi ſanctimoniã/ inimicis patiẽtiã/ miſeris cõpaſſionẽ opoſam. n Et i ſenſu cogitabit.i.in intellectũ mẽtis: o Circũſpectionẽ dei.i.q̃ de⁹ circũſpi/ cit oĩa/ etiã abſcõdita cordis. Vñ Prouerb.xvj.a. Oẽs vie hoim patẽt ocl'is dñi. Qui h̃ cogitat/ neceſſario trahit a pec/

Ver⁹ de ɔſol. li.6. cato/ ꝛ aiat ad bonũ. Vñ Boeti⁹: Magna indicta ẽ nob ne/ ceſſitas bñ agẽdi q̃ cũcta gerimus ante oculos iudicis cũcta cernẽtis. Heb.iiij.d. Nõ eſt vlla creatura inuiſibilis i cõſpe/ ctu ei⁹: oĩa aũt nuda ꝛ apta ſunt oculis ei⁹ ad quẽ nob ſermo. p Qui excogitat vias illi⁹ i corde ſuo.i.p̄cepta ei⁹/ opa eius/ iudicia eius: qb⁹ omnibus imus ad ipſum ꝛ ipſe ad nos. Nos ad ipſum: faciẽdo/ operando: ipſe ad nos amãdo/ flagellando. q Et in abſconſis illi⁹: id eſt in celeſtibus ſacramẽtis: r Intelligẽs.i.intellect⁹ dono int⁹ legẽs: qui altiora penetrat: vt dicit Greg⁹. s Vadẽs poſt illũ/ imi tãdo p vitã. t Quaſi iueſtigator/ p fidẽ: donec veniat ad aptã viſionẽ v Et in vijs illi⁹ ɔſiſtẽs.i.ſil' ſtans corde ꝛ ope. x Qui reſpicit p feneſtras illi⁹.i.p nouũ ꝛ vetus teſtamẽtũ: q̃ ſunt feneſtre p q̃s reſpexit nos dñs illuminãdo; p quas nos debem⁹ illũ reſpicere credẽdo. Qui igit reſpicit oculis mẽtis p feneſtras illi⁹/ credẽdo oĩb⁹ q̃ ibi dicunt/ beat⁹ eſt. y Et i ianuis illi⁹ audiẽs/ aure cordis.i.in fide trini tatis/ vel i ecclia militãti q̃ eſt ianua eccl'ie triũphãtis: vel in ianuiſ audit: q̃ p̄dicatorib⁹ chriſti obedit. Vl' feneſtre ſapiẽtie ſũt q̃nq; vulnera ieſu chriſti: De qb⁹ dr̄/ Eſa.lx.b. Qui ſt iſti q̃ vt nubes volãt ꝛ q̃ſi colũbe ad feneſtras ſuas. Per iſtas fe neſtras intromiſit radios ſuos ſol iuſticie chriſt⁹ deus noſter in domũ eccleſie. Per has feneſtras q̃ reſpicit.i. qui ſurſum

a ſic generatio carniſ ꝛ ſangui
b nis/ aliã finit et alia naſcit.
c Omẽ opus corruptibile i fi/
d e nẽ deficiet: et q̃ illõ õpat ibit
f cũ illo. Et omẽ opus electũ
g h iuſtificãbit: et q̃ operat illud
i honorabit in illo. Beat⁹ vir
k l q̃ in ſãpiẽtia morabit: ꝛ qũi i
m n iuſticia meditabit: ꝛ i ſẽſũ co
o gitabit circũſpẽctionẽ dei.
p Qui excogitat vias illi⁹ in
q corde ſuo: ꝛ in †abſcõſis illi⁹
r s intẽlligẽs/ vadẽs põſt illum
t v q̃ſi inueſtigator/ ẽt i vijs illi⁹
x cõſiſtens. Qui reſpicit p fe/
y neſtras illi⁹: et in ianuis illi⁹
z audiens. Qui reqeſcit iuxta
a domũ illi⁹: ꝛ in parietib⁹ illi⁹
b c d figẽns palũ. Stãtuet caſulã
e f ſuã ad mãn⁹ illi⁹: ꝛ reqeſcẽt
g in caſula illius bonã p euũ.
h i Stãtuet filios ſuos ſub tẽg/
k mine illi⁹: ꝛ ſub rãmiſ illi⁹ mo
l m rãbit. Protẽget ſub tegimie
n o illi⁹ a feruõre: ꝛ i glõria eius
requieſcet.

aſpicit/ audiet i ianuis ſpõſi i die iudicij ꝛ in die mortͥ illã io cũdã vocẽ ſpoſi: Venite bñdicti ꝛc. Matth.xxv.c. Itẽ btũs eſt: z Qui reqeſcit/ in ſpe vl' q̃ete pectoris: a Iuxͣ do/ mũ illi⁹.i.iuxͣ ſacrã ſcripturã: in q̃ tegit dom⁹ ꝛ celat eccle/ ſia ſupficie littere. b Et i parietib⁹ illi⁹.i.in duob⁹ teſta/ mẽtis: c Figẽs pa lũ.i.ſcribẽdi ꝛ addiſcẽ di ſtudiũ.q.d.ille bea/ tus ẽ q̃ diligẽt ſtudet in ſacra ſcriptura. Vñ

Ps. Beatus vir q̃ nõ †Ps.i.

abijt ꝛc: ſed i lege dñi volũtas ei⁹ ꝛc. Vl' do m⁹ ſapiẽtie ecclia mi litãs: De q̃ dr̄ in Ps. †Ps.83.

Beati q̃ habitãt i do/ mo tua dñe. Parietes ei⁹ duo ppli ɔuerſi ad fidẽ ɔiũcti in vno an/ gulari lapide chriſto ieſu: Eph.ij.c. Pal⁹ ẽ chriſt⁹ fix⁹ in medio eccleſie: vbi pditi in/ ueniunt: De quo dici/ tur Eſa.xxij.g. Figã illũ paxillũ in loco fideli/ ꝛ erit i ſolium glie dom⁹ pris ſui: ꝛ ſuſpẽdã ſup eũ omnẽ gliã dom⁹ pris ei⁹: vaſoꝝ diuerſa genera. De hac q̃ domo ſic exponit: z Qui reqeſcit iuxta domũ illi⁹.i.q̃ viuit i pace iuxta p̄cepta et inſtitutiões eccl'ie: b In parietib⁹ illi⁹.i.in duob⁹ pplis: vel i duob⁹ generib⁹ hoim/ q̃ ſunt in ecclia.i.penitẽtes ꝛ inno cẽtes. c Figẽs palũ.i.crucẽ vel crucifixũ firma fide cre dens: Ille inq̃ beat⁹ ẽ beatitudine vie. Itẽ dom⁹ ſapiẽtie eſt ecclia triũphãs: De q̃ dr̄ in Ps. Letat⁹ ſũ in his q̃ dicta ſũt Ps.121. mihi in domũ dñi ibim⁹. Parietes ei⁹ ſunt duo chori.i.cho/ rus angeloꝝ: ꝛ chor⁹ hoim electoꝝ. Pal⁹ iſte chriſt⁹: q̃ ẽ li/ gnũ vite i medio paradiſi: Apocl.ij.b. Et de hac domo ſic ex/ ponit: z Qui reqeſcit iuxta domũ illi⁹.i. q̃ credit fir/ miter ꝛ ɔtẽplat ſuauiter gaudia paradiſi. b Et i parietib⁹ illi⁹ figẽs palũ.i.angeloꝝ ꝛ hoim firmamẽtũ ponẽſ/ dicit: ille beat⁹ ẽ. De q̃libet iſtaꝝ triũ domoꝝ/ dicit Prouer.ix.a. Sapiẽtia edificauit ſibi domũ: excidit colũnas ſeptẽ.i.ſeptẽ artes/ ſeptẽ ſacramẽta/ ſeptẽ dona. d Statuet caſulã ſuã i.domũculam ſuam: nõ palatioꝝ vl' turrium edificia: e Ad man⁹ illi⁹.i.ad imitationẽ ſapie.i.chriſti: qui ꝛ nec domum habuit vbi caput reclinaret/ niſi v̓ginis vterũ/ p̄ſepe iumẽto/ rũ/ crucẽ patibulũ/ ſepulchꝝ mutuatũ. f Et reqeſcẽt i ca ſula illi⁹.i.i domo ſapie: g Bona p euũ.i.electi i eternũ. Vel caſulã ſuã/ dicit mũdã ꝛ hũilẽ ɔſciaꝫ: in q̃ bñ quieſcit vir iuſt⁹: ad man⁹ illius.i.ſm donũ ꝛ opationẽ ſapie: et talis be/ at⁹ eſt. Scõm Glo.p caſulã accipit infula/ p quã intelligit ſa/ cerdotij dignitatẽ vel docẽdi auctatẽ quã hꝫ: ad man⁹ illi⁹.i. opa ſua iuxͣ opa ſapie.q.d.ille bon⁹ ſacerdos ẽ ꝛ bon⁹ doctor: q̃ v̓bo ꝛ exẽplo inſtruit eccliã: ſic̃ chriſt⁹. Et talis/ h Statu/ et filios ſuos.i.ſubditos vl' diſcipl'os: i Sub tegmie illi⁹.i.ſub documẽtis ſapientie vel ſub ꝓtectiõe ſapie: vl' mã datoꝝ cuſtodia q̃ ꝓtegit ɔ hoſtes ſpũales. k Et ſub ra/ mis illi⁹.i.ſub documẽtis ſapiẽtie: l Morabit/ meditãdo/ faciẽdo. m Proteget ſub tegmie illi⁹.i.ſb ꝓtectiõe illi⁹ .i.ſub miſcdia ſapie ꝓtegẽte. n A feruore.i.a furore ini/ micoꝝ vel a furore vitiorum: vl' a diſtrictiõe futuri iudicij. o Et i glia ei⁹ reqeſcet.i. vitã eternã p ſapientiã habebit. Vñ

Ps. Beati q̃ hitant i domo tua dñe ꝛc. Hoc erit bonũ the/ Ps.83.
ma i feſto bti Aug'. vl' Dionyſij: vl' Hilarij. z Qui reqeſ/ Thema
cit/ in domo ſapie.i.in ſacra ſcriptura meditatiõe ꝛc. qd̄ fecit Aug⁹ q̃ aſſidu⁹ fuit i meditatiõe ſacre ſcpture vbi erat tota req es ſua. b Et i parietib⁹ illi⁹.i.i duob⁹ teſtamẽtͥ exponẽdis ꝛ itelligẽdiſ. c Figẽſ palũ.i.diligẽſ ſtudiũ. d Statuet ca ſulã ſuã/ ad man⁹ illi⁹/ ſapie: qꝛ dignitatẽ ſacerdotij ſui ɔfir mauit/ opãdo iuxͣ exẽpla ꝛ documẽta chriſti f Et requieſ/ cẽt i caſula illi⁹ bona/ ei⁹/ p euũ.i.ipſe mõ reqeſcit i glia quã ꝓmeruit ꝓ admiſtratiõe ſui ſacerdotij. h Et ſtatuit fi/ lios ſuos ſub tegmine

lios ſuos ſub tegmine illiꝰ .i. canonicos ſub certa regula viuēdi collocauit: q̄ ꝓtegit eos ꝯ hoſtes ⁊c. ¶ Expo. Ca. XV

Qui timet deū faciet bona. Hoc capitulū diuidit in q̄ttuoꝛ ꝑtes. Pꝛimo oſ̄dit ꝑ q̄ ꝑuenit ad ſapiētiā .i. ꝑ timoꝛē ⁊ iuſticiā. Secūdo oſ̄dit / q̄ bona facit ſapiabis q̄ eā appꝛehendūt:

a Qui timet ¶ Ca. XV.
b deū faciet †illud: ⁊ qui
c cōtinēs ē iuſticie / app
d e hēdet illā: ⁊ obuiabit illi q̄ſi
f g mr̄ honoꝛificata: ⁊ q̄ſi mulier
h a v̄ginitate ſuſcipiet illū. †Ci
i babit illū pane vite ⁊ intelle
k ctꝰ: ⁊ aq̄ ſapie ſalutarꝭ pota
l bit illū. Et firmabit i illo ⁊ n̄
m n flectet ⁊ ꝯtinēbit illū / ⁊ n̄ cō
o p fūdet: ⁊ exaltabit illū apō ꝑ
q xios ſuos: Et i medio eccl̄ie
r s apiet os eiꝰ: ⁊ adimplebit †eū
t v ſpū ſapie ⁊ intellectꝰ: ⁊ †ſtola
x glie † veſtiet illū. Jocūditātē
a b et exultationē theſauriçabit
c ſup illū: ⁊ nōie † eterno heredi
d tabit illū. Homiēs ſtulti nō
e f appꝛehēdēt illā: ⁊ homiēs ſen
g h ſati obuiabunt illi. Homiēs
i ſtulti nō videbūt eā: lōgē eīn
abeſt a ſupbia et dolo. Uiri
k l mēdaces nō erūt illiꝰ memo
m n res: ⁊ viri veraces inueniēt
o in illa: ⁊ ſucceſſum habebūt
p vſq̄ ad inſpectionē dei. Nō
q r eſt ſpecioſa laus i oꝛe pecca
s toꝛis: †q2 nō ē a dn̄o miſſus:

A — Al. †bona
q2 cibat ⁊ potat / cōfirmat ⁊ honoꝛificat: ibi: Cibabit illum ⁊c. Tertio oſ̄dit q̄ ſunt q̄ nō veniūt ad ſapiētiā .i. ſtulti ⁊ mēdaces: ꝑ q̄s etiā nō debet aliq̄s
Al. †Cibauit
ꝑdicari: ibi: Hoies ſtulti nō appꝛehendent eā ⁊c. Quarto ⁊ vltio oſ̄dit q̄ peccata hoim nō ſūt iputāda deo q̄ fecit illos / ſ3 ipſis hoibꝰ: q2 tales
B
facti ſūt q̄ poſſūt ⁊ bn̄ et
Al. †illum
male facere pꝛo libera
Al. †ſtolā
volūtate: ibi: Nō dixeris ꝑ deū abeſt. Dicit ḡ: a ¶ Qui timet deū / vt filius: b ¶ Faciet illud .i. humilitatꝭ opus.
Pš. 7.
Sic ecōtra: ꝑ illō itelligit ſupbia. Pš. Dn̄e deꝰ meꝰ ſi feci illō .i. ſupbiā. Ecōtra ſic legit: ⁊ q̄dā libꝛi habēt: a ¶ Qui timet deū / vt filiꝰ / b ¶ Faciet bona: nō tm̄ vitabit mala. c ¶ Et q̄ cōtinēs ē iuſticie .i. ſitꝰ cū aliis v̄tutibꝰ tenēs iuſticiā coꝛde ⁊ oꝛe ⁊ ope: d ¶ Appꝛehēdet illā .ſ. ſapiētiā .i. firmit tenebit affectu ⁊ itellectu. Cañ. iij. b. Jnueni quē diligit aīa mea: tenui eū nec dimittā. Ul' Appꝛehēdet illā .ſ. iuſticiā .i. fructū iuſticie / vitā eternā. e ¶ Et obuiabit illi .i. i moꝛte: f ¶ Quaſi mr̄ honoꝛificata / a filiis .q.d. ſic mr̄ honoꝛificata a filiis ſuis blāde ſuſcipit eos: ita iuſticia vl' ſapiētia blāde ſuſcipiet i moꝛte iuſtū. Un̄ iacob dixit: Rñdebit mihi cras iuſticia mea: Geñ. xxx. c. Dr̄ aūt iuſticia vl' ſapia mat: q2 nutrit iuſtos ſic filios. Uel obuiabit illi: in ꝑſenti ꝑ gr̄ā ꝯſcie: q̄ ſequit opa iuſticie. Et obuiabit / inq̄ / q̄ſi mr̄ honoꝛificata / mltitudine bonoꝝ operū. Juſtꝰ eīn honoꝛat iuſticiā: q̄ opa iuſticie mltiplicat. g ¶ Et q̄ſi mlier a v̄ginitate / mūda: h Suſcipiet illū / vt ſpōſum / vel vt filiū. Et dr̄ iuſticia mulier ꝓpter fecūditatē opeꝝ: v̄go ꝓpt integritatē intētiōis ⁊ mūdiciā mētis quā ꝑſtat. Ul' legat ſic: e ¶ Et obuiabit illi / ſapia remunerādo: f ¶ Quaſi mr̄ honoꝛificata / a filiis .i. erudita doctrina v̄bi ⁊ exēpli. g ¶ Et q̄ſi mlier a v̄ginitate / nō recedens: h ¶ Suſcipiet illū .i. ſurſū capiet in ꝑſenti ꝑ ꝯtēplationē ſecretoꝝ: i futuro ꝑ fruitionē eternoꝝ. Et recte ſapia dr̄ / q̄ſi mulier virgo: q2 mollit ⁊ calefacit viꝝ: ⁊ tn̄ remanet v̄go. Un̄ iij. Regꝭ .j. a. Erat puella pulchꝛa nimis / doꝛmiebatq̄ cum rege ⁊ miniſtrabat ei: rex v̄o nō cognouit eā .i. non coꝛrupit eā. i ¶ Cibabit illum pane vite et intellectus .i. coꝛpoꝛe chꝛiſti: q̄ ē panis vite: Joh. vj. e. Et doctrina verbi dei q̄ dat intellectū credentibꝰ / in ꝑſenti: ⁊ in futuro / pane angeloꝝ cibabit illū .i. ipſa dei fruitiōe. De q̄ pane dr̄ / Lucꝭ. xiiij. d. Beatꝰ q̄ mādūcabit panē i regno dei. k ¶ Et aq̄ ſapiētie ſalutarꝭ potabit illū .i. gr̄a ſpūſſcti: q̄ ſitim ⁊ itima coꝛdis vitioꝝ extiguit: ⁊ ſoꝛdes pctoꝝ lauat: ⁊ ſalutē etnā cōfert. De q̄ dr̄ Joh. iiij. b. Qui biberit ex aq̄ hac quā ego dabo ei: fiet in eo fōs aq̄ viue ſalliētis i vitā etnā: vl' ſalire faciētꝭ. l ¶ Et firmabit i illo / pane .ſ. vl' deo. m ¶ Et nō flectet .i. nō cedet ꝑſecutiōi / vel tēptatiōi / vel heretice prauitati: confoꝛtatus in
Pš. 105.
illo pane. Hic ē eīn panis de q̄ ſcriptū ē: Et panis coꝛ homis cōfirmet. n ¶ Et cōtinebit illū .i. in vnitate eccl̄ie cū aliis fidelibꝰ tenebit. o ¶ Et nō cōfundet / ꝯfuſiōe illa vltima: de q̄ dic Hiere. xvij. c. Cōfūdant q̄ me ꝑſequūt: ⁊ nō cōfun
Pš. 24.
dar ego. Pš. Qui expectāt te nō ꝯfundent. Uel / nō cōfundet .i. nō fruſtrabit a ſpe ⁊ deſiderio ſuo: q2 ſpes nō ꝯfūdit: Ro. v. a. ⁊ .ij. b. Nullꝰ ſpauit i dn̄o ⁊ cōfuſus ē. p ¶ Et exaltabit illū apud ꝓxios ſuos .i. angelos ⁊ hoies: hic ⁊ in futuro: Hic loco et merito: q2 facit eū regnare et ꝑeſſe. Un̄ Prouer. viij. b. Per me reges regnāt: ⁊ legū cōditoꝛes iuſta decernunt. Jn futuro loco ⁊ ꝑmio. Matth. xix. d. Amē dico vobis: q̄ vos q̄ ⁊c. Itē Matth. xxv. b. Euge ſerue bone ⁊ fidelis ⁊c. q ¶ Et i medio eccl̄ie / ſine ꝑſonaꝝ acceptiōe: vt ligꝰ vite i medio ꝑadiſi: r ¶ Aperiet os eiꝰ: vt magna ⁊ ꝓfunda et apta loquat: Sic dr̄ Matth. v. a.
Al. †induit
Apiens ieſus os ſuū / docebat eos ⁊c. Pš. Aperiā in ꝑabolis os
Al. †eternitat
†Pš. 77.
meū: loq̄r ꝓpoſitiōes ab initio. s ¶ Et adiplebit / ſapiētia .ſ. t ¶ Eū / qui timet deū. v ¶ Spū ſapie ⁊ intellectꝰ: altero q̄ intelligat: alto q̄ ſapiat: altero luceat: altero ardeat / vt ſit lucerna ardēs et lucens. Ardere eīn
C
paꝝ eſt / lucere vanū ē: ardere ⁊ lucere ꝑfectū ē. Et iō ſcptū eſt:
Al. †que
Erat iohānes lucerna ardēs et lucens: Joh v. f. x ¶ Et ſtola / vel / ſtolā glie .i. dignitatē ſacerdotij vl' miniſterij i ꝑſenti: in futuro ſtola coꝛpis ⁊ aie. y ¶ Jnduit / vel veſtiet illum / veſte duplici. Prouer. vlt. c. Oēs domeſtici eiꝰ veſtiti ſūt duplicibꝰ. z ¶ Jocūditatē / pacē pectoꝛiſ i ꝑñti: a ¶ Et exultationē / pacē eternitatꝭ i futuro. b ¶ Theſauriçabit ſup illū .i. abūde dedit illi vt aliis impti poſſit. Un̄ Pš. Suſcipiant montes pacem populo: et colles iuſticiam. Pš. 71.
Et alibi: Fiat pax in virtute tua ⁊c. c ¶ Et nomine eternitatis / vel / eterno hereditabit illum vt filius dei ſit ⁊ Pš. 121.
dicatur in eternum. Matth. v. a. Beati pacifici quoniaꝫ filij dei vocabunt. Eſa. lvj. b. Dabo eis in domo mea ⁊ in muris meis locū: ⁊ nomē meliꝰ a filiis ⁊ filiabꝰ nomē ſempiternū dabo eis q̄d nō ꝑibit. d ¶ Hoies ſtulti .i. ſapiētes mūdi q̄ ſtulti ſunt apud deū: vel heretici / iudei / pagani: e ¶ Nō appꝛehēdent illā .ſ. ſapiētiā i ꝑſenti: q2 i maliuolā aiaꝫ nō introibit ſapia: nec hītabit i coꝛpe ſubdito pctis. Sap. j. a. f ¶ Et homines ſenſati / q̄ ſenſū habēt q̄ ſentiāt ſuauitatē ꝑadiſi: ⁊ fetoꝛē inferni: g ¶ Obuiabūt illi .i. ſapie obediēdo. Uel / obuiabūt illi / illā honoꝛifice ſuſcipiēdo. Et q̄ ſic obuiat ei i vita: ipſa obuiabit ei i moꝛte ſuſcipiēdo i glia. Un̄ ꝯ eodē. Et obuiabit illi q̄ſi mr̄ honoꝛificata. Et h̄ ē q̄d dr̄ Joh. xij. d. Qui mihi miniſtrauerit .i. q̄ me honoꝛificat hnoꝛificabit eū pat meꝰ q̄ ē i celis. h ¶ Hoies ſtulti / vt ꝑus: nō videbūt eā / i ꝑſenti ꝑ fidē: ⁊ iō nec i futuro ꝑ ſpeciē. i ¶ Lōge eīn abeſt a ſupbia ⁊ dolo .i. a ſupbis ⁊ doloſis: q2 ſpūſſanctꝰ diſcipline effugiet fictū: Sap. j. b. Jaco. iiij. b. Deꝰ ſupbis reſiſtit: hūilibꝰ aūt dat gratiā. Prouer. xj. a. Ubi fuerit ſupbia: ibi erit ⁊ ꝯtumelia: vbi aūt hūilitas ibi ⁊ ſapia. k ¶ Uiri mēdaces .i. heretici: ⁊ q̄cūq̄ veritatē ꝯtēnūt: De q̄bꝰ dr̄ i Pš. Perdes oēs
Pš. 5.
q̄ loquūt mādaciū. l ¶ Nō erūt illiꝰ memoꝛes: q2 nō diligūt eā: ⁊ iō cito a memoꝛia eoꝝ recedit. ꝯ .j. c. Execratio peccatoꝛibꝰ ſapia. m ¶ Et viri veraces .i. viri catholici ⁊ oēs amatoꝛes veritatꝭ. n ¶ Jnuenient i illa / ſtabiles credēdo meditādo / opādo. o ¶ Et ſucceſſū habebūt .i. ꝓfectū v̄tutū ⁊ meritoꝝ i ꝑſēti. p ¶ Uſq̄ ad iſpectionē dei: Actiue
Pš. 83.
.i. vſq̄ q̄ aſpiciāt deū. Un̄ Pš. Ibūt de v̄tute i v̄tutē: donec videbūt deū deoꝝ i ſion. Uel paſſiue: Uſq̄ ad inſpectionē dei .i. vſq̄ q̄ aſpiciāt a deo / i ꝑſenti ꝑ gratiā liberatiōis: ⁊ i futuro ꝑ gliā apte manifeſtatiōis. q ¶ Nō ē ſpecioſa laus: ꝑdicatiōis vl' iubilatiōis .i. deo placita vel homibꝰ gratioſa.
Al. †narrati
r ¶ Jn oꝛe peccatoꝛis: id eſt heretici: cuius os pollutum eſt: vel cuiuſlibet notoꝛij. Unde .j. xxj. c. Narratio fatui q̄ſi ſarcina in via. Item. xxvij. b. Narratio peccātium odioſa. Ideo dicitur in Pš. Peccatoꝛi dixit deus: quare tu enar
Pš. 49.
ras iuſticias meas ⁊c. s ¶ Quia non eſt a domino miſſus: vt ꝑdicet talis: et ideo nō habet auctoꝛitatem ꝑdicādi. Unde Ro. x. c. Quomodo ꝑdicabūt niſi mittantur: Nec eſt

cōtrariū q̄d dicit

contrariū qḋ dicit apl'us Phil'.j.c. Siue ꝑ ꝟitatē ſiue ꝑ oc/caſionē annūciet̄ chriſt⁹/⁊ in h̄ gaudeo/ſ ⁊ gaudebo: q: non gaudebat de ope ꝓdicātiū: ſ de ꝓfectu audiētiū. Et vere nō ē a deo miſſ⁹: a Qm̄ a deo ꝓfecta eſt ſapiētia.i.ſacra doctrina a deo ē ędita: et iō q̄ illā nō h̄z/nō ē miſſ⁹ a deo. Ul' Sapiētia ꝓfecta ē a deo.i.fili⁹ a p̄re ge nit⁹. Un̄. s.j.a. Oīs ſapia a dn̄o deo eſt: ⁊ cū illo fuit ſp̄: ⁊ ē ante euū. Itē ꝓbat ꝙ nō ē ſpecioſa laus i ore pec catorꝫ. b Sapiētię eīm.i.viro ſapiēti: c Aſtabit laus ꝓdica tiōis in p̄ſenti ad ꝓxi mi ędificationē: i futu ro ad ei⁹ glificationē ⁊ teſtificationē. d Et i ore fideli/a fide et fidelitate: e Abū dabit.i.fructū abun dāt̄ faciet. f Et dn̄a tor.i.dn̄s: g Dabit eā/laudē vel ſapiētiā: h Illi.i.fideli. Ps. Dn̄s dabit ꝟbū euāgelicātib⁹ ꝟtute m'lta. Matth.xxv.c. Habēti dabit̄ ⁊ abū dabit. De h̄ dr̄ Eſa.lv.c. Quō deſcēdit imber ⁊ nix de cęlo: ⁊ illuc vltra nō reuertit̄/ſ inebriat t̄rā ⁊ infūdit eā ⁊ germiare eā fac/⁊ dat ſemē ſerēti/⁊ panē comedēti: ſic erit ꝟbū meū qḋ egredit̄ de ore meo: nō reuertetur ad me vacuū: ſꝫ faciet q̄cūq; volui: ⁊ ꝓſpabit̄ in his ad q̄ miſi illud. Et h̄ eſt qḋ dr̄ h: In ore fideli abūdabit. i Nō dixeris/excuſando te: ⁊ pctm̄ tuū in deū refundēdo: vt p̄mi parētes: k Per deū abeſt/ſapiētia a me: ⁊ dn̄o faciēte ⁊ volēte.q.d. nō inḡtates deo ſ tibi imputa ſi ſapīa abeſt: ñ eīm deo imputāda ſūt pctā tua/q̄ fecit te potētē: ſꝫ tibi q̄ fact⁹ es potēs peccare. Et h̄ ꝓbat ꝑ ſequētia. l Que eīm odit.i.pctā: m Ne feceris: ⁊ ſic nō aberit: ſꝫ aderit tibi ſapīa. Un̄. s.j.d. Fili ꝯcupiſcēs ſapiētiā ſerua mādata: ⁊ de⁹ ꝑbebit illā tibi. n Nō dicas/ille me iplanabit/vel/iplanauit.i.cōtra planū ⁊ ęquū/tortuoſū ⁊ malū me fecit. Uel/iplanauit.i.oīa bona a me amouit q̄ſi planādo me: ſic tabulę iplanant̄/q̄n lr̄ę delent̄ cū cauda ſtili. Uel/iplanauit.i. ſuauit̄ tractādo me in planū erroris ſtra/uit: ſꝫm qḋ dr̄: Iſte implanat caput illi⁹. Uel/iplanauit.i.i plano me poſuit/vt currerē ꝑ cāpos licentię q̄cūq; vellē: Sic dicit Ps. Dimiſi eos ſꝫm deſideria cordiſ eoꝝ: ibūt i adinuē tiōib⁹ ſuis. Al'/iplanauit.i.dolauit.i.planū me fecit ſine ꝟ/tutib⁹/ne ꝓficere poſſē/nec reſiſtere pctīs. Hęc expoſitio ma gis ꝓpria ē: q: implanare ē dolare. Et reuera nō iplanauit te de⁹ vt faceres mala: o Nō eīm neceſſarij ſūt ei hoīes impij. Un̄ Job.xiij.a. Nūquid de⁹ indiget mēdacio vr̄o vt ꝓ eo loquamini dolos? Sed nec; etiā iuſti hoīes ſūt ei neceſſa/rij: q: cū ſit dn̄s oīm bonoꝝ nr̄oꝝ/nō indiget. Un̄ Job.xxij. a. Quid ꝓdeſt deo ſi iuſt⁹ fueris: aut q̄d confers ſi imaculata fuerit vita tua? Sꝫ etſi deo ſꝫm ſe non ſunt neceſſarij impij: ſūt t̄n̄ neceſſarij corꝑi ei⁹ qḋ ē eccl'ia. Nā qḋ lima ferro/qḋ fla gellū grano/qḋ fornax auro: hoc ē impi⁹ iuſto: vt dic̄ Aug⁹. Gen̄.xxv.a. Maior ſeruiet minori. Diogenes. Oīs hō ne/ceſſariū h̄z/aut valde amicū/aut valde inimicū ad ſui cuſto/diā. De hac mat̄ia plen⁹ dictū ē: Prouer.xvij.a.ibi: Seru⁹ ſapiēs dn̄abit̄ filijs ſtultꝫ. p Omē execramētū errorꝫ.i. omnē errorē execrabilē: q Odit dn̄s: ⁊ q̄ deū timēt ⁊ dili gūt/ſilr̄: Un̄ ſeq̄t̄: Et nō erit amabile timētibus deū. Qr̄ aūt aliq̄ odiat de⁹/habem⁹ Prouer.vj.b. Sex ſūt q̄ odit dn̄s. Et.j.xxv.a. Tres ſpēs odiuit aīa mea. Cōtra. Sap.xj. d. Nihil odiſti eoꝝ q̄ feciſti. Solo. Mala odit ⁊ illa nō fecit: bona fecit/⁊ illa diligit. Per h̄ aūt qḋ dic̄/execrabilis/innuit ꝙ multiplex eſt error. Eſt eīm error circa ſcientiā.i.hoīs falſa opinio. Hic nō ē execrabilis vl' odibilis deo: vt ꝓpt̄ illū dānet hoīeꝫ. Et ē iteꝝ ali⁹ error circa fidē/q̄ ē īfidelitaſ: ⁊ h̄ ē execrabi lis ⁊ odibiliſ deo. De q̄ dr̄ Eſa.xix.c. Dn̄ſ miſcuit i medio ei⁹ ſp̄m vertiginis: ⁊ errare fecerūt ęgyptū i oī ope ſuo. Eſt igit̄ triplex error.ſ. error falſę opiniōis: error infidelitatis: error ꝑ/uerſitatis. Un̄ Boeti⁹. Ad veꝝ lumē naturalis ducit itētio: ⁊ ab eodē multiplex error abducit. Itē ꝓbat ꝙ nō ſūt iputāda deo pctā hoīm: q: tales facti ſūt ab eo/q̄ poſſint vitare pctā ſi velint/⁊ bona facere ſi vellēt. Et h̄ ē qḋ ſeq̄t̄: s De⁹ ab ini tio: id eſt cito poſt ini tium.ſ. ſexto die: t Conſtituit homi/nem.i. i bonis natu/ralib⁹ ſtabiliuit ſil' ⁊ in gratuitis/ſꝫm vnā opi nionē. v Et reliq̄t illū in manu ꝯſilij ſui.i.in poteſtate ſiue libtate arbitrij vt poſ/ſet peccare ⁊ nō pecca re ſi vellet. Cōſiliū aūt ſiue liberū arbitriū eſt poteſtas diſcernendi q̄d bonū/q̄d malū: q̄ ē in rōne. Un̄ Boeti⁹/ Omē qḋ rōne vti pōt naturalit̄ h̄z id iudiciū q̄ diſcernat q̄ fugiēda ſūt ⁊ optāda/dinoſcat. Itē liberꝫ arbitriū ē poteſtas iclinādi ſe ad iudicādū libera: Judiciū eīm nō cogit ſeq̄ qḋ iudicatū ē: ſ dictat vl' ꝯſulit. Un̄ btūs Petr⁹ i itinerario ſuo ſic diffinit: Libertas arbitrij ē ſēſus aīę habēs ꝟtutē iclinādi ſe ad q̄ vo luerit. In h̄ ꝙ dic̄ ſenſus/tangit̄ prima ptās. In hoc ꝙ dicit virtutē/tāgit ſecūdā. Et h̄ eſt qḋ dic̄ Aug⁹: Liberꝫ arbitriū ē facultas rōnis ⁊ volūtatis.i. libera poteſtas diſcernēdi ⁊ eli/gēdi. In h̄ qḋ dr̄: Reliq̄t illū i manu ꝯſilij/innuit̄ coacti onis remotio a libero arbitrio. Un̄ Aug⁹. Uolūtas ē animi mot⁹ liberi ſui hoīe non ficto. x Adiecit/de⁹/mādata ⁊ ꝓcepta ſua/ne comederet de ligno ſcię boni ⁊ mali: ⁊ ꝙ de alijs comederet. Uel mādata naturę ſcripta in corde: ꝓcepta diſciplinę data i ſermone/dicēs: y Si volueris mādata conſeruare.i.affectu ⁊ effectu ſeruare: vel cum adiutorio gratię ſeruare: z Cōſeruabūt te.i.iteri⁹ ⁊ exteri⁹ ſeruabūt te ab inſidijs demonū ⁊ a peccato. Itē repete: Et ſi volu/eris/ a In ꝑpetuū.i.ꝑſeuerāter: b Fidē placitā ſer/uare/corde ⁊ ope: q: fides ſine opib⁹ mortua eſt: Jaco.ij.d. Dicit̄ aūt fides placita/fides opans per dilectionē. De qua dr̄ Heb.xj.a. Sine fide ipoſſibile ē placere deo. c Appo ſui tibi aquā ⁊ ignē.i.refrigeriū vitę ęt̄nę: ⁊ tribulationē gehēnę. d Ad qḋ volueris porrige manū tuā.i.vo/lūtate tua opare vt ardeas/vl' vt refrigeriū habeas. e Ante hoīem vita ⁊ mors/poſitę ſūt. Uita glīę: ⁊ mors gehēnę. f Bonū ⁊ malū. Bonū ad vitā: malū ad mortē. g Qḋ placuerit ei dabit̄ illi.i.ſi placuerit ei bonū/dabit̄ ei vita ęt̄na: ſi placuerit ei malū dabit̄ ei morſ. Un̄ patet ꝙ ex libero arbitrio ē vt hō peccet ⁊ dānet̄. Un̄ Deut̄.xxx.d. Cōſidera ꝙ hodie ꝓpoſuerim in cōſpectu tuo vitā ⁊ bonū: ⁊ ecōtrario mortē ⁊ malū. Hiere.xxj.c. Ecce ego do corā vob̄ viā vitę ⁊ viā mortꝫ. Sꝫ ne crederet aliq̄s deū iſipient̄ feciſſe hoīeꝫ cū potuiſſet eū feciſſe meliorē: Iō ſeq̄t̄: h Qm̄ m'lta ſapia dei.q.d. talē fec̄ de⁹ hoīem: q: voluit ⁊ ſciuit ⁊ potuit. i Et vidēs oēs.ſ.ꝯditiōes ⁊ merita oīm: k Sine intmiſſiōe .i.ſil' ⁊ ꝯtinue. Un̄ Prouer.xvj.a. Oēs vię hoīm patēt ocu lis ei⁹. Boeti⁹ Omē futurū diuin⁹ ꝓcurrit intuit⁹: ⁊ ad p̄ſen/tiā ꝓprię cognitiōis retorq̄t ac reuocat: nec alt̄nat nūc h̄ nūc illḋ ꝓnoſcēdi vices: ſꝫ vno ictu oēs mutatiōes manēs ꝓuenit. l Oculi dn̄i ad timētes eū: ſicut oculi m̄ris ad filiū ſuū. Un̄ Ps. Oculi dn̄i ſup metuētes eū ⁊c̄. m Et ipſe agn̄ſcit omnē opā hoīs.i. intētionē operū. Prouer.xv.a. In oī loco oculi dn̄i ꝯtēplant̄ bonos ⁊ malos. n Nemi māda/uit ipie agere. Tn̄ aliq̄d mādauit qḋ ipie actū ē: vt nabu/chodonoſor mādauit vt cogeret iudęos: ⁊ ipſe male illḋ fecit: q: nō ſic vt mādauit dn̄s/fecit. Eſa.x.b. Uę aſſur: ꝟga furorꝫ mei ⁊ bacul⁹ ipſe ē: i manu ei⁹ idignatio mea: ad gentē fallacē mittā eū: ⁊ ꝯ p'lm furoris mei mādabo illi vt auferat ſpolia ⁊ diuidat ꝑdā. Ipe aūt nō ſic arbitrabit̄: ⁊ cor ei⁹ ñ ſic eſtiabit.

a qm̄ a deo ꝓfecta ē ſapiētia.
b c Sapię eīm dei aſtabit laus:
d e ⁊ i ore fideli abūdabit: ⁊ dn̄ā
f g tor dabit eā illi. Nō dixeris:
h i ꝑ deū abeſt: q̄ eīm odit ne fe
k l ceris. Nō dicas: ille me ipla
m n nauit: nō eīm neceſſarij ſunt
o p ei hoīes impij. Omē execra
q mētū erroris odit dn̄s: et nō
erit amabile timētibus deū.
r s De⁹ ab initio ꝯſtituit hoīeꝫ:
v ⁊ reliq̄t illū i manu ꝯſilij ſui.
x Adiecit mandata et ꝓcepta
y ſua. Si volueris mādata cō
z a ſeruare ꝯſeruabūt te: ⁊ i ꝑpē
b tuū fidē placitā ſeruare. Ap
c poſuit tibi aquā ⁊ ignem: ad
d qḋ volueris porrige manū
e tuā. Ante hoīem vita ⁊ mors:
f g bonū ⁊ malū. Qḋ placuerit
h ei dabit̄ illi: qm̄ multā ſapia
i dei ⁊ fortꝫ i potētia: ⁊ vidēſ
k l oēs ſine intermiſſiōe. Oculi
m domini ad timētes eū: ⁊ ipſe
agnoſcit omnē operā hoīs.
n Nemi mādauit impie agere:

Al. ſimplanabit

Al. ſillum

P

Ps.67.

Ps.80.

Al. ſacere

Boeti⁹ li.5. de ꝯſol. pſa.2.

Boeti⁹ de ꝯſol. li.5. pſa.6.

Ps.32.

a Et nemini dedit ſpaciū peccādi.i.ad peccādū:licꝫ
dederit ſpaciū in q̃ peccat. Vñ nulla ē potētia ad peccandū:
et aliq̃ ē q̃ peccat. b Nō eĩ cōcupiſcit multitudinē
filioꝝ infideliū ⁊ inutiliū.i.eoꝝ q̃ imitant patres ſuos ī
infidelitate ⁊ ī inutilitate. Infidelitate/q̃ ad deū:inutilitate/q̃
ad ꝓximū. Vel/infi-
deliū:q̃ nō habēt fi-
dē in corde:inutiliū:
q̃ nō habēt fidē ī ope.
Expo. Ca.XVI.
A Ne iocunde-
ris ⁊c. In h̃
capitulo ꝓmo
oſtēdit nō eſſe letādū
de multitudine filioꝝ
niſi fuerit boni. Secū-
do oñdit ſe eē talē cui
credēdū ſit:ibi: Multa
alia vidit oculus
me⁹. Tertio oñdit iu-
ſticiā dei ꝯ malos du-
rit vlciſcentē:ibi: In
ſynagoga peccā-
tiū exardebit ig-
nis. Quarto oñdit mi-
ſcdie hoim vtilitatē:
nam ſm miſcdiā vni-
cuiq ꝑparat locus in
gl'ia:ibi: Ois miſcdia ⁊c. Quīto oñdit deū oia videre/ꝯ il-
los q̃ putāt deū nō videre pctā:ibi: Nō dicas:a deo ab-
ſcōdar. Sexto ⁊ vltio monet auditorē ad diſciplinā ⁊ obdiē-
tiā:ibi: Audi me fili ⁊c. Dic g̃: c Ne iocūderꝭ i filijs
ipijs.i.iobediētib⁹ vl' imiſericordib⁹ vl' deū nō colētib⁹. d
Si mltiplicēt.i.q̃ mlti ſūt. Nā quāto plures ſt/tāto pei⁹.
Sap.iiij.a. Mltigena impioꝝ mltitudo nō erit vtilis. Eſa.
ix.a. Mltiplicaſti gentē nō magnificaſti leticiā. e Nec ob-
lecterꝭ ſup ipſos ſi nō ē timor dei i ill'/finalis vl' īitialiſ:
vl' ad min⁹ ſeruilis/q̃ ē initiū ſapie. Tales erāt filij heli: ſic dr̃
j.Regꝭ.ij.c. Porro filij heli/filij belial:neſcientes dñm. De
talib⁹ filijs poti⁹ ē dolēdū q̃ꝫ gaudendū. Vñ Prouer.x.a. Fi-
li⁹ ſapiēs letificat patrē: fili⁹ ꝟo ſtult⁹ meſticia ē matris ſue.
Nec ſolū gl'iari ſolēt hoīes de filijs:q̃ multi ſūt: ſed q̃ lon-
geui:ideo ſubdit: f Nō credas vite illoꝝ.i.ne credas
q̃ꝫdiu viuāt/q̃ ⁊ i ſenectute corrigant:ſꝫ poti⁹ in pueritia ſunt
corrigēdi. Vñ.ē.vij.c. Filij tibi ſunt/ erudi illos a puericia il-
loꝝ. g Et ne reſpexeris i labores illoꝝ/q̃n corrigas:
licet eoꝝ labores tibi vtiles videant. Vñ Matth.xviij.b.
Si ocul⁹ tuus ſcādalizat te:erue eū ⁊ ꝓijce abs te. Vel/Ne
reſpexeris i labores illoꝝ.i. ne ſpes labores illoꝝ emē-
dari in poſterū: Inutiles eñ ſunt ⁊ ſine fructu. Vñ Sap.iiij.
b. Fruct⁹ illoꝝ inutiles ⁊ acerbi ad mādūcādū. Eccs.x.c. La-
bor ſtultoꝝ affliget eos. Cauſā aūt q̃re nō ſit letandū ī talib⁹
filijs/ſubdit: h Melior ē eñ vn⁹ timēs deū/timore fi-
liali: i Q̃ mille filij impij/in parētes vl' ī deū. Timēs ſb
vnitate ponit:q̃ nihil timēdū ē niſi de⁹:q̃ vn⁹ ē:ſic dr̃ Marci.
x.c. Impios ſub millenario ponit:ꝓpter pluralitatē ⁊ diuiſi-
Pſ̃.90. onē eoꝝ:ſicut dicit in Pſ̃. Cadēt a latere tuo mille. k Et
vtile ē mori ſine filijs.i. minus malū vl' vtili⁹: m Q̃
Myſtice relīq̃re filios impios/q̃ nocent ſibi ⁊ alijs. Myſtice:
k Vtile ē.i. vtili⁹ eſt: l Mori ſine filijs.i.ꝓuatū ſine ma-
giſterio/vel opibus: m Q̃ relīq̃re filios impios.i.
ꝑuos diſcipulos/vel mala opa. Et q̃ melior ſit vn⁹ bon⁹ mil-
le impijs/oſtēdit: n Ab vno ſenſato.i. ab vno ꝓncipe
Al. ꝓpulabit ſapiēti ⁊ bono: o Inhabitabit patria.i. ꝓpeliabit mltis
cōfluētib⁹ ad t̃rā ei⁹/ꝓpter ſapientiā ⁊ bonitatē ei⁹:ſic legit de
ezechia/q̃ regnāte diſꝑſi de iſrl' ꝯfugerūt ad eū. Et de dauid
dr̃.j.Regꝭ.xxij.a. Cōuenerūt ad eū oēs q̃ erāt i anguſtia ꝯſti-
tuti ⁊ oppſſi ere alieno ⁊ amaro aīo: ⁊ fact⁹ eſt ꝓnceps eoꝝ.
Myſtice Myſtice: n Ab vno ſenſato.i. plato: o Inhabi-
tabit patria.i.eccl'ia mltis fidelib⁹/bonis canonicꝭ. p Et
a trib⁹ ipijs.i.ꝓpter tres ipios: q Deſeret.i.deſerta fiet:

a ⁊ nemini dedit ſpaciū peccā-
b di: Nō eñ cōcupiſcit multi-
tudinē filioꝝ infideliū et in-
utilium Ca.XVI.
c Ne iocūderis in filijs
d impijs ſi mltiplicēt:
e nec oblecteris ſup ip-
ſos ſi nō eſt timor dei i illis.
f Nō credas vite illoꝝ:et ne
reſpexeris in labores illoꝝ.
h Melior ē eñ vn⁹ timēs deū
i q̃ꝫ mille filij impij. Et vtile ē
l mori ſine filijs:q̃ꝫ relinquere
n filios impios. Ab vno ſen-
o ſato inhabitabit patria:et a
q trib⁹ impijs deſeret. Multa
talia vidit ocul⁹ me⁹:⁊ forti-
ora horꝝ audiuit auris mea.
In ſynagoga peccātiū ex-
ardebit ignis:⁊ i gente incre-
a dibili exardeſcet ira. Nō ex-
b orauerūt ꝓ pctīs ſuis antiq̃
gigantes qui deſtructi ſunt
c cōfidentes ſue virtuti:⁊ nō
pepercit pegrinationi illoꝝ:
d ſed percuſſit eos/ et execrat⁹
f eſt illos pre ſuperbiā vbi il-
g loꝝ: Nō miſertus eſt illis/
h gentē totam perdēs/⁊ extol-
lentē ſe i peccatꝭ ſuis. Et ſic
k ſexcēnta milia peditū q̃ ꝯgre
l gati ſūt i duricia cordis ſui:

hoc ē/a paucis ꝓncipib⁹ et inſēſatis/a ſuis hītatorib⁹ deſeret.
Vel tres ipios dic̄ iudeos/hereticos/falſos frēs:q̃ꝝ duo ꝓmi
ipugnāt fidē/tertij corrūpūt mores. Vl' meli⁹. Tres impij ſūt
heretici/tyrāni/falſi chriſtiani. Et ꝓmi eccl'ie fidē violāt. Se-
cūdi/res eccleſie auferūt. Tertij mores corrūpūt. Et de his
dr̃.j.l.d. Duas gētes
odit aīa mea: et tertia
nō ē gēs quā oderi.i. Al. ſtalia
odio meo dignā repu- Al. ſtbis
taueri. Seir.i.tyrāni:
philiſtijm.i. heretici:
tertia gens/ falſi frēs.
Oēs eñ impij ſb ter-
nario ponūt ꝓpt tria
genera pctoꝝ ad q̃ oia
alia reducunt:q̃ ſūt cō-
cupiſcētia carnis/ꝯcu-
piſcentia ocloꝝ ⁊ ſup-
bia vite.j.Joh.ij.c.
Ut aūt meli⁹ credat
ſibi in his/ ſubdit: r
Multa alia vidit B
ocul⁹ me⁹.i.mens ⁊
intellect⁹.q.d.mlta ex-
ptus ſū: ⁊ mltotiēs vi-
di impletū qd̃ dixi:et
ideo credendū ē mihi
i his. s Et fortiora
his/vl' horꝝ.i.difficiliora ⁊ ſbtiliora his: t Audiuit auris
mea/īterior q̃ idē ē i ſuba qd̃ ocul⁹ iterior: vt dic̄ Aug⁹.ſ.in-
tellect⁹. Sꝫ dr̃ ocul⁹ inq̃ꝫtū inuenit ſm ſe:auris dr̃ inq̃ꝫtū recipit
a doctore. De h̃ dr̃.j.xxxiiij.b. Mlta vidi enarrādo ⁊ plimas
horꝝ ꝯſuetudines:aliq̃tiēs vſq ad mortē piclitat⁹ ſū horꝝ cau-
ſa: ⁊ liberat⁹ ſū grā dei. v In ſynagoga.i.i irrōnabili cō-
gregatiōe: x Peccātiū/i deū/vl' i ſe vl' i ꝓximū: y Exar-
debit ignis/diuine vltionis/ſiue ignis gehēne:q̃ ꝓmo ex-
arſit ignis culpe. Unde Job.xx.d. Deuorabit eū ignis qui
nō ſuccēdit. De h̃ dicit Pſ̃. Exarſit ignis in ſynagoga eoꝝ Pſ̃.105.
⁊c. z Et in gente incredibili:actiue ⁊ paſſiue.i.q̃ non
credit veritati:⁊ cui nō pōt credi: a Exardeſcet ira/di-
uine indignatiōis ſiue aīaduerſiōis:q̃ q̃ſi indignās aīaduer-
tit in pctōres i futuro. De h̃ dicit ꝓpha: Dñs in ira ſua cōtur- Pſ̃.2.
babit eos. b Nō exorauerūt ꝓ peccatꝭ ſuis antiq̃
gigantes qui deſtructi ſūt.i. diuiſi ⁊ confuſi in edifica-
tione turris babel: Geñ.xj.b. Et ꝑ eos ſignificāt omēs tre-
ni ⁊ ſupbi/ꝯfidētes ſue virtuti.i.i ſua fortitudine corꝑali. Vñ
Pſ̃. Cōfuſi ſunt q̃m de⁹ ſpreuit eos. Aug⁹. i lib. de doctrina Pſ̃.52.
chriſtiana. Supbie ſignū eſt illa turris erecta in celū: vbi ho-
mines impij nō ſolū aīas:ſed etiā voces diſſonas habere me-
ruerūt: Quid igit merent ꝑlati q̃ de patrimonio crucifixi tur-
res ⁊ palatia cōſtruūt parētib⁹ ſuis: Gigātes aūt fabuloſe di-
cunt de terra geniti ꝓpter molē corꝑis: vt dicit Iſidor⁹ in ca-
pitulo de portentis. c Et nō pepercit pegrinationi
illoꝝ.i. ipſis:q̃ pegrini erāt a deo: Vl' q̃ venerāt ab oriēte
vt dicit Geñ.xj.a. Vel q̃uis pegrini erāt in hoc mūdo:ſicut
oēs hoīes. ij.Corꝭ.v.b. Dū ſum⁹ i corꝑe pegrinamur a dño.
d Sed ꝑcuſſit eos/ nō corꝑis ꝑcuſſione:ſed linguaꝝ cōfu-
ſione ⁊ locoꝝ diſꝑſiōe. e Et execrat⁹ ē illos.i. execrabi-
les illos eē reddidit. f Pre ſupbia vbi illoꝝ:q̃ dixerūt:
Venite faciam⁹ nobis ciuitatē ⁊ turrim cuius culmē ꝑtingat
vſq ad celū:⁊ celebrem⁹ nomē noſtrū. g Nō miſert⁹ eſt
illis: q̃n puniret ⁊ ꝯfundēdo linguas eoꝝ. Tñ ſic puniēdo
miſert⁹ eſt:q̃ cū irat⁹ fuerit de⁹ miſcdie recordabit: Abacuk
iij.a. h Gentem totā perdēs.i. diſꝑdens ⁊ diſpergēs.
i Et extollentē ſe in peccatis ſuis.i. quia extollebat
ſe in peccādo. k Et ſicut ſexcenta milia peditū/per-
didit/ſupple: l Qui cōgregati ſunt in duricia cor-
dis ſui/in deſerto murmurantes contra moyſen ⁊ cōtra do-
minū. Unde Numeri.xiiij.d. Omnes homies qui viderunt
maieſtatem meam et ſigna que feci in egypto et in ſolitudi-
ne ⁊ tēptauerūt me iā ꝑ decē vices/nec obedierunt voci mee:
nō videbūt terrā

non videbunt terrã pro qua iuraui patribus eorũ: nec quiſq̃ ex illis qui detraxerunt mihi intuebit͛ illam.q.d.auctor:ſicut perdidit domin⁹ ſuperbos iudeos/ita ꝙ nullus intrauit terrã ꝓmiſſionis:ita execrat͛ ⁊ perdet oẽs impios vt nullus itret in celeſtẽ patriã. a Et ſi vn⁹ fuiſſet ceruicat⁹.i.ſuperb⁹ ⁊ rebellis: b Mirũ ſi

E.5.b. fuiſſet imunis/a pena.q.d.nõ fuiſſet immunis a pena diuina eſt iuſticia equitatẽ ſeruat:nec vni nec pluribus parcit. Nullũ eñ peccatũ dimittit͛ impunitũ: quia aut ho-
Et hoiem mo punit aut deus:vt
Et iudicat dicit Glo. Similiter nec aliquod bonũ irremuneratũ. c Miſericordia enim et ira cum illo. Miſericordia ſup timentes: ira ſup cõtemptores. Sed ne crederet aliqſ ꝙ ira ſua mitigari non poſſet: Ideo ſubdit:
d Potens eſt exoratio/apud deum:id eſt ex corde veniens oratio. Jaco. vlt.d. Multum valet deprecatio iuſti aſſidua. Unde legit͛ Exod.xxxij.g. ꝙ moyſes placauit dominum quando dixit: Aut dimitte eis hanc noxam ⁊c. Sed licz dominus ira ſit exorabilis/iuſtus tamen et miſericors. Unde ſequitur: e Et effundens:id eſt extra ſe fundens: f Iram/ſup impenitentes. g Scdm miſericordiã ſuam: quia ſemp punit circa condignũ:id eſt ad correctionẽ. Unde Ps. Uniuerſe vie dñi miſericordia ⁊ veritas. h Sic correctio illi⁹
Ps.24.
homis: id eſt cuiuſcũq̃ tibi infligit͛ correctio.i. pena corripiens. i Scdm opera ſua iudicat͛:id eſt a iudice irrogat͛. k Non effugiet/iram dei: l In rapinã peccator:id rapine inſiſtens: cui⁹ manus alij non poterãt effugere. Uel ſic. Non effugiet in rapinã peccator:id eſt peccator fugiendo non rapiet ſe.i. non eripiet ſe a deo puniente. Unde Amos.ix.a. Non erit fuga eis: et qui fugerit ex eis non ſaluabitur. Itẽ in eodẽ.ij.d. Peribit fuga a veloce:et fortis non obtinebit virtutem ſuam. Uel ſic: Non effugiet in rapinã peccator:id eſt in die iudicij:quãdo omnes boni rapient͛ in nubibus obuiam chriſto in aera.j. Theſſal.iiij.d. m Et non retardabit ſufferentia.i. patientia/vel ſuſtinẽtia dei/vl͛ hoim: n Miſericordiã faciẽt.i.dei.q.d.ꝙ de⁹ ſuſtinet malos ꝓſperari/⁊ bonos affligi:nõ retardat miſcdiam dei facientis miſericordiã. Uel hoc ꝙ mali florent in hoc tẽpore/⁊ boni affligunt͛:hoc eñ ipſũ miſcdia dei eſt. Uel ſic. Sufferẽtia/afflictoꝝ: non retardabit miſeri-
Ps.9. cordiã faciẽtis. Uñ Ps. Patiẽtia paupeꝝ nõ ꝑibit ĩ finẽ. Ul͛ Sufferẽtia/dei/nõ retardabit miſcdiã faciẽtis.i. ꝙ deus differt ꝑmia hois miſericordiã faciẽtis/non retardabit eũ a ꝑmio: qd eñ more addit͛/ grẽ addit͛ ⁊ glĩe:qꝛ quãto maior ẽ patientia:tanto maior ẽ corona. Jaco.vlt.c. Sufferentiã iob audiſtis:⁊ finẽ domini vidiſtis. o Oĩs miſericordia/rõne opus miſcdie:vel ꝑfecta miſcdia.i.q̃ ex charitate ꝓcedit: p Faciet locũ vnicuiq̃ ſm meritũ operũ ſuoꝝ.i.mãſioes ĩ celo.j.Cor.iij.b. Unuſqſq̃ ꝓpriã mercedẽ accipiet ſm ſuũ laborẽ. Prouer.xviij.c. Donũ homis dilatat viã ei⁹:⁊ ante ꝓncipes ſpaciũ ei facit q Et ſm itellectũ ꝑegrinatiõis illi⁹.i.ſm intẽtionẽ ⁊ fidẽ q̃ ſe itelligit ꝑegrinũ eſſe a dño. Uñ.ij.Cor.v.b. Dũ ſum⁹ in h corpe peregrinamur a dño: ꝑ fidẽ eñ ambulam⁹ ⁊ nõ ꝑ ſpeciẽ. r No dicas/ĩ corde tuo: s A deo abſcõdar/vt nõ videat peccata mea. t Et ex ſũmo.i.ex tã ſublimi ⁊ remoto loco: v Quis mei memorabit͛/q ſũ ĩ terra: Jta dicũt ſupbi ⁊ adulteri. Uñ Job.xxiiij.c. Ocul⁹ adulteri obſeruat caliginẽ/dicẽs: Nõ me videbit oculus ⁊c. Eſa.xxix.c. Ue qui ꝓfundi

a et ſi vnũs fuiſſet ceruicat⁹/
b mirũm ſi fuiſſet imunis. Mi
c ſericordia enim ⁊ ira cum il-
d e lo:potẽns ẽ exoratio:et ẽffũ-
f g dens irãm:ſcdm miſẽricor-
h diam ſuam: ſic corrẽctio il-
i luſt homis ſm ŏpera ſua
k l tiudicat͛. Nõn effugiet in rã-
m pinã peccator: et non rẽtar-
n dabit ſufferentia miſericõr-
o diam faciẽtis. Omnis miſẽ-
p ricordia faciet lŏcum vni-
cuiq̃ ſm meritum operum
q ſuorũ: et ſm intẽllectũ pere-
r grinationis ipſius. Nõn di-
s t cas: A dẽo abſcondar/et ẽx
v ſummo quis mẽi memora-
x bit͛: In popŭlo magno non
y agnoſcar: Que ẽſt eñ anima mea in tam imenſa crea-
z tura: Ecce celũm ⁊ celi celo
a b rum: abyſſũs ⁊ vniuẽrſa ter-
c d ra ⁊ quẽ in eis ſunt in cõſpẽ-
e ctu illi⁹ cõmouẽbunt͛: mon
f g tẽs ſimul et colles et fundã-
h menta terre: et cũ cõſpẽxerit
i illa de⁹ tremŏre concutient͛.
k l Et i ŏib⁹ his inſẽnſatũ ẽ cor:

eſtis corde vt abſcõdatis a dño ꝯſiliũ:qꝛ ſunt ĩ tenebris opa et dicũt:quis videt nos: ⁊ q̃s nouit nos: De h habes Hiere. xvj.c.Ezech.viij.c.et.ix.d. Itẽ Hiere.xxiij.d.et Job.xxj.b. et.j.xxiij.c.Ul͛ ſic lege. Ex ſũmo q̃s mei memorabit͛: q.d.ex eo ꝙ de⁹ ſũmis ordinãdis intẽdit/nõ curat de me ⁊ ceteris īferiorib⁹. Jta dicũt ſtulti ſic deũ occupatũ circa celeſtia vt non curet infima. Uñ Ezech.ix.d Ciuitas repleta ẽ auerſiõe:dixerunt enim:dereliq̃t de⁹ trã ⁊ dñs nõ videt. Jtẽ Job.xxij.b. An cogitas ꝙ de⁹ excelſior celo ſit: et ſup ſtellaꝝ vtice ſblimet͛: Et dicis: Quid eñ nouit de⁹: Et q̃ſi ꝑ caliginẽ iudicat:⁊ nubes latibulũ ei⁹:nec trã cõſiderat:⁊ circa cardines celi ꝑambulat. x In pplo magno non agnoſcar/ in die iudicij.q.d.int͛ tot ⁊ tantos latebo:⁊ ſic euadã Cõtra qd dr. Prouer.xv.a. Oculi dñi cõtẽplant͛ bonos ⁊ malos. Job.xij.c. Ipſe nouit ⁊ decipiẽtẽ ⁊ eũ q decepit͛. y Que ẽ eñ aia mea ĩ tã imẽſa creatura:⁊ ĩ reſpectu tã imenſe creature.i.mũdi:reſpectu cui⁹ vna aia nulli⁹ quãtitat͛ eẽ videt͛/aut valoris. Et id putat hõ ſtult⁹ ꝙ poſſit latere deũ:aut deũ nõ curare de ipſo. Sz qꝛ h ſentire eſt error:id ſbdit: z Ecce celũ ⁊ celi celoꝝ/abyſſus ⁊ vniuerſa tra ⁊ q̃ ĩ eis ſũt ĩ ꝯſpectu illi⁹ cõmouebũt ĩ vniuerſali tremotu añ diẽ iudicij. f Mõtes ſil͛ ⁊ colles et fũdamẽta tre:ad lraz:qꝛ tota ſuꝑficies tre ꝯburet͛: ⁊ tãtũ aſcẽdet flãma ignis:quãtũ aſcẽderũt aq̃ diluuij. Celũ vocat h celũ aereũ:de q Matth.xiij.a. Uolucres celi comederũt illud. Celũ celoꝝ ceteros ſupiores.i.igneũ ⁊ ethereũ ⁊ ſidereũ:q a maxio igne q ꝑcedit faciẽ iudicis ſoluent͛: vt dr.ij. Pet.vlt.c. Myſtice: z Celũ ⁊ celi celoꝝ.i.minores ⁊ Myſtice
maiores angeli: De qb⁹ Ps. Laudate eũ celi celoꝝ. a Et Ps.148.
abyſſus.i.infern⁹ ⁊ demones infernales. b Et vniuerſa tra.i. vniuerſi hoies nati de tra. c Et q̃ ĩ eis ſũt.i.ĩ celo ⁊ abyſſo ⁊ in tra. d In ꝯſpectu illi⁹.i.dei/ĩ iudicio exiſtẽtis. e Cõmouebunt͛/tror iudicij. Job.xxvj.c. Colũne celi ꝯtremiſcũt ⁊ pauebũt aduentũ ei⁹. Luc.xxj.e. Uirtutes celoꝝ mouebunt͛. f Mõtes ſil͛ ⁊ colles.i.ſupbi miores ⁊ maiores. g Et fundamẽta tre.i.auari ĩ tra fũdati. Oẽs hi cõmouebunt͛ in die iudicij. Uñ. Johel.iij.c. Dñs de ſion rugiet:⁊ de hierlm dabit vocẽ ſuã:⁊ mouebũt celi ⁊ tra. Hiere.iiij.f. Uidi mõtes ⁊ ecce mouebant͛:⁊ oẽs colles ꝯturbati ſunt:deſerta erit oĩs tra:⁊ celi deſup. Moralit͛: z Celũ/ Moraliter
ꝑdicatores. Ps. Celi enarrãt gl̃iã dei. Celi celoꝝ/ſũt ꝑlati q ꝑſunt eis. a Abyſſus/pctõres ſine cãdore gratie. b Uniuerſa tra/hoies treni. f Mõtes ⁊ colles.i.ꝑncipes maiores ⁊ minores. g Et fũdamẽta tre.i.cardinales ſup q̃s fundata ẽ tra.i.eccl̃ia:ſic dr.j.Reg.ij.b. Dñi ſũt cardines tre: ⁊ poſuit ſup eos orbẽ. Oẽs iſti cõmouebunt͛ ĩ die iudicij:imo terrore ꝑterriti. Uñ Eſa.xxix.b. Cõfeſtim a dño exercituũ viſitabit͛ ĩ tonitruo ⁊ ĩ cõmotiõe terre ⁊ voce magna turbinis ⁊ tẽpeſtatis. Aggei.ij.b. Adhuc vnũ modicum ẽ ⁊ ego mouebo celũ ⁊ trã ⁊ mare ⁊ aridã ⁊ mouebo oẽs gẽtes. h Et cũ conſpexerit illa de⁹/ĩ die iudicij. i Tremore/vel/timore cõcutient͛. Uñ Ps. Qui reſpicit terrã ⁊ facit eã tremere. k Et in omnib⁹ his/que dicta ſũt. Ps.103.
l Inſenſatum eſt cor/ ſupboꝝ:quia nõ tremit cũ alijs: neq̃ habet ſenſum fidei:cum dicat deũ nõ videre: vel nõ curare hec infima. Sed qui hoc putant decepti ſũt:quia ⁊ ipſe videt nõ ſolum exteriora hominũ:ſed etiã interiora cordis: ⁊ nemo videt aut intelligit cogitatiões vel opa ei⁹. Uñ ſequit͛.

C

Et omne cor

a b et omnẽ cor intelligit ab illo
c d ⁊ vias illius quis intelligit?
e f Et procellã quam nec ocul⁹
g h videbit hoïs? Nam plurima
opera illius ſunt in abſcon-
i ſis: ſed opera iuſticię ei⁹ q̃s
k enũciabit/ aut quis ſuſtine-
l bit? Longe enim eſt teſtamẽ-
m n tum a quibuſdã: ⁊ interroga
o tio hominũ in cõſummatiõe
p eſt. Qui minorat̃ corde cogi
q r tãt inania: ⁊ vir imprudẽs
s t et errans cogitat ſtulta. Au-
v x di me fili ⁊ diſce diſciplinam
y ſenſus: et in verbis meis at-
3 tende in corde tuo: et dicam
in ęquitate diſciplinã: ⁊ ſcru
a tabor enarrare ſapientiam:
b c et in verbis meis attende in
d e corde tuo: ⁊ dico in ęquitate
f ſpirit⁹: virtutes quas poſuit
deus in opera ſua ab initio:

a Et om̃e cor/ tã bonor̃ q̃ malor̃: b Intelligit̃ ab illo. .j. Reg. xvj.b. Homo videt ea q̃ parẽt: de⁹ aũt intuet̃ cor. Hiere. xvij.b. Ego dñs ſcrutãs cor et ꝓbans renes. c Et vias illi⁹ .ſ. dei .i. opa vl' cõſilia ei⁹: d Quis intelligit? q.d. null⁹. Vñ Roma .xj.d. O altitudo diuitiar̃ ſapiẽtię et ſcię dei ⁊c̃. Eſa. xl.c. Quis adiuuit ſpiritũ domini: aut quis ↄſiliari⁹ eius fuit? Hiere. xxiij.d. Quis affuit conſilio dñi: ⁊ vidit et audiuit ſermonẽ ei⁹? e Et procellã: id ẽ ſeueritatẽ iudicij: ſupple q̃s intelligit? q.d. † Ps̃.89. nullus. Ps̃. Quis nouit poteſtatem irę tuę ⁊c̃. f Quã .i. quia Al'. ſomniũ illam: g Nec oculus videbit hoïs/ in pñſenti. Et eſt argumentũ q nemo poteſt in pñſenti cõprehendere magnitudinẽ pęnę ęternę/ aut terrorẽ iudicij. Vñ Malach. iij.a. Quis poterit cogitare diẽ aduẽt⁹ ei⁹: aut q̃s ſtabit ad videndũ eũ? Vel ſic. e Et procellã quã nec ocul⁹ videbit hoïs .i. videre poterit ĩ futuro ſine timore: d Quis intelligit? q.d. nullus. De hac ꝓcella Ps̃.10. dicit̃ in Ps̃. Spiritus ꝓcellarũ pars calicis eorũ. Hiere. xxx.d. Furor egrediens ꝓcella ruens in capite impiorũ. Et in Canonica Iudę.d. Quib⁹ ꝓcella tenebrar̃ ĩ ęternũ ẽ ſuata. Et nemo intelligit vias eius: h Nã plurima opera illi⁹ ſunt in abſconſis .i. abſconſa ſua. Vnde. j. xxxiiij.d. Pauca vidimus operũ eius. Et poſſet aliquis dicere: Non eſt curandũ ſi ſint abſconſa: quia cũ apparuerint/ facil⁹ ſuſtinebunt̃. Nõ eſt hoc verũ dicit auctor: Vnde ſubdit: i Sed opera iuſticię eius: id eſt diſtrictionẽ iudicij iuſti eius: et ſupplicia illata ab eo: k Quis enũciabit/ aut q̃s ſuſtinebit? q.d. tam grauia erunt q vix poterunt ab aliquo ſuſtineri. Soph. j.d. Tribulabit̃ ibi fortis. Malach. iij.a. Quis ſtabit ad videndũ eum? Eſa. xxxiij.b. Quis poterit de vobis habitare cum igne deuorãte: aut quis habitabit ex vobis cũ ardoribus ſempiternis? l Longe eñ eſt teſtamentũ: id eſt ſcientia ⁊ obſeruantia legis: m A quibuſdam: ab illis .ſ. qui habent eã in codice deaurato ⁊ lucenti: ſed in corde intelligenti ⁊ compatienti non habent eam. Vel in ore habẽt ad deſideriũ: ſed in manu ad faciendũ non habent. Vñ Eſa. Matth.15.a. xxix.d. Populus hic labijs me honorat: cor autẽ eius longe eſt a me. Hiere. xij.a. Prope es tu ori eorum: longe autem a renibus eorum. Vel/ l Longe eſt teſtamentũ .i. ꝓmiſſio vitę ęternę: m A quibuſdã: id eſt a peccatoribus. Vñ Ps̃.118. Ps̃. Longe a peccatoribus ſalus. Luc. xvj.g. Inter nos et vos chaos magnũ firmatũ ẽ. n Et interrogatio hominũ. Actiue: vel ſciẽtia q̃ orit̃ ex interrogatiõe: o In cõſũmatiõe ẽ .i. oſtendit̃ in opis cõſũmatiõe vl' executiõe. Vl' paſſiue: Interrogatio hominũ: id eſt quia homines interrogabunt̃ de operibus ſuis a deo/ vel a ꝓpria cõſcientia: In cõſummatione eſt: id eſt in morte vel in die iudicij. Ps̃.10. Sap. j.c. Cogitatiõib⁹ impij iterrogatio erit. Ps̃ Dñs interrogat iuſtum ⁊ impiũ. Et quid interrogat/ dicitur Matth. xxv.d. Eſuriui ⁊c̃. Et Eſa. v.a. Quid eſt q vltra debui facere vineę meę ⁊ non feci? Item Matth. xxij.c. Cui⁹ eſt imago hęc ⁊ ſupſcriptio? p Qui minorat̃ corde: id eſt cordis magnanimitate ꝑ puſillanimitatẽ/ vel cordis deuotione per tepiditatem/ vel cordis audacia ꝑ timiditatem/ vel cordis tranquillitate per auariciã/ aut cordis mundicia ꝑ luxuriam: q Cogitat inania: id eſt vana ⁊ falſa. Oſee. vij.c. Fact⁹ eſt ephraim quaſi colũba ſeducta nõ habens cor. Ps̃. Qua- Ps̃.2. re fremuerũt gentes: et populi meditati ſunt inania. r Et vir imprudens: id eſt nõ ꝓuidens futurũ iudiciũ: nec ſibi ꝓuidens in futurum. s Et errans/ in via fidei vel mor̃: t Cogitat ſtulta: id eſt q poſſit impune peccare: vel q pęna inferni finem habeat/ vl' q anima non ſit poſt mortem: ⁊ hmõi. Prouerb. xxviij.a. Viri mali non cogitant iudiciũ. In canonica Iudę.d. Vę illis qui ĩ via cain abierũt ⁊ errore balaam mercede effuſi ſunt. v Audi me fili ⁊c̃. Auctor hic vtit̃ tranſitu/ inuitans ad dilectionẽ ſapientię/ dicẽs: Audi me fili: aure cordis. x Et diſce diſciplinã ſenſus: non verborũ cõpoſitionẽ/ ſed fidei veritatem qua ſis diſcipul⁹ chriſti. Et nota q dicit: audi me/ nõ v̾ba mea tm̃. q.d. facta mea q̃ meli⁹ loquũt̃ q̃ verba/ audi ⁊ vide. Prouerb. viij.d. Filij audite me: beati qui cuſtodiunt vias meas. B y Et ĩ v̾bis meis attẽde ĩ corde tuo .i. affectu ⁊ intellectu interi⁹ q̃rẽs fructũ in folijs/ nõ folia ĩ fructib⁹. Prouer. xv.b. Cor ſapiẽtũ q̃rit ſapiẽtiã vl' doctrinã: q̃ doceat̃ ⁊ doceat. Itẽ xix.b. Qui tm̃ v̾ba ſectat̃ nihil habebit. 3 Et dicã in ęq̃tate diſciplinã .i. ĩ ęq̃tate ↄſiſtentẽ: h' ẽ ſm captũ audiẽtiũ. Vl' ęquã diſciplinã: h' ẽ nec nimis laxã nec nimis altã. Prouerb. viij.a. Iuſti ſunt omnes ſermones mei: nec eſt in eis aliquid prauũ neq̃ ꝑuerſum: recti ſunt intelligẽtibus ⁊ ęqui inuenientib⁹ ſcientiã. Vel/ Dicam in ęquitate: id eſt ęqualiter ſine ꝑſonarum acceptione diſciplinam: nulli parcendo: nulli adulando vel detrahendo. Sap. vij.b. Sine fictione didici: ⁊ ſine inuidia cõmunico. a Et ſcrutabor enarrare ſapientiã: id eſt cum diligentia enarrabo alĳs ſapientiam/ nõ impremeditatus vel improuiſus. b Et in verbis meis: interius ſenſum ⁊ veritatem: c Attende in corde tuo: non in aure tm̃ ſonum verborũ. Repetitio autẽ eſt ſignum amoris ⁊ diligentię/ quo ad docẽtem: ⁊ vtilitatis/ quo ad audientem. d Et dico: id eſt dicere diſpono: e In equitate ſpiritus: id eſt non ſuperba vel erronea vel effuſa loquacitate: ſed modeſta ⁊ recta intentione. Prouerb. xxix.b. Totũ ſpiritũ ſuum profert ſtultus: ſapiens differt et reſeruat in poſterũ. Eſa. ij.d. Quieſcite ab hoïe cui⁹ ſpũs in narib⁹ ei⁹. Et q̃d dicis? f Virtutes q̃s poſuit de⁹ in opa ſua ab initio .i. naturas ſiue potẽtias q̃s indidit deus cuilibet creaturę in ipſo initio creationis eius. Verbi cauſa. Angelis ⁊ hoïbus poteſtatẽ ratiocinãdi: alĳs aïalibus potẽtiam ſentiendi: plantis ⁊ arbuſtis potentiam vegetandi: inanimatis potentiã eſſendi/ pręter potentias proprias vniuſcuiuſq̃: vt igni indidit potentiã aſcẽdendi ſurſũ .i. leuitatẽ: terrę deſcẽdendi potentiã .i. grauitatẽ: ⁊ ſic de alĳs. Vel Virtutes poſuit in opa ſua .i. angelos cuſtodes. Eſa. lxij.b. Sup muros tuos hierl'm ↄſtitui cuſtodes. Vl' v̾tutes vocat põd⁹/ numer̃ ⁊ menſurã/ in q̃b⁹ oïa diſpoſuit de⁹: Sap. xj.d.

Et in veritate

Alit̃ ſm Rabanũ ab illo loco: v Audi me fili. Inſtruit auctor myſtice de inſtitutione eccleſię gentiũ/ ⁊ reprobatione iudęor̃. Vñ/ q: gratuita fuit illa inſtitutio: primo inuitat nos ad audiendũ/ dicẽs: v Audi me fili .i. quicũq̃ vis eſſe filius. x Et diſce diſciplinã ſenſus .i. diſciplinã fidei/ quã docuit ipſe chriſtus et apli. y Et in verbis meis attẽde in corde tuo .i. intellectũ myſticũ verbor̃ meor̃ interi⁹ latentẽ corde ꝑcipe. 3 Et dicã ĩ ęq̃tate diſciplinã .i. doctrinã chriſti et aplor̃ docentẽ ęquitatẽ. a Et ſcrutabor enarrare ſapiaz/ chriſti: q̃ mũdũ illuminauit/ piſcatores elegit/ diabolũ ſupauit/ mortẽ moriẽdo deſtruxit/ ⁊ hmõi. b Et in v̾bis meis attẽde ĩ corde tuo. Repetitio ſignũ eſt diligẽtię doctor̃ vl' duplic̃ attẽtiõis: vni⁹ affect⁹/ alteri⁹ itellect⁹: q̃ vtraq̃ neceſſaria ẽ auditori. d Et dico .i. dicere ꝓpono e In ęq̃tate ſpũs v̾tutes q̃s poſuit de⁹ ĩ opa ſua .i. dona grar̃ q̃ donauit aplis: q̃s ĩ ꝑncipio naſcẽt̃ eccl'ię elegit.

Et in veritate

a et in veritate enũcio ſciẽtiã
b c d eius: et in iudicio dei opera
e ipſiꝰ ab initio: ⁊ ab inſtitutio-
f ne hoim ipſoꝝ diſtinxit ꝑtes
g h illoꝝ: ⁊ initiã ipſorũ in gẽti
i bus ſuis. † Ornauit ĩ ęternũ
k opa illoꝝ: nec eſurierũt nec
l m laborauerũt et nõ deſtiterũt
n ab operibus ſuis. Unuſqſqꝫ
o ꝓximũ ſibi nõ anguſtiauerit
p q vſqꝫ ĩ ęternum. Nõn ſis incre-
r s dibilis verbo illius. Poſt
t hęc deus in terrã reſpexit: et
v impleuit illam bonis ſuis.
x Animã autẽ omnis vitalis
y denũciauit ante faciẽ ipſius
z et ipſã iterum reuerſio illo-
rum.

Ca. XVII.

a b c d Deus creauit de terra hõiem et ſꝫm imãginẽ

a Et in veritate enũcio .i. enũciare diſpono: b Sciẽtiã eius .i. opa eius q̃ ſciẽter ⁊ ſapiẽter fecit. Uel ſciẽtiã eius .i. ſcientiã a deo datã vel de deo / enũciare diſpono ĩ veritate / ſine admixtione falſitatis vel vanitatis: et in veritate vitę / iuſticię / ⁊ doctrinę. c Et ĩ iudicio dei .i. ĩ luce diſcretionis qua deꝰ cũcta cõdidit: vt dꝛ Geñ. i. a. Uidit deꝰ lucẽ ꝙ eẽt bona / ⁊ diuiſit lucem a tenebris. Ubi dic̃ magiſter Hugo de ſãcto victore: Noluit prius diuidere q̃ȝ vidiſſet: Adducit em̃ opꝰ ĩ iudiciũ. Cõtra ꝓcipitã/tes ſentẽtiã / dicit hoc. d Opa ipſius ab initio .i. ꝑmo opa eiꝰ enũciare diſpono. e Et ab inſtitutione ipſoꝝ .i. opeꝝ: vel hominũ: f Diſtinxit ꝑtes illorũ .i. mẽbra diuerſa vel potẽtias eis diſtincte aptauit. g Et initia ipſoꝝ .i. initiales poſſeſſiões ſuas. h In gẽtibꝰ ſuis / diſtinxit / ſupple: vt tribꝰ filijs noe tres ꝑtes mũdi: ſem / aſiã: chã / aphꝛicã: iaphet / europã: ſꝫm alimoniã. i Ornauit ĩ ęternũ opa illoꝝ .i. ita diſpoſuit opa ſua: vt ĩ ęternũ .i. ſine fine ſtare poſſent. Uel ſic diſpoſuit naturas hoim vt nunq̃ꝫ deficerẽt ſi vellẽt: k Nec eſurierũt / ĩ ꝑmo ſtatu: in q̃ ſi manſiſſent / nunq̃ꝫ eſurirẽt fame affligẽte eos: licꝫ eſurie naturali appeterẽt cibos: qꝛ habebãt corpa aĩalia .i. alimonia indigẽtia. l Nec laborauerũt .i. labore nõ indiguerũt: qꝛ tellus ꝑ ſe oĩa dabat: ⁊ daret ſi nõ peccaſſet hõ. Uñ poſt peccatũ dictũ eſt ei: In ſudore vultꝰ tui veſceris pane tuo: Geñ. iij. d. Et ꝙ legit̃ Geñ. ij. c. Poſuit deꝰ hoiem in ꝑadiſum voluptatis vt oparet̃ et cuſtodiret illud: opa illa eſſent ad delectationẽ / non ad neceſſitatẽ ⁊ ſine labore animi. m Et non deſtiterũt ab opibꝰ ſuis .i. tales ꝯditi ſũt / vt nũq̃ꝫ deſiſterẽt ab opibꝰ ſuis tpe debito ⁊ determiato a deo .i. a generatione filioꝝ: de qua dictũ ẽ eis: Creſcite ⁊ mĺtiplicami: Geñ. i. d. Et a laude dei ⁊ a dilectiõe ꝓximi: ⁊ hmoĩ q̃ ſũt ꝓꝑie opa hoim: a quibꝰ nunq̃ꝫ ceſſarent homĩes / ſi nõ peccaſſet adã: ſicut ſol ⁊ cetere ſtellę nõ ceſſant a ſuis opibꝰ. n Unuſq̃ſqꝫ ꝓximũ ſibi ꝯditiõis ꝓpinquitate: o Nõ anguſtiauerit / iniuriã irrogãdo / vl̃ ſua auferẽdo: qꝛ oĩa eſſent cõĩa: p Uſqꝫ ĩ ęuum: id eſt nunq̃ꝫ: qꝛ ſi ꝑduraſſet hõ q̃lis cõditus fuit: nec ipſe aliũ / nec aliꝰ ipſũ anguſtiaret: ſed trãſferretur viuus ĩ ꝑadiſũ glꝛię: vbi nulla coanguſtatio vel anguſtia põt eſſe: qꝛ loquent̃ ĩ latitudine charitat̃: ⁊ ĩ deo quẽ totũ ſinguli poſſidebũt: ſic̃ legit̃ Ezech. xlvij. c. Poſſidebitis aũt eã ſinguli ęque vt frat̃ ſuus. Quia ꝟo hęc hereditas ꝑ fidẽ habet̃ / monet ad fidẽ / dicens: q Nõ ſis incredibilis .i. incredulꝰ: r Uerbo illius: qͦ ꝑ me loquit̃. Matth. x. c. Nõ em̃ vos eſtis q̃ loq̃mini: ſed ſpũs patris vr̃i q̃ loquit̃ ĩ vob. i. Theſſal. ij. c. Cũ accepiſſetis a nob ꝟbũ dei: accepiſtis illud nõ vt ꝟbũ hoim: ſed ſicut vere ꝟbũ dei. s Poſt hęc .i. poſt ꝑma opa facta: t Deꝰ in terrã reſpexit .i. in hoiem factũ de t̃ra. v Et ipleuit illã bonis ſuis .i. donis gratuitis. x Aĩa autẽ oĩs vitalis .i. omne viuẽs: vel aĩa hominis q̃ omĩ vita viuit .i. vegetabili / ſenſibili / rõnabili. y Denũciauit ante faciẽ ipſiꝰ: .i. ſe ei manifeſtauit: ⁊ ꝯfitet̃ ipſa ſua exiſtẽtia ac ſi ei oĩa denũciaret. z Et ipſa iterũ reuerſio illorũ / quę ꝓdixerat .i. aĩaꝝ et corpoꝝ / denũciat ei ꝙ ipſe ſit deꝰ: qꝛ ad eũ oĩa reuertunt̃ / iudicãda / glorificãda vel puniẽda. Uel ſic expone: z Et ipſa / ſapiẽtia .ſ. iterũ reuerſio illorũ / eſt .i. ad ipſam oĩa reuertent̃: ſic̃ ab ea oĩa ꝓdierũt. Ipſa em̃ eſt alpha et ω principiũ et finis. Apocꝉ. i. b. et vltꝉ. c.

Myſtice ✲ a Et in veritate enũcio .i. enũciare ꝓpono: b Sciẽtiã eiꝰ .i. quã ipſe docuit / q̃ eſt ſciẽtia ſalut̃: De qua dicit̃ Lucꝉ. i. g. Ad dandã ſcientiã ſalutis ⁊c̃. c Et / ita enũciare ꝓpono / in iudicio dei opa ipſius ab initio .i. opa quę fecit: in ꝓncipio oꝛiẽtis eccleſię ſapienter ⁊ diſcrete / licꝫ ſtulta putarent̃ a malis. e Et ab inſtitutiõe hoim ipſorũ .i. apl'oꝝ: q̃ veri homĩes fuerũt / ⁊ noĩe ⁊ re. f Diſtinxit ꝑtes illoꝝ .i. ſingulis ſingulas mũdi ꝑteſ deſignauit. g Et initia ipſoꝝ ĩ gẽtibꝰ ſuis .i. ꝑma ꝓ̄dicatio eorũ fuit iudeis. Uñ dictũ ẽ eis ꝑmo: In viã gẽtiũ ne abieritꝭ: Matth. x. a. i Ordinauit vel / ornauit in ęternũ opa illoꝝ .i. opa apl'oꝝ in ęternũ manſura ornauit ſplendore miraculorũ. Unde Marci. vlt. a. Pꝛędicauerũt vbiqꝫ dño cooꝑante ⁊ ſermonẽ ꝯfirmãte / ſequẽtibꝰ ſignis. k Nec eſurierũt .i. eſuriẽ corpis non reputauerũt: Actꝉ. iiij. g. Nec enim quiſq̃ꝫ erat eſuriens int̃ eos. l Nec laborauerũt .i. corporis laborem nõ reputauerũt: imo cũ gaudio labores ⁊ dolores ⁊ cõtumelias ⁊ iniurias ꝓpter dominũ ſuſcęperunt. Actꝉ. v. g. Ibant apl'i ⁊c̃. m Et non deſtiterunt ab opibꝰ ſuis .i. a ꝓ̄dicatiõe verbi dei: neqꝫ ꝓpt̃ dolorẽ aut famẽ aut ſitim: nec ꝓpter ſcribaꝝ ⁊ phariſęoꝝ ꝓhibitionẽ. Actꝉ. v. e. imo dixerũt: Obedire oportet deo magꝭ q̃ꝫ hoibꝰ. n Unuſq̃ſqꝫ ꝓximũ ſibi nõ anguſtiauerit vſqꝫ in ęuũ .i. nunq̃ꝫ aliq̃s eoꝝ aliquẽ hoĩeꝫ moleſtauit: ſꝫ benigne ſemꝑ oẽs admonebãt ad fidẽ. q Nõ ſis incredibilis verbo illiꝰ: qui ſic opatus eſt vt audiſti. s Poſt hęc .i. poſt apl'oꝝ vocationẽ ⁊ eoꝝ ꝓ̄dicationẽ iudeis ⁊ phariſęoꝝ ꝓhibitionẽ: t Deꝰ in terrã reſpexit / oculo miſcdię .i. in gentilitatẽ q̃ erat t̃ra deſerta ⁊ inuia. v Et impleuit illã bonis ſuis .i. doctrina apl'oꝝ .i. ꝟtutibus ac miraculis. x Anima aũt oĩs vitalis .i. iudęi et gentiles ꝑ fidẽ chꝛiſti iuſtificati / viuẽtes in chꝛiſto: q̃ ꝑus erãt mortui peccato: y Denunciauit ante faciẽ ipſiꝰ .i. laudes ⁊ cantica corã dño cantauerũt / eiꝰ bñficia confitẽtes. Uñ Actꝉ. xi. c. Tacuerũt oẽs ⁊ glorificauerũt deũ dicẽtes: Ergo ⁊ gentibꝰ pęnitentiã dedit deus ad vitã. z Et ipſa iterũ reuerſio illorũ .i. quidã illoꝝ reuerſi ſunt iterũ ad vomitũ. Uel ſꝫm aliã litterã. z Et ipſa iterũ ſubuerſio illorũ .i. apl'oꝝ .i. gentilitas cõuerſa fuit poſtea ſubuerſio apl'oꝝ: qꝛ eos morti tradiderũt gẽtiles / nõ ꝯuerſi. Uel ſic: Et ipſa ſapiẽtia .ſ. reuerſio illoꝝ / ẽ: qꝛ ipſi apl'i poſt ꝓ̄dicationẽ ſuã reuerſi ſũt ad chꝛiſtũ / attribuẽtes ei ꝟtutẽ ⁊ fructũ ſuę ꝓ̄dicatiõis. Uñ Luc. x. c. Reuerſi ſũt ſeptuagintaduo cũ gaudio dicẽtes: Dñe etiã demonia ſbijciunt̃ nob ĩ noĩe tuo. Et hoc eſt qͦd dicit̃ / Iob. xxxviij. d. Nũquid mittes fulgura ⁊ ibũt: ⁊ reuertẽtia / dicent tibi: aſſumus?

Al. nõ hꝫ hominũ

Ordinauit

Al. tanguſtiabit

Al. ꝑeternũ

A Geñ. i. d.

Expo. Ca. XVII.

Deus creauit de t̃ra hoieꝫ ⁊c̃. In h capl'o agit̃ de hoĩs dignitate ex ꝑte factoris: ⁊ de vilitate eiuſdẽ ex ꝑte materię: qꝛ de t̃ra q̃dẽ ẽ / aut de nihilo. De t̃ra q̃ ad corpꝰ: de nihilo q̃ ad aĩam. Hoc ẽ eiꝰ vilitas. Dignitas ꝟo eiꝰ ẽ: qꝛ dei genꝰ eſt: ſic̃ dicit aplꝰus Actꝉ. xvij. g. Diuidit̃ aũt h capl'm in duas ꝑtes. Primo agit̃ de creatiõe homis et magnificẽtia ei ꝑ miſcdiã impenſa. Secũdo exhortat̃ auctor ad pęnitẽtiã ꝑ multas rõnes. Dicit ḡ: a Deꝰ creauit .i. fecit / nõ angeli: vt fabulant̃ q̃dã iudęi male ĩtelligẽtes illͦd Geñ. i. d. Faciamꝰ hoieꝫ ⁊c̃. b De t̃ra / nõ de cęlo / nõ de ſuba ſua: vt mẽtiũt̃ quidã heretici. c Hoiem / q̃ ad corpꝰ. Ideo autẽ de viliſſimo elemẽtoꝝ factũ ẽ corpꝰ hoĩs: vt eſſet hũilior / et ĩõ ſolidior: ⁊ vt ꝯiũctio aĩę ad corpꝰ eẽt mirabilior / ⁊ q̃dã mõ via ad credẽdã vnionẽ diuinitat̃ ⁊ hũanitat̃. d Et ſcdm imaginẽ ſuã fecit illũ: qꝛ creauit q̃ ad aĩaꝫ / q̃ ẽ imago dei: nõ ſolũ patris aut filij aut ſolũ ſpũſſancti: ſꝫ totiꝰ trinitat̃. Eſt aũt triplex imago creata: ſic̃ dꝛ in Glo. ſup illͦd: Signatũ ẽ ſuꝑ nos lumẽ vultꝰ tui dñe .ſ. imago creatiõis / ratio: imago recreationis / gr̃a ꝑ quã reformat̃ imago creatiõis: et imago ſilitudinis / ꝑ quã aſſimilatur deo trinitas creata .ſ. memoria / ĩtelligẽtia / volũtas: Memoria ꝑ̄ri / volũtas ſpũiſancto: ⁊ intelligẽtia filio. Ps. 4.

ligẽtia filio. Appropriat̃ hec trinitas imagini trinitatis increa/
te / ꝓpẽ tria. Primo: q2 ſicẽ ex prẽ fili⁹ / ⁊ ex prẽ ⁊ filio ſpũſſan
ct⁹: ita ex memoria ẽ intelligẽtia: ⁊ ex memoria ⁊ intelligẽtia ẽ
volũtas. Secũdo: q2 tres pſone nõ ſunt maius aliquid q̃ ꝗ/
libet illarum: ita he tres non ſunt maius aliquid q̃ quelibet
illarũ: Nã ꝗlibet triũ
totas tres capit: vt di
cit Aug⁹. i libro de tri
nitate. Tertio: q2 ſicut
tres perſone / ſunt vna
eſſentia: vt dicit Ra/
banus hic in Glo. et
Aug⁹. in libro de trini
tate. Trinitas igit̃ in/
creata imago ẽ homi/
nis ⁊ exemplar: ⁊ ho/
Geñ. 2. c. mo eſt imago trinita/
tis .i. imitago. Et hec
duo / exemplar ⁊ imita
ginẽ cõplectit̃ auctor
noĩe imaginis cũ dic:
Scdm imaginem
ſuã fecit illũ .i. ẜm

a **ſuã fecit illũ. Et iterũ cõuer/**
b c **tit illũ i ipſam: et ẜm ſe veſti/**
d **uit illũ virtute. Numerũ die**
e f **rũ et temp⁹ dedit illi: ⁊ dedit**
illi poteſtatẽ eorũ q̃ ſunt ſup
g **terrã. Poſuit timorẽ illi⁹ ſup**
h i **omnẽ carnẽ: et dominat⁹ eſt**
k l **beſtiarũ et volatiliũ. Creauit**
m n **ex ipſo adiutoriũ ſimile ſibi:**
o p **cõſiliũ et linguã ⁊ oculos ⁊**
q r **aures ⁊ cor dedit illis excõ/**
s t v **gitãdi: ⁊ diſciplinã intellect⁹**

exẽplar ſui: ⁊ ad imitationẽ ſui. Et ita ẽ hõ imago dei .i. ad ima
ginẽ. Fili⁹ dei ẽ imago: ẜ nõ ad imaginẽ. Cetere creature ſũt
ad imaginẽ: ſed nõ imago dei. Angel⁹ ẜo etſi ſit imago ⁊ ad
imaginẽ dei ſicẽ hõ: nõ tñ ita plene ſicẽ hõ: q2 totũ exemplar
nõ repñſentat in ſe ſicẽ hõ: ſicut alibi mõſtratũ ẽ. a **Et iterũ**
cõuertit illũ in ipſam .i. hominẽ in terrã. Vñ Geñ. iij. d.
Puluis es ⁊ in puluerẽ reuerteris. Vel alit̃: **Cõuertit illũ**
in ipſam .i. adã in agrũ damaſcenũ vnde aſſumptus fuerat /
reduxit. Vel / **cõuertit illũ i ipſã** .i. ↄuertendũ ꝓdixit. Geñ.
iij. d. Puluis es ⁊ in puluerẽ reuerteris. b **Et ẜm ſe** .i. ꝑ ſe /
nõ miniſterio angeloꝝ: ⁊ ꝓpter ſe / non ꝓpter merita aliquoꝝ:
c **Veſtiuit illũ virtute** .i. creauit illũ ſenſu ⁊ ratiõe pollẽ/
tẽ. Vel ſic: b **Et ẜm ſe** .i. ad ſui ſĩilitudinẽ: c **Veſtiuit il/**
lũ virtute .i. imortalitate ⁊ iuſticia naturali. Eſa. lxi. d. In/
duit me veſtimẽto ſalutis ⁊ indumẽto iuſticie. d **Numerũ**
Al. ↑eternũ **dierũ ⁊ temp⁹ dedit illi** .i. ꝑfixit ↑certũ numeꝝ dieb⁹ ade
Al. ↑vteretur ⁊ cuiuſlibet homis quib⁹ ↑viueret i t̃ra: ⁊ poſtea raperet̃ i ce
lũ / ſine omi morte ſi nõ peccaſſet adã. Sed q2 peccauit / diffi/
niuit quãto tp̃e viueret ⁊ poſtea moreret̃. Et ita numer⁹ die/
rũ reſpicit ad ſtatũ innocẽtie: temp⁹ ſtatũ culpe reſpicit. Vel
totũ põt referri ad ſtatũ culpe: q2 tũc de⁹ dedit numerũ die/
rũ .i. paucitatẽ dieꝝ: ⁊ temp⁹ .i. mutabilitatẽ: q̃ ſi nõ peccaſſet
haberet ſemp dies inumerabiles ⁊ imutabilitatẽ: q2 nõ trãſi/
ret cũ tẽpore trãſeũte. Vel totũ põt inferri ad ſtatũ innocẽtie:
Dedit illi numeꝝ dieꝝ .i. dies numerabiles .i. numero
dignos .i. dies bonos. e **Et tẽp⁹ dedit illi** / vt eſſet dñs
tp̃is: ⁊ omẽ tẽp⁹ ſeruiet ei ſine moleſtia ⁊ in tp̃e. f **Et de/**
dit illi poteſtatẽ eoꝝ q̃ ſunt ſup terrã .i. dñationẽ. Vñ
Geñ. j. d. Creſcite ⁊ multiplicami et replete terrã ⁊ ſubijcite
eã: ⁊ dñamini piſcib⁹ maris ⁊ volatilib⁹ celi: ⁊ vniuerſis aiãn/
Pſ. 8. tib⁹ q̃ mouent̃ ſup terrã. Pſ. Oĩa ſubieciſti ſub pedib⁹ eius
oues ⁊ boues: vniuerſa inſup ⁊ pecora cãpi. g **Poſuit ti/**
morẽ illi⁹ ſup omnẽ carnẽ .i. ſup oĩa aĩalia terre ⁊ volu/
cres celi ⁊ piſces maris. Vñ Geñ. ix. a. Terror veſter ac tre/
mor ſit ſup cũcta animãtia t̃re: ⁊ ſup oẽs volucres celi cũ vni
uerſis q̃ mouent̃ ſup terrã: oẽs piſces maris in manu veſtra
traditi ſunt. Vel / **Poſuit timorẽ illi⁹ ſup omnẽ carnẽ** .i.
animã timore armauit ſup oĩs mot⁹ carnales ⁊ cõcupiſcen/
tias. h **Et dominat⁹ eſt** / homo .ſ. ⁊ in pmo ſtatu. i **Be/**
ſtiarũ / terre ⁊ maris: k **Et volatiliũ** / celi. Myſtice / de/
monũ ⁊ vitioꝝ. Unde Geñ. iiij. b. Sub te erit appetitus ei⁹:
⁊ tu dñaberis illi⁹. Hec de creatione homis ⁊ poteſtate eius
dicta ſunt: Nunc de formatione mulieris ſubiungit / dicens:
m **Ex ipſo** .i. de coſta viri dormiẽtis: l **Creauit** .i. for/
mauit: n **Adiutoriũ ſile ſibi** .i. mulierẽ eiuſdẽ ſpeciei: q̃ iu
uaret eũ ad ꝓlis generationẽ. Nõ eñ hõ ꝑ ſe poſſet genera/
re ſine muliere. Vñ Geñ. ij. c. Nõ eſt bonũ hominẽ eſſe ſolũ:
faciamus ei adiutoriũ ſimile ſibi. o **Cõſiliũ ⁊ linguã et**
oculos ⁊ aures ⁊ cor dedit illis: id eſt homi ⁊ mulieri.
r **Excogitandi** .i. ad excogitanda bona ⁊ mala: celeſtia et
terrena: et **diſciplina intellect⁹ repleuit eos.** o **Cõ/**
ſiliũ / dedit .i. potentiã diſcernẽdi ⁊ eligẽdi / qd eſt liberũ arbi/
triũ. p **Et linguã** / ſeruientẽ libero arbitrio .i. potentiã lo/
quendi. q **Et ocu/**
los .i. potẽtiã vidẽdi.
r **Et aures** .i. poten
tiam audiẽdi. s **Et**
cor excogitãdi: id
eſt potentiã cogitãdi.
v **Et diſciplina in**
tellect⁹ repleuit il/
los .i. fide: q̃ diſcipli/
na itellect⁹ dr̃: q2 capti
uat illũ i obſeqũ chri/
ſti: ſicut legit̃. ij. Cor.
x. b. Vel diſciplina in/
tellect⁹ dicit̃ prudẽtia
ſpũs: q̃ eſt ars q̃dã bñ
viuẽdi: ⁊ pficit intelle/
ctũ i duob⁹ .i. in diſtin
ctiõe ⁊ electiõe. Vel diſ

x **repleuit illos. Creauit ⁊ illis**
y **ſciẽtiã ſpũs / ⁊ ſenſũ impleuit**
z **cor illoꝝ: ⁊ malã ⁊ bona oſtẽ**
a **dit illis. Poſuit oculũ ipſo/**
rum ſup corda illorum oſtẽ/
dere illis magnalia operum
b **ſuorum: vt nomẽ ſanctifica/**
c **tionis collaudent ⁊ gloriari**
d **in mirabilibus illius / vt ma/**
e **gnalia enarrent operũ eius.**
f **Addidit illis diſciplinam: ⁊**
g **legem vite hereditauit illos.** B

ciplina itellect⁹ dr̃ timor: qm̃ diſciplinat et repmit intellectũ
ne i nimis alta aſcẽdat. Vñ Aug⁹ in li. de doctrina chriſtiana.
Vñ oĩa op⁹ ẽ timore dei ad cognoſcẽdũ ei⁹ volũtatẽ / q̃d nob ap/
petẽdũ fugiẽdũq3 pcipiat. Et h ↄcordat ei qd dr̃ Eſa. xj. a.
Repleuit eũ ſpũs timoris dñi. Moralit̃ o **Conſiliũ** ⁊c. Moralit̃
dedit / hoĩb⁹. Cõſiliũ ↄfeſſiõis: linguã pdicatiõis: oclos ↄtẽ/
platiõis: aures obediẽtie: cor itelligẽtie. v **Et diſciplina i/**
tellect⁹ repleuit illos .i. miſeria ⁊ tribulatiõe: q̃ ſola tribuit
itellectũ. Vñ Eſa. xxviij. e. Sola vexatio tñmõ dabit itelle/
ctũ auditui .i. obediẽti. Seq̃t. x **Creauit ⁊ ill' ſciaꝫ ſpũs** .i.
ſciaꝫ ſpũaliũ .i. q̃ regit̃ ⁊ pficit ſpũs. De q̃ dr̃ Ro. viij. b. Pru
dẽtia carnis / mors: prudẽtia aũt ſpũs / vita ⁊ pax. Et q2 h ſcia
eligit aſpa ⁊ ↄria carni: Jõ dic Eccs. j. d. Qui addit ſciaꝫ ad/
dit ⁊ dolorẽ. y **Et ſẽſu ipleuit cor illoꝝ** .ſ. cognitiõe ſiue
ſcia reꝝ ſẽſibiliũ. De⁹ eñ naturas ⁊ ꝟtutẽ herbaꝝ ⁊ aĩaliũ / la/
pidũ ⁊ hmõi ſẽſibiliũ docuit eos: vt patet Geñ. ij. c. z **Et**
mala ⁊ bona oñdit ill' .i. dedit noticiã boni ⁊ mali .i. potẽ/
tiã eligẽdi qd vellet. Vñ. s. xv. d. Apoſui tibi aquã ⁊ ignẽ: ad
qd volueris porrige manũ tuã. a **Poſuit oculũ ipoꝝ ſup**
corda illoꝝ oñdere illis magnalia opeꝝ ſuoꝝ .i. de/
dit illis mẽtẽ rõnalẽ: q̃ ẽ ocul⁹ aĩe q̃ intelligerẽt ⁊ cogitatiões
ſuas ⁊ q̃ ſup ipſã ſũt magnalia dei: b **Et nomẽ ſanctifi/**
catiõis collaudẽt .i. filiũ ꝑ quẽ pat nos ſanctificauit ⁊ la/
uit a peccatis nr̃is i ſanguĩe ſuo: Apoc. j. b. De q̃ dr̃ Piere.
xiiij. b. Et nomẽ ſanctũ tuũ inuocatũ eſt ſup nos. Multi lau/
dant ⁊ cõmẽdant nomẽ potẽtie / q̃ appetũt dñationẽ. Alij lau/
dant nomẽ ſapiẽtie: q̃ appetũt ſciẽtiã ⁊ deſiderãt vocari mgr̃i.
Sed pauci laudãt nomẽ ſanctificatiõis .i. ſine terra / et vocari
paupes: Et tñ dicit Pſ. Cõfitemĩ memorie ſctificatiõis ei⁹. Pſ. 97.
Leuit. xix. a. Sancti eſtote qm̃ ego ſanct⁹ ſum. Et oñdit eis
magnalia ſua / c **Gloriari** .i. ad gl̃iandũ: d **In mirabilib⁹**
illi⁹ / nõ in ſe. Mirabilia ei⁹ ſũt q̃ de⁹ hõ ẽ: mat ꝟgo: ſũm⁹
humilis: immẽſus paruus: etern⁹ tpalis: imortalis mortalis:
creator creatura: q̃ etiã martyres tot ⁊ tãta tormẽta viriliter
ſuſtinebãt. Pſ. Cãtate dño canticũ nouũ q2 mirabilia fecit. Pſ. 97.
Et alibi: Mirabilia teſtimonia tua .i. miraculoſa. Gal. vj. a. Pſ. 118.
Abſit mihi gl̃iari niſi in cruce dñi nr̃i ieſu chriſti. Jtẽ oñdit
eis: e **Vt magnalia enarrẽt opeꝝ ei⁹**. Magnũ fuit
creare mũdũ: q2 dixit ⁊ facta ſũt: Sꝫ magnũ valde fuit recrea/ Pſ. 32.
re: q2 nõ ẜmone ẜ morte ꝓpria recreauit. Heſter. xv. d. Valde
mirabilis es dñe. f **Addidit illis diſciplinã** .i. pceptũ
diſcipline: ad litterã: qñ dixit: De ligno ſcie boni ⁊ mali ne co/
mederis: Geñ. ij. c. g **Et legẽ vite hereditauit illos** .i.
pceptũ comedẽdi de ligno vite / tp̃e ſuo dedit illis q̃ vitã here
ditarẽt .i. inſepabiliter poſſiderẽt. Vel / **legẽ vite** / vocat illud
pceptum: Creſcite ⁊ multiplicamini: quo vita hominũ conti/ Geñ. 1. d.
nuat̃. Et q2 lex iſta imobilis eſt: iõ dic hereditauit illos. Vel /
legem vite: id eſt naturalem legem que eſt pars et regula
viuendi qua

viuendi/qua hereditauit illos: quia imobiliter ſcripſit eam in cordibus eorum. Vñ Hiere.xxxj.f. Dabo legē meā in viſceribus eorum: ⁊ in corde eorum ſcribam eam. Huius legis duo ſunt ꝓcepta. Primū eſt/ ꝙ non facias alij quod tibi non vis fieri: Tob.iiij.c. Secūdū ē: Queꝗ̄cūꝗ vultis vt faciāt vobis hoies ⁊ vos eadē facite illis: Matth.vij.b. Qd aūt emolimentū haberent ſi ſeruaſſent legem iſtam homines: ſubdit: a Teſtamentū eternū: id eſt promiſſionem vite eterne: b Conſtituit cum illis. Nō dicit illis: ſed/ cū illis: quia in libertate ⁊ poteſtate eorum dimiſit ſeruare vel non ſeruare. Vel melius: quia legem naturalē violauerat homo: ideo ſub/

I.tobie

a b Teſtamentū eternū cōſtituit
c cum illis: ⁊ iuſticiā ⁊ iudicia
d ſua oſtendit illis. Et magna/
lia honoris eius vidit oculꝰ
e eorū / ⁊ honorem vocis au/
f dierūt aures illorum: Et dixit
g illis: attendite ab omni ini/
h quo. Et mandauit illis vni/
cuiꝗ de proximo. Vie il/
i k l lorꝫ corā ipſo ſūt ſēper: nōn
ſūt abſcōſe ab oculis ipſiꝰ.
m In vnāquāꝗ gentem ꝓpo/
n ſuit rectorē: ⁊ pars dei iſrael
o facta eſt manifeſta. Et ōmia
p opa illorū velut ſol in cōſpe
q ctu dei: ⁊ oculi eius ſine int/
miſſione inſpicientes in vijs
r eorū. Nō ſunt abſcōſa teſta/
s menta per iniquitatem eorꝫ:
t ⁊ omnes iniquitates eorum
v x in cōſpectu dei. Elemoſyna
y viri quaſi ſacculus cū ipſo:
z et gratiā homis q̄ſi pupillā
a cōſeruabit: ⁊ poſtea reſurget

iungit de lege ſcripta veteri vel noua: vl' potius de vtraꝗ dicens: a Teſtamentū eternū: id eſt legem tam nouam ꝗ̄ veterem ꝓmittentem eterna: b Cōſtituit cum illis: id eſt cōſtanter ſeruari ſtatuit: ⁊ tamē ſpōtanee. Exo.xxv.a. Ab omni hoīe qui offert vltroneꝰ accipietis eas. c Et iuſticiā ⁊ iudicia ſua oſtendit illis. Juſticiā dicit ꝓcepta moralia/ in quibꝰ conſiſtit iuſticia: Judicia dicit legalia: que
Exo.21.c. oportuit ſeruari ad tempꝰ: vt eſt: Oculū pro oculo: dentem ꝓ dente/ ⁊ huiuſmodi. Vel iuſticiam dicit iudiciorū executionem. q.d. dominus dedit eis iudicia ſm̄ que iudicarent ſe et alios ⁊ poteſtatem exequēdi. d Et magnalia honoris eius vidit oculus eorum: id eſt magna opera ⁊ miracula: quibus dignus eſt honore/ que fecit in egypto: et in mari rubro: ⁊ in deſerto: ⁊ in iordane: ⁊ in terra ꝓmiſſionis. e Et honorem vocis audierunt aures illorum: id eſt vocem buccine terribilē: propter quā moti fuerunt ad honorandum deū: vt legitur Exo.xix.c. Vel/ honorem vocis/ appellat honorabilia mandata: que dominus mandauit eis per moyſen: Exod.xx. que obſeruata merentur honorem eternū: ⁊ deum honorari faciūt. Vel/ honorem vocis/ dicit collocutiones dei: quibꝰ loquebat̄ ad eos ꝑ angelos: propter quos populus honorabilis habebat̄. Vel/ honorem vocis/ dicit ſpiritualem intelligentiā quam dedit quibuſdā eorum: alijs ꝟo ſolam littere vilitatem. f Et dixit illis/ per moyſen/ vel ꝑ inſpirationē: g Attendite ab omni iniquo: id eſt attente cauete vobis ab omni iniquitate: vel a diabolo: vel a homīe iniquo/ ne vos decipiat. Matth.vij. c. Attendite a falſis ꝓphetis. h Et mādauit illis vnicuiꝗ de proximo / diligendo. Leuit.xix.d. Diliges amicū tuum ſicut teipſum. Joh.xiij.d. Mandatū nouū do vobis vt diligatis inuicem. Vel/ de ꝓximo/ corrigendo. Leuit.xix.d. Nō oderis fratrē tuū ſed publice argue eum. Matth.xviij.b. Si peccauerit in te frater tuus: id eſt te ſciente ⁊c. i Vie illorum: id eſt cogitationes ⁊ intentiones ⁊ affectiones ⁊ operationes: k Coram ipſo ſunt ſemper: quia omnia nuda ſunt ⁊ aperta oculis eius: Heb.iiij.d. Unde Prouerb.xvj.a. Omnes vie hominū patent oculis eius. l Non ſunt abſcōſe ab oculis ipſius/ ad puniendū ſi mali fuerint: vel ad remunerandū ſi boni fuerint. Vñ
Ps.1. Pš. Nouit dominꝰ viam iuſtorum: et iter impiorū peribit. Prouerb.xv.a. In omni loco oculi domini cōtemplant̄ bonos ⁊ malos. m In vnāquamꝗ gentem ꝓpoſuit rectorem: id eſt reges in omni ꝓuincia: vel angelos qui deputant̄ ad cuſtodiam ꝓuinciarū: vt legit̄ Daniel.x.c. Unde Deut.xxxij.a. Statuit terminos gētiū iux̄ numerꝫ filiorꝫ dei: Sic hꝫ alia editio. Noſtra hꝫ: Conſtituit terminos populorꝫ iuxta numerū filiorum iſrael. Vel/ rectorem: id eſt doctores vel prelatos. Unde patet ꝙ contra ſtatutum dei faciunt

abbates ⁊ epiſcopi/ qui eximūt ſe a iuriſdicione ſuorum ſuperiorū: qui volunt eſſe filij belial ⁊ abſꝗ iugo. n Et pars dei iſrael facta eſt manifeſta: id eſt ab alijs diſcreta: qꝛ alie gentes colebant idola: iſrael ꝟo vnū deū. Unde Deut. xxxij.b. Pars autem domini populus eius: iacob funiculus hereditatis eius. o Et omnia opera illorum / exteriora ⁊ interiora vl' doctrina ⁊ operatio. p Velut ſol in conſpectu dei. i. ſicut ſol mundum illuminat: ⁊ tamē reſpectu dei nihil habet luminis: ſic opera et doctrina iuſtorū mūdum illumināt:
C
Matth.v.b. Vos eſtis lux mundi: et tamen cōparatione dei nihil ſunt. Unde Eſa.lxiiij. b. Facti ſumus vt immūdus omnes nos: vniuerſe iuſticie noſtre quaſi pannꝰ menſtruate. Job.xxv.b. Ecce luna non ſplendet: ⁊ ſtelle non ſunt mūde in cōſpectu eius: quāto magis homo putredo ⁊ filius hominis vermis: Notat̄ autē ſtabilitas iuſtorꝫ in hoc ꝙ dicit: ſicut ſol: q̄ vniformis ē/ ⁊ vniformiter mouet̄. Vñ.j.xxvij.b. Homo ſanctus in ſapientia manet ſicut ſol. q Et oculi eius ſine intermiſſione inſpicientes i vijs eorum: ſiue bonis ſiue malis. Unde Job.xxxiiij.c. Oculi domini ſuper vias hominū: ⁊ omnes greſſus eorū cōſiderant. r Nō ſunt abſconſa teſtamenta: id eſt ꝓmiſſiones teſtamentorū: vel doctrina teſtamentorū: s Per iniquitatem: id eſt ꝓpter iniquitatē/ eorū. q.d. iniquitates illorū non impedierūt ꝓmiſſiones dei quin redderet vt ꝓmiſit: nec impedierunt doctrinam teſtamentorū/ quin ꝑ apoſtolos ꝑdicaret̄ fides chriſti. ij. Timoth.ij.b. Verbū dei non eſt alligatum. Item Act.iiij.d. Non poſſumus que vidimus et audiuimꝰ non loqui. t Et omnes iniquitates eorum/ qui reſiſtunt verbo dei. v In cōſpectu dei/ ad puniendū tempore ſuo. Unde Matth.x.c. Nihil opertū quod non reuelet̄. Pš. Vultus autē domini ſuꝑ facientes mala: vt perdat
Ps.33. de terra memoriā eorum. x Elemoſyna viri. Secūda pars capituli: in qua monet ad penitentiā: ſm̄ quā redire poteſt homo ad rectitudinē in qua creatus eſt. Penitētie ꝟo tres ſunt partes: contritio cordis/ ꝯfeſſio oris/ ſatiſfactio operis. Et ꝑmo agit de ſatiſfactione: deinde de alijs. Satiſfactionis aūt tres ſūt ꝑtes. ſ. elemoſyna/ oratio/ ieiuniū. Int̄ quas elemoſyna primū obtinet locum. Unde primo agit de illa/ dicens: x Elemoſyna viri/ corporalis vel ſpiritualis: y
Ar.tcirca Quaſi ſaccul' cū ipſo: non ꝯtra/ vt elemoſyna hypocrite: non poſt ipſum/ vt elemoſyna eorum qui poſt mortē ſuam faciunt dare quod viuentes nolunt dare. Ipſe plenus pecunia ad quē in neceſſitate recurrit̄. Sic ad opera miſericordie fit recurſus in neceſſitate: hoc eſt in die mortis/ vel ī die iudicij. Unde Apoc.xiiij.c. Opera enim illorum ſequunt̄ illos. Ambroſius. Sola miſericordia comes eſt defunctorū. Vñ quidā: Quas dederis ſolas ſemꝑ habebis opes. Ideo dicit dominꝰ/ Luc.xij.d. Vendite que poſſideris ⁊ date elemoſynā: ⁊ facite vobis ſacculos qui nō veteraſcunt theſaurum indeficientē in celis. z Et gratiā hominis quaſi pupillam cōſeruabit/ elemoſyna: vel dñs ꝓpter elemoſynam. Facit eñ eum ꝑſeuerare in bonis operibus ⁊ gratiā cuſtodit: ⁊ facit hominē gratioſum/ ⁊ deo ⁊ angelis ⁊ hominibꝰ. Tob. iiij.b. Elemoſyna ab omni peccato ⁊ morte liberat ⁊ non patiet̄ animā ire in tenebras: Fiducia magna erit corā ſummo deo elemoſyna omnibꝰ facientibus eam. a Et poſtea reſurget/ cum homine reſurgente in iudicio/ tanꝗ granū ſeminatū quod morit̄: ⁊ poſtea renaſcit̄ cum fructu multiplicato. ij. Corinth.ix.b. Qui parce ſeminat/ parce et metet: ⁊ q̄ ſeminat in bñdictiōibus

nat in benedictiōibus de benedictiōibus ꝛ metet. a Et retribuet.i.retribui faciet: b Illis/qui fecerūt eam: c Retributionem/vitę ęternę. d Unicuiqꝫ in caput ipſoꝝ.i.in mētem ꝗ coronabiꝭ corona glorię. Uñ Johel.iij.b. Cōuertā retributionē veſtrā ī caput veſtrū.i. ſm intentionē

Elemoſyna multiplicē habet retributionē

ſuā. Habet aūt elemoſyna retributionē multiplicē. Primo: quia a debito abſoluit. Uñ ſ.iiij.a. Declina pauperi ſine triſticia aurē

Eccl.4.d. tuam/et redde debitū tuum. Secundo/a peccato liberat. Tob. iiij.b. Elemoſyna ab oī pctō ꝛ a morte liberat. Tertio/aiam mūdat. Luc.xj.f. Date elemoſynā et ecce oīa mūda ſūt vobis. Quarto/amicos multiplicat. Luc.xvj.b. Facite vob amicos de māmona iniqtatis. Quinto/inimicos expugnat.ſ.xxix.c. Sup ſcutū potētis ꝛ ſup lanceā aduerſꝰ īimicū tuū pugnabit. Sexto/locū ꝑparat in cęlo. Prouer.xviij.c. Donū hoīs dilatat viā eiꝰ: et añ ꝑncipes ſpaciū ei facit. Septimo/gratiā ꝯſeruat: vt hic facit.ſ.xxix.c.idē. Octauo/abūdantiā bonoꝝ tpaliū ꝑſtat. Prouerb.iij.b. Honora dñm de tua ſubſtantia: ꝛ de ꝑmitijs oīm frugū tuaꝝ da paupibus: ꝛ implebunꝭ horrea tua ſaturitate. Nono/iocūditatē mentis inducit etiā ī ꝑſenti. Unde ſequiꝭ: e Et cōuertet ī inferiores ptes terrę/elemoſyna.ſ. vel deus.i.ad occultas cordis cogitatiōes ſe ꝯuertet cōferēdo leticiā. Ul' ſic/ e Cōuertet/ſe dñs ī die iudicij: f In inferiores ptes t're.i.iudicabit ſecreta volūtatū ꝛ intētionū. Ul' e Cōuertet ſe ī inferiores ptes t'rę.i.malos dabit pęnę ętnę/detrudēs eos ī infernū ꝗ ē ſb t'ra: vt dic̄ Augꝰ. Uñ Pſ.

Pſ.62. Introibūt in inferiora terrę: ptes vulpiū erūt. Et alibi. Con

Pſ.9. uertanꭒ pctōres in infernū. Aliqui legūt ſic: e Et cōuertet/ſe elemoſyna.ſ. f In inferiores ptes t'rę.i.ad dānatos. Et ē argumētū ꝯ̄tra eos ꝗ dicūt ꝙ ſuffragia eccl'ię proſūt damnatꝭ/vt pęna ſit tolerabilior ad tēpus. Et huiꝰ opiniōis fuit auctor ꝑpoſitiuꝰ. Cui videꭒ cōſentire Augꝰ: ꝗ dic̄: Ad hoc valent ſuffragia vt plena ſit remiſſio: aut tolerabilior ſit damnatio. Ul'/Inferiores ptes t're appellat peccatores: qui ſūt in purgatorio/vl' adhuc in mūdo: quibꝰ ꝓſunt elemoſynę: damnati aūt ſūt infimę ptes terrę/ quibꝰ nihil ꝓſūt ſuffragia: qḋ magꝭ credo. Seqꝭ. g Penitentibꝰ aūt dedit dñs: h Uiā iuſticię: quę habet tres dietas.ſ. cordis cōtritionē: oris cōfeſſionē: opis ſatiſfactionē. Unde Exo.iij.f. Ibimꝰ viā triū dierū. Et dicit viā iuſticię: q2 ſoli iuſti vadūt ꝑ eā. Uñ Sap.x.b. Iuſtū deduxit dñs ꝑ vias rectas. i Et cōfirmauit deficiētes.i.impotētes ꝛ infirmos: k Suſtinere.i. ad ſuſtinendū labores huius vię/dando cor ſine murmuratiōe: os ſine ꝯtradictiōe: manū ſine rebellione. Et ꝗ hęc tria habet/fortis eſt ī labore vię. Uñ Eſa.xl.g. Qui ſperant in dño mutabūt fortitudinē: aſſumēt pennas ſicut aquilę: current ꝛ nō laborabūt: ambulabūt ꝛ nō deficiēt. Hāc aūt virtutē nō habet homo a ſe ſed a deo. Uñ Eſa.xl.ante illud: Qui dat laſſo virtutē: ꝛ hiis ꝗ nō ſūt fortitudinē ꝛ robur multiplicat. Sequiꝭ: l Et deſtinauit illis.i. dare ꝓmiſit: m Sortē veritatꝭ.i.ꝑmia ęternę btitudinis: ꝗ ſolis veracibus ſūt ꝓmiſſa: ꝛ a veritate ſoluta.i.a chriſto: qui eſt via/veritas ꝛ vita: Joh.xiiij.a. Et cū talis ſit: n Conuertere

Al. ✝corpore ad dñm.i.corde ꝛ ✝ore vertere ad dñm/diligendū/honorādū/imitandū. Uñ Hiere.iiij.a. Si reuerteris iſr'l ait dñs/ad me cōuertere. Johel.ij.c. Cōuertimini ad me in toto corde veſtro. o Et relinque peccata tua.i. retro te linque tanqꝫ ſarcinā impedientē/curre in via iuſticię. Debet autem ſarcina hęc relinq ꝑ cōtritionē: relinq ꝑ ſatiſfactionē: ꝛ tūc demū miſericordia inueniꝭ. Uñ Prouer.xxviij.b. Qui abſcōdit ſcelera ſua non dirigeꭒ: qui autem cōfeſſus fuerit ꝛ relinquit ea miſericordiā cōſequeꭒ. p Precare añ faciē dñi/nō ho

miñs.i. in conſpectu dei.i. in ſecreto cordis vbi videt deus. Matth.vj.a. Cū oratis non eritis ſicut hypocritę: qui amāt in ſynagogis ꝛ ī angulis plateaꝝ ſtantes orare vt videanꭒ ab hominibꝰ: Amē dico vobis/receperūt mercedē ſuā. Tu autē cū oraueris intra in cubiculū tuū: ꝛ clauſo oſtio ora patrē tuum in abſcōdito: ꝛ pater tuus ꝗ videt in abſcondito reddet tibi. Sed q2 nō valet oratio cū peccato ꝛ cum ſollicitudine tpali obuoluta. Seqꭒ. q Et minue offendicula.i. peccata: vl' mūdi ſollicitudines/ꝗ impediunt orationē. Uñ j. Cor.ix.d. Qui ī agone cōtendit/ab oībꝰ ſe abſtinet: etiā a licitis.ij. Timoth.ij.a. Nemo militans deo implicat ſe ſęcularibus negocijs. Heb.xij.a. Deponentes omne pondus ꝛ circūſtans nos peccatū/ꝑ patientiā curramꝰ ad ꝓpoſitū nobis certamē. Hiere.iiij.a. Si abſtuleris offendicula tua a facie mea/nō cōmoueberis. r Reuertere ad dominū: id eſt retro vertere ad dominū: ꝗ te ſequiꭒ fugientē ꝛ clamat: Reuertere reuertere ſunamitis: reuertere reuertere vt intueamur te: Cant.vj.d. Eſa.xxx.e. Erunt oculi tui videtes ꝑceptorē tuū: ꝛ aures tuę audiēt v'bū monētꝭ poſt tergū. Hęc ē via ambulate ī ea: ꝛ nō declinetis neqꝫ ad dexterā (neqꝫ ad ſiniſtrā.

Al. ✝dei

<table>
<tr><td rowspan="4">Reuertere</td><td>A malo tranſgreſſionis.</td></tr>
<tr><td>A malo omiſſionis.</td></tr>
<tr><td>Ad bonū ſatiſfactionis.</td></tr>
<tr><td>Ad bonū ſuperogationis.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Reuertere</td><td>In adoleſcentia per cōtritionem.</td></tr>
<tr><td>In iuuentute per cōfeſſionem.</td></tr>
<tr><td>In ſenectute per ſatiſfactionem.</td></tr>
<tr><td>In ſenio per ſuperogationem.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Reuertere</td><td>Ab oriēte ſupbię ꝑ cōſiderationē natiuitatis.</td></tr>
<tr><td>Ab occidēte accidię ꝑ meditationē mortis.</td></tr>
<tr><td>A meridie mūdanę cupiditatꝭ ꝑ deſideriū pātrię.</td></tr>
<tr><td>Ab aquilone infidelitatis ꝑ timorē gehennę.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Reuertere</td><td>Ancilla ad dominā ſuā: Geñ.xvj.c. Reuertere agar ad dñam tuā ꝛ hūiliare ſub manu illiꝰ.</td></tr>
<tr><td>Fili ꝓdige ad patrē tuū. Luc.xv.d. Surgā ꝛ ibo ad patrē meū ꝛ dicā ei: peccaui.</td></tr>
<tr><td>Meretrix adultera ad ſponſū tuū. Hiere.iij.a. Fornicata es cū amatoribꝰ mltis: tñ reuertere.</td></tr>
<tr><td>Eger ad medicū. Oſee.vj.a. Uenite ꝛ reuertamur ad dominū/quia ipſe cępit ꝛ ſanabit nos.</td></tr>
</table>

s Et auertere ab iniuſticia tua/ deteſtando factam/cauendo faciendam. Ezech.xviij.f. Cū auerterit ſe impius ab impietate ſua quam operatus eſt: et fecerit iudiciū ꝛ iuſticiam: ipſe animā ſuam viuificabit. t Et nimis: id eſt vehementer: v Odito execrationē: id eſt peccatū execrabile: ꝛ homīes reddens execrabiles. Uel/ execrationē: id eſt excōmunicationē actiue ꝛ paſſiue.ſ.xv.c. Omē execramentū erroris odit dominꝰ: ꝛ non erit amabile. x Et cognoſce iuſticias.i.iuſta pręcepta. y Et iudicia dei/data populo iſraelitico/ ad recte et pacifice viuendū. Exod.xx.et.xxj.et.xxij.et.xxiij.et.xxiiij. Iuſticias dicit iuſtorum liberationes: iudicia/malorum punitiones. Illas agnoſce laudando eum: iſtas cognoſce timendo tibi. Uel/ Cognoſce iuſticias/dei: quibus iuſticiatus eſt chriſtus in paſſiōe. Et iudicia/dei: quibus iudiciatꝰ eſt a iudęis ꝛ pilato. Hęc cogita/hęc cognoſce/hęc ſtude: hic eñ eſt liber vitę. Hic ſtuduerat paulꝰ.j. Corinth.ij.a. Nō iudicaui me ſcire aliud inꭒ vos niſi chriſtū ieſū et hūc crucifixū. Ab h̄ loco ſūptū eſt qḋ cātat eccl'ia: Iſte cognouit iuſticiā ꝛ vidit mirabilia magna: ꝛ exorauit altiſſimū: ꝛ inuētus ē in numero ſanctorū. Sequiꭒ: z Et ſta/quaſi pugil fortis ad pugnandum. a In ſorte ꝓpoſitionis ꝛ orationis altiſſimi dei: hoc eſt/ꝑſeuera in ꝓpoſito

a ꝛ retribuet illis retributionē
b vnicuiqꝫ in caput ipſorum:
c ꝛ cōuertet in inferiores par-
f tes terrę. Penitētibus autē
h dedit viā iuſticię: et cōfir-
k mauit deficiētes ſuſtinere: et
m deſtinauit illis ſortē verita-
n tis. Conuertere ad dominū
o ꝛ relinque peccata tua: ꝑca-
q re ante faciem ✝dñi/et minue
r offendicula. Reuertere ad
s dñm/ꝛ auertere ab iniuſticia
t tua: et nimis odito execra-
x tionē: ꝛ cognoſce iuſticias et
y iudicia dei: ꝛ ſtā ī ſorte ꝓpo-
a ſitiōis ꝛ orōnis altiſſimi dei.

ra ī ꝓpoſito tuo ⁊ ī oratiōe dei/ ꝑ mercede hereditatis ęternę tibi ꝓpoſita quaſi ſorte. Unde. ſ̃. xiiij.c. In diuiſiōe ſortis da ⁊ accipe. Ezech. ij.a. Sta ſup pedes tuos ⁊ loquar tecū. Sed multi habent ſpinas in pedibus: id eſt diuitias in affectibus: et iō ſtare nō poſſunt. Sors ꝓpoſitionis ē vita actiua: q̄ ꝓcul poſita videtur a deo.

a In partes vade ſeculi ſan-
b c cti cum viuis ⁊ dantibꝰ con-
d feſſionē deo. Non demore-
e ris in errore impiorū: Antē
f mortē confitere: A mortuo
g quaſi nihil perit cōfeſſio. Cō
h fiteberis viuens: viuus ⁊ ſa-
i k l m nus cōfiteberis ⁊ laudabis
n deū/ ⁊ †gloriaberis i miſera-
o tionibꝰ illiꝰ. O magna mi-
p ſericordia †domini ⁊ ꝓpitia-
q tio illius cōuertentibꝰ ad ſe.

B Sors oratiōis eſt vita cōtemplatiua i qua vacat deo. In vtraqꝫ ꝓcipitur ſtare doctor/ platus et ꝑdicator: ſicut dic̄ Gregoriꝰ: qđ ſignificat̄ ꝑ panes ꝓpoſitionis quibus ſuperponebat̄ thus orationis: Leuit. xxiiij.a.

[...]oit.i.§.B [...]ité a mor/ [...]c.volui/ [...]ſi.

a In partes vade ſeculi ſcti/ paſſibꝰ cogitatiōis et deſiderij: id eſt cęleſtem patriā ſiue ęternā quietem: quę alibi dicitur/ ſeculū ęternum: vel ſeculū ſeculi: vel ſecula ſeculorum. b Cum viuis: id eſt cum viuentibꝰ vita glorię. c Et dantibꝰ cōfeſſionē deo/ laudis. Unde Ps. Beati qui habitant in domo tua domine in ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Et dic̄ pluraliter: In partes: quia ibi mltę ſūt manſiōes: Joh. xiiij.a. Hoc cōſtās i oratiōe cogita/ quis ſit ſtatꝰ virginū in gloria: quis cōfeſſorū: quis martyrū: ⁊ ſic de alijs/ donec ꝑuenias ad ſponſum: vt poſſis dicere cū ſponſa: Paululū cum ꝑtranſiſſem ⁊c. Cant. iij.b. Uel ſeculū ſanctū dicit eccleſiā militantē: ad differentiā ſeculi nequā. Partes huiꝰ ſeculi ſancti ſunt boni: Nō em̄ omēs q̄ ſūt in eccleſia boni ſūt. Et ē ſenſus: a Uade in partes ſeculi ſancti .i. intuere et imitare ſanctos: b Cū viuis/ vita gratię: c Et dantibus cōfeſſionē/ peccati vel laudis: nō vendētibus vt faciūt hypocritę ⁊ ambitioſi: quorum confeſſio exhortata eſt timore/ nō data deo ſpontanee. Sed ſunt quidam qui cum bonis ambulant: ⁊ tamen aliquando cōmorant̄ cū malis: Ideo ſequit̄: d Non demoreris in errore impiorū .i. i cōſortio impioꝝ/ ne erres cum eis. j. Corinth. xv.d. Corrūpunt mores bonos colloquia mala. Uel ſic. Non demoreris in errore impiorū .i. in peccato. Uñ. ſ̃. xj.c. Ne māſeris in opibꝰ peccatorū. e Ante mortē cōfitere .i. anteqꝫ inſtet infirmitas ad mortē. Unde j. xviij.c. Ante languorē adhibe medicinā: ⁊ ante iudiciū interroga teipſum. Et ſubdit rationē: f A mortuo .i. morituro: g Quaſi nihil perit confeſſio .ſ. q.d. ęgrotantis ad mortē q̄ſi nihil perit .i. valet cōfeſſio. Nā dolor ⁊ anguſtia mortis totā animā ſibi vendicāt: vt nec de peccatis libeat cogitare: vt dicit Auguſtinꝰ. Uel/ a mortuo .i. poſt mortē nihil valet cōfeſſio. Unde Ps. In inferno aūt quis confitebit̄ tibi: Eccs. ix.c. Nec opus nec ratio nec ſapientia nec ſcientia erunt apud inferos quo ꝓperas. Item/ a mortuo: id eſt ab exiſtenti in mortali peccato: perit cōfeſſio: quia ſicut patet in iuda: Matth. xxvij.a. Ideo ſequit̄: h Confiteberis viuens/ vita naturę/ i Uiuꝰ/ vita gratię: k Et ſanꝰ/ non ęgrotans ad mortē. l Cōfiteberis: corde ⁊ ore ſimul fateberis: et ſimul vni oīa fateberis: vt ſit volūtaria ⁊ diſcreta ⁊ integra cōfeſſio. Eſa. xxxviij.d. Uiuēs viuēs ipſe cōfitebit̄ tibi. Poſt cōfeſſionē aūt pcti ſequit̄ ꝯfeſſio laudis: Uñ ſbdit: m Et laudabis deū: corde/ ore/ ⁊ opere. n Et gloriaberis i miſeratiōibꝰ illiꝰ .i. ꝑ mltiplici effectu miſcdię illius: Uł in miſerijs quas pro nobis ſuſtinuit. Gal. vlt.d. Abſit mihi gloriari niſi in cruce domini noſtri ieſu chriſti. o O magna miſericordia domini: qui peccata non quędam ſed omnia: non ſemel ſed frequēter/ dimittit. p Et ꝓpitiatio illius: qua ꝓpitium ſe oſtendit peccatoribus: q̄ꝫ magna eſt: q Cōuertentibꝰ ad ſe .i. corde ⁊ opere vertētibus ſe ad illum imitandum/ honorādum/ metuendū. Unde Ps. O magna mltitudo dulcedinis tuę dñe quā abſcōdiſti timentibꝰ te. Nemo igit̄ dicat: Maior ē iniquitas mea q̄ꝫ vt veniā merear: cum cain: Gen. iiij.b. Sed conuertat̄ ad dominū ⁊ miſerebit̄ eius: id eſt cū adiutorio eius vertat ſe ad dominū ⁊ miſerebit̄. r Nec enim omnia poſſunt eſſe in hominibꝰ: vt ꝑ ſe ſolo libero arbitrio cōuertantur ad dominū quādo volunt. Sicut em̄ vita corꝑalis non eſt ab homine: ⁊ tamē mors poteſt eſſe ab eo ſolo: ita vita ſpiritualis nō eſt ab homine ſꝫ a deo: ⁊ tamē mors ſpūalis eſt ab eo. Uñ Eccs. viij.b. Nō eſt in hoīs poteſtate ꝓhibere ſpiritū: nec habet poteſtatem in die mortis. Uel ſic: Ideo neceſſaria eſt hoībꝰ miſericordia dei: Nec em̄ omnia/ dona/ poſſūt eſſe in omnibus: In hac em̄ vita diuiſiones gratiarū ſunt. j. Corinth. xij.a. Et vnum donū aliꝰ/ ⁊ aliud donū aliꝰ habet. Uñ. j. Corinth. vij.b. Unuſquiſqꝫ ꝓpriū donum habet ex deo: alius quidē ſic: alius vo ſic. Et reuera nōdum omnia ſunt in omnibꝰ: s Quoniā non eſt imortalis filius hominis .i. homo adhuc quilibet ſicut in futuro: per quod innuitur q̄ quando erit immortalis/ omnia erūt in omnibꝰ. Uñ Matth. xxiiij.d. Sup omnia bona ſua cōſtituet eum. t Et in vanitatē malicię/ tendentes ⁊ ducentes hominē: v Placuerūt/ ipſi hoī Uł Malicię: id eſt pęnales ſollicitudines mūdi huiꝰ: Placuerūt/ homi: In vanitatē .i. ꝓpter vanitatem comitātem ꝓpter quā ambiunt̄ ꝑlationes. Hoc mō accipit̄ malicia Matth. vj.d. Sufficit diei malicia ſua: id eſt pęna ſua. x Quid lucidius ſole: Hic oſtēdit auctor vanitatē et mutabilitatem hominis per mutabilitatē ſuperioꝝ/ de quibꝰ minꝰ videret̄. Et hoc eſt/ x Quid lucidius ſole: q.d. nihil. y Et hic deficiet: q̄ multo fortiꝰ hō q̄ ē puluis ⁊ cinis. Cōtra. Eſa. xxx.f. Erit lux lunę ſic̄ lux ſolis: ⁊ lux ſolis ſeptēplicit̄ erit. Ergo durabit/ ⁊ non deficiet ſol. Sol. Sol durabit ſm̄ ſubſtātiā: deficiet a curſu/ ab officio/ ab vtilitate. Uñ Eſa. lx.d. Nō erit tibi ampliꝰ ſol ad lucēdū ꝑ diē: nec ſplēdor lunę illuminabit te: ſꝫ erit tibi dñs ī lucē ſēpiternā. Apoc. xxj.g. Ciuitas nō eget ſole neqꝫ luna vt luceāt ī ea: Nā claritas dei illuminabit eam: ⁊ lucerna eius agnus eſt. Itē Abacuk. iij.c. Sol ⁊ luna ſteterūt in habitaculo ſuo: id eſt ſtabūt. Itē deficiet ſol comparatione maiorū luminū. Matth. xiij.f. Fulgebunt iuſti ſicut ſol. Ergo chriſtus multo plus. Item ipſa imutatio ſolis in meliꝰ/ appellat̄ defectus eiꝰ ſiue mors. Unde Augꝰ. In omni re quę mutari poteſt/ defectus ſiue mors eſt ipſa mutatio in melius. z Aut quid nequius excogitauit caro ⁊ ſanguis: Quid eſt nequiꝰ q̄ꝫ praua cogitatio hominis ex carnis ⁊ ſanguinis corruptiōe veniens ⁊ peccatū inde ꝓcedēs: q.d. nihil. Sic accipit̄ caro ⁊ ſanguis Matth. xvj.c. Caro ⁊ ſanguis non reuelauit tibi. j. Cor. xv.f. Caro et ſanguis regnū dei poſſidere non poſſunt. Roma. viij.b. Qui in carne ſunt/ deo placere non poſſunt. Et reuera hoc nequā ē: quia/ a Ex hoc arguet̄: hic ab homīe/ vel in futuro a deo: qui ſingulas prauas cogitatiōes arguet: q̄s homo non arguerit in ꝑſenti. b Uirtutē altitudinis cęli .i. ꝑfectionem ⁊ fortitudinē angelorū cęleſtiū ⁊ cęterarū creaturarū cęleſtiū: c Ipſe cōſpicit .i. approbat vnumquodqꝫ in ſuo ordine. d Et omnes homines/ ſupple ſūt/ terra et cinis. Terra in cōditione: cinis in reſolutione. Gen. iij.d. Puluis es ⁊ in puluerē reuerteris. Uel/ terra et cinis .i. fragilis cōditionis. Gen. xviij.d. Loquar ad dñm meū cum ſim puluis et cinis

r Nec em̄ omnia poſſunt eſſe
s in †hominibus: quoniā non
eſt immortalis filius homi-
t nis/ ⁊ i †vanitatē malicię pla
v x y z cuerunt. Quid lucidius ſo-
le: ⁊ hic deficiet. Aut quid
nequius †excogitauit caro ⁊
a ſanguis: ex hoc arguetur.
b Uirtutem altitudinis cęli
c d ipſe conſpicit: ⁊ omnes ho-
mines terra ⁊ cinis.

Capitulū. XVIII.

Marginal notes: ficaberis. Al. †dei. Ps. 83. Ps. 6. Ps. 38. Al. †omibus. Al. †vanitate. Al. †q̃ qđ.

a b c d e f Qui viuit (Ca. XVIII. l m
in eternū creauit ōm-
nia ſimul. De⁹ ſol⁹ iu- n o
g ſtificabit: ⁊ manet inuict⁹ rex p
h i eternū. Quis ſufficiet enar- q
i rare opa illi⁹? Quis eñ inue- r s
k ſtigabit magnalia ei⁹? Virtu- t v
tem autē magnitudinis eius x y

quis enūciabit? Aut qs adij-
ciet enarrare miſericordiam
eius? Non eſt minuere neq3
adijcere: nec eſt inuenire ma-
gnalia dei. Cum cōſummā-
uerit homo: tūc incipiet: et
cū quieuerit opabit. Quid
eſt hō: ⁊ que eſt gratia illius?

Qui viuit in eternū ⁊c. Expo. Ca. XVIII. Precedēs capitulū incipit ab homis creatiōe: iſtud vero inchoat/ a mūdi inſtitutione. Diuiditur autem hoc capitulū in ſex pticulas. In pma agit de mūdi creatiōe. In ſecūda docet magl eē inſiſtēdū laudi ꝙ inueſtigatiōi dei. In tertia hortatur ad opa miſcdie: ibi: Mi-

A ſeratio hominis. Quarto agit de peni-tētia: ibi: Ante iudiciū. Quinto agit de oratione/ ſatiſfactiōe/ meditatiōe: ibi: Non īpediaris ⁊c. Sexto docet pugnare contra cōcupiſcētias: ibi: Poſt cōcupiſcentias tuas ⁊c. Dicit ergo: a Qui viuit. i. de⁹ qui viuit: ad differentiā falſorū deorū. i. idolorū. b In eternū: ad differentiā deorū adoptiuorū. i. hominū ⁊ angelorꝫ. c Creauit. i. ex nihilo fecit: ad differentiā artificū qui ex materia opant. d Omia: cōtra manicheos: qui dicūt viſibilia eſſe a malo deo: ⁊ inuiſibilia ſola eſſe a bono deo. e Simul/ i materia/ quo ad corporalia: vel in exemplo ⁊ ſiſitudine/ quo ad ſpūalia. Vñ Glo. Rerꝫ ſubſtātia ſimul creata eſt: ſed nō ſimul per ſpecies formata: ⁊ qd ſimul extitit p ſubſtantiā materie/ nō ſil apparuit p ſpeciē forme. Vl ſimul. i. cauſa vna vl aliqd ſimile. Job. xl. b. Ecce behemoth quē feci tecū. i. ſicut te. f Deus ſolus iuſtificabit. i. in cōpatiōe omniū aliorꝫ ſolus iuſt⁹ videbit.

Ps. 142. Vñ Ps. Nō iuſtificabit in ꝯſpectu tuo ois viuēs. Job. iiij. d. Nūquid hō cōparatiōe dei iuſtificabit? Itē in eodē. xxv. a. Nūquid iuſtificari pōt homo cōparat⁹ deo? Luc. xviij. d. Nemo bon⁹ niſi ſolus de⁹. g Et manet inuict⁹ rex in eternū: q3 omnib⁹ potētior/ oib⁹ ſapiētior eſt. Job. x. b. Deus cui⁹ ire nemo reſiſtere pōt: ſub quo curuant q portant orbē. h Quis ſufficiet enarrare opa illi⁹. ſ. creatiōis/

al. ꝯſeruatiōis diſpoſitiōis/ ppagatiōis/ recreatiōis/ glorificatiōis: q. d. nullus. Vnde. ȝ. xvi. c. Plurima eius opa ſunt in abſcōſis. Job xxvi. d. Cū vix paruā ſtillā ſermonis ei⁹ audierim⁹/ qs pote-

Ps. 9. rit tonitruū magnitudinis ei⁹ ītueri? Ps. Narrabo oia mirabilia tua. i. nulla narrabo niſi mirabilia. Sile Joh. xv. b. Que cūq3 audiui a pre meo nota feci vob. i. nulla nota feci vob niſi q audiui a pre meo. Vl narrari pñt opa dei: ſ nō enarrari. i. plene extra alijs narrari. Vñ Eſa. liij. c. Generationē eius qs enarrabit? Et ꝙ null⁹ poſſit enarrare/ patet: i Quis eñ inueſtigabit magnalia ei⁹. i. magna ⁊ mirabilia opa dei: vt ē vniuerſi creatio/ ordinatio/ gubernatio/ filij icarnatio/ paſſio/ reſurrectio/ aſcēſio/ iudiciū: q. d. null⁹. Job. ix. b. Qui facit magna ⁊ inſcrutabilia quorꝫ nō eſt numer⁹. Roma. xi. d. O altitudo diuitiarꝫ ſapiētie ⁊ ſciētie dei: ꝙ incōprehēſibilia ſunt iudicia ei⁹ ⁊ inueſtigabiles vie eius. k Virtutē aūt magnitudinis eius. i. omnipotētie: l Quis enūciabit. i. extra alijs nūciabit: q. d. nullus/ niſi fili⁹. Vñ Matth. xi. d. Neq3 patrē nouit quis niſi filius: ⁊ cui voluerit fili⁹ reuelare. m Aut qs adijciet enarrare miſericordiā eius: q3 patiēter expectat peccatores: ⁊ clemēter ſuſcipit penitētes. Vel/ miſericordiā eius/ dicit/ incarnatiōis/ paſſionis/ reſurrectiōis/ aſcenſiōis myſteriū: quo toti mūdo miſertus ē. q. d. null⁹. Vnde Johes baptiſta: Nō ſum dignus pcumbēs ſoluere corrigā calciamēti ei⁹. Marci. j. a. n Nō eſt minuere/ miſericordiā dei/ dic p deſperationē: vt cain et iudas. o Neq3 adijcere/ p pſumptionē: vt Origenes: q poſt mille annos oib⁹ etiā demonibus veniā pmittebat: vt dicunt. p Nec eſt inuenire magnalia dei: quare vnū ſaluet/ alium reprobet: vnum affliget/ alterum extollet: Propter qd maxime apoſtol⁹ exclamat: O altitudo diuitiarū ⁊c. Roma. xi. d. Vel ſic: n Non eſt minuere neq3 adijcere. i. nihil ē addendū vl ſubtrahendū ſacre ſcripture: pfecte eñ tradita ē ſine diminutiōe ⁊ ſupfluitate. p Nec/ tamē/ eſt. i. cōtigit: inuenire magnalia dei/ i ſcpturis. De q dr Deut. iiij. d. Nō addetis ad verbū qd loquor vobis: neq3 auferetis ex eo. Itē. xij. d. Quod pcipio tibi hoc tm facito dño: nec quicq3 addas neq3 minuas. Job. xxix. d. Verbis meis nihil addere audebant. Eccs. iij. c. Non poſſumus eis quicq3 addere: nec auferre que fecit deus. Apoc. xxi. d. Siqs apppoſuerit ad hec/ apponet ſuper illū deus plagas ſcriptas in libro iſto. Contra. Ps. Et adijciam ſup omnē laudem tuam. Solutio. Eſt additio bona: et ē additio mala: ſimiliter eſt diminutio bona et eſt diminutio mala. Addit enim qui conſilia pceptis adimplendo adiungit. Addit etiā qui obſcure dicta interpretando fideliter exponit. De vtraq3 additione intelligit qd dicit Ps. Adijciam ſuper omnem laudem tuam. Item addit: qui ſenſum de corde ſuo ſcripture addit: vel qui falſo exponendo ſcripturam emollit. Et hec additio mala eſt. Vnde Hiere. xiij. c. Viſionem mendacē ⁊ diuinationem fraudulentā ⁊ ſeductionem cordis ſui pphetant vobis. Ezech. xiij. a. Ve pphetis inſipiētibus qui ſequunt ſpiritū ſuum ⁊ nihil vident. De hac additione agitur hic. Item diminuit/ qui ſupflua reſcindit: Et hec diminutio bona eſt. Item diminuit/ qui veritatem occultat vel peruertit: vel qui manū ori ſuo nō apponit. Hec diminutio mala eſt: Et de hac agitur hic. Sequit: q Cum conſummauerit homo/ mandata dei pie operādo: r Tūc incipiet/ myſteria ſcripture intelligere. Vñ Ps. A mandatis. i. ab impletione mandatorū dei/ intellexi. Vel/ Cum cōſummauerit homo/ opus ſuum: tunc incipiet/ aliud. Verbi cauſa. Cum perfecta fuerit meſſis ſequit vindemia: et poſt vindemiā ſequit ſeminandi labor. Vnde Leuit. xxvi. a. Apprehendet meſſium tritura vindemiā: ⁊ vindemia occupabit ſementē. Vel ſic: q Cōſummauerit homo: id eſt cū cōſummat⁹ et pfect⁹ fuerit homo: r Tunc incipiet: id eſt ſe eſſe in inchoatione reputabit: ⁊ qſi nihil egerit/ agere illa incipit. Vnde Gregori⁹. Neſcit mens per torporem veteraſcere/ que ſemper ſtudet per deſiderium inchoare. Vnde Ps. Et dixi nūc cepi. Et alibi. Tota die cōtriſtatus ingrediebar. Itē Hiere. iij. f. Poſt me ingredi nō ceſſabis. Et hoc eſt qd dr Geñ. j. a. Factū ē veſpere/ cōſummationis: et mane inchoatiōis/ dies vnus: id eſt vita vna. s Et cum quieuerit/ a mūdanis curis: t Operabit/ opus dei. Ezech. iij. g. Qui audit audiat: et qui quieſcit quieſcat. q. d. qui vult ſapientiā audire/ quieſcat a curis mūdanis. Vnde. j. xxxviij. c. Tempore vacuitatis ſcribe ſapientiā: et qui minorat actu pcipiet eam. ij. Timoth. ij. a. Nemo militans deo implicat ſe negocijs ſecularibus. Luc. ix. g. Nemo mittens manum ſuam ad aratrum et reſpiciens retro aptus eſt regno dei.

Ps. 78. Al. incipi

Ps. 118.

Ps. 76. Ps. 37.

Myſtice: q Cū cōſummauerit homo. i. chriſtus per paſſionem: r Tunc incipiet/ per reſurrectionē. s Et cum quieuerit/ in ſepulchro: t Operabit/ reſurgēdo/ aſcendēdo/ ſpiritūſanctū mittēdo: de limbo animas liberando. v Quid ē hō? Digniſſima creaturarū/ imago dei: et tamē mutabilis. Quid igitur mirū ſi alia mutant? Vel Quid eſt homo: id eſt ꝙ vilis res eſt homo. Job. xxv. b. Homo putredo: ⁊ fili⁹ hominis vermis. Ps. Vniuerſa vanitas ois homo viuēs. Vl v Quid eſt homo? Primo ſperma putridū: poſtea vas ſtercorꝫ: tandē eſca vermiū. x Et que. i. quāta: y Eſt gratia illi⁹/ vt aſſumat a verbo: abluat a peccato: redimat a ſupplicio: liberetur a limbo: ſublimet in celo? Vnde Ps. Quid eſt hō ꝙ memor es eius: aut filius homis.

Myſtice

Ps. 38.

Ps. 8.

Myſtice/ de chriſto: v Quid ē homo? De⁹: x Et q ē gra illi⁹? Incarnatio/ paſſio/ reſurrectio/ aſcēſio/ ſpiritus ſancti miſſio.

Myſtice

G aut filius hominis quoniã viſitas eum? a Et quid eſt bonũ illiꝰ? Natura. b Et quid nequã illiꝰ? Volun/tas. Et quid: id eſt quãtum/ bonum illiꝰ a ſe? Nullũ. Et quid nequã illius? Multũ.

Myſtice ⁊ ſancti miſſio. a Et ad bonũ illius? Gloria. b Et quid nequã illiꝰ?

a et quid eſt bonum: aut quid b nequã illiꝰ? c Numerus die d rum hominũ vt multũ cen e tum anni: quaſi gutte aque ꝉmaris deputati ſunt. Et ſi f cut calculus arene: ſic exi g gui anni i die eui. h Propter i hoc patiens eſt deus i illis: k ⁊ effundet ſuper eos miſeri l cordiã ſuam. m Vidit preſum ptionẽ cordis eorum quo n niã mala eſt: ⁊ cognouit ſub o uerſionem illorum quoniã p nequã eſt. Ideo adimpleuit ꝓpitiationẽ ſuam in illis: et q oſtendit illis viã equitatis. r Miſeratio homis circã s pri t mũ ſuum: miſericordia autẽ v ꝉdñi ſuper omnẽ carnẽ. Qui x miſericordiã habet ꝉdocet/et y erudit quaſi paſtor gregem z a ſuum: b miſereatur excipiens doctrinam miſerationis: et c quiꝉfeſtinãt i iudicijs eius.

Gehẽna. Illud dabit amicis: iſtud parauit
Gen.6.a. inimicis. Per hoc vt
Ps.89. dicit Glo. omnia mu/tabilia eſſe oſtendit: Vñ ſequiẗ. c Nu/
Al. ꝉa mare merus dierum ho/minũ: id eſt quibus
B viuũt homines in hac vita mortali: d Vt multũ centũ anni. Ut multũ diċ: q2 ali/quãdo plus: vt moy/ſes centum et viginti: Deuẗ. vlẗ. c. Vel quia poſt. lxxx. annos inci/pit deficere penitꝰ vi/
Ps.89. ta hominũ. Unde Ps. Anni noſtri ſicut aranea meditabunẗ: dies annoꝝ noſtroꝝ in ipſis ſeptuaginta anni. Si aũt in po/tentatibꝰ octoginta anni: ⁊ ampliꝰ eorũ labor ⁊ dolor. Dies enĩ ⁊ nox ſunt quaſi due beſtie: que radicem arboris vite ho/minis inceſſãter corrodũt. Unde Gen. viij. d. Nox ⁊ dies nõ requieſcent. e Quaſi gutte aque maris deputati ſunt. i. breues ⁊ modici/ ⁊ quaſi nihil reſpectu eternitatis: ſi/cut gutta vna reſpectu maris nihil eſt. Tria autẽ tangit que vitam humanã comitanẗ inſeparabiliter: breuitas/ inſtabilitas/ amaritudo. Breuitas: vbi diċ: Quaſi gutte. Unde Job xiiij. a. Breues dies hominis ſunt. Inſtabilitas: vbi dicit: Aque. Amaritudo: vbi dicit: Maris. De his tribus diciẗ Job. xiiij. a. Homo natus de muliere breui viuens tempore repleẗ multis miſerijs: q̃ quaſi flos egrediẗ ⁊ cõteriẗ: et fugit velut vmbra: ⁊ nunq̃ in eodem ſtatu ꝑmanet. Et Gen. xlvij. b. Dies ꝑegrinationis vite mee centum triginta annoꝝ ſunt parui ⁊ mali. f Et ſicut calculus arene/ qui modicus eſt et ſterilis et amarꝰ. g Sic exigui anni in die eui: id eſt reſpectu eternitatis. Sap. ij. a. Exiguũ ⁊ cum tedio eſt tempus vite noſtre. h Propter hoc: id eſt ꝓpter pe/nalitatẽ ⁊ mutabilitatẽ ⁊ fragilitatem hominũ: i Patiẽs eſt deus in illis/ hominibus vel diebus/ expectans eos ad penitentiã. Unde Sap. xj. d. Miſereris omniũ: quoniã om/nia potes: ⁊ diſſimulas peccata hominũ propter penitentiã. Gen. vj. a. Non ꝑmanebit ſpiritꝰ meus in homine: quia ca/ro eſt: id eſt fragilis. S. v. b. Altiſſimus eſt patiens redditor. Sed cum diu expectauerit tandem feriet. Eſa. xlij. c. Tacui ſemꝑ ſilui/ patiẽs fui/ ſicut parturiens loquar. k Et effun/det ſuper eos miſericordiã ſuam: id eſt abundanter et ſuper merita hominũ gratiã ſuam tribuet in illis. Eſa. xliiij. a. Effundam ſpiritũ meũ ſuper ſemen tuum: ⁊ benedictionẽ meã ſuper ſtirpẽ tuã. l Vidit/ oculo miſericordie: vel vi/deri fecit: m Preſumptionem cordis eorũ qm̃ ma/la eſt. Unde. j. xxxvij. a. O preſumptio nequiſſima vnde creata es cooperire aridam nequiciam/ ex fomite/ ex volun/tate/ ex diaboli ſuggeſtione. Et quia ſic vidit deus vel videri fecit: ideo miſertus eſt: n Et cognouit ſubuerſionẽ: id eſt malã voluntatẽ: que eſt cauſa ſubuerſionis/ illorũ: o Quoniã nequã eſt: nõ equa mala voluntas que dicitur ſubuerſio: quia ſicut vas ſubuerſum operit lucernam ⁊ effun/dit liquorẽ diſſimilẽ: ſic mala volũtas lucẽ ſapie operit: ⁊ li/quorem gratie effundit. Unde Prouer. xv. b. Cor ſtultorum diſſimile erit. j. xxj. c. Cor fatui quaſi vas confractũ et omnẽ ſapientiã non tenebit. Et q2 ita vidit ⁊ cognouit: p Ideo adimpleuit ꝓpitiationẽ ſuam in illis/ hominibꝰ/ pec/cata condonãdo/ gratiã conferendo/ filium ꝓpriũ incarnan/
Ps.11. do. Unde Ps. Propter miſeriã inopum ⁊ gemitũ pauperũ nũc exurgam dicit dominus. Exod. iij. b. Vidi afflictionem populi mei qui eſt egypto ⁊ clamorẽ eius audiui: ꝓpter du/riciam eorum qui preſunt operibus: et ſciens dolorem eius deſcendi vt liberem eum de manibus egyptiorum. j. Joh. iiij. b. Miſit deꝰ filiũ ſuũ ꝓpitiationem ꝓ peccatis noſtris. Adimpleuit dicit: quia tunc fuit adim/pleta omis lex et pro/phetia. Vñ Gal. iiij. a. Ubi venit plenitu/do tẽporis: miſit deꝰ filium ſuum natum ex muliere: factũ ſub le/ge: vt eos qui ſub lege erãt redimeret. q Et Al. ꝉdocet
oſtẽdit illis viam equitatis: que nec Al. ꝉꝉet docet erudit
ad dexteram inclinat per nimiã omiſſionẽ: nec ad ſiniſtram per nimiam auſteritatem: Al. ꝉfeſtinat
ſed per medium equi/tatis recte tẽdit ad pa/triã. Sap. x. b. Juſtũ deduxit dominꝰ ꝑ vias rectas: ⁊ oſtẽdit illi regnũ dei. Prouer. iiij. b. Viã ſapiẽtie monſtrabo tibi: et ducã te ꝑ ſemitas equitatis. Eſa. xxx. c. Hec eſt via ambula/te in ea: et nõ declinetis neq̃ ad dexteram neq̃ ad ſiniſtram. r Miſeratio homis circa ꝓximũ ſuũ. q. d. i hac via debet hõ ſequi dñm: vt ſicut ille miſericordiã ſuã effundit ſuꝑ oẽs: ita ⁊ homo. Unde Luc. vj. f. Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater veſter celeſtis miſericors eſt. Et hoc eſt: Miſeratio homis circa ꝓximũ ſuũ. i. debet eſſe circa omnẽ: qui no/mine ꝓximi intelligiẗ: vt dicit Augꝰ. ſuꝑ Luc. x. Et quare hoc? t Miſericordia aũt dñi: id eſt quia miſericordia domini: v Suꝑ omnẽ carnem. i. ſuper omnẽ hominẽ bonũ ⁊ malũ/ magnũ ⁊ paruũ. Johel. ij. g. Effundã ſpiritũ meũ ſuꝑ omnẽ carnẽ. Matth. v. g. Qui ſolem ſuũ oriri facit ſuꝑ bonos ⁊ malos: ⁊ pluit ſuꝑ iuſtos ⁊ iniuſtos. Ps. Homi/ Ps.35.
nes ⁊ iumẽta ſaluabis dñe: quẽadmodũ multiplicaſti miſeri/cordiã tuã deꝰ. Vel aliter. Multi ſunt qui libẽter dant cõſan/guineis ſuis/ vel vicinis ſuis/ vel beneficis: pauꝑibus aũt vel ꝑegrinis nõ libẽter. Hos ſuggillat hic auctor dicẽs: r Mi/ſeratio hois/ humũ ſapiẽtis: s Circa ꝓximũ ſuũ: cõ/ſanguineũ/ vicinũ/ beneficũ ſuũ: ꝓpẗ carnẽ/ ꝓpẗ laudẽ/ ꝓpẗ cupiditatẽ. Gal. vj. c. Operemur bonũ ad oẽs. S. iiij. d. Nõ ſit manus tua collecta ad dandũ. Matth. xij. a. Extende ma/nũ tuam. Luc. xiiij. c. Cum facis cõuiuiũ aut cenã noli vo/care amicos tuos. i. beneficos: neq̃ fratres tuos: neq̃ cogna/tos: neq̃ vicinos. t Miſericordia autẽ dñi ſuꝑ om/nẽ carnẽ. q. d. arta eſt miſeratio homis: ſed miſericordia dei longa eſt ⁊ extenſa ad omnes. Differt autẽ miſeratio ⁊ miſeri/cordia: ſicut fons ⁊ riuulus. Miſericordia enĩ quaſi fons eſt in affectu: miſeratio quaſi riuulus in effectu. x Qui mi/ſericordiam habet/ in affectu: y Docet ⁊ erudit/ in effectu. q. d. vbi eſt fons miſericordie/ neceſſe eſt vt erumpat foris riuulus miſeratiõis. Unde Phil. ij. a. Si qua cõſolatio in chriſto: ſi qd ſolatiũ charitatis: ſi qua ſocietas ſpũs: ſi qua viſcera miſeratiõis/ implete gaudium meũ. Ideo bene dicit: x Qui miſericordiã habet/ in corde: y Docet/ ore maiores: z Et erudit/ oꝑe minores. a Quaſi paſtor gregẽ ſuũ/ nõ alienũ. Quaſi paſtor diċ: nõ q̃ſi paſtꝰ: vt archidiaconi: q̃ ſunt paſti/ non paſtores. Vñ minaẗ Ezech. xxxiiij. a. Ve paſtoribꝰ q̃ paſcebãt ſeipſos: nõne greges a pa/ſtoribꝰ paſcũẗ? Ita ſolebat eẽ. Job. j. c. Boues arabant ⁊c. Sꝫ mõ a gregibꝰ paſtores paſcunẗ. b Miſereaẗ excipi/ens doctrinã miſeratiõis. i. theologiã: q̃ docet miſereri. Vl̃ ibi icipit ꝟſus: b Miſereaẗ excipiẽſ ⁊c. q. d. ſtudeat theologꝰ oꝑe adimplere qd docet ſmone/ vl̃ qd audit a doc/tore. Apoc. vlt. d. Qui audit dicat veni. c Et qui feſti/nãt i iudicijs eiꝰ. i. q̃ deſiderãt ex cauſa iudicia eiꝰ. i. dei. i.

qui volunt eſſe magiſtri ⁊ doctores vel p̄lati vel p̄dicatores vel iudices: miſereant̄ p̄mo ſui: et tūc demū iudices fiāt: hoc eſt/ primo intendāt miſericordię: ⁊ poſt ſtudeāt doctrinę. Vñ j. Timoth. iiij. d. Attēde tibi ⁊ doctrinę. Vel ſic. Qui feſtināt i iudicijs ei⁹. i. q̄ deſiderāt diē iudicij/ miſereant̄ mō. i. vacēt opib⁹ miſericordię: q2 ſola miſcdia comes eſt defunctor: vt dicit Amb. Et de ſola miſcdia erit deſcrptio

C iudicij: vt patet Mathei. xxv. c. a Fili in bonis. i. in bñ datis: b Nō des q̄relā. i. cauſā q̄relę: hoc

Al. †vtrūq̃ eſt: ſi q̄d alicui bñfeceris / noli exprobrare bñficiū / vel murmurādo dare. Phil. ij. b.

16. q. 1. c. ſic viuēt. c. ſequēti Oia facite ſine murmuratiōib⁹ ⁊ heſitationib⁹: vt ſitis ſine q̄rela. Et. j. xix. b. Ne iteres verbū nequā ⁊ durū.

a b Fili in bōnis nōn des que-
c relam: ⁊ i ōmni dato ne des
d triſticiam verbi mali. Nōnē
ardorē refrigerabit ros? Sic
e f ēt v̄bū mēli⁹ q̄ datū. Nō-
g h ne ēcce verbū ſup dātū bo-
i k nū? Sēd †vtraq̄ cū hōmie
l iuſtificato. Stultus acriter
m improperabit: et dātus in-
n diſciplinati tabēſcere facit
o p oculos. Antē iudiciū parā
q iuſticiā tibi: et anteq̄ lōqua-
r s ris diſcē. Antē languorem

c Et in omi dato / tuo / ne des triſticiā verbi mali: id eſt nō cōtriſtes accipientē malo verbo: ne cōuitio vendas qđ opere donas. Vñ. s. iiij. a. Cōgregationi pauperum affabilē te facito. Et. j. xxxv. b. Bono aīo redde gloriā deo: ⁊ nō minuas p̄mitias manuū tuar. d Nōne ardorē refrigerabit ros? q. d. ſicut enim ros de cęlo veniens ſolis ardorē expellit a ſegetib⁹: e Sic ⁊ verbū dulce et benignū refrigerabit pauperē: f Meli⁹ q̄ datū / ſolū: vl' cū iurgio datū. Vñ Prouer. xvij. a. Melior ē buccella ſicca cū gaudio q̄ plena dom⁹ victimiſ cū iurgio. Itē Prouer. xv. b. Meli⁹ ē vocari ad olera cū charitate: q̄ ad vitulū ſaginatū cū odio. g Nōne ecce verbū / benignū: h Sup datū bonū. i. melius dato? Vl' / ſup datū / eſt verbū quaſi cōdimentū ſup cibū. i Sed vtraq̄. i. verbū dulce ⁊ datum: k Cum homie iuſtificato. i. homo iuſtus dat vtrūq̄: alioquin nō eſſet iuſtus. l Stultus acriter improperabit. i. cum iurgio dat: ⁊ poſt datū improperat. Vñ. j. xx. b. Exigua dabit ⁊ multa improperabit: ⁊ aptio oris illi⁹ inflāmatio ē. Hoc aūt malū ē et p̄hibet̄. j. xlj. d. Cū dederis ne iproperes. Ita eñ facit dñs. Jaco. j. a. Qui dat oīb⁹ affluent̄ ⁊ non improperat. m Et datus indiſciplinati. i. dātis cum iurgio: n Tabeſcere facit oculos / recipiētis p̄ pudore. Vel / tabeſcere. i. in lachrymas reſoluere p̄ dolore. Vñ. j. xx. b. Datus iſipiētis nō erit vtilis tibi. o Añ iudiciū. i. anteq̄ veniat iudiciū futurū / vl' iudiciū mortis: p Para iuſticiā tibi. i. opa iuſticię / ⁊ opa miſcdię: quę r̄ndeant p̄ te in iudicio.

Ps. 9. Parauit i iudicio thronū ſuū dñs: dic̄ Ps. ⁊ tu p̄para r̄nſiones: q2 dñs parat ꝯ te allegatiōeſ ⁊ accuſatiōes. Propt̄ h aūt dic̄: Para iuſticiā: ⁊ nō para miſcdiā: q2 tūc erit for iuſticię / nō aūt for miſcdię. De iudicio mortiſ di. j. xlj. a. O mors bonū ē iudiciū tuū hoi indigēti: ⁊ q̄ minorat̄ virib⁹ defecto ętate ⁊ cui de oīb⁹ cura ē ⁊ icredibili q̄ p̄dit ſapiā mūdi. ſ. Vl' ſic: o Añ iudiciū. i. anteq̄ officiū iudicādi accipias: h ē magiſteriū vl' p̄latiōnē vl' officiū p̄dicatiōiſ: p Para iuſticiā tibi: Supiorib⁹ obediēdo: q2 q̄ nō nouit eē diſcipul⁹ / neſcit eē magiſter: ⁊ q̄ nō didicit ſubeſſe / nūq̄ ſciet p̄eſſe. Teipſū diſciplinādo p̄us cū aplo. j. Corī. ix. d. Caſtigo corp⁹ meū ⁊ i ſuitutē redigo: ne cū alijs p̄dicauerim: ipſe reprob⁹ efficiar. Inferiorib⁹ ꝯdeſcēdendo. j. xxxij. a. Rectorē te poſuerūt / eſto i illis q̄ſi vn⁹ ex illis. Cū igit̄ q̄s vocat̄ vt iudex / ꝯformet̄ aliſ / videat p̄us ſi h habeat: alioq̄n nō recipiat. Vñ. j. xxxvij. d. Fili i vita tua tempta aīa3 tuā: ⁊ ſi fuerit nequā / nō des illi poteſtatē: nō eñ oia omib⁹ expediūt. q Et anteq̄ loq̄ris / docēdo: r Diſce / q̄d ⁊ q̄lit̄ docere debeaſ: vt p̄us ſis cōcha q̄ canalis. Prouer. xviij. c. Qui p̄us r̄ndet q̄ audiat: ſtultū ſe eſſe demōſtrat. s. xj. a. Prius q̄ audias ne r̄ndeas verbum. Vel ſic: q Anteq̄ loq̄ris. i. anteq̄ te oporteat r̄ndere rōnē in die iudicij / de omib⁹ q̄ feciſti / q̄ dixiſti / q̄ cogitaſti: r Diſce / q̄lıt̄er r̄ndeas. Tūc eñ nō erit vtilis aduocat⁹ / ſed q̄libet p̄ ſe loq̄t̄. s Añ lāguorē. i. ante diē iudicij quādo licet opari: t Adhibe medicinā / p̄nitētię vulnerib⁹ pctōr tuor. Vel / Añ languorē / mortiſ: adhibe medicinā / bonę opatiōis. Vl' Añ languorē. i. anq̄ morb⁹ peccati fiat cronic⁹ p̄ ꝯſuetudinē: Adhibe medicinā cōtritiōis / ꝯfeſſiōis / ſatiſfactiōis. Nam ſero medicina parat̄ ⁊c. s. x. b. Languor p̄lixior grauat medicum: breuē lāguorē p̄cidit medic⁹. Ibi q̄re de hoc. v Et añ iudiciū / futur: vl' iudiciū mortiſ. x Interroga teipſū: p̄ſcrutādo opa tua q̄lia ſint: vtrū ꝯ vl' p̄ te. Threñ. iij. c. Scrutemur vias nr̄as ⁊ q̄ramus ⁊ reuertamur ad

t v adhibē medicinā: ⁊ antē iu-
x diciū intērroga teipſum: ⁊ in
y conſpēctu dei inuenies p̄pi-
z tiationē. Antē languorē hu-
a b miliā te: ⁊ in tēmpore infirmi
c tatis oſtēnde cōuerſationem
d e tuā. Non impēdiaris orāre
f ſemp: ⁊ nōn †veteris vſq̄ ad
g h mōrtem iuſtificari: quōniā
i merces dei mānet in ęternū.
k Ante orātionē preparā ani-
l mā tuā: et nōli eſſe quaſi hō
m q̄ temptat deū. Mēmēto irę

†Quid⁹ ⁊ medio am

Luc. 18.
1. Theſſal.
Al. †verer

dñm. Job. vij. c. Loq̄r i tribulatiōe ſpūs mei: ꝯfabulabor cū amaritudine aīę meę. Vl' ſic: v Añ iudiciū. i. anteq̄ alios iudiceſ: x Interroga teipſū / p̄us iudicādo. Vñ. j. Corī. xj. g. Si noſipſos dijudicarem⁹ ⁊c. Matth. vij. a. Quid aūt vides feſtucā i oculo fr̄is tui: ⁊ trabē i oculo tuo nō vides? y Et i ꝯſpectu dei iuenies p̄pitiationē. i. pctōr remiſſionē h: ⁊ i futuro habebis eū iudicē p̄pitiū / q̄ñ dicet tibi: Euge ſerue bone ⁊ fidelis ⁊c. Matth. xxv. b. z Añ lāguorē / mortis. i. anteq̄ infirmitas fiat languor: a Hūilia te / p̄ p̄nitētiā. q. d. medicinā quā dixi adhibendā ē hūilitas p̄nitētię: q̄ conficit̄ ex his q̄ ſequunt̄. b Et in t̄pe infirmitatis. i. temptatiōis vel peccati: c Oſtēde ꝯuerſationē tuā. i. vitā tuā ſacerdoti p̄ cōfeſſionē: q̄ eſt medicus ſpūalis. Vñ. s. xvij. d. Ante mortē cōfitere. Lucī. xvij. c. Ite oſtendite vos ſacerdotib⁹. d Nō impediaris / curis ſęculi: e Orare ſemp / voce: vl' pię mētiſ affectu: vl' bona opando. j. Theſſal. v. c. Sine intermiſſiōe orate. Ibi Glo. Nunq̄ deſinit orare q̄ nō deſinit iuſt⁹ eſſe. Vl' / ſemp. i. in horis ⁊ t̄pib⁹ cōſtitutis. Lucī. xviij. a. Oportet ſemp orare. Eph. vj. c. Orātes omi t̄pe in ſpū ⁊ in ipſo vigilātes. Itē / Nō impediaris orare ſemp / Amore parentū. Matth. xviij. b. Si pes tu⁹ ſcādaliçat te ⁊c. Vl' crapula. Luc. xxj. g. Attēdite vob ne forte grauent̄ corda vr̄a crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis hui⁹ vitę. Vel diffidētia impetrādi. Lucī. xj. b. Ois q̄ petit accipit. Vel ſocietate etiā ſancta. Chriſt⁹ diſceſſit a diſcipulis vt oraret ſolus: Matth. xxvj. d. f Et non veteris. i. non credas vetari ſiue prohiberi: g Uſq̄ ad mortem iuſtificari: id eſt continuare opera iuſticię: ſicut nec chriſtus dimiſit propter iohānē prohibentem eū: ſicut legit̄ Matth. iij. d. Johānes prohibebat eum. Reſpōdens aūt ieſus dixit ei: Sine modo: ſic eñ decet nos adimplere oēm iuſticiā. g Qm merces dei. i. quā de⁹ dat. ſ. vitā ętnā: h Manet i ętnū. j. xxxvj. c. Da mercedē dñe ſuſtinētib⁹ te. Vl' / merces / dei / ē ipſe de⁹. Geñ. xv. a. Ego p̄tector tu⁹ / et merces tua magna nimis. k Ante orōnē p̄pa aīam tuā. i. irā vl' odiū vl' rācorē ſi habes erga aliquē / dimittēdo. Vñ Glo. Cū ſtas ad orādū / dimitte ſi q̄d habes aduerſ⁹ aliquē. Vñ Matth. v. d. Si offers mun⁹ tuū añ altare: ⁊ ibi recordat⁹ fueriſ / q̄ fr̄ tu⁹ h3 aliq̄d aduerſū te: relinq̄ ibi mun⁹ tuū añ altare: ⁊ vade p̄us recōciliari fratri tuo: ⁊ tūc veniēs offeres mun⁹ tuū. Vel / p̄para aīam tuā. i. cor tuū colligēdo / locutiōes ſupfluas fugiendo. l Et noli eſſe q̄ſi hō q̄ tēptat deū / p̄ duplicitatē / bñ orando et male agēdo: vel labijs orādo ⁊ corde p̄ mundū vagādo. Vñ Deut. vj. c. et Matth. iiij. b. Nō tēptabis dñm deū tuū. Itē tēptat deū: q̄ cū poſſit aliq̄d facere / p̄iculoſe omittit. Itē Judith. viij. b. arguit eos q̄ deo terminū ipoſuerūt / dicēs: Qui eſtiſ vos q̄ tēptatiſ deū? m Memēto irę. i. vindictę pctōr:

In die cōſūmatiōis

a In die conſummatiōis.i.in die iudicij: qđ bonis erit conſummatio: ſed malis cōſumptio. b Et temp⁹ retributiōis.i. opa digna retributione. c In cōuerſiōe/ ad dñm: vel/ in cōuerſatione/ bona/ facies.q.d. memor eſto iudicij futuri: ⁊ bona opa facies in pñti. Eñ.j.xxxj.a. Cogitatus pſciē auertit ſenſum. Glo. ab omni cōcupiſcētia.ij. Corī. v.b. Oēs nos manifeſtari oportet añ tribunal chriſti: vt recipiat vnuſqſq; put geſſit in corpe ſuo/ ſiue bonū ſiue malū. d Memēto pauptat/ pterite/ in q nat⁹ es: pñtis/ in q ɔſtitut⁹ es: future/ i qua futur⁹ es poſt hāc vitā. e In tpe abūdātie/ tpalis vel ſpiritualis.ſ.xj.c. In die bonoꝝ ne imemor ſis maloꝝ. Lucī. xvj.c. Facite vobis amicos

ſenſū.ſ.v.a. Non ſeq̄ris in fortitudine tua cordis tui cōcupiſcentias. Roma.vij.b. Non cōcupiſces. Ibi Glo. Augꝰ. Nō cōcupiſcere oīno/ perfecti ē: nō ire poſt cōcupiſcētias/ luctatoris. Quidā pcedunt cōcupiſcentias: vt illi q̄ puocant et pcurant. Quidam comitant: qui in cogitationibus illicitis cōmorant. Quidā ſequunt: qui cōſentiunt vel cooperant.ij. Regū.iij.c. Phaltiel ſeq̄bat michol plorans. Phaltiel interpretat euadēs a deo: michol aq̄ oīs.i.oīs voluptas cōmunis. b Et a volūtate tua auertere: id eſt ne ſequaris voluntatē tuā: ſed poti⁹ abijce a te ſi vis ſequi dñm. Lucī.ix.c. Si quis vult poſt me venire/ abneget ſe ipſū. Eſa.lviij.d. Si glorificaueris eū dum nō facis vias tuas: et

Al. cōſūptiōis · Al. cōuerſatiōe · Al. tfaciet · ſ.ii.c. · Al. tveſperū · 47. diſ. c. viris · Al. tvoluptate

a in diē tcōſūmatiōis/ et tēm-
b pus retributiōis itcōuērſio-
c netfacies. Mēmēto paup-
d tatis in tpē abūdantie: ⁊ ne-
e cēſſitatē pauptatis in die di-
f uitiaꝝ. A mãne vſq; adtveſ-
g perā imutabit temp⁹: ēt hēc
h oīa citata in oculis dei. Hō
i ſāpiēs in omib⁹ metuit: et in
k dieb⁹ delictoꝝ attēndet ab
l inertia. Oīs aſtūt⁹ agnōſcit
m ſapiētiā: ⁊ inuēniēti eā dābit
n cōfeſſiōnē. Sēnſati i verbis
o ⁊ ipſi ſāpiēter egerūt: ⁊ intēl-
p lexerunt veritatē ⁊ iūſticiam
q ⁊ implōrauerūt prouērbia ⁊
r iudicia. Pōſt cōcupiſcen-
s tias tuas nō eās: ⁊ atvōlun-
t tate tua auertere. Si pſtēs
v aīē tuē cōcūpiſcētias ei⁹: fa-
x ciēt te i gaudiū inimicī tuis.
y Ne ōblecteris i turbis: nēc i
z modicis: Aſſidūa eñ eſt cō-
a miſſio illoꝝ. Nē fueris medi
b ocris i cōtēntiōe ex fenore:
c ⁊ nōn eſt tibi nihil in ſeculo:

de māmona iniq̄tatiſ.j. Timoth.vj.d. Precipe diuitib⁹ hui⁹ ſeculi bñ agere: diuites fieri in bonis opibus/ facile tribuere/ cōicare/ theſauriçare ſibi bonū fundamētū in futurū vt apphendāt vitā eternā. f Et neceſſitatē pauptatis in die diuitiarū.i. in abūdātiā tua memēto neceſſitatis pauperū vt eis ſubuenias. Vl'/ in die diuitiaꝝ/ ſpūaliū/ memēto neceſſitatē pauptatis q̄ eſt i inferno: vt nō intres in illā. g A mane vſq; ad veſperā imutabit tpus.q.d. cito mutat fortuna: et ideo neceſſariū eſt pdicta facere. Vl'/ a mane/ natiuitatis: vſq; ad veſperā/ mortiſ. Vl'/ a mane/ iuuētutis: vſq; ad veſperā/ ſenectutis. Eſa.xxxviij.c. De mane vſq; ad veſpā. h Et hec oīa citata i ocl'is dei.i. cito trāſeūtia: vl' citata ad iudiciū: ad qđ nos citat dñs p ipſā rerū mutabilitatē/ p flagella/ p bñficia/ p ſcripturā/ p inſpirationē/ p mortē: ⁊ hec ē citatio pemptoria. Eccs.xij.d. Cūcta q̄ fiūt adducet de⁹ i iudiciū. i Hō ſapiēs in oīb⁹ metuit/ ne deū offendat. Prouer.xxviij.b. Beat⁹ hō q̄ ſemp ē pauid⁹. Job ix.d. Verebar oīa opa mea.j.xxv.b. Beat⁹ hō cui donatū ē habere timorē dei. k Et in dieb⁹ delictoꝝ.i. in vita pñti q̄ plena eſt delictis. Vl' in dieb⁹ delictoꝝ.i. i vita pñti/ in q̄ tm̄ poſſunt purgari peccata: l Attēdet ab inertia/ q̄ ē pigritudo carnis arte viuēdi. Prouer.vj.a. Vade ad formicā o piger. Geñ.xviij.a. Feſtinauit abraam ad ſarā ⁊c. Ibi Glo. Origeñ. Sara accelerat/ abraā currit: puer feſtinat: nō ē piger i domo ſapiētis. m Oīs aſtut⁹.i. prudēs ⁊ diligēs i lege dei: n Agnoſcit ſapiaꝫ.i. approbat. Vl' agnoſcit ſapiaꝫ.i. chriſtū q̄ i lege ɔtinet. Prouer.xiiij.b. Aſtut⁹ ɔſiderat greſſ⁹ ſuos. o Et iueniēti eā.i. ſapiaꝫ: p Dabit/ ipſa ſapia: q Cōfeſſionē/ pctī vl' laudis. Cōfeſſio igit donū dei ē: ſi nō habes ɔfeſſionē/ nōdū iueniſti ſapiaꝫ: ſi nō iueniſti/ nō q̄ſiſti. Sap.vj.b. Inuenit ab his q̄ q̄rūt eā. Vl' ſi q̄ſiuiſti/ nō vbi ē q̄ſiuiſti: Nō em̄ iuenit i tra ſuauit viuētiū: Job.xxviij.b. Regina auſtri venit i iudeā a finib⁹ tre q̄rere ſapiaꝫ: ⁊ videre ſapientē ſalomonē: Matth.xij.d. r Senſati i vbis.i. q̄ veritatē intelligūt vboꝝ: ⁊ dulcedinē ſentiūt. s Et ipſi ſapiēter egerūt: vt ⁊ vboꝝ exemplo alios iſtruāt. Act.j.a. Cepit ieſus facere ⁊ docere.ij. Corī.x.c. Quales ſumus vbo p epiſtolas abſentes: tales ⁊ pñtes i facto. t Et itellexerūt veritatē.i. verā pmiſſionē: v Et iuſticiā.i. iudicij executionē: qua reddet vnicuiq; ſm opa ſua. Vl'/ veri-
Pſ.88. tatē ⁊ iuſticiā.i. verā iuſticiā: q̄ ē vera pparatio ſedis dei: vt dic̄ Pſ. x Et implorauerūt.i. implorādo orōnib⁹ et bonis opib⁹ impetrauerūt: y Prouerbia ⁊ iudicia.i. intelligētiā occultoꝝ.j.xxxix.a. Occulta puerbioꝝ exquiret ſapiēs: ⁊ in abſcōſis parabolaꝝ cōuerſabit. z Poſt cōcupiſcentias tuas/ malas: a Non eas/ p opus aut cōn-

non inuenitur voluntas tua: tunc delectaberis ſup domino. c Si pſtes anime tue.i. animalitati ſiue ſenſualitati tue: d Cōcupiſcentias eius: que ſunt tres: cōcupiſcētia carnis: cōcupiſcentia oculorū ⁊ ſuperbia vite.j. Joh.ij.c. Omne qđ ē in mūdo/ ɔcupiſcētia carnis ē ⁊c. e Faciet te i gaudiū inimicis tuis.i. demonib⁹: non q̄ demones aliquādo gaudeāt: ſed gaudiū eorum dicit impletio deſiderij eorum: ⁊ deriſio eorū qua irrident homines cū peccare fecerint. Pſ.
Qui tribulant me exultabūt ſi motus fuero. Abacuck.j.c. Pſ.12.
Ipſe de regib⁹ triūphabit: ⁊ tyranni ridiculi eius erūt. Judicī.xvj.e. Sanſon excecatus poſitus eſt in ludibriū philiſteis. f Ne oblecteris in turbis/ ſociorū vel famulorū/ vel diſcipulorū/ vel nepotum/ aut filiorū. Amos.vj.a. Ve vobis qui opulenti eſtis in ſion: et cōfiditis in monte ſamarie: optimates capita populorū ingredientes pompatice domū domini. Job.xxj.a. Semen eorū pmanet coram eis: propinquorū turba ⁊ nepotum in cōſpectu eorum. Legitur Matth.ix.c. q̄ domin⁹ eiecit turbam anteq̄ ſuſcitaret puellam. g Nec in modicis.i. in paucis: ſupple/ oblecteris. q.d. nec etiā in multitudine/ nec in paucitate ſociorū ac famulorū oblecteris: ſed in bonitate. h Aſſidua enim eſt cōmiſſio illorum.i. frequēter reſecant: quia vnus aliū exemplo ⁊ verbo trahit ad peccatū.ſ.xij.a. Non eſt ei bonum qui aſſiduus eſt in malis. Vel ſic: g In modicis: id eſt in peccatis venialibus nō oblecteris. h Aſſidua enim eſt cōmiſſio illorū.i. peccatorū: quorū cōtemptus poteſt eſſe mortalis: vel multitudo occaſio ruine. Vñ Gregorius. Vitaſti grandia caue ne obruaris arena.j.xix.a. Qui modica ſpernit paulatim decidet: i Ne fueris mediocris: id eſt tepidus ⁊ piger: k In cōtentione ex fenore/ in labore fenerādi.i. talenti cōmiſſi multiplicādo: qđ oportet reddere cū vſura: Matth.xxv.b. Lucī.xix.b. Vl' ſic. Ne fueris mediocris i cōtentiōe ex fenore.i. nō ſis lent⁹ i cōtentiōe quā ſequit fen⁹ habēdū in patria. Lucī.xiij.e. Cōtendite intrare p anguſtā portā.j. Corī.ix.d. Oīs q̄ in agone cōtēdit ab omib⁹ ſe abſtinet. Vl' ſic. i Ne fueris mediocris: ſed ſtrenu⁹ ⁊ hilaris ⁊ alios ſupans: k In cōtentiōe ex fenore.i. erogatiōe elemoſyne: qđ ē dño fenerare. Prouer.xix.c. Fenerat dño qui miſeret paupis. l Et nō eſt tibi nihil in ſeculo.i. magnū emolimentū cōſequeris ex tali multiplicatiōe/ ſiue ex tali cōtentiōe ⁊ tali fenore. Marci.x.d. Nemo ē q̄ reliquerit domū aut fratres aut agros ppt me: q̄ nō accipiet cēties tantū nūc i tpe h: ⁊ i futuro ſeclo vitā etnā. Vl' anthypophora ē. Quaſi ne te excuſes p iopiā: qꝛ ſi nō habes pecuniā ſiue poſſeſſionē quā dare poſſis: habes volūtatē q̄ cōpati potes: qđ plus ē: Et ita/ nō eſt tibi nihil.i.ē tibi aliqđ

 qđ potes dare

q̄ꝺ potes dare. Gregoriꝰ. Nō eſt manꝰ vacua a munere: cuiꝰ arca cordis plena eſt bona volũtate. a ❡Eris eñi inuidꝰ anime tue/ ſi piger fueris. i. volens eam occidere fame cum non labores vt viuat. ❡ Expo. Ca. XIX.

Operariꝰ ebrioſus ⁊c. Hoc capitulum totum eſt cõtra maledicos. Quia ꝟo

Al. ⁊ vite

A maledicta iaculant̃ in epulatiõibus ⁊ potationibus: ideo primo vituperat ebrietatẽ et lenocinia. Secũdo ꝓhibet cito credere malum de alio: ibi: Qui cito credit. Tertio vetat audita mala repetere: ibi: Ne iteres verbũ. Quarto iubet corripere iuxta

a eris eñi inuidus ⁊ aĩe tue.

b O Perarius ❡Ca. XIX
c ebrioſus nõ locuple-
d tabit̃: et q̃ ſpernit mo/
e dica/ paulatim decidet. Vi/
f g nũ et mulieres apoſtatare fa/
h i ciunt ſapiẽtes: ⁊ arguũt ſen/
k ſatos: ⁊ q̃ ſe iungit fornica
l m rijs/ erit nequam. Putredo

formã dñi/ Matth. xviij. b. Si peccauerit in te frater tuꝰ ⁊c. ibi: Corripe amicũ tuũ. Quinto iubet indulgere peccanti: ibi: Et da locũ timori altiſſimi. Sexto iubet diſcernere veros iuſtos: ⁊ mẽdacit̃ corripiẽtes: ibi: Et nõ eſt ſapiã neq̃tie diſciplina. Dic ḡ: b ❡Operariꝰ ebrioſus. i. aſſuetus inebriare ſe: c ❡Nõ locuplebit̃/ temporalibus diuitijs neq̃ ſpiritualibus/ licet operarius: multo fortiꝰ ocio vacans/ non locupletabit̃ ſi fuerit ebrioſus. Prouerb. xxj. c. Qui diligit epulas ĩ egeſtate erit: ⁊ qui amat vinũ ⁊ pinguia nõ ditabit̃. Eph. v. d. Nolite inebriari vino: in quo eſt luxuria. d ❡Et q̃ ſpernit modica. i. pctã venialia: Verbi cã: Verbũ ocioſũ/ riſũ/ potatiões/ comeſationes: ⁊ cetera huiuſmodi/ dicit Glo. e ❡Paulatim decidet: id eſt caſui vicinat̃. Vel decidet a feruore. Vñ Gregoriꝰ. Vitaſti grandia caue ne obruaris arena. Et alibi: Si curare parua negligimus/ inſenſibiliter ſeducti audacter maiora ꝑpetramus. Vel ſic. d ❡Et qui ſpernit modica. i. minima inſtituta regularis vite: Verbi cã: Silentiũ/ inclinatiões: ⁊ hmõi. e ❡Paulatim decidet/ in cõtẽptũ maiorũ: vel in peccatũ mortale. Vita enim clauſtralis eſt ſicut nauis: in qua ſi minima deficiant. i. ſtupa/ clauus/ ⁊ cera: ⁊ huiuſmodi: paulatim ſubintrat aqua: ⁊ demergit̃ in ꝓfundum. Unde Matth. v. c. Qui ſoluerit vnũ de mandatis minimis ⁊ docuerit ſic homies: minimus vocabit̃ in regno celorũ. i. in eccleſia. f ❡Vinum ⁊ mulieres. i. ebrietas: vel potius ebrioſitas/ fornicatio. g ❡Apoſtatare faciũt. i. iugum dñi abijcere: h ❡Sapientes/ multa ſciẽtes: vt patet in noe/ Geñ. ix. c. et in loth/ Geñ. xix. g. qui ambo ſemel inebriati deliquerunt. Et ſalomon. iij. Regl. xj. a. q̃ ꝓpt mulieres idola ĩ ſenectute adorauit. Et adã ne moleſtaret ſuas delitias/ pomũ vetitũ manducauit: Geñ. iij. b. De hoc Oſee. iiij. c. Fornicatio et vinũ ⁊ ebrietas auferunt cor. Prouerb. xx. a. Luxurioſa res vinum ⁊ tumultuoſa ebrietas. i ❡Et arguũt. i. dignos argutiõe faciũt: ſẽſatos ꝑus etiã ſi ſemel ceciderint in hoc. k ❡Et q̃ ſe iungit fornicarijs/ mulieribꝰ ꝑ cõuictũ: q2 ex conuictu formant̃ mores. l ❡Erit nequã: id eſt non equus: vel nõ quis: vel necans quẽ. i. ſpiritum. j. Corinth. v. c. Ne cõmiſceamini fornicarijs. Itẽ. ij. Corinth. vj. c. Nolite iugũ ducere cum infidelibus. m ❡Putredo ⁊ vermes hereditabunt illum/ qui ſe iungit fornicarijs. i. inſeꝑabilit̃ poſſidebũt. Putredinẽ dicit fetorẽ gehẽne: vermes corroſiones damnate conſciẽtie. S. x. c. Cum morit̃ homo hereditabit ſerpentes et beſtias et vermes. Eſa. xiiij. c. Subter te ſternet̃ tinea: ⁊ opimentũ tuũ erunt vermes. n ❡Et extollet̃ in exemplũ maius: id ẽ ſuſpendet̃ in altum: ad litteram: ꝓpter furtum vł homicidiũ/ q̄ꝺ cauſa fornicationis ſepe cõmittit̃ vt alij corrigant̃. Propter hoc etiã patibula ponunt̃ in alto loco: vt ab omnibꝰ videant̃. Et vxor loth verſa eſt in ſtatuam ſalis: id eſt in cõdimentũ: Geñ. xix. c. Et hoc eſt q̄ꝺ dicit̃/ Prouer. xix. d. Peſtilente flagellato ſtultꝰ ſapientior erit. Job. xvij. b. Poſuit me q̃ſi in prouerbiũ vulgi: ⁊ in exemplũ ſũ corã eis. Naũ. iij. b.

Contumelijs afficiam te: et ponam te in exemplum. Ezech. v. d. Eris opprobriũ ⁊ blaſphemia/ exemplũ ⁊ ſtupor in gentibus. Vel ſic. Extollet̃ in exemplũ maius. i. fiet exemplũ maiorũ peccatorũ/ cũ ita grauiter puniunt̃ ꝑ fornicatione: que etſi eſt maioris infamie: tamẽ eſt aliquãdo minoris culpe. o ❡Et tollet̃ de numero/ ſanctorũ/ anima eius: q2 immunda et polluta: ſcti aũt mũdi ⁊ clari ⁊ digni numero. Ezech. xiij. b. Erit manꝰ mea ſuꝑ ꝓphetas qui vident vana et diuinant mendaciũ: in conſilio populi mei nõ erunt: et in ſcriptura domus iſrael non ſcribentur. Neemie. vij. f. Hi q̃ſierunt ſcripturam genealogie ſue et nõ inuenerunt: et electi ſunt de ſacerdotio.

et vermes hereditabũt illũ:
n et extollet̃ in exemplũ maiꝰ:
o ⁊ tolletur de numero anima
p q eius. Qui credit cito/ leuis
r s corde eſt ⁊ minorabit̃: et qui
delinquit in animã ſuam/ in-
t v ſuꝑ habebit̃. Qui gaudet i-
x y quitate denotabit̃: et q̃ odit
z ⁊ correctionem minuet̃ vita:

Al. ⁊ correp

p ❡Qui credit cito: id eſt ſubito ſine deliberatiõe: qui vł quis vel ad quid loquat̃ vel ſine inſpiratione que tamen lege priuata non ducitur: q ❡Leuis eſt corde: id eſt ex vitio leuitatis cordis ẽ ꝙ homo ſubito credit. Contra. j. Corinth. xiij. b. Charitas omnia credit. Itẽ centurio cõmendat̃/ quia cito credidit: Matth. viij. b. Item Actl. ij. a. Factꝰ eſt repente de celo ſonus. Ibi Glo. Neſcit tarda rerum molimina ſpiritusſancti gratia. Solutio. Aliud eſt ipſa promptitudo bone volũtatis ad omnebonum: aliud leuitas animi. Cum dicitur: Charitas omnia credit/ deſcribitur perfectio bone voluntatis prompte ad omne bonum: hic deſcribit̃ leuitas animi parata etiã ad mala. Ad ſecundũ dicimꝰ: ꝙ facilitas ſiue velocitas credendi cũ diſcretiõe vł inſpiratiõe bona eſt: ⁊ hec cõmendata fuit in centuriõe: Facilitas credendi ſine deliberatione mala eſt: et hec vituperatur hic. Unde. j. Joh. iiij. a. Nolite credere omni ſpiritui: ſed ꝓbate ſpiritus ſi ex deo ſint. Judith. viij. d. Q̄ꝺ facere diſpoſui probate ſi ex deo eſt. Matth. xxiiij. b. Si dixerint vobis: ecce in deſerto eſt/ nolite exire: ecce in penetralibus/ nolite credere. Sequit̃. r ❡Et minorabit̃/ ſenſu et virtute/ fama ⁊ ſubſtantia. Et hoc: quia voluit magnificari. j. xliij. a. A luna ſignum eſt diei feſti: luminare quod minuit̃ in cõſummatione. Vel/ p ❡Qui credit cito/ adulatoribus bene de ſe dicentibus: vel detractoribus mala de alijs narrantibꝰ: vel hereticis falſa dicentibus: vel philoſophis aut poetis vana ſcribentibus: q ❡Leuis corde eſt ⁊ minorabit̃/ intellectu veritatis: Veritas enim vanitati et falſitati contraria eſt. s ❡Et qui delinquit in animã ſuam: id eſt in ſeipſum vel in ſpiritũ ſuum qui eſt anima humane anime. t ❡Inſuper habebit̃: id eſt pro ſuperfluo/ et inter ſtultos reputabit̃. S. x. d. Peccantem in animã ſuam quis iuſtificabit: Vel ſic. s ❡Qui delinquit in animã ſuam: id eſt qui derelinquit in anima ſua iacula diaboli: t ❡Inſuper habebit̃: id eſt in ſuperficie erumpente ſanie infirmus ⁊ peccator manifeſtabit̃ ⁊ putredo interius. v ❡Qui gaudet iniquitate: id eſt in perpetratiõe iniquitatis ſue vł aliene: x ❡Denotabit̃: id eſt notabilis fiet his per characterẽ: id eſt cauterium ſicut fur. S. v. d. Denotatio peſſima ſuper bilinguem. Vel/ denotabit̃: id eſt de nota in qua ſcriptus erat/ delebit̃: vt non ſcribat̃ in groſſa littera. Sicut enim in curia romana littere primo ſcribunt̃ in nota: ⁊ poſtea cum approbate fuerint/ in groſſa littera ⁊ bullantur: Sic in celeſti curia primo ſcribit̃ quilibet in notula per gratiã: poſtea ꝟo ſi approbatus fuerit/ ſcribitur in groſſa littera per gloriam et bullatur bulla ſummi pontificis que non poterit a litteris ſeparari. y ❡Et qui odit correctionem: id eſt qui non vult corrigi: z ❡Minuet̃ vita/ triplici: nature/ gratie/ glorie. Prouerb. xxix. a. Viro q̃ corripientẽ dura ceruice cõtemnit/ repẽtinus ei ſuperueniet interitus: ⁊ eum ſanitas nõ ſequet̃. j. xxxj. d. Qui defraudat vitam/ mors: id eſt mortale peccatum.

Et qui odit loquaciatẽ

a b et qui odit loquacitatē extin
c guit maliciā. Qui peccat in
d e animā ſuam/ penitēbit: ⁊ qui
f iocundatᷣ in malicia denōta
g bitᷣ. Ne itēres verbū durum
h ⁊ nequā/ ⁊ nō minōraberis.
i k Amicō ⁊ inimico nōli narra
l re ſenſū tuū: ⁊ ſi ēſt tibi deli/
m n ctū nōli denudare. Audiēt
o p enī te ⁊ cuſtōdiet te: ēt q̄ſi de/
q fendens peccatū odiēt te: et
r s ſic ādent tibi ſemper. Audi/
t ſti verbū aduērſus ꝓximum
v x tuū/ cōmōriatᷣ in te: fidēns
quoniā non te dirumpet. A
y z fācie verbi partūrit fatuus
tanq̄ gemitꝰ partꝰ infantis.
a Sāgitta īfixa femori†canis:
b ſic vērbū ī corde ſtulti. Cor/
c ripe amicū ne forte†nō intel/
d e lexerit: et dicāt/ nō feci: aūt ſi
f fecerit/ nē iterꝫ addat facere.

a Et qui odit loquacitatē/ in ſe ⁊ alijs loqui q̄ nō pro/
ſunt vel audire: b Extinguit maliciam/ detractionis.
Prouer.xxv.d. Uentꝰ aquilo diſſipat pluuias: ⁊ facies triſtis
linguā detrahentē. Pſ. Gladiꝰ acutus in labijs eorū: qm̄ q̄s
Pſ.58. audiuit: q.d. ſi non eſſet auditor/ non inueniretᷣ detractor. ſ.
xxviij.d. Noli audire
linguam nequā: et ori
tuo facito oſtia: et ſe/
B ras auribus tuis. Itē
ibidem.b. Si expue/
ris ſuper illam/ extin/
guetᷣ: id eſt ſi vilipen/
ſ.10.d. deris linguam nequā
ceſſabit a detractione.
c Qui peccat in
animā ſuam: ita q̄
nō in alios/ polluen/
do eam prauis cogita
tionibus et deſiderijs
malis ⁊ operibus ini/
quis: d Penite/
bit: id ē pēna eum te/
nebit in futuro/ niſi hic pēnituerit. e Et qui iocundatᷣ
in malicia: id eſt qui lētatur cum malefecerit: f Deno/
tabitᷣ: id eſt de nota libri vitē delebitᷣ: quādo ei dicetᷣ et alijs
impijs: Diſcedite a me maledicti in ignem ēternū: q̄ paratus
eſt diabolo ⁊ angelis eiꝰ: Matth.xxv.d. Uel/ Denotabitᷣ:
Pſ.51. id eſt notabilis digito monſtrabitᷣ. Pſ. Sup eū ridebunt et
dicēt: Ecce homo qui nō poſuit deū adiutorē ſuum. g Ne
iteres verbū durum: id eſt nequā ⁊ cōtumelioſum verbū
ſi ſemel dixiſti alicui/ nō repetas: vl' quod malicioſe cōcēpiſti
peſſimo facto ne replices. Prouerb.xvij.b. Qui celat deli/
ctum quērit amicitias: qui altero ſermone repetit ſeparat fē/
deratos. Uel ſic. Ne iteres verbū durum ⁊ nequam:
id eſt poſt confeſſionē nō cōmittas quā oporteat iterum cō/
fiteri: vel ſi malū de aliquo audiuiſti/ nec repetas alijs referē/
do. ſ.eodem: Audiſti verbum aduerſus ⁊c. Et.ſ.xlij.a. Non
duplices ſermonē auditus. Uel ſic. Ne iteres verbū du/
rum et nequam. i. nō defendas qđ male dixiſti vl' male fe/
ciſti: ſicut adam et eua. Unde.ſ.vij.a. Non alliges duplicia
peccata. h Et non minoraberis/ fama vel gratia vel
amiſſione capitis: id eſt chriſti: qui eſt caput viri. j. Corinth.
xj.a. Uel amiſſione pedū: id eſt ſanctoꝝ affectionum. ſ.xxxij.
d. Qui credit deo attēdit mandatis: ⁊ q̄ cōfidit in illo nō mi/
norabitꝰ erit. i Amico ⁊ inimico: id eſt catholico ⁊ hēre/
tico: k Noli narrare ſenſum tuū: id eſt pandere oc/
culta. Uel ſic. Amico ⁊ inimico noli narrare ſenſum
tuum. i. cuilibet paſſim non referes vel reueles ſecretum ſiue
conſiliū tuum. Unde.ſ.vj.a. Multi pacifici ſint tibi: ⁊ cōſi/
liarius ſit tibi vnus de mille. Uel amicus et inimicus ſimul:
eſt carnalis amicꝰ: q̄ amat tua/ ſed odit te. Uellet enī q̄ eſſes
mortuus vt haberet tua. Mich.vij.b. Inimici hominis do/
meſtici eius. Tali noli reuelare conſiliū tuū. ſ.xxxvij.a. Noli
conſiliari cū ſocero tuo et a zelantibus te abſconde conſiliū.
Mich.vij.a. Noli credere amico: et noli cōfidere in duce.
l Et ſi eſt tibi delictū/ occultum: m Noli denuda/
re: id eſt publicare ⁊ p̄dicare: ſicut legitᷣ Eſa.iij.b. Peccatū
ſuum quaſi ſodoma p̄dicauerunt/ nec abſconderūt. Et.ij. Re
gū.xvj.d. legitᷣ: Ingreſſus ē abſalon ad ꝯcubinas patris ſui
corā vniuerſo iſrael. Uel Et ſi ē tibi delictū/ occultū/ noli
denudare/ cuilibet paſſim: ſed paucis: ⁊ talibus q̄ poſſint ⁊
ſciant conſulere et abſoluere. ſ.xj.d. Non omnē hominē in/
ducas in domū tuā. Confeſſori aūt oīa hmōi ſūt reuelanda.
Eſa.xlvij.a. Denuda turpitudinē tuam: diſcooperi humerū
tuū: reuela crura: tranſi flumina. Prouerb.xxviij.b. Qui ab/
ſcondit ſcelera ſua nō dirigetᷣ: qui autē confeſſus fuerit ⁊ reli/
querit ea/ miſericordiā conſequetᷣ. Uel cōfeſſoribus dicitᷣ hoc:
l Et ſi eſt tibi delictum/ cognitū vel cōmiſſum per con/
feſſionem: m Noli denudare: id eſt reuelare. Prouerb.

xj.b. Qui ambulat fraudulenter reuelat arcana. Cauſam au/
tem quare paſſim non eſt reuelandum ſecretum cuilibet: ſub/
iungit: n Audiet enim te/ inimicus: o Et cuſtodiet
te: id eſt obſeruabit te inſidiando. p Et quaſi defen/
dens peccatū/ tuū adulatorie vel inſidioſe/ donec totū au/
diat. q Odiet te:
id eſt ex odio peccatū
nutriet in te. ſ.xxxvij.
b. A conſiliario malo
ſerua animā tuā: ne for/
te mittat ſudem in ter/
ra: ⁊ dicat tibi: bona ē
via tua: et ſtet ecōtra/
rio videre quid tibi e/
ueniat. r Et ſic ad/ Al. †carnis
erit tibi ſemꝑ/ inſidi/
ando ore amicꝰ/ ⁊ cor/
de inimicus. Numeri Al. nō hꝫ † non
xxxiij.g. Qui reman/
ſerint erunt vobis q̄ſi
claui ī oculis ⁊ lancee
in lateribus: ⁊ aduer/
ſabuntᷣ vobis in terra habitatiōis veſtre. s Audiſti ver
bum/ detractionis vel infamie: t Aduerſus ꝓximū
tuū: id eſt quēlibet hominē: v Cōmoriatᷣ in te: id eſt q̄
cito concipitᷣ apud te/ moriatᷣ in corde tuo/ vt fetus abortiuꝰ:
vt nec tu retineas/ nec alijs referas. x Fidens quoniā
non te dirumpet: vt vinum vtrem: ſicut legitᷣ de heliu:
Job.xxxij.d. Plenus ſum ſermonibus: et coartat me ſpiritꝰ
vteri mei: En venter meus quaſi muſtū abſq̄ ſpiraculo/ qđ
lagunculas nouas dirumpit. Prouerb.xv.a. Os fatuorum
ebullit ſtulticiā. Prohibet aūt hic auctor/ ſecūdū genꝰ detra/
ctionis. Diſtinguitᷣ enī triplex genus ſuper illud. Pſ. De/ Pſ.100.
trahentem ſecreto ꝓximo ſuo ⁊c. Primū eſt malum libenter Triplex genus
dicere de alio. Secundū eſt/ audita mala cum augmento re/ detractionis
ferre. Tertiū eſt/ libenter audire. y A facie verbi: id eſt
ab auditione vel cogitatione alicuius nouelli: z Partu/
rit fatuus tanq̄ gemitus partus infantis: id eſt ſicut
mulier parturiens cum dolore emittit partū: ita detractor
dicit ſe cum dolore referre qđ audiuit. Ait enim: Doleo qđ
dico: ſed non poſſum cōtinere. a Sagitta infixa femo
ri canis: ſic verbū in corde ſtulti: id eſt ſicut canis in/
fixam ſagittā femori ſuo conijcitᷣ extrahere/ nec quieſcit do/
nec eā extraxerit: ſic ſtultus nō quieſcit donec euomuerit qđ
audiuit vl' cogitauit malum de aliquo. Itē canis infixam ſa/
gittam femori ſuo mordet: ſic ſtultus verbum quod audiuit
mente ꝯtractat. Sagitta volat/ vulnerat ⁊ tranſit: ſed vulnus
manet: ſic malū illatū a detractore. Uñ Hiere.ix.c. Sagitta
vulnerās lingua eorum. Detractor aūt canis dicitᷣ: quia oībꝰ
oblatrat: quia īmūdus. ſ.xiij.c. Que cōmunicatio ſancto ho/
mini ad canē: Aliqui libri habent: a Sagitta infixa fe
mori carnis/ que cito ſentit dolorem: b Sic verbū
in corde ſtulti/ dolorem incutit donec eiectum fuerit.
c Corripe amicū ne forte intellexerit/ te ſcire ⁊ tacen/
do fauere. d Et dicat/ non feci/ malum. ſ. quia ſi eſſet
malum vtiq̄ me reprehenderet. Et nota q̄ dicit: Corripe
amicū. Debet enim peccator dulciter corripi et amicabili/
ter: ſicut dicitᷣ.ij. Theſſal.iij.d. Nolite quaſi inimicū ēſtima/
re illum ſed corripite vt fratrem. Matth.xviij.b. Si pecca/
uerit in te frater tuus: vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ipſum ſo/
lum. Aliqui libri habent ſic: c Corripe amicum ne
forte non intellexerit/ eſſe peccatū qđ facit: vel non eſſe
tantū quātum eſt. d Et dicat/ excuſando ſe: nō feci pec/
catum. ſ. Prouer.xxx.c. Talis eſt via mulieris adultere que
comedit et tergens os ſuum/ dicit: Non ſum operata ma/
lū. e Aut ſi fecerit: id eſt ſe feciſſe cognouerit/ corripe
eū. f Ne iterum addat facere/ illud idem quod fecit.
Prouerb.xxvj.b. Sicut canis qui reuertitur ad vomitum
ſuum: ſic imprudens qui iterat ſtulticiam ſuam. Sequitur.

a Corripe ꝓximū/ peccantē coram te. b Ne forte nō dixerit/ malū qḋ ei imponit. c Et ſi dixerit/ corripe eum. d Ne forte iteret/ putans non eſſe malū quod dixerit: vł nō eſſe peccatū quātū ē. e Corripe amicū.i. amicabiliter vt tuum amicū. f Sępe em̄ fit cōmiſſio.i. facile peccat. Prouer. xxiiij.b. Septies ī die cadit iuſt⁹ et reſurgit. Eccs. vij. c. Non eſt iuſtus in terra q̇ faciat bonū ⁊ nō peccet. Jacob.iij. a. In multis offendim⁹ oms. Ideo q̇ ꝓſunt leniter debent corrigere peccatores/ marie ī ꝓncipio. Gal. vj.a. Fres: ⁊ ſi ꝓoccapatus fuerit hō in aliquo delicto/ vos qui ſpūales eſtis hmōi inſtruite in ſpū lenitat̄: cōſiderās teipſum ne ⁊ tu tempter̄. g Et nō oī v̄bo credas adulantis tibi. Prouerb.j.b. Fili ſi te lactauerint peccatores: ne acquieſcas eis. Vł accuſantis aliū tibi.s̄.xj.d. Bona ī mala cōuertēs inſidiat: ⁊ in electis imponet maculā. Vł ſic. Nō omni verbo credas.i.non ſemꝑ iudices ſ̄m verba: ſed ꝑus q̄ȝ iudices diligēter inquire veritatē. Job.xxix.c. Cauſam quā neſciebā diligentiſſime inueſtigabā. Quare autē non ſit credendum/ ſubdit: h Eſt qui labitur lingua ſua/ dicens non dicenda ſimpliciter vel ignominiā: i Sed nō ex animo.i. nō ex certa ſciētia ſiue ex malicia. k Quis eſt em̄ qui nō deliquerit in lingua ſua: vel tacēdo quādo loquēdum eſſet: vel multis alijs modis quibus peccat in lingua/ adulādo/ detrahēdo/ mentiēdo/ falſū teſtimoniū ferēdo / deridēdo/ clamādo: turpia/ vana/ ocioſa/ ꝑnicioſa loquēdo/ iactādo/ increpādo cātādo legēdo/ comedēdo: ꝓpt̄ q̄ ⁊ multa alia dic̄ Jaco.iij.b. Linguam nullus hominū domare poteſt: ē em̄ inquietū malum/ plena veneno mortifero.j.xxij.d. Quis dabit ori meo cuſtodiā: ⁊ ſuper labia mea ſignaculū certū: vt non cadam in ipſis: ⁊ lingua mea perdat me: l Corripe ꝓximū/ peccantē: m Anteq̄ȝ cōmineris/ pęnā. Multo forti⁹ anteq̄ȝ ꝑcutias gladio/ vel cōuitio/ vel anathemate. Ecce q̄ȝ pulchrū ordinē ſequit̄ auctor. Primo caſtigat intellect⁹: ibi: Corripe amicū/ ne forte nō intellexerit. Secūdo man⁹: ibi: Aut ſi fecerit. Tertio os: ibi: Corripe ꝓximū/ ne forte nō dixerit. Quarto frequētia lapſus: ibi: Corripe amicū/ ſępe em̄ fit cōmiſſio. Quinto ꝑcipit ordo euāgelicus corripiendi: ibi: Anteq̄ȝ cōmineris. Sequit. n Et da locū timori altiſſimi.i. vindictę dei: quę valde timēda eſt. Ro.xij.d. Mihi vindictā ⁊ ego retribuā. Sūptū de Ezech. lx.a. ſ̄m aliā ędition̄. Deut.xxxij.e. Mea eſt vltio ⁊ ego re-
Ps.93. tribuā. Ps. De⁹ vltionū dn̄s. Sed multi hāc auctem volūt auferre deo: q̇ de oīb⁹ iniurijs ſuis ſe volūt vīdicare.j.xxxviij. a. Qui vindicari vult/ inueniet vindictā a dn̄o. Quare aūt dari debeat loc⁹ timori dn̄i/ ſubdit: o Quia oīs ſapientia timor dei.i. a timore dei. Vn̄.s̄.j.b. Initiū ſapiētię timor dn̄i. Hic aūt dr̄ ſapiētia timor: ꝓpter inſeꝑabilē comitantiā timoris ⁊ ſapiētię. Sił Job.xxviij.d. Ecce timor dn̄i ipſa ē ſapīa. p Et in illa/ ſapiētia: timere deū/ diſcit vł dinoſcit: dic̄ Glo. Rab. ſupplet/ diſcit hō. q.d. timor dei īitiū ⁊ cuſtos ē ſapię: ſapiētia ꝟo magiſtra timoris: Docet em̄ q̄s timēd⁹ ē/ et q̄s amād⁹. q Et in oī ſapiētia diſpoſitio legis.i. lex dn̄i diſpoſita ⁊ ordinata eſt ſapiēter: vel in lege dn̄i eſt oīs ſapiētia.i. ꝑfecta ſapiētia. r Et nō eſt ſapiētia nequicię diſciplina.i. ſapiētia nō docet vt aliquid nequiter fiat. Jacob.iij.d. Quę deſurſum eſt ſapiētia: primū quidem pudica

C

a Corripe ꝓximū/ ne forte nō
b dixerit: et ſi dixerit/ ne forte
c d e iteret. Corripe amicū: ſępe
f g em̄ fit cōmiſſio: et nōn omni
h verbo credas. Eſt qui labit
i lingua ſua: ſed nō ex animo.
k Quis ēſt em̄ qui nō delique
l rit ī lingua ſua: Corripe ꝓxi
m n mū anteq̄ȝ cōmineris: et dā
o locum timori altiſſimi: quia
omnis ſapiētia timor dei. Et
p q ī illā timere deū: ⁊ ī oī ſapiē
r tia diſpoſitio leg̃. Et nō ēſt
ſapiētia nequitię diſciplina:
s et nōn eſt cogitatus bonus
t v peccatorꝝ prudētia. Eſt prū
x dentię nequitia: ⁊ ī ipſā exe
y z cratio: ⁊ ēſt inſipiens qui mi
a b nuit ſapiētia. Melior eſt hō
c qui minuit ſapiētia ⁊ defici
d e ens ſenſu in timore q̄ȝ qui
f abūdat ſenſu/ et trāſgredit
g legem altiſſimi. Eſt ſollertia
h i certa ⁊ ipſā iniqua: et ēſt qui
k emittit verbū certū enārrās
l veritatem. Eſt qui nequiter
m humiliat ſe: et interiora eius
n o plēna ſunt dolo: ⁊ ēſt iuſtus
p q q̇ ſē nimiū ſubmittit a multa
r humilitate: et ēſt iuſtus q̇ in
s t clinat faciem: et fingit non
v videre ſe quod ignoratū eſt.

eſt: deinde pacifica. Ex hoc patet q̇ necromātia non eſt ſapientia/ niſi forte trena/ animalis/ aut diabolica. s Et nō ē cogitatus bonus/ in tali diſciplina.i. ſtudium hmōi diſciplinę malū eſt.s̄.iij.d. Multos ſupplantauit ſuſpitio eorū: et ī vanitate detinuit ſenſus illorꝝ. t Peccatorꝝ prudētia.i. prudētia carnis vel ſeculi/ quā habēt ⁊ exercent peccatores. v Eſt prudētię nequitia.i. prudētia nequā: vł abuſus prudētię. Ro. viij.b. Prudētia carnis inimica eſt deo: legi em̄ dei nō eſt ſubiecta. x Et in ipſa execratio.i. ipſa nequitia prudentię/ ſiue prudentia nequā execrabilis eſt.s̄. xvij.c. Nimis odito execrationē. y Et eſt inſipiēs.i. ſimplex modicū ſciens. z Qui minuit ſapiētia.i. ſubtili cognitiōe myſteriorū: ſed non obſeruātia mādatorꝝ: vt beat⁹ martin⁹ minus ſapiēs fuit ī hmōi ſapiētia hieronymo/ nō tn̄ min⁹ bon⁹. Vel ſic. y Eſt inſipiēs/ mūdo. z Qui minuit/ diuitijs ⁊ humiliat: a Sapiētia.i. ꝑ ſapiētiā/ relinques oia ꝓpt̄ ipſā.j. Cor̄.iij.d. Si q̇s inter vos videt ſapiēs eſſe in h̄ ſeculo: ſtultus fiat vt ſit ſapiēs. b Melior eſt hō q̇ minuit ſapiētia.i. ſbtilitate queſtionū ⁊ ſciētia myſteriorꝝ. c Et deficiēs ſenſu.i. intelligentia ſcripturarū: d In timore.i. habēs dei timorē: e Q̄ȝ qui abūdat ſenſu.ſ. ſciētia ⁊ intelligētia ſcripturarꝝ: f Et trāſgredit legē altiſſimi.q.d. melior eſt bona vita ſine ſciētia/ q̄ȝ ſciētia magna ſine bona vita. Prouer.xij.b. Melior eſt pauꝑ ⁊ ſufficiēs ſibi q̄ȝ glorioſus ⁊ indigens pane ſ̄rutū. g Eſt ſollertia certa.i. aſtutia ad deficiendū ex certo ꝓpoſito. h Et ipſa iniqua/ ē: vt ī hereticis/ ⁊ in hariolis/ ⁊ hypocritis: magis autē in antichriſto qui caput ē eorꝝ. i Et eſt q̇ emittit verbū certū.i. ver⁹ predicator: qui verbū qḋ ꝑdicat/ rōnibus ⁊ auctoritatibus ⁊ operib⁹ ędificat. k Enarrās veritatē/ iuſticię/ doctrinę vitę. Propt̄ qḋ dicit Ezech.xxi.c. Triplicet gladius interfectorꝝ. l Eſt q̇ nequiter hūiliat ſe/ exteri⁹.i. m Et interiora ei⁹.i. intentio ⁊ deſideriū: n Plena ſūt dolo.i. nequitia ſimulata ⁊ hypocriſi. Vt ioab.ij. Reg̃.xx.c. Et hiſmael: Hiere.xlj.b. Et heretici omnes ⁊ hypocritę: de quib⁹ Matth.vij.c. Attendite a falſis prophetis qui veniunt ad vos ⁊c̄. o Et eſt iuſtus/ putatiuus ſiue fictus: p Qui ſe nimium ſubmittit a multa humilitate/ interiori vt veram mentiatur humilitatem.s̄.xij.c. Et ſi humiliatus vadat curuus: abijce animū tuū: ⁊ cuſtodi te ab illo. Prouer. xxvj.d. Qn̄ ſubmiſerit vocē ſuā ne crediderīs ei: qm̄ ſeptem nequitię ſunt in corde illius. Glo. exponit de vero iuſto ſic: o
Et ē iuſtus/ ver⁹.i. chriſt⁹. Ps. Juſt⁹ dn̄s ⁊ iuſticias dilexit. p Qui ſe nimiū.i. valde: q Submittit a multa hūilitate. Phił.ij.a. Semetipſū exinaniuit formā ſ̄ui accipiēs. r Et ē iuſt⁹/ noieten⁹/ hypocrita.ſ. s Qui iclinat faciē/ exteriorem quaſi ſimplex. t Et fingit nō videre ſe.i. ſe neſcire cū ſciat: v Qḋ ignoratū eſt/ ab alijs. Ex hypocriſi em̄ dicit: nō ſū maior patrib⁹ meis: malens videri vel dici humilis q̄ȝ ſciēs: q: maiorē laudē inde cōſequit. Vel ſic: r Et eſt iuſt⁹/ magiſter theolog⁹: s Qui iclinat faciē/ ſuꝑ quaternū in pulpito: t Et fingit ſe non videre.i. ſe nō reſpicere ī q̇terno an̄ ſe poſito. v Qḋ ignoratū eſt.i. illḋ qḋ dic̄ q̇ſi ignoratū alij.q.d. qḋ dico nō video in quaterno: ſ̄ iueni ⁊ corde teneo. Arrogātia ē h̄. Vn̄ Job.xv.b. dic̄ eliphaz Quid noſti qḋ ignorem⁹: q̇d itelligis qḋ neſciam⁹:

Ps.10.

Al. [illegible]

B

Et ſi ab imbecillitate

a Et ſi ab imbecillitate virium
b c vetetur peccare/ ſi inuenerit
d tēpus malefaciendi malefa-
e f ciet. Ex viſū cognoſcit vir:
g h et ab occurſu faciei cognoſcit
i ſenſatꝰ. Amictus corporis
k l ⁊ riſus dentium ⁊ ingreſſus
hominis †enūciāt de illo. Eſt
m n †correctio mendax in ira cō-
o tumelioſi ⁊ ēſt iudiciū qđ nō
p probat eſſe bonū: ⁊ eſt tacēs
q ⁊ ipſe ēſt prudēs. Ca. XX
r Quam bonū eſt argu-
s t ere q̄ iraſci: et cōfiten
v x tem in oratiōe nō pro-
y hibere. Cōcupiſcentia ſpa-
z donis deuirginauit iuuencu
a b lam: ſic qui facit ꝑ vim iudi-
c cium iniquū. Q bonum eſt
d correptū manifeſtare penitē
e f tiam: ſic enim effugies volū
g tariū peccatū. Eſt tacens q
h i inuenit ſapiens: ⁊ ēſt odibi-
k lis q procax eſt ad loquēdū.
l Eſt aūt tacēs nō habēs ſēſū
m loqle: ⁊ eſt tacēs ſciēs tempꝰ
n o apti tpis. Hō ſapiēs tacebit
p vſq ad tempus: laſciuꝰ au-
q r tē ⁊ imprudens nō †ſeruabit
s tempus. Qui multis vtitur
t v verbis ledet aiaʒ ſuā: ⁊ q pote-
x y ſtatē ſibi aſſumit iiuſte odiet.

l. enūciat
l. correptio
Al. ſeruabūt

a Et ſi ab imbecillitate viriū .i. ex infirmitate vł paupertate vel loci vel tpis importunitate: b Vetet peccare: id eſt maliciā cōceptā ope adimplere. c Si inuenerit tēpus .i. oportunitatē: d Malefaciendi/ malefaciet .i. j. xx.c. Eſt qui vetat p̄ inopia peccare: ⁊ in requie ſua ſtimulabit. Job. xxxix.c. Cū fuerit tempꝰ in altum alas erigit ſtruthio .ſ. per quam ſignificatur hypocrita. e Ex viſu .i. ex vultu viſibili: vel ex ſignis viſibilibus: f Cognoſcit vir .i. affectꝰ interior viri. g Et ab occurſu faciei .i. a facie exteriori occurrēte oculis hoim: h Cognoſcit ſenſatꝰ .i. diſcernit ab inſenſato. ē.xiij.d. Cor hominis imutat faciē eius/ ſiue in bono ſiue in malo. Prouer.xvij.a. In facie prudētis lucet ſapientia. Eccs.viij.a. Sapiētia hoīs lucet ī vultu eiꝰ. Augꝰ. Impudicꝰ oculus impudici cordis ē nūciꝰ. Heu q̄ difficile ē crimē nō ꝑdere vultu. i Amictꝰ corporis .i. habitꝰ ꝓprius ⁊ ſeruoꝝ. k Et riſus dentiū .i. inordinatꝰ riſus/ quo dentes apparēt. l Et ingreſſus hominis enūciāt de illo .i. enūciāt q̄lis ſit exteriꝰ. Frequēter eñ ex habitu corpis cognoſcit habitꝰ mētꝭ vł cordis. Vñ adā poſt pctm̄ veſtitꝰ fuit pellibꝰ/ ī ſignū mortalitatꝭ: Gen.iij.d. Et chriſtꝰ chlamyde coccinea ī ſignū itegre ſiue itrinſece charitatꝭ: Matth.xxvij.c. Et.iij.Regꝭ.xiiij.a. Dixit hieroboā vxori ſue: Cōmuta habitū tuū ne cognoſcaris. Sʒ ꝯtra h̄ videt. ē.xj.a. Nō laudes virū ī ſpecie ſua: nec ſpernas hoiem ī viſu ſuo. Solꝭ. Ibi vocat auctor ſpeciē corpis venuſtatē: ꝓpter quā nō eſt hō laudādus: q2 fallax grā: ⁊ vana ē pulchritudo: Prouer.vlt.d. Hic autem ꝑ actus exteriores docet cognoſcere affectū interiorē. Quales eñ fructꝰ apparēt/ talis ē ⁊ arbor. Matth.vij.c. Nō pōt arbor bona fructus malos facere. m Eſt correctio mēdax: q̄ nō ē ex cōpaſſiōe charitatis illiꝰ q corrigit: nec ab emēdatiōe illius q corrigit: ſed ex ira vł ad oſtētationē ficte charitatꝭ. n In ira ꝯtumelioſi .i. ꝯtumelias ex ira ꝑ correctiōe inferenais. Prouer.xiiij.a. In ore ſtulti vga ſupbie .i. ſuperba correctio. E contrario virga aaron amygdala ꝓfert: Numeri.xvij.c. o Et ē iudiciū qđ nō ꝓbat eſſe bonū. Verbi grā. Temerariū ⁊ ꝓſumptuoſū ⁊ ſuſpicioſū ⁊ indiſcretū: De quibꝰ dī Matth.vij.a. Nolite iudicare. Vel iudicium appellat correctio/ q̄ nō eſt bona: qñ eſt ſine diſcretiōe ⁊ cōpaſſiōe. Leuitꝭ.xix.g. Nolite facere iniquū aliqđ ī iudicio/ ī regula/ ī pōdere/ ī mēſura. p Et ē tacēs/ ad litterā/ ꝓ tpe: q Et ipſe ē prudēs: q2 oportunitatē loquēdi ⁊ tacēdi attēdit. j.xx.a. Eſt tacens ſciēs tempꝰ .i. oportunitatē apti tpis. Prouer.xvij.d. Stultꝰ ſi tacuerit ſapiens reputabit. Vel ſic/ Eſt tacēs .i. ſine loquacitate cū lenitate corripiens. Et ipſe ē prudēs. Prouer.x.c. In multiloqo peccatū nō deerit: qui aūt moderat labia ſua ſapiētiſſimꝰ eſt.

Iuidius. 2. metamorpho.

Quam bonū ē arguere ⁊c. Expo. Ca.XX.

In hoc capitulo agit de moderatiōe ſermonis ꝓ toto: ⁊ diſcretiōe donationis pariter. Et monet auctor ad modeſtiā ⁊ diſcretionē ſermonis/ in iudicādo/ in ordinādo/ in orādo/ ī p̄dicādo ⁊ corrigēdo Vñ dic: r Q bonū ē arguere/ delinquētes/ modeſte ⁊ māſuete. ij. Timoth.iiij.a. Argue/ increpa obſecra. s Q iraſci: ſupple q̄ bonū ē/ iraſci vitijs ⁊ pctis/ iraſci ꝑ zelū: De q Ps. Iraſcimini ⁊ nolite peccare. Chryſoſ. Iuſta ira mat ē diſcipline. Itaq nō peccat q ſic pctis iraſcit. Sed ecōtra vbi iratꝰ fuerit/ peccat. Vel ſic: r

Ps. 4.

Q bonū eſt arguere .i. meliꝰ ē arguere peccatorē modeſte: s Q iraſci .i. q̄ acerbe increpare: vł q̄ odire pctōreʒ. Leuitꝭ.xix.d. Nō oderꝭ fratrē tuū ī corde tuo: ſʒ publice argue eū. j.Timoth.v.d. Peccātē corā oibꝰ argue. t Et ꝯfitētē/ pctā ſua: vł laudeſ dei: v In oratiōe/ cordis/ oris/ operis: x Nō ꝓhibere/ bonū eſt. Prouer.iij.d. Noli ꝓhibere bñ facere eū q pōt: ſi vales ⁊ ipſe bñ fac. Orātē ꝓhibet/ q inqetat/ q curꝭ ſecularibꝰ eū implicat/ qui ad peccādū inuitat. y Cōcupiſcētia ſpadonis .i. ſpata violenter caſtrati: z Deuirginauit iuuenculā/ ſine fructu ſobolis. a Sic q facit ꝑ vim .i. ꝑ violētiā .i. b Iudiciū iniquū: .i. indiſcretā correctionē. Vel ad lrāʒ: Iniquū iudiciū. q.d. ſic ſpado maculat virginē et corrūpit: ſed nō generat prolē: ita iniquꝰ iudex maculat iuſticiā ⁊ corrūpit normā correptionis ſine oī fructu emēdatiōis. Moraliter/ Spado clericꝰ eſt: q debet eſſe caſtratꝰ ꝓpter regnū celoꝝ. Sed huiꝰ cōcupiſcētia deuirginat iuuēculā: ad litterā .i. eccleſiā vel animā. j.xxx.c. Portās mercedes iniqtatis: videns oculis ⁊ ingemiſcēs: ſicut ſpado cōplectens virginē ⁊ ſuſpirās. c Q bonū eſt correptū .i. eū q correptꝰ ē de peccato: d Manifeſtare penitētiā .i. cordis penitudinē/ ꝑ corpis ſatiſfactionē: vt ſic fuit exēplū mali peccādo: ſic ſit exemplū boni ſatiſfaciēdo. Prouer.xv.d. Auris que audit increpationes vite/ in medio ſapientiū cōmorabit. e Sic eñ .i. penitētiā manifeſtādo: f Effugies voluntariū pctm̄ .i. actuale pctm̄: q2 originale pctm̄ inuoluntariū eſt. Vł pctm̄ voluntatis/ nō ſolū opis ſʒ ⁊ locutiōis. Hiere.xxxj.c. Caſtigaſti me dñe ⁊ eruditꝰ ſū. g Eſt tacēs ⁊c. Adhuc ꝓſequit auctor de moderatiōe lingue: ⁊ exponēt quā taciturnitatē laudet: ⁊ quā nō. Eſt eñ taciturnitas ignorātie: q̄ nō eſt laudabilis: Et ē taciturnitaſ prudētie: q̄ ꝯſiderat tpus loquēdi ⁊ tacendi. Et de hac dic: g Eſt tacēs/ loco ⁊ tpe ſuo. h Qui iuenit ſapiēs: q2 loqt qñ debet. Eſt eñ tacēdi ⁊ loquēdi tpus: Eccs.iij.b. Prouer.x.c. Qui moderat labia ſua prudēs ē. i Et ē odibilis/ deo ⁊ hoibꝰ: k Qui ꝓcax ē ad loquēdū .i. p̄ceps vł ꝓteruꝰ. Prouer.xxj.d. Vir impiꝰ ꝓcacit obfirmat vultū ſuū: q aūt rectꝰ ē corrigit viā ſuā. l Eſt aūt tacēs nō hñs ſēſū loqle .i. neſciēs loq: vł nō itelligēs cū arguit. Hoc tacere malū ē: ſʒ ꝓmū bonū ē. Vñ Job.xiij.a Vtinā taceretis vt putaremi ſapiētes. Prouer.xvij.d. Si tacuerit ſtultꝰ ſapiēs reputabit. m Et ē tacēs ſciēs tpus .i. oportunitatē/ n Apti tpis/ ad loquēdū. Eccs.viij.a. Tpus ⁊ reſponſionē cor ſapiētꝭ itelligit: oī negocio tpus ē ⁊ oportūitaſ. o Hō ſapiēs tacebit vſq ad tpus/ loquēdi: ⁊ tūc loqt. Sicut eñ ſp loq malū ē: ita ſp tacere ē malū. Vñ Glo. Frenāda eſt lingua/ nō iſolubilit ligāda. Et h̄ ē qđ dī. j.xxviij.d. Verbis tuis facito ſtatherā: ⁊ frenos ori tuo rectos. p Laſciuꝰ aūt .i. garrulꝰ: q Et iprudēs/ q nō ꝓuidet futura: neq qđ vel cui loquat: r Nō ſeruabit tpꝰ/ ad loquēdū s Qui multis vtit verbis/ ſupflue: t Ledet aiaʒ ſuā/ aliq genere pcti. Prouer.x.c. In multiloqo ñ deerit pctm̄. Itē ī eodē.xiiij c. Vbi verba ſūt plurima ibi egeſtas frequēter/ ſenſus .ſ. v Et q poteſtatem .i. magiſteriū vel p̄latiōis dignitatē: x Sibi aſſumit iiuſte .i. igerēdo ſe ſine canonica electiōe: vł ſine merito vite ⁊ ſcie: y Odiet/ a deo/ et hoibꝰ. Heb.v.a. Neq q̄ſq ſibi aſſumit honorē ſʒ q vocat a deo tāq aarō. ē.vij.a. Noli q̄rere fieri iudex niſi valeaſ ꝟtute irrūpe iiqtateſ.

Moraliter

Eſt ꝓceſſio

a Eſt ꝓcēſſio in malis virō in/
b diſciplinato: et ēſt inuentio
c d e in dētrimentū. Eſt dātū qđ
f non eſt vtile: et eſt dātū cuiꝰ
g retributio duplex. Eſt ꝓptēr
h i gloriam minorātio:ꝛ eſt qūi
ab humilitate leuabit caput.
k Eſt q̄ mūlta redimat modi/
l co p̄cio:ꝛ reſtitūens ea in ſe/
m ptuplū. Sāpiens in verbis
n o ſeipſum āmabilē facit:grātię
autē†fatuoꝝ effūdent.†Ba/
p q tūs inſipiētis non ērit vtilis
r tibi:oculi eīn illiꝰ ſeptēplices
s ſunt. Exiguā dabit et multa
t iꝓperabit:ꝛ aptiō oris illiꝰ
v iſlāmatio ē. Hōdie†fenerat
x y q̄s ꝛ crās expetit:ꝛ ōdibilis ē
z a hō hmōi. Fātuo nō ērit ami
b cus:ꝛ nō ērit grā i bonis illiꝰ.

a ¶Eſt ꝓceſſio in malis/de peccato i peccatū:ꝛ de pena in penā: b Uiro indiſciplinato.i.abijcienti diſciplinā: ꝗ eſt ordinata morū correctio.ij.Timoth.iij.d. Mali hoīes ꝛ ſeductores ꝓficiēt in peiꝰ errātes ꝛ in errorē mittētes. Hoc de ꝓceſſione peccatoꝝ. Sed de ꝓceſſione penaꝝ dicit/ Job xxiij.c. Ad nimiū ca/lorē trāſiet ab aqs ni/

B uiū: ꝛ vſqꝫ ad inferos peccatū illiꝰ. Eſt autē

Al. ꝑpeccati triplex ꝓceſſio†diabo li. Prima eſt ſupboꝝ: quā ducit behemoth. Job.xlj.d. Ipſe ē rex ſup vniuerſos filios ſupbię. Secūda ē auarorū:quā ducit leuia/than.i.additamentū. Tertia ē luxuria/ quā ducit diabolꝰ: qꝛ duos vno dolo cōtūdit.

Habet aūt vnuſqſqꝫ q̄ eſt in hac ꝓceſſiōe triplicē habitū ſibi congruū/ qualem decet habere in tali feſto. Eſt autē triplex ꝓceſſio chriſti generalis. Prima ē in purificatiōe cū cereis. Secūda ē in ramis palmaꝝ cū oliuis. Tertia ē in aſcēſiōe cū vexillis. In prima ſunt penitētes: in ſecūda miſericordes:in tertia cōtemplātes. c ¶Et eſt inuētio/nouorū petōꝝ: vel deformatiōis veſtiū: vł iutiliū cantilenaꝝ: vł extraneoꝝ ver/

Ps.80. boꝝ: d ¶In detrimētū/aię. Ps. Ibūt in adinuētiōibꝰ ſuis. Eſa.iij.b. Adinuentiōes eoꝝ ꝫ deū. e ¶Eſt datū qđ nō eſt vtile: vt qđ fit ꝓ humana laude. Gregoriꝰ. Uecordia eſt magna agere/et laudi inhiare:ꝛ vnde celum mereri poterat/

Al. ꝑlaudis inde minimū trāſitorij†ſmonis q̄rere. Uł/ē datū qđ nō ē vtile: vt qđ dat hiſtrionibꝰ. Hieronymꝰ. Res pauperū nō pauperibꝰ dare/ps ſacrilegij eſt. Itē qđ dat de vſura: vel de furto: vł de rapina.j.xxxiiij.d. Qui offert ſacrificiū de ſubſtā tia pauperū: q̄ſi qui victimat filiū in cōſpectu patris ſui. Itē qđ dat cum iurgio vel ex triſticia.ſ.xviij.b. In omi dato ne des triſticiā verbi mali. Item qđ datur in peccato mortali.j. xxxiiij.c. Dona iniquorū nō ꝓbat altiſſimꝰ. f ¶Et eſt da/tū cuiꝰ retributio duplex.ſ.ſtola corporis ꝛ animę. Eſa. lxj.c. In terra ſua duplicia poſſidebūt. Uel/duplex.ſ.in p̄/ſenti victoria vitioꝝ:in futuro honor ſocietatis ſanctoꝝ. Pro/uerb.xxij.b. Uictoriā ꝛ honorē acquirit q̄ dat munera. Uel/duplex/ in preſenti venia peccatoꝝ/ et augmentum gratię: ꝓlongatio vitę ꝛ multiplicatio ſubſtātię. Matth.xix.d. Ois qui reliquerit domū vł frēs ꝛc. ꝓpter nomē meū/centuplū ac/cipiet ꝛ vitā ęt̄nā poſſidebit.j. Timoth.iiij.c. Pietas vtilis eſt ad oīa: ꝓmiſſionē habēs vitę q̄ nūc eſt ꝛ futurę. g ¶Eſt ꝓpter gloriā/vitę ęternę: h ¶Minoratio.i.hūiliatio. Prouerb.xxix.d. Humilē ſpū ſuſcipiet glīa. Uł ſic: g ¶Eſt ꝓpt̄ gloriā/mūdi: h ¶Minoratio/virtutū/deiectio i in/fernū. Prouer.xxix.d. Supbū ſequit hūilitas. Uel ſic ad lit terā: g ¶Eſt ꝓpter gloriā/ęternā: h ¶Minoratio/qua fit ſemp minor. i ¶Et eſt qui ab hūilitate leuabit ca/put.i.poſt/ vel ꝓpter humilitatē exaltabit.ſ.xj.a. Sapiētia hūilitati exaltabit caput illiꝰ. Luc.xiiij.c. Qui ſe hūiliat ex/altabit. k ¶Eſt q̄ multa redimat modico p̄cio.i. mul ta peccata modica elemoſyna. Luc.xj.f. Date elemoſynā: et ecce oīa mūda ſūt vobis. Daniel.iiij.e. Redime pctā tua ele moſynis: ꝛ iniqtates tuas miſericordijs pauperū. Uel multa tēpora/modica penitētia. Eph.v.d. Redimētes tempus qm̄ dies mali ſūt. Uel bona ęt̄na q̄ mł̄ta ſūt/modica tribulatiōis patiētia.ij. Cor.iiij.d. Id qđ i p̄ſēti ē momētaneū ꝛ leue tri bulatiōis nrę/ſupra modū in ſublimitate ęternū glorię pondꝰ operat in nobis. Uel merita p̄terita ꝛ bona gratuita p peccatū

Myſtice amiſſa:modica cōtritiōe ꝛ cōfeſſiōe ꝛ ſatiſfactiōe. Myſtice/ chriſtꝰ oīs electos redemit modico p̄cio.i.hūilitate paſſiōis ſuę: qđ modicū ē: nō valore/ſed virtute/ſed quātitate ꝛ tem/

Ps.109. poris breuitate. Ps. De torrente in via bibit. l ¶Et reſti/tuens ea in ſeptuplū: q̄ſi loco vitioꝝ ſubroget ſeptēna/riū gratiaꝝ: vt vbi abūdauit delictum ſupabūdet ꝛ gra. Ro.

v.d. Uł i ſeptuplū.i.ꝑfecte. Simile Prouer.vj.d. Deꝑ/hēſus reddet ſeptuplū. Uel/in ſeptuplū:qꝛ tres vires aīe et qͣttuor corpis elemēta renouabūt: ꝛ ſeptē dotes dabūt.j. xxxv.b. In bono oculo adinuētionē facito manuū tuarū:qm̄ dn̄s retribuēs ē:ꝛ ſepties tātū retribuet tibi. m ¶Sapiēs i v/bis/pdicatiōis/vł doctrinę/vel correctiōis/vel conſolationis/ aut cōſilij: n ¶Seipſum

Al. ꝑimp / Al. ꝑDat amabilē facit/deo/angelis et hominibꝰ. Unde.ſ.vj.a. Uerbū dulce multiplicat amicos. Prouerb.xvj.c.

Al. ꝑſem Qui dulcis eſt eloqo maiora reperiet. Ecōtrario linguoſus odi/bilem ſe facit. Unde ſ.ix.d. Terribilis eſt in ciuitate ſua homo

Ps.139. linguoſꝰ:ꝛ temerariꝰ i ꝟbo ſuo odibilis erit. Ps. Uir linguoſꝰ nō diriget in tra. o ¶Gratię aūt impioꝝ/vł fatuoꝝ effū/dent.i.dona eoꝝ iſructuoſa erūt: vł nullę grates i donis eoꝝ erūt. Uł/effūdent.i.oīno fūdēt extra:qꝛ nihil retinēt:ſ toti ſe effūdūt/dicēdo quicqđ ſciūt. Prouerb.xxix.b. Totū ſpm̄

Myſtice ꝓfert ſtultꝰ. Myſtice: o ¶Gratię impioꝝ/vł fatuoꝝ ef/fūdent.i.dogmata hereticoꝝ q̄ſi venenū effūdēt. p ¶Datꝰ iſipiēt̄.i.vſurarij q̄ dat cā lucri: q ¶Nō erit vtilis tibi/licz ad tpūs videat vtilis. Uł p ¶Datꝰ inſipiētis/ q̄ dat cā fa/uoris humani: q ¶Nō erit vtilis tibi:qꝛ data iꝓperat. r ¶Oculi eīn illiꝰ ſeptēplices ſūt.i.intētio eiꝰ mł̄tiplex ē: ꝛ ad varia emolimēta intēdēs:ꝛ ſeptuplo dic̄ datū ſuū maius q̄ꝫ ſit. Zach.v.c. Hic ē oculꝰ i vniuerſa tra.i.auarꝰ. s ¶Exi/gua dabit ꝛ multa iꝓperabit.ſ.xviij.c. Stultꝰ acri/ter iꝓperabit: ꝛ datus indiſciplinati tabeſcere facit oculos.

Myſtice Myſtice/hereticꝰ exigua veritatis iudicia dat:ꝛ multa im properia erroris effundit. t ¶Et aptio oris illiꝰ inflam matio eſt:id eſt ſermo improperij illius/multos ad malū in/cendit.j.xlj.d. Cū dederis ne improperes. Jaco.iij.b. Ecce quātꝰ ignis q̄ꝫ magnā ſiluā icēdit:ꝛ lingua nr̄a ignis ē vniuer/ſitas iniqtatis. v ¶Hodie fenerat q̄s:id eſt accōmodat. x ¶Et cras expetit: id eſt repetit cōmodum importune. y ¶Et odibilis eſt homo hmōi. Importuna eīn retri/butio:non ſolum gratiā cōmodi annihilat/ ſed odiū generat.

Moraliter Moraliter/ qui laborant/ vigilant/ ieiunant/ elemoſynas dant pro deo/fenerant ei. Prouerb.xix.c. Fenerat dn̄o qui miſeret pauperis. Et hoꝝ quidā in p̄ſenti retributionē expe/ctāt: Et de illis dicit: v ¶Hodie fenerat quis/dn̄o.ſ. x ¶Et cras expetit/mercedē: id eſt in p̄ſenti. De quibus dr̄ Matth.vj.a. Amen dico vob:receperūt mercedem ſuā. Et Seneca. Beneficij a te dati nunq̄ꝫ memor eſto:tibi aūt col/lati nūq̄ꝫ imemor. y ¶Et odibilis ē homo hmōi/deo et angelis ꝛ hominibꝰ:qꝛ quęrit terrenā mercedē a rege cęleſti: et anteq̄ꝫ laborē compleuerit/vult ꝑſolui. Jaco.v.b. Ecce agri/cola expectat p̄cioſum fructum terrę:patienter ferens donec accipiat temporaneū ꝛ ſerotinū. Patientes igit eſtote ꝛ vos confirmate corda veſtra:quoniā aduentus domini appropin/quabit. z ¶Fatuo/qui dat non dandū/vel nō dat vbi et q̄ñ dandum: a ¶Nō erit amicus:qꝛ neſcit nutrire amicitiā: ꝛ qđ dono meret/modo dādi ꝑdit. b ¶Et nō erit grā i bo/

Myſtice nis illiꝰ.i.in bn̄ficijs:qꝛ fatue facit. Myſtice z ¶Fatuo.i. hypocritę:q̄ vult in p̄ſenti habere p̄miū laboris ſui. a ¶Non erit amicus/in futuro. b ¶Et nō erit gratia in bonis illius.i.retributio apud deū: qui nouit cordis intētionē. Uł in bono/ z ¶Fatuo.i.chriſto: qui pro inimicis voluit mori:

Ps.67. vnde fatuus reputat a mūdo. Ps. Ibi beniamin adoleſcen/tulus in mētis exceſſu.i.in paſſiōe. a ¶Non erit amicus.

Ps.57. Ps. Amici mei aduerſum me appropinquauerūt ꝛ ſteterūt. Job.xix.b. Noti mei quaſi alieni receſſerūt a me. b ¶Et nō erit grā i bonis illiꝰ.i.in bn̄ficijs q̄ mūdo cōtulit/q̄ ꝓ mū/do ſuſtinuit. Joh.x.f. Multa bona opa oſ̄di vobis ex patre meo: ꝓpter qđ

a Qūi enim edunt panē illi⁹:
b falſe lingue ſunt. Quotiens
⁊ quāti irridebunt eum? Ne-
c q̄z ēnim quod habendū erat
d directo ſenſu diſtribuit: ſimi
e liter ēt quod nō erat haben-
f dum. Lapſus falſe lingue q̄-
g ſi qui in pauimento cadens:
h ſic caſus malorū feſtinanter
i veniēt. Homo acharis qua-
k l ſi fabula vana: et in orē in-
diſciplinatorū aſſidua erit.
m n Ex ore fatui reprobabit pa-
o p rabola: non ēnim dicit illam
q in tempore ſuo. Eſt qui ve-
r tatur ꝑ inopia peccare: et in
s t requie ſua ſtimulabit. Eſt
v qui perdet animā ſuam pre
x cōfuſione: ⁊ ab imprudētia
y z pſone perdet eam: pſone au
tem acceptiōe perdet ſe. Eſt
a b qui pre cōfuſione promittit
c amico: ⁊ lucrat⁹ eſt eum ini-
d micū gratis: Opprobrium
nequam in homine menda-
e cium: ⁊ ī orē indiſciplinato-
f g rum aſſidue erit. Potior fur
h q̄ aſſiduitas viri mendacis:

meo/ ꝓpter qđ illoꝝ me lapidatis. Hiere.xij.b. Reliqui do-
mū meā: dimiſi hereditatē meā: dedi dilectā aīaꝫ meā in ma-
nus inimicorū meoꝝ: facta eſt mihi hereditas mea quaſi leo ī
ſilua: dedit cōtra me vocē. Mich.ij.b. Nōne verba mea bo
na ſunt cum eo qui graditur recte: et ecōtrario popul⁹ meus
in aduerſariū conſur-
rexit: a Qui enī
edūt panē illi⁹/ fa-
tui: falſe lingue ſt:
id eſt qui beneficia ei⁹
C ſuſcipiūt: et ideo non
eſt gratia in bonis il-
lius. Falſas linguas
vocat adulatores/ hi-
ſtriones/ aduocatos:
qui ꝓpter lingue falſi-
tatem multa beneficia
obtinēt ſine omni gra
Pſ.40. tia. Job.xix.b. Qui
māducat panem meū
leuabit calcaneū ſuū
ꝯtra me. Abdias.j.c.
Viri pacis tue qui co
medunt tecum/ ponēt
inſidias ſubter te. b
Quotiens ⁊ quanti irridebūt eum. i. fatuū/ prodigū:
c Neq̄z enim qđ habendū erat/ ab alio. i. qđ alij dan-
dum erat: et quod dabat: d Directo ſenſu diſtribuit:
id eſt diſcreta ⁊ recta intentione. e Similiter ⁊ qđ non
erat habendū/ ab alio: id eſt qđ non erat dandū/ indiſcrete
diſtribuit: et idcirco in bonis illi⁹ nō erit gr̄a/ neq̄z apud deū/
neq̄z apud homies. f Lapſus falſe lingue. i. menda-
cis: eſt g Quaſi qui ī pauimēto cadēs. Et ſicut ali-
quis cadit in pauimēto lubrico defacili: ita defacili labit quis
in lingua. Jaco.iij.b. Linguam nullus hominum domare
poteſt. Item qui cadit in pauimēto fruſtra cadit: quia nullū
habet offendiculū impellens: ita qui peccat in lingua fruſtra
cadit: quia nulla eſt ibi cauſa impulſiua niſi pura libido. Iteꝫ
pauimentū durum eſt: ⁊ qui cadit in eo grauiter ledit. Sap.
j.c. Os quod mentit occidit animā. Itē pauimentū planū
eſt: vnde qui cadit in eo cecus eſt: ⁊ ſibi ſoli imputandum eſt:
Sic hereticus ꝓpria cecitate ⁊ nequicia cadit in ſemita veri-
tatis ⁊ fidei: que plana ⁊ aperta eſt. Prouer.iiij.b. Viam ſa-
pientie mōſtrabo tibi: et ducam te ꝑ ſemitas equitatis: quas
cum ingreſſus fueris/ non artabunt greſſus tui: et currens nō
habebis offendiculum. Nam et/ h Sic caſus malorū
feſtinanter venient: id eſt ſubito: ſicut ſubito cadit quis
in pauimento. Prouer.vj.b. Huic extēplo veniet perditio
ſua ⁊ ſubito cōteret: nec habebit vltra medicinā. i Homo
acharis. i. ingrat⁹: vel ſine gratia dei: Eſt/ k Quaſi fa
bula vana: cui⁹ nulla ſubeſt veritas: id eſt cōtemptibilis:
⁊ indignus audiri: ⁊ totus ī verbis vt fabula/ ⁊ nihil ī factis.
Seneca. Sic ſe habet vita hominis quaſi fabula: non refert
q̄ longa ſit: ſed q̄ bona: l Et in ore ⁊ indiſciplinato-
rū aſſidua erit/ fabula vana. ſ. in ore hereticoꝝ: qui vanis ⁊
ſophiſticis argumētis nitunt improbare veritatē. Vel philo
ſophorū qui humana ſapiētia credūt ſe omnia poſſe compre-
hendere ⁊ diuina: ⁊ euanuerunt in cogitatiōibus ſuis/ ⁊ ſtulti
facti ſunt: Ro.j.c. Vel iudeorū: qui legis obſeruātias vane
tenent: ⁊ vana multa ⁊ fabuloſa referūt de meſſia. j. Timoth.
iiij.b. Ineptas ⁊ inanes fabulas deuita. Titū.j.d. Increpa
illos dure vt ſint ſani in fide/ non intēdentes iudaicis fabulis.
m Ex ore fatui. i. ꝑdicatoris vel doctoris non ſalliti ſale
ſapiētie: n Reprobabit/ ab hominib⁹ ⁊ a deo/ o Pa-
rabola. i. ſentētia vera ⁊ magna ⁊ cōgrua ſimilitudine indu-
cta. p Non enī dicit illā in tempore ſuo: q̄r eſt tem-
pus tacendi ⁊ temp⁹ loquēdi: Ecc̄s.iij.b. Tempus docendi
vel ꝑdicandi eſt: cū quis bene didicerit ⁊ bene vixerit: alioq̄n
tempus eſt tacendi. Hieronym⁹. Doctrine vl' diſcipline py-
thagorice eſt ꝑ quinquēniū tacere: ⁊ poſt eruditos loqui. Itē
idem. Nihil nobis rectum videatur niſi quod didicimus: et
poſt multū ſilētiū de diſcipulis efficiamur magiſtri. q Eſt
qui vetatur ꝑ inopia/ rerum vel virium: r Peccare:
id eſt peccatū conceptū ad effectū perducere. s Et in re-
quie ſua: id eſt inceſſant a peccato operis: t Stimula
bit: id eſt anxiabitur:
quia affectum nō po-
teſt perducere ad effe-
ctum. Eſa.lvij.d. Nō
ē pax impijs dicit do-
minus. v Eſt qui
perdet animā ſuā Al. ⁊ imp rudēti persona
pre confuſione: id
eſt timore tēporalis
cōfuſionis. Quidam
enī ne cōfundant ru-
bore celāt peccata ſua D
in cōfeſſione. Vnde. ſ.
iiij.d. Non confunda-
ris confiteri peccata
tua. x Et ab im-
prudentia pſone:
id eſt ꝓpter imprudē-
tiā pſone. i. p̄lati qui
habet poteſtatē ligā-
di et ſoluendi: ſed nō ſcientiā: y Perdet eam. Math.
xv.b. Cecus ſi ceco ducatum preſtet: ambo in foueā cadunt.
Vel ſic: v Eſt qui perdet animā ſuam ꝑ confuſio-
ne: quia erubeſcit confiteri fidem nominis chriſtiani. Luc.
ix.c. Qui me erubuerit ⁊ meos ſermones/ hūc fili⁹ hominis
erubeſcet cum venerit in maieſtate ſua. x Et ab impru-
dentia pſone: id eſt quia imprudenter perſonam potentis
timet. y Perdet eā. Math.x.c. Nolite timere eos qui
occidunt corpus. Eſaie.lj.d. Quis tu vt timeas ab homine
mortali: ⁊ a filio hominis qui quaſi fenū areſcit: z Per-
ſone autē acceptione perdet ſe: id eſt pſonatus: Exi-
git enim hominē virtuoſum ⁊ prudētem. Vnde. j.xxj.c. Os
prudentis querit in eccleſia: ⁊ verba illius cogitabunt in cor-
dibus ſuis. a Eſt qui pre cōfuſione/ erubeſcentie vi-
tanda: b Promittit amico/ ⁊ non ſoluit: c Et lucra
tus eſt eum inimicū gratis: id eſt ꝓ nihilo: vel ſine iniu-
ria damni illati. Ecc̄s.v.a. Diſplicet deo īfidelis ⁊ ſtulta pro-
miſſio. Et bene dicit ſtulta: Stultū enim eſt ꝓmittere: quia
ſi non reddis/ mendax es: ⁊ inimicū tibi feciſti. Si reddis/ non
accipit vt datum: ſed vt debitum. Myſtice: a Eſt qui Myſtice
pre confuſione/ mortis vel paupertatis vel erubeſcentie:
b Promittit amico: id eſt chriſto vouens aliquid et non
ſoluēs: c Et lucratus eſt eum inimicū gratis: id eſt
voluntarie: quia voluntariū fuit votum facere: ſed neceſſariū
reddere. Vnde Pſ. Vouete ⁊ reddite: id eſt ſi vouiſtis/ red- Pſ.75.
dite. j.xxix.c. Repromiſſio nequiſſima mltos perdidit diligē
tes. d Opprobriū nequā in homine mendaciū:
id eſt libido et conſuetudo mentiendi/ quocūq̄z genere men-
dacij. Prouerb.xvij.b. Non decent ſtultū verba compoſita:
nec principē labium mentiens. Oſee.xij.a. Ephraim paſcit
ventum et ſequitur eſtum: tota die mendacium ⁊ vaſtitatem
multiplicat. e Et in ore indiſciplinatoꝝ: id eſt inobe-
dientiū: qui nolūt ſeruare diſciplinam ſilentij: f Aſſidue
erit: id eſt frequēter. ſ.vij.b. Noli velle mentiri omne men-
daciū: aſſiduitas enim illius non eſt bona. j.xxiij.b. Indiſci-
plinate loquele non aſſueſcat os tuū: eſt enī in illa verbū pec-
cati. Jaco.j.d. Si quis putat ſe religioſum eſſe non refrenās
linguam ſuam: ſed ſeducēs cor ſuū: huius vana eſt religio.
g Potior/ eſt/ fur: id eſt minus malus: h Q̄ aſſi-
duitas viri mendacis: id eſt q̄ vir aſſidue mentiens.
Fur enī poteſt reſtituere qđ abſtulit. ſ. pecuniā: mendax aūt
nō poteſt reſtituere qđ retulit/ pacem cordis ſui ⁊ famā pxi-
mi. ſ.v.d. Sup furē eſt cōfuſio ⁊ penitētia/ ⁊ denotatio peſſi
ma ſup bilinguē. Prouerb.vj.d. Nō eſt grandis culpa cum
quis furatus fuerit: Furat enim vt eſurientē impleat animā.

a b c d perditionẽ autẽ ambo here-
ditabunt. Mores hominũ
e mendaciũ ſine honore: ⁊ cõ-
f fuſio illorũ cum ipſis ſine in-
g termiſſione. Sapiens in ver
h i bis † pducit ſeipſũ: ⁊ homo
k prudẽs placebit magnatis.
l Qui operatur terrã ſuam inal-
m n tabit aceruum frugum: ⁊ qui
o opatur iuſticiã ipſe exaltabitur:
p q qui vo placet magnatis effu-
r giet iniquitatẽ. Exenia ⁊ do-
na excecant oculos iudicũ:
s ⁊ quaſi mutus in ore auertit
t † correctiones eorum. Sapien-
v tia abſcõſa: et theſaurus in-
x uiſus: que vtilitas i vtriſq;?
y Melior eſt qui celat inſipi-
z entiã ſuam: ꝙ homo qui ab
ſcondit ſapientiã ſuã.

Capitulũ. XXI.

a b c Fili peccaſti: non adij-
cias iterum: ſed ⁊ de
priſtinis deprecare vt
d e tibi dimittantur. Quaſi a
facie colubri fuge peccata:

Al. † pducet

a Perditionẽ aũt .i. eternã damnationẽ: b Ambo .i. fur ⁊ mẽdax: c Hereditabũt .i. imobiliter .i. hereditate poſſidebũt/ niſi hic i pñti vita penituerint. Numeri. xxiiij. d. Principiũ gentiũ amalech .i. lingens ſanguinẽ: cuius extrema ꝑdentur. d Mores hoim mẽdaciũ/ ex ꝯſuetudine. e Sine honore/ ſũt in pñti: ſ3 erũt i futuro: f Et confuſio illorũ cũ ipſis ſine intermiſſiõe: q2 i eternũ ꝯfundentur. Prouerb. xix. b. Qui loquitur mẽdacia ꝑibit.

Myſtice

Prouer. 12. b. et. 28. c

Myſtice. Fur eſt iudeus qui furatur verũ ſenſũ de littera: Mendax eſt hereticus/ peior iudeo vl' gẽtili. ij. Petri. ij. d. Melius eſt viã veritatis non agnoſcere ꝙ poſt agnitionẽ retrorſum ꝯuerti. Dicit ergo: Potior ẽ fur ꝙ aſſiduitas viri mendacis .i. minus malus eſt iudeus ꝙ hereticus.

Exo. 23. a. Deut. 16. d.

a Perditionẽ aũt ambo hereditabũt. S. x. b. Cũ morietur hõ hereditabit ſerpẽtes ⁊ beſtias ⁊ vermes. d Mores hoim mendaciũ .i. hereticorũ ⁊ hypocritarũ/ etiã qui exterius mores habent compoſitos: e Sine honore/ celeſtis gratie. f Et cõfuſio illorum cũ ipſis ſine intermiſſiõe. Sap. iij. d. Sine honore erit nouiſſima ſenectus illorũ: et ſi celerius defuncti fuerint/ non habebunt ſpem: nec in die agnitiõis allocutionẽ: Quod erit eis maxima cõfuſio. g Sapiẽs i verbis/ doctrine exhortatiõis/ correctiõis/ cõſilij/ ꝯfeſſiõis/ orationis: h Producit ſeipſũ .i. ꝓcul ducit/ in pñti ꝑ famã: i futuro ꝑ gloriã. Uel/ producit .i. dilatat ſe ꝑ doctrinã ꝓficiẽdo ſibi ⁊ alijs. Sicut enim lamina auri malleo dilatatur: ſic ſapiens doctor lingua ſua quaſi malleo dilatatur. Hiere. xxiij. f. Nũquid nõ verba mea ſunt quaſi ignis dicit dñs: ⁊ quaſi malleus cõterens petram: Itẽ/ Sapiẽs in verbis .i. qui ſaporẽ ſentit verborum: pducit ſeipſum .i. extẽdit ꝑ carnis macerationẽ ⁊ bonã opationẽ. S. xviij. d. Senſati in verbis ⁊ ipſi ſapiẽter egerũt: ⁊ intellexerũt veritatẽ ⁊ iuſticiã. i Et hõ prudẽs .i. diſcipulus obediẽs: k Placebit magnatis .i. ſanctis doctoribus: qui ſũt magni vita ⁊ ſciẽtia ⁊ doctrina. Uel homo prudẽs .i. bonũ a malo eliciens: placebit magnatis .i. angelis ⁊ apl'is ⁊ ceteris ſanctis q ſunt iam magnificati i gl'ia. Prouer. xxij. b. Qui diligit mũdiciã cordis ꝓpter gratiã labiorum ſuorum habebit amicũ regẽ. l Qui operatur trã ſuã: ad l'ram .i. q excolit: m Inaltabit aceruũ frugũ .i. altũ aceruũ faciet frugũ. Prouer. xij. b. Qui opatur trã ſuã ſatiabitur panibus.

Myſtice

Myſtice: l Qui opatur trã ſuã .i. corpus ſuũ vomere penitẽtie/ extirpãdo nociua ⁊ iſerẽdo vtilia: m Inaltabit aceruũ frugũ .i. virtutũ ⁊ bonorum operũ. Hiere. iiij. a. Innouate vob nouale ⁊ nolite ſerere ſup ſpinas. Oſee. x. d. Seminate vobis in iuſticia: ⁊ metite in ore miſericordie: ⁊ innouate vobis nouale. Prouer. xxiiij. d. Prepara foris opus tuũ: ⁊ diligẽter exerce agrũ tuũ. ij. Corinth. ix. c. Qui adminiſtrat ſemẽ ſeminãti: ⁊ panẽ ad mãducandũ pſtabit: ⁊ multiplicabit ſemen veſtrũ: et augebit incremẽta frugũ iuſticie veſtre. n Et qui opatur iuſticiã .i. qui facit opera iuſticie .i. corde/ ore/ ⁊ opere. o Ipſe exaltabitur/ in futuro.

Ps. 14.

Ps. Dñe quis habitabit i tabernaculo tuo: aut quis requieſcet in mõte ſancto tuo: Qui igreditur ſine macula ⁊ opatur iuſticiã. Prouer. xxij. b. Uictoriã ⁊ honorẽ acquiret q dat munera. p Qui vo placet magnatis .i. ſanctis: q Effugiet iniquitatẽ .i. omnẽ peccatũ. Ul'/ Iniquitatẽ/ iudicij: que maxime cõmittitur ꝑ acceptionẽ munerũ. Un̄ ſubdit: r Exenia ⁊ dona excecant oculos iudicũ/ interiores: vt nõ videãt veritatẽ. s Et quaſi mutus in ore auertit correctiones eorũ .i. ſicut mutus in ore canis ꝓiectus obmuteſcere facit eũ: ſic exenia ⁊ dona obmuteſcere faciũt iudices ne iudicẽt veritatẽ. Mutus ſicut dicit Strabus ſup Exo. viij. eſt quoddã genus ranarũ: quod dicitur calamitum: quod ꝓiectum i ore canis latrãtis ſtatim obmuteſcere eũ facit: Sic exenia .i. dona que de lõginquo afferũtur: a xenos/ quod ẽ ꝑegrinũ: ⁊ dona alia obmuteſcere faciunt iudices/ doctores prelatos/ ⁊ pdicatores. Eſa. lvj. d. Speculatores eius ceci omnes: neſcierũt vniuerſi/ canes muti nõ valẽtes latrare. Daniel. v. e. Munera tua ſint tibi ⁊c. Geñ. xiiij. d. A filo ſubtegminis vſq; ad corrigiã caligę non accipiã ex oibus q tua ſũt. Eſa. xxxiij. c. Qui excutit manus ſuas ab oi munere. Job. xv. d. Ignis deuorabit tabernacula eorum q munera libẽter accipiũt. De hoc inuenies/ Exod. xxiij. a. Deut. xvj. d. j. Reg. xij. a. Eſa. v. f.

al. † corr(ectiones)

i. 41. c.

A

t Sapiẽtia abſcõſa/ tempore exponendi. v Et theſaurus inuiſus .i. cuilibet incognitus: ſicut illi theſauri q ſũt vltra montem in occaſũ/ quos ſerpẽtes cuſtodiũt. x Que vtilitas i vtriſq;? q. d. nulla. Seneca. Nullius boni ſine ſocio iocũda ẽ poſſeſſio. Prouer. xj. d. Qui abſcõdit frumẽta in tempore/ maledicetur in populis. Hiere. xlviij. b. Maledictus qui ꝓhibet gladiũ ſuũ a ſanguie. Luce. xj. d. Nemo accendit lucernã ⁊c. Bonus incõparabiliter ẽ ſapiẽtie theſaurus: q diſtributus recipit icremẽtũ. Chryſoſt. Cor ſi nõ pbuerit mẽbris ſpiritũ velociter extinguetur. Fons ſi genuerit aquas apud ſemeipſũ putreſcit. Ideo dicitur Prouerb. v. c. Deriuentur fõtes tui foras: ⁊ in plateis aquas tuas diuide. y Melior eſt q celat inſipiẽtiã ſuã .i. ne ꝓferẽs eã peccet z Quam hõ q abſcõdit ſapientiã ſuã .i. qui pdicando et docẽdo poſſet ꝓdeſſe. Qui enim celat inſipientiã ſuam: quo ad hoc ſapienter agit. Prouer. xvij. d. Stultus ſi tacuerit ſapiens reputabitur. Sapiẽs vero qui abſcõdit ſapientiã ſuã: quo ad hoc inſipiẽter agit: q2 ſapientia diſtributa recipit incrementum: et propterea iniuſte agit cum ꝓximo ⁊ cũ deo: cuius pecuniã abſcõdit quã acceperat erogandã. Luce. xix. d. Serue nequã quare non dediſti pecuniã meã ad menſã ⁊c.

Expo. Ca. XXI.

Fili peccaſti ⁊c. In hoc capitulo docet auctor fugere circũſtantias peccatorum. Et primo docet fugere circũſtantias oim peccatorum in genere. Secũdo ſuperbie: ibi: Obiurgatio. Tertio auaricie: ibi: Qui edificat domũ. Quarto luxurie: ibi: Cor fatui. Quinto temeritatis: ibi: Narratio fatui. Dicit ergo: a Fili peccaſti: quia nõ eſt hõ qui faciat bonũ ⁊ nõ peccet: Eccles. vij. c. b Nõ adijcias iterum/ adijciẽdo pctm vl' iterãdo: ſed de pteritis age penitẽtiã: ⁊ a futuris caue. S. iij. a. Qui diligit deũ exorabit pro pctis ⁊ cõtinebit ſe ab illis. Peccata lapides ſũt: ⁊ lapis ſup lapidẽ ſine cemẽto nõ facit murum/ ſed maceriã vl' aceruũ: q quãto altior fuerit: tanto citius et piculoſius ruit: ſic eſt de peccatis. Et de hac maceria dicitur Eſa. v. b. Diruã maceriã eius. Prouer. xxiiij. d. Operuerãt ſupficiẽ eius ſpine: ⁊ maceria lapidũ eius deſtructa erat. Ephe. ij. c. Ipſe ẽ pax nr̃a: q fecit vtraq; vnũ: ⁊ mediũ parietẽ macerie ſoluẽs. c Sed ⁊ de pſtinis depcare dei miſcdiã. d Ut tibi dimittantur. Matth. vj. b. Dimitte nobis debita nr̃a. S. xvij. c. Relinq peccata tua: pcare ante faciẽ dñi: ⁊ minue offendicula. e Quaſi a facie colubri fuge peccata: q2 melius ẽ ea fugiẽdo vitare ꝙ reſiſtẽdo vinci. Sũt aũt quedã peccata q tñ fugiẽdo vincuntur: vt peccata carnis. Un̄. j. Cor. vj. d. Fugite fornicationẽ. Et loth dixerũt angeli q venerũt ſodomã: Salua animã tuã: noli reſpicere poſt tergũ tuũ: nec ſtes in omi circa regione: ſed in monte ſaluũ te fac: Geñ. xix. d. Un̄ quidã. Multo magis fugies peccatũ ꝙ colubrũ/ ſi tibi